

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
15 Mart 2023 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Abdullah Güler'in, Komisyonun bugünkü gündemine, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem felaketine ve yine deprem bölgesindeki bazı illerdeki sel felaketine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ile 119 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4997)

ADALET KOMİSYONU

2'nci Toplantı

15 Mart 2023 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 14.37'de açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Abdullah Güler, Komisyonun bugünkü gündemine, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem felaketine ve yine deprem bölgesindeki bazı illerdeki sel felaketine ilişkin açıklama yaptı.

Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ile 119 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4997) tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak maddelerinin görüşmelerine başlandı.

İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 5 milletvekilinin (2/4997) esas numaralı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 38'inci maddesi gereğince Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığına tetkiki amacıyla usul açısından tartışılması gerektiğine ilişkin önergesi, yapılan oylamada reddedildi.

İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 5 milletvekilinin, (2/3694) (2 /3691) (2/3693) (2/3684) ve (2/3687) esas numaralı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 26'ncı ve 35'inci maddeleri uyarınca (2/4997) esas numaralı Kanun Teklifi'yle birleştirilerek görüşülmesine ilişkin önergesi, yapılan oylamada kabul edilmedi.

Antalya Milletvekili Hasan Subaşı ve Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, (2/4997) esas numaralı Kanun Teklifi'nin bir alt komisyon kurularak incelenmesine ilişkin önergesi, yapılan oylamada kabul edilmedi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından (2/4997) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığı yerden devam etmek için 16 Mart 2023 Perşembe günü 14.30'da toplanmak üzere toplantıya saat 00.31'de son verildi.

15 Mart 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Abdullah GÜLER (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, kamu kurumlarımızdan gelen çok saygıdeğer bürokratlar ve basınımızın değerli mensupları; İç Tüzük’ümüzün 27’nci maddesi kapsamı içerisinde toplantı yeter sayımız vardır, toplantıyı başlatıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Abdullah Güler’in, Komisyonun bugünkü gündemine, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem felaketine ve yine deprem bölgesindeki bazı illerdeki sel felaketine ilişkin açıklaması

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Komisyonumuzda şu anda “yedinci yargı paketi” olarak kamuoyunda bilinen İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin görüşmelerine bugün itibarıyla başlıyoruz.

Mevcut bu kanun 21 farklı kanunda değişiklik öngörmektedir. Geçici 1 maddeyle birlikte toplam 49 maddenin görüşmelerini gerçekleştireceğiz.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize geçmeden önce “asrın felaketi” olarak adlandırdığımız Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli ve artçıları hâlâ devam eden büyük depremlerle ilgili olarak duygu ve düşüncelerimi ifade etmek istiyorum.

Öncelikle, bu büyük felakette hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum; yakınlarına başsağlığı ve yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Rabb’im inşallah ülkemize bu şekilde bir deprem felaketini yaşatmasın.

Yine, aynı şekilde, deprem bölgesinde, özellikle Şanlıurfa ve Adıyaman’da sel felaketlerinden de kaynaklı olarak büyük tahrifatın olduğunu gördük, bilgilerimiz var. Orada da vefat eden kardeşlerimize, vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Tabii, ülkemizi büyük yasa boğan 6 Şubat 2023 Pazartesi günü bu büyük depremin 11 ilimizde, 62 ilçemizde ve 10.190 köy ve mahalle civarında meydana geldiğini ve 14 milyon vatandaşımızı da doğrudan etkilediğini gördük. Ülkemizin son yüzyılda yaşadığı bu en büyük deprem felaketi olan bu durum kamuoyunda “asrın felaketi” olarak nitelendirilmiştir. Bu felaket sonrasında ülkemiz 4’üncü seviye uluslararası alarm durumunu ilan ederek yardım çağrısında bulunmuş ve akabinde de ülkemizde yedi günlük yas ilan edilmiştir. Ben deprem felaketinde vefat eden vatandaşlarımıza Allah’tan tekrar rahmet diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ile 119 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4997) ()*

* (2/4997) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Değerli milletvekilleri, öncelikli olarak, Komisyonumuzda “yedinci yargı paketi” olarak bilinen İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin imza sahiplerinden Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız mevcut bulunmaktadır, onlardan kısa bir özet alacağız, değerlendirme alacağız. Daha sonra, İç Tüzük 38’e göre bir anayasal itiraz süreci varsa onu değerlendireceğiz. Daha sonraki aşamada da öncelikli olarak gruplar adına söz vererek geneli üzerinde görüşmeleri başlatacağız ve varsa mevcut Komisyon üyesi milletvekillerimize öncelikli sözleri vereceğiz ve daha sonra da diğer milletvekillerimiz söz vererek geneli üzerindeki görüşmeleri de tamamlamak suretiyle de görüşmelerimizi devam ettirmiş olacağız.

Ben, şimdi ilk imza sahiplerinden Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven Milletvekilimizden kanun teklifi üzerine öncelikli olarak değerlendirmesini alacağım ve devam edeceğim.

İbrahim Bey, söz sizde efendim.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri, kamu kurumlarımızdan gelen çok değerli daire amirlerimiz, çok değerli basın mensupları; bugün İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin görüşmeleri için bir araya gelmiş bulunmaktayız. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş’ta meydana gelen ve 11 ilimizi doğrudan etkileyen depremler sebebiyle vefat eden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Yine, bugün sabah Adıyaman ve Şanlıurfa’da meydana gelen sel felaketinden dolayı tekrar geçmiş olsun diyor, vefat edenlere Allah’tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum; yine, aziz milletimizin başı sağ olsun diyorum.

Devletimiz ve milletimiz depremde kaynaklanan yaraları saracaktır; asrın bu felaketi de milletimizin birlik ve beraberliği sayesinde en kısa sürede atlatılacaktır inşallah.

Değerli Başkanım, yargı alanında bugüne kadar yapmış olduğumuz reformlara bir yenisini daha ekliyoruz. Kamuoyunda “yedinci yargı paketi” olarak da bilinen bu kanun teklifiyle İcra ve İflas Kanunu, Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Arbuluculuk Kanunu ve Avukatlık Kanunu başta olmak üzere 21 farklı kanunda değişiklik yapmayı hedefliyoruz. Teklif, biri geçici madde olmak üzere toplam 49 maddeden oluşmaktadır.

Şimdi size teklifle ilgili yer alan düzenlemelerden bazı bilgiler vermek istiyorum.

Birinci olarak, teklifle, uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığıyla daha etkin mücadele edilmesini amaçlıyoruz. AK PARTİ Grubu olarak, özellikle uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığıyla mücadele kapsamında önemli düzenlemeler içeren bu teklifi hazırlarken özellikle çocuklarımızı ve gençlerimizi koruma amacını en üst düzeyde dikkate alarak çalışmalarımızı titizlikle yürüttük.

Hepinizin bildiği gibi, uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığı kişilerin fiziksel ve ruhsal sağlığı ile aile ve iş yaşamına ve genel olarak toplumsal düzene büyük zararlar vermektedir. Özellikle üretimi kolay olan ve bağımlılık yapıcı etkisi daha fazla olan sentetik uyuşturucu ve uyarıcı maddeler insan vücuduna daha fazla zarar vermektedir.

Ülkemizde bağımlılıkla mücadele her boyutuyla ele alınmaktadır. Bu alanda kamu veya özel kurum ve kuruluşlar tarafından sarf edilen yoğun mesaiye bağlı olarak büyük mesafeler de katedilmiştir. Bağımlılık tedavisiyle rehabilitasyon konusunda hâlihazırda çeşitli hizmetler verilmektedir. Danışma

merkezi, ayakta ve yataklı arındırma ve rehabilitasyon merkezi, sosyal uyum merkezi gibi madde bağımlılığı bulunan kişilere ve ailelerine yönelik danışma, psikoeğitim, tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri veren pek çok farklı merkez süreç içinde bağımlılıkla mücadele sistemimize dâhil edilmiştir. Bağımlılıkla mücadelenin daha etkin bir şekilde yapılmasını temin etmek amacıyla kanuni birtakım tedbirlerin alınması zaruretle hasıl olmuştur. Bu kapsamda, sentetik uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin ticareti suçunun alt sınırını on yıldan on beş yıl hapse çıkarıyoruz. Böylelikle, bu maddelerin bireylere ve topluma verdiği zararların önüne geçilmesini ve bu maddelerin imal ve ticaretiyle daha etkin mücadele edilmesini hedefliyoruz, cezanın caydırıcılığını daha da artırıyoruz.

Diğer yandan, teklifle, uyuşturucu madde kullananlar hakkında uygulanacak tedavi ve denetimli serbestlik tedbiri sürecinin daha etkin bir şekilde işletilebilmesi amacıyla bazı düzenlemeler de yapmaktayız. Buna göre, tedavi ve denetimli serbestlik tedbirlerine ilişkin uzatma süresi bir yıldan iki yıla çıkarılarak şüphelinin daha uzun süre tedavi ve denetim altında tutulması sağlanmaktadır. Ayrıca, cumhuriyet savcısının erteleme süresi içerisinde uyuşturucu madde kullanıp kullanmadığını tespit etmek için şüpheliyi yılda en az 2 kez sağlık kurum ve kuruluşlarına sevk etmesi zorunlu hâle getirilmektedir. Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu'na eklenen 12/a maddesiyle uyuşturucu madde bağımlılarına özgü iyileştirme tedbirleri geliştirilmektedir. Bu kapsamda, cumhuriyet savcısı tarafından hakkında uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma suçundan dolayı denetimli serbestlik veya tedavi tedbiri verilen şüpheliyle ilgili olarak denetimli serbestlik müdürlüğünce en az 3 yükümlülük kararı verilmesi sağlanarak şüphelinin daha sıkı kontrol edilmesi ve ıslahının sağlanması amaçlanmaktadır.

Bilindiği üzere, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2 Mart 2021 tarihinde açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı'nda "Özel bakım ve rehabilitasyona ihtiyaç duyan hükümlü ve tutuklular için tasarlanan rehabilitasyon tipi ceza infaz kurumları yaygınlaştırılacaktır." faaliyetine yer verilmiştir. Bu kapsamda, teklifle, tedavi ve rehabilitasyon programlarının uygulanacağı müstakil ceza infaz kurumlarının açılabilmesine veya mevcut ceza infaz kurumlarının bir bölümünün bu amaç için tahsis edilmesine de imkân tanınmaktadır. Ayrıca, teklifle, uyuşturucu madde kullanma suçundan hükümlü olanlar ile uyuşturucu madde bağımlısı olduğu tespit edilen hükümlülerin ceza infaz kurumunda tedavi ve rehabilitasyon programına katılması zorunlu hâle getirilmektedir. Yapılması öngörülen bu düzenlemelerle, madde bağımlıları hakkında tatbik edilen koruyucu ve tedavi edici yöntemlerin daha etkin bir şekilde uygulanması, madde bağımlılığı olan hükümlülerin cezalarının infazı tamamlanıncaya kadar bağımlılıktan arındırılmaları ve rehabilite edilerek topluma kazandırılmaları, böylece bağımlılıkla mücadelenin güçlendirilerek aralıksız olarak sürdürülmesi de amaçlanmaktadır.

İkinci olarak, teklifle, çocuğunun hastalığı nedeniyle kadın hükümlülerin cezasının infazının ertelenmesine imkân tanınmaktadır. Çocuğun üstün yararı gözetilerek engellilik sebebiyle bakıma muhtaç veya ağır hastalığa دچار, 18 yaşını doldurmamış çocuğu olan ve on yıldan az hapis cezasına mahkûm edilen kadın hükümlülerin cezalarının infazı belirli yükümlülükler altında bir yıla kadar ertelenebilecektir. Ayrıca, erteleme süresi altı aylık periyotlarla iki yıla kadar uzatılabilecektir. Önemle vurgulanmalıdır ki erteleme kararının verilebilmesi bakımından herhangi bir suç sınırlaması bulunmamaktadır. Bununla birlikte, infazın ertelenmesinin toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmaması da gerekmektedir. Engellilik nedeniyle bakıma muhtaç olma veya ağır hastalık hâli Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca da onaylanan bir raporla belgelendirilecektir. Çocuğun iyileşmesi, hükümlünün erteleme amacına veya yükümlülüklerle aykırı davranışının tespit edilmesi ya da erteleme süresi içinde hükümlü hakkında kasten işlenen bir suçtan dolayı kamu davası açılması hâllerinde erteleme kararı kaldırılarak ceza derhâl infaz edilecektir. Hükümlü hakkında cumhuriyet savcısı tarafından erteleme süresi boyunca yurt dışına çıkmama hükümlerine karar

verilecektir.

Üçüncü olarak, teklifle, göçmen kaçakçılığıyla daha etkin mücadele edilmesi amacıyla suçun cezasının alt sınırını artırıyoruz. Ülkemiz coğrafi konumu itibarıyla çoğu zaman transit ülke ya da hedef ülke olarak göçmen kaçakçılığı suçundan doğrudan etkilenmektedir. Bu kapsamda, göçmen kaçakçılığıyla daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın artırılması amacıyla göçmen kaçakçılığı suçunun cezasının alt sınırını üç yıldan beş yıla çıkarıyoruz.

Dördüncü olarak, teklifle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda Ceza Muhakemesi Kanunu'nda düzenlemeler yapılmaktadır. İlk olarak, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231'inci maddesinde düzenleme yapılarak hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına itiraz hâlinde, itiraz mercinin karar ve hüküm hakkında usule ve esasa ilişkin inceleme yapması gerektiği açıklığa kavuşturulmaktadır. Böylelikle, itiraz merci karar ve hükmü ayrıntılı bir şekilde inceleyecek, usule veya esasa ilişkin hukuka aykırılık tespit ederse gerekçesini göstermek suretiyle karar ve hükmü kaldırarak dosyasını mahkemesine gönderecektir. Öte yandan, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 193'üncü maddesi uyarınca, kural olarak mahkûmiyet dışında bir karar verilmesi gerektiği kanısına varan mahkeme sanığın sorgusunu yapmamış olsa bile onun yokluğunda davayı bitirebilmektedir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda maddede değişiklik yapılarak mahkûmiyet kararının yanı sıra, ceza verilmesine yer olmadığı ve güvenlik tedbiri kararlarının verilebilmesi için de sanığın savunmasının alınması şartı getirilmektedir.

Son olarak, teklifle, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308/A maddesinde değişiklik yapılarak bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kesin nitelikli kararlarına karşı cumhuriyet başsavcılığınca sanık aleyhine itiraz edilebilmesi için kararı etkileyecek nitelikte esaslı bir hatanın bulunması gerektiği hükme bağlanmakta ve yapılan itirazın sanık veya müdafiyeye tebliği sağlanmaktadır.

Beşinci olarak, terör eylemleri nedeniyle vefat eden ceza infaz kurum personelinin aile bireylerinin istihdamına yönelik düzenleme yapıyoruz. Terör eylemleri nedeniyle hayatını kaybeden ceza infaz kurumu müdürü, infaz ve koruma başmemuru ve infaz ve koruma memuru unvanlı ceza infaz kurumu personelinin aile bireylerine tanınan 1 kişilik kamuda istihdam hakkının 2 kişiye çıkarılması sağlanmaktadır. Böylelikle sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak vefat eden bu kişilerin aile bireylerine ek istihdam hakkı tanınmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklifle İcra İflas Kanunu'muzda önemli değişiklikler yapıyoruz. Malumunuz olduğu üzere, kesinleşen icra takiplerinde alacaklının talebiyle borçluya ait konutta icra müdürünün kararı üzerine haciz işlemleri yapılmaktadır. Haciz işlemlerinin yerine getirilmesinde ölçülülük ilkesinin bir gereği olarak alacaklının olduğu kadar borçlunun da haklarının gözetilmesi gerekmektedir. Kişilerin konutları onların özel hayatının en mahrem yerleridir. Bu itibarla, özel hayatın korunması ve gizliliği farklı düzenlemelerle güvence altına alınmıştır. Teklifle yapılan değişikliğe göre, borçlunun konutunda haciz yapılabilmesi ancak mahkeme kararıyla mümkün olabilecektir. Ayrıca teklifle aile bireylerine ait kişisel eşyalar ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyaları haczi caiz olmayan mallar arasına alınmaktadır. Zikredilen ölçülülük ilkesi uyarınca teklifle başka değişiklikler de yapılmaktadır. Bu kapsamda, alacağa yetecek miktarı aşacak şekilde borçlunun mallarının haczedilmesinin borçlunun ekonomik ve sosyal hayatı açısından ortaya çıkardığı olumsuzlukların engellenmesi amacıyla icra takibine konu alacağa yetecek miktarı aşacak şekilde yani “taşkın haciz” dediğimiz uygulama açıkça yasaklanmaktadır. Alacaklının alacağına kavuşması güvence altına alınırken borçlunun ekonomik olarak mahvedilmesinin engellenmesi de mümkün olabilmektedir. İcra İflas Kanunu'nda gerçekleştirilen önemli bir düzenleme de üzerindeki haciz kalktığı hâlde yediemin depolarında bulunan malların tasfiyesinin daha etkin bir şekilde sağlanmasına yöneliktir. Bu

düzenlemeyle, üzerinde haciz bulunmayan, yediemin depolarında atıl vaziyette kalan malların tarafların hakları korunarak sosyal ve ekonomik hayata yeniden kazandırılması hedeflenmektedir.

Yine, teklifle yapılan önemli bir değişiklik ise avukatlık mesleğinin güçlendirilmesi ve desteklenmesine ilişkin yapılan düzenlemelerdir. Avukatlar hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis ederek hukukun üstünlüğü ilkesinin eksiksiz bir biçimde vücut bulmasına yardım ederler. Bu kapsamda, avukatlık mesleğinin güçlendirilmesi ve desteklenmesi için bazı düzenlemeler yapmaktayız. Avukatlık Kanunu’nda yapılan düzenlemelerden kısaca bahsetmek istersek, avukatların büro kurma giderlerinin karşılanması için uygun kredi ve finansmana erişimleri sağlanmaktadır. Mesleğe yeni başlayan avukatların mali olarak desteklenmesi amacıyla mesleğin ilk beş yılında baro keseneğinin alınmaması öngörülmektedir. Yine, Yargı Reformu Strateji Belgesi’nde “Adalet etkili erişim için adli yardım sistemi güçlendirilecektir.” hedefi doğrultusunda adli yardım sistemini mali açıdan destekliyoruz. Bu kapsamda, adli yardım bürosunun gelirleri arasında yer alan harçların ve para cezalarının oranı yüzde 2’den yüzde 3’e çıkarılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifle yapılan önemli düzenlemelerden biri de ara buluculuk alanıdır. Uyuşmazlıkların davalayla çözümü yerine tarafların kendi iradeleriyle uzlaşarak uyuşmazlığa son vermeleri toplumsal barışın kurulması açısından da çok önemlidir. Bu yolların geniş kapsamlı ve etkin bir biçimde işlerlik kazanması toplumsal uzlaşya sunduğu katkı yanında, mahkemelerin iş yükünü de azaltmaktadır. İnsan Hakları Eylem Planı’nın alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının etkinliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması hedefi kapsamında hukuk uyuşmazlıklarında ara buluculuğun kapsamının genişletilmesi ve ara bulucuların farklı alanlarda ihtisaslaşmasının sağlanması faaliyeti uyarınca ara buluculuk kurumunun kapsamını genişletiyoruz. Ara buluculuk kurumu hakkında yapılan düzenlemelerden kısaca bahsedersek, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar, kat mülkiyetinden kaynaklanan uyuşmazlıklar ve komşu hakkıyla ilgili uyuşmazlıklar dava şartı olarak uyuşmazlık, ara buluculuk kapsamına alınmaktadır. Bazı ticari uyuşmazlıklar ile iş sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklar bakımından itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarının zorunlu ara buluculuk usulüne tabi olduğu açıkça düzenlenmektedir. Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklar ihtiyari ara buluculuğa elverişli hâle getirilmektedir. Ara buluculuğa ilişkin ülkemizin taraf olduğu Singapur Sözleşmesi’nin iç hukukumuzda uygunluğunun sağlanmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Uyuşmazlığın asıl tarafının ara buluculuk süreci ile ara buluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen son tutanak hakkında bilgilendirilmesi konusunda da ayrıca ara bulucuya yükümlülükler getirilmektedir. Ticari uyuşmazlıklar bakımından taraf avukatları ile ara bulucunun birlikte imzaladığı anlaşma belgesinin icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılacağı da kabul edilmektedir.

Yine, teklifle, noterlerin delil tespiti yapabilmesine imkân getiriyoruz. İnsan Hakları Eylem Planı’nın yargının etkililiği ve kalitesinin artırılması hedefi kapsamında bazı çekişmesiz yargı işleri ile delil tespitinin noterler tarafından da yapılmasına imkân sağlanmasına yönelik faaliyet doğrultusunda Noterlik Kanunu’nda düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemeyle delil tespit işlemlerinin noterler tarafından da yapılabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Yine, teklifle, uzun yargılamadan kaynaklı bireysel başvuruların daha hızlı bir şekilde sonuçlandırılmasına yönelik bir düzenleme yapıyoruz. Makul sürede yargılanma hakkı ile mahkeme kararlarının icrası hakkının ihlali iddiasıyla Anayasa Mahkemesine yapılmış ve derdest olan bireysel başvuruların ilgililerin müracaatı üzerine 6384 sayılı Kanun’la Adalet Bakanlığı bünyesinde kurulan İnsan Hakları Tazminat Komisyonu tarafından incelenmesine imkân tanıyoruz. Ayrıca, Komisyona yapılacak müracaatların sayısı da göz önünde bulundurularak öncelikle Komisyonun üye sayısını

artırıyoruz ve heyetler hâlinde çalışmasına imkân sağlıyoruz. Böylelikle bir yandan söz konusu başvuruların süratle sonuçlandırılması sağlanacak, bir yandan da Anayasa Mahkemesinin iş yükü azaltılacaktır.

Değerli Başkanım, teklifle yapılan diğer önemli düzenlemelerden de kısaca bahsetmek istiyorum. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda yapılan değişiklikle asliye ticaret mahkemelerinde tek hâkimle ve basit yargılamayla yapılan uyuşmazlıklara ilişkin parasal sınırı 500 bin liradan 1 milyon TL’ye çıkarıyoruz. Son olarak, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nda değişiklik yaparak hafta içinde çocuk teslimi ve çocukla ilgili kişisel ilişki kurulması işlemlerinde görev alan uzman öğretmenlere ücret ödenebilmesi imkânını getiriyoruz.

Değerli Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ülkemizin ekonomik ve toplumsal barışına katkı sağlamak amacıyla hazırlanan teklifimizin milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, teklifimizin hazırlanan müzakerelerine vereceğiniz katkılar nedeniyle şimdiden hepinize çok teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – İlk imza sahiplerinden Afyonkarahisar Milletvekilimiz İbrahim Yurdunuseven Bey’e teşekkür ediyorum.

Şimdi Tokat Milletvekilimiz Mustafa Arslan Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Mustafa Bey.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de sözlerime başlarken “asrın felaketi” olarak isimlendirdiğimiz deprem nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum; milletimizin başı sağ olsun.

Yine, bugün sabah meydana gelen sel felaketinde de ölen vatandaşımıza Allah’tan rahmet diliyorum. İnşallah bu yaraları hep birlikte saracağız.

Kamuoyunda “yedinci yargı paketi” olarak bilinen teklifimizle 21 kanunda değişiklik öngörülmektedir. Teklifimiz Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuyla paylaşılan Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı’ndaki hedefleri gerçekleştirmek için yapılan düzenlemeleri içermektedir.

Ben İcra İflas Kanunu’ndaki değişikliklerden bahsetmek istiyorum. İcra İflas Kanunu’nda 6 maddede düzenleme yapıyoruz, 1 madde de bir düzenlemeyi ortadan kaldırıyoruz; 7 maddede değişiklik var genel itibarıyla. En önemli değişikliklerden biri, konut olarak kullanılan yerlerde haciz yapılması için mahkeme kararına, icra mahkemesi hâkiminin iznine tabi olması gerektiği şeklinde bir düzenlememiz var. Yine, bu düzenlemeyle insanların en mahrem mekânı olan konutta haciz yapılması özel bir usule tabi tutulmaktadır. Konut mahremiyetinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir bu düzenlemeyle. Diğer taraftan, haczi caiz olmayan mallar ve hakları düzenleyen maddede düzenleme yapılarak aile bireylerine ait kişisel eşyalar ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyalarının haczi yasaklanmaktadır. Yine, teklifle, insanların asgari yaşam standardını korumak, insan onuruna yakışır bir hayat sürmelerinin sağlanması hedeflenmektedir. Teklifte taşkın haczin önlenmesini amaçlayan bir düzenleme vardır. Bu düzenlemeyle borç miktarını aşan hacizlerin yasaklanması söz konusudur. Yine, teklifle, üzerinden haciz kalktığı hâlde yediemin depolarında, icra depolarında bekleyen malların uygun bir şekilde tasfiyesiyle ilgili düzenlemeler yapılmaktadır.

Teklifimizin hayırlı olmasını diliyorum. Komisyon üyelerimize de verecekleri katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyorum Mustafa Arslan Bey’e.

Şimdi de söz Ankara Milletvekilimiz Zeynep Yıldız’da.

Zeynep Hanım, buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, ben de Kahramanmaraş depremlerinde kaybettiğimiz vatandaşlarımızı bir kere daha rahmetle anıyorum, hepimizin başı sağ olsun diyorum.

Bu noktada, gündemin ötesinde, tabii ki İnsan Hakları Eylem Planı ve yine, Cumhurbaşkanımızın açıkladığı Yargı Reformu Strateji Planı çerçevesinde düzenlemelerimize devam ediyoruz. Açıkçası, 7’nci yargı paketinde de 6 yargı paketi boyunca da gerçekten, İnsan Hakları Eylem Planı’nın birebir hayata geçmesi noktasında önemli adımlar atıldı. Bu minvalde, 7’nci yargı paketinde de uyuşturucuyla mücadele noktasında, uyuşturucu bağımlılığıyla mücadele noktasında atılan çok önemli adımlar var. Bu minvalde, yaklaşık 7 madde hayata geçirmiş olacağız 7’nci yargı paketi kapsamında. Burada çok önemsedığımız belli başlı maddeler var; Türk Ceza Kanunu’nda, Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu’nda, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’da gerçekten önemli düzenlemeler yapıyoruz.

Türk Ceza Kanunu’nun 188’inci maddesinin (4)’üncü fıkrasında hâlihazırda kanunda sayılan çeşitli uyuşturucu madde türleri var biliyorsunuz. Bunlara sentetik katinon ve türevleri, sentetik opioid ve türevleri ve amfetamin ve türevlerini de ekleyerek, anılan maddelerin imal ve ticaret suçunun alt sınırını on yıldan on beş yıla çıkarmış oluyoruz. Bu minvalde, yine benzer şekilde, uyuşturucuyla mücadele kapsamında denetimli serbestlik tedbirlerine ilişkin olarak süreci bir yıldan iki yıla çıkarıyoruz; burada, cumhuriyet savcısının çeşitli inisiyatif kullanarak bir yıla kadar uzatabileceği süreci iki yıla çıkarmış oluyoruz teklifin 18’inci maddesi uyarınca.

Yine, cumhuriyet savcısının erteleme süre içerisinde şüphelinin uyuşturucu madde kullanıp kullanmadığını tespit edebilmek adına yılda en az 2 defa ilgili kuruma sevk etmesini zorunlu hâle getiriyoruz. Bu zorunluluk da fevkalade önemsedığımız maddelerden biri.

Yine, Sayın Yurdunuseven de belirttiler, denetimli serbestlik müdürlüğü tarafından, Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu’na eklenen 12/A maddesi uyarınca ilgili kişiye test yapılması mümkün kılınıyor. Bu da gerçekten önemsedığımız maddelerden biri. Yani denetimi yüksek bir derecede artırabilmek adına maddeler getirmiş oluyoruz.

Yine, biliyorsunuz, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 71’inci maddesinin (2)’nci fıkrasında tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinin kullanımı ve uyuşturucu müptelalarının burada, bu merkezleri etkin, verimli bir şekilde kullanabilmesi hususunda, ihtiyariden ziyade bunun zorunlu bir hâle getirilmesi sahada gördüğümüz önemli hususlardan biriydi. Biz, bu maddeyle, tedavi ve rehabilitasyon programlarına katılımı zorunlu hâle getirmiş olacağız; teklifin 24’üncü maddesinde öngörüldüğü şekliyle. Dolayısıyla, bu da bizim sahada fiili gerçeklikte gerçekten adım atılmasını zorunlu gördüğümüz hususlardan bir tanesiydi.

Yine aynı kanunun 105/A maddesinin (5)’inci fıkrasına getirdiğimiz hükümle de tedavi ve rehabilitasyon programlarına katılma zorunluluğunu getirmiş oluyoruz, daha muhkem hâle getirmiş oluyoruz.

Yine, el konulan uyuşturucu maddelere ilişkin kesin rapor alındıktan sonra soruşturma aşamasında sulh ceza hâkimliğince bu maddenin müsaderesine ve imhasına karar verilmesini de zorunlu hâle getiriyoruz.

Bunların her biri uyuşturucuyla mücadele bağlamında gerçekten çok önemli adımlar, uyuşturucuyla mücadele noktasında her bir bakanlığımızın koordinasyon hâlinde yürüttüğü çalışmalar var; biz de burada, Türkiye Büyük Millet Meclisi nezdinde mücadeleyi daha muhkem hâle getirebilecek adımları atmış oluyoruz.

Bunun yanı sıra, uyuşturucuyla mücadelenin yanı sıra, kamuoyunda da zaman zaman denk geldiğimiz, çocuğun üstün yararını gözetecek mahiyette yapılan çeşitli düzenlemeler var. İnfazın ertelenmesine ilişkin bir düzenleme yapıyoruz teklifimizin 23'üncü maddesinde. Bu madde çerçevesinde, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16/A maddesini getiriyoruz ve bu madde uyarınca 18 yaşını doldurmamış çocuğun, yükümlünün 18 yaşını doldurmamış çocuğunun bulunması hâlinde ve toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağının değerlendirilmesi hâlinde infazın ertelenmesine ilişkin düzenlemeyi de getirmiş oluyoruz. Böylelikle, çocuğun üstün yararını gözetecek bir düzenlemeyi de İnsan Hakları Eylem Planı çerçevesinde hayata geçirmiş olacağız.

Zaten hususları Sayın Yurdunuseven de belirttiler; bu düzenlemelerin milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Bilhassa bağımlılığın her türüyle sürdürdüğümüz mücadelenin daha da güçlenebilmesi adına, bilhassa uyuşturucuyla mücadelenin güçlenebilmesi adına rehabilitasyonun kanun marifetiyle de denetimin sürdürülebilmesi adına gerçekten çok önemli düzenlemeler içeren teklifimizin hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok teşekkür ediyoruz Zeynep Hanım.

Usul açısından demiştik... Öncelikle İç Tüzük'ümüzün 38'inci ve 35'inci maddesi kapsamı içerisinde önergelerimiz var; ilki İç Tüzük 38'e göre anayasaya aykırılık iddiası, önce onu görüşeceğiz. Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4997) esas sayılı İcra ve İflas Kanunu ile bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin, TBMM İç Tüzük madde 38 gereğince ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmesi amacıyla usul açısından tartışılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Süleyman Bülbül

Rafet Zeybek

İstanbul

Aydın

Antalya

Alpay Antmen

Turan Aydoğan

İbrahim Özden Kaboğlu

Mersin

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önerge üzerinde söz isteyen Değerli Hocamız İbrahim Kaboğlu'na söz veriyoruz.

Hocam, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan

Bütün heyeti saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Teklif sahiplerine emekleri için teşekkürler, konuklara da hoş geldiniz diyerek sözlerime başlıyorum.

Tabii ki Sayın Başkan, ilk önce Anayasa'ya uygunluk ile genel görüşmeyi birleştirdiğinize göre, birkaç genel saptama yapmak suretiyle Anayasa'ya uygunluk sorununa giriş yapmak istiyorum.

Şimdi, bu, 85'inci torba yasa önerisi aslında 27'nci Dönem yasama Meclisinin toplam 85 torba

kanununun sonuncusu. İlkini de biz burada yaptık 7145 sayılı Yasa'yla. Tabii, Adalet Komisyonunda torbayla başlayıp torbayla bitirme şeklinde bir sona ulaşılması... Zannediyorum, görüşmekte olduğumuz yasa teklifinin hem yasama faaliyeti niteliği, yasanın maddi içeriği hem de Anayasa'ya uygunluk açısından sorun teşkil eden yönü olduğunu belirtmek gerekir öncelikle.

Şimdi, Adalet Bakanlığı kuşkusuz bu konuda büyük bir emek harcamış bulunuyor, bu ayrıntılı yasa önerisinde fakat ne ilkinde ne de izleyen tekliflerde, Adalet Bakanlığından hiçbir zaman yasa etki değerlendirmesi gelmemiştir, yasa etki analizi ortaya konulmamıştır. Dolayısıyla, bu, 7 yerine 17 de olsa zannediyorum, yasama etki analizi olmadığı sürece, yargı reformu olarak takdim edilse de reform olmaktan çok, var olan sorunları da katlayıcı bir biçimde devam ettireceğe benziyor. Neden bu böyle? Bakın, teklifteki 18 kanunda daha önce yapılan değişikliklere baktığımız zaman -ki bunların hepsini saymayacağım, birkaçını belirteceğim- İcra ve İflas Kanunu'nda bu dönemde 6 kez değişiklik yapılmış; Avukatlık Kanunu'nda 3 kez, Noterlik Kanunu'nda 3 kez, Terörle Mücadele Kanunu'nda 5 kez, Ceza Kanunu'nda 8 kez, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda 9 kez, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da 8 kez ve son olarak, Türk Ticaret Kanunu'nda 9 kez Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda 9 kez olmak üzere burada birçok, birçok, birçok kez değişiklikler söz konusu olmasına karşın, hiçbirinde etki analizi ortaya konmamıştır. Bu önemli bir eksiklikler yasama faaliyeti açısından, bunu özellikle vurgulamakta yarar var. Nitekim, bu nedenledir ki etki analizi ortaya konulmadığı için, biraz yasa çalışması, güncel beklentilerin, gereklerin eşliğinde yapıldığı için, Anayasa Mahkemesi, bu dönemde Anayasa Mahkemesine soyut norm denetimi olarak götürdüğümüz yasaların yüzde 55'ini iptal etmiştir, itiraz yoluyla götürülen denetimlerle birlikte bu sayı yüzde 70'e çıkmaktadır. CBK'lerin yüzde 60'ı iptal edilmiştir ve bu süreç devam ediyor. Bu, tabii ki hani ne ölçüde sürdürülebilir bir durumdur? Bunu yalnızca Anayasa Mahkemesi gözüyle okumak değil, aynı zamanda teklif sahiplerinin biraz önce telaffuz ettiği yargı reformu strateji belgesi açısından okunduğunda bile, ne derecede bunun gerisinde kaldığı yani yalnızca Anayasa'ya aykırılıkla sınırlı değil, 31 Mayıs 2019'da açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi'nin bile çok gerisinde kalmaktadır bu yapılan düzenlemeler. Bu nedenle, mesela, örnek olarak belirtecek olursam -Sevgili Başkan hatırlarsınız, o temmuz sıcaklığında geceleri sabahlamıştık- 7145 sayılı Yasa'yla olağanüstü hâlin üç yıl daha uzatılmasına dair burada, görüşmeler sırasında oldukça hararetli tartışmalar geçmişti aramızda fakat hiçbir önerimiz kabul görmedi ve Anayasa Mahkemesi ilginçtir... Yine, bu, Adalet Komisyonunun son toplantısı zannediyorum, o bakımdan onu belirtmekte yarar var. Olağanüstü hâl üç yıl uzatıldı bununla, 7145'le; üç yıl sonra ise hazırlanan bir torba kanun, Adalet Komisyonuna bile getirilmedi, alelacele Plan ve Bütçe Komisyonuna götürüldü ve 7333 sayılı Yasa, Genel Kurulda 17 Temmuz gecesi, yirmi beş saatlik mesai yaptı ve üç yıl daha uzatıldı. Şimdi, bunun önemi nerede? Yalnızca Adalet Komisyonunun baypas edilmesi değil, bu kadar önemli bir düzenlemede değil ama Anayasa Mahkemesinin bu 2 yasa üzerinde, 7145 sayılı Yasa ve 7333 sayılı Yasa üzerinde birlikte karar vermiş olması ve vermiş olduğu birlikte kararda, 12 kalemde iptal saptamış bulunmasıdır. Her iki karar 30/6/2022 tarihini taşımakta ve 12 Ocak 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmış bulunmaktadır. Tabii ki ben bu Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararının 12 kalemini saymayacağım burada zamanınızı almamak için ama biri özellikle belirtilmeli, o da şu: Üniversitelerden gece yarılarında, adları KHK ek listelerinde yer aldığı için ihraç edilenler ya da katledilenlerin üniversiteye yargı kararıyla dönmesi durumunda, kendi üniversitelerinde görev alamayacaklarına dair düzenleme. Biz, 7145 sayılı Yasa'yla burada düzenleme yaptık. Düşünün, yargı kararıyla dönmesi ne demek? Suçlu değildir bu kişi yani aklanmıştır, yargı kararıyla saptanmıştır ama yasama organı böyle bir yasal düzenleme yaparak "Suçlu olmayan, suçsuzluğu mahkeme kararıyla tespit edilmiş olan öğretim üyeleri kendi üniversitelerine dönemeyecekler." şeklinde bir yasal düzenleme yaptı. Bu, tabii ki yasama organı adına son derece talihsiz bir düzenlemeydi ve Anayasa Mahkemesi

başta bu kural gelmek üzere her iki yasal düzenlemede, 12 kalemde önemli iptallerde bulundu. Bunu zikretmemin nedeni şudur: Her seferinde dile getirdiğimiz “Anayasa’ya aykırılık” iddiası değil; açıkça, teker teker saydığımız Anayasa’ya aykırılıkların burada hiç tartışılmadan, müzakere edilmeden reddediliyor olmasının aynı zamanda Anayasa Mahkemesine ne denli zaman kaybettirdiğini ortaya koymak açısından bunu belirtiyorum. Evet, Anayasa Mahkemesine ilişkin bir tazminat komisyonu kurmak suretiyle iş yükünün azaltılmasına dair bir adımın atılıyor olması çok gecikmeli olmakla birlikte kuşkusuz olumludur ama unutmayalım ki burada yaptığımız yasalarla, oyladığımız yasalarla, sarayda ise her gün hemen hemen yürürlüğe konulan, gerekçesiz Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle Anayasa Mahkemesinin iş yükünü ne kadar artırdığımızı, bilerek ve isteyerek artırdığımızı bir kez daha belirtmemiz gerekir.

Sayın Başkan, Adalet Komisyonu Başkanlığı çok önemli tabii en başından beri söylediğimiz gibi. Ben ne zaman “Anayasa’ya aykırı” dediysem komisyonlarda veya Genel Kurulda “Kaboğlu’nu dinleyecek olursak burada yasa geçiremeyiz.” biçiminde âdeta alaya alıcı, dalga geçici...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hocam, estağfurullah.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, yapıldı bu; bu yapıldı.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok yararlanıyoruz Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim, tabii, sizin Adalet Komisyonu olarak gösterdiğiniz bu “hukuka saygı” söylemi kuşkusuz önemli ama bu Mecliste, 27’nci Yasama Meclisinde bu yapıldı, hatta -aynı sıralarda oturduğumuz vekil- “Yasama dokunulmazlığımız varsa Anayasa’ya aykırı yasa da oylayabiliriz.” biçiminde hepimiz için son derece üzücü açıklamalara tanık olduk. Tabii, bunları burada sıralamanın yeri değil ama Adalet Komisyonu gibi güzide bir komisyon -adı üstünde bir komisyon- önünde en azından bir miktar öz eleştiri yapmanın, son komisyon da olsa veda komisyonu da olsa... Zannediyorum tutanaklara hiçbir zaman konuşmadım ama bazen demek ki tutanaklara da konuşmakta yarar var diye düşünüyorum.

Bu itibarla, yaptığımız yasal düzenlemelerin -bu aşama, daha sonra da Genel Kurul aşaması ve Anayasa Mahkemesine götürdüğümüz kanunlar- Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen burada yeniden yaptığımız düzenlemelerin esasen bizim Anayasa’ya sadakat andımızla her zaman bağdaşmadığını ve çoğu zaman buna aykırılık teşkil ettiğini özellikle belirtmekte yarar var.

Bu bakımdan, mesela şimdi açıklayacağım Anayasa’ya doğrudan aykırılıklar çerçevesinde ben Anayasa Mahkemesiyle ilgili düzenlemeyle başlamak istiyorum. Tabii, Anayasa Mahkemesiyle ilgili düzenleme kuşkusuz olumlu bir adımdır, Anayasa’ya aykırı bir tarafı bulunmamaktadır ama hatırlatırım -biraz sonra bizim grup sözcümüz Zeynel Emre bunun birleştirilmesi talebinde bulunacak, defalarca bulunduk- bizim 2019’da yani Yargı Reformu Strateji Belgesi açıklandığı zaman yaptığımız çalışmalar çerçevesinde adil yargılanma hakkının asgari gereklerinin karşılanması amacıyla hazırlamış olduğumuz 12 yasa önerisinin 7’si Adalet Komisyonunun önünde bekliyor, 7’si iki yıldır Adalet Komisyonunun önünde bekliyor Sayın Başkan; Hâkimler ve Savcılar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Ceza Muhakemesi Kanununda (Adil Yargılanma Hakkı İlkeleri Gereğince) Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Mahpus Haysiyeti ve Hakları Işığında Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Avukatlık Kanununda (Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde) Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Türk Ceza Kanununda (Düşünce ve İfade Özgürlüğünü Güvenceleyen) Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve nihayet Terörle Mücadele Kanununda (Düşünce ve İfade Özgürlüğünü Güvenceleyen) Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve bir de İş Kanunu...

Sayın Başkan, şunu özellikle vurgulamak isterim: Bizim iki yıl önce Komisyonunuza havale edilen yasa önerilerimizin burada oylanması bir yana, müzakere edilmesi bir yana, önerilerimiz gündeme bile alınmamıştır. Acaba Adalet Komisyonunun gündemine alınsaydı, burada bunları tartışsaydık, getirilen yasa önerileriyle karşılaştırıp “Daha güvenceli olan hangisidir?” konusunda bir müzakere açıp, oylama yapıp Komisyonumuzun burada -partilerötesi- mutfak işlevini işletseydik bugünkü durum böyle mi olurdu yoksa adil yargılanma hakkı gerekleri konusunda çok daha farklı bir konumda mı bulunurduk? Bunu neden belirttim? Şimdi, Anayasa Komisyonu Genel Sekreteri de bir rastlantı olarak karşımda, Türkiye Barolar Birliği Başkanı da bir rastlantı olarak -güzel rastlantılar bunlar- karşımda. Tabii, bunları belirtmemin nedeni şu...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Rastlantı değil Hocam, davet ediyoruz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır ama şu anda karşı karşıya olmamız güzel bir rastlantı. Neden belirtiyorum Sayın Başkan, şimdi...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bize bir teşekkür edebilirsiniz Hocam davet ettiğimiz için.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bu bir gereklilik ama şöyle teşekkür etmek gerekir: Demek ki davetleri o kadar ihmal ediliyor ki -Abdullah Güler Başkanlığı bunu yaptığına göre- o kadar kusur var ki buna... Teşekkür ediyorum, tamam, sağ olun.

Şimdi, bu neden önemli? Çünkü biz adil yargılanma hakkı gerekleri doğrultusunda yasal düzenleme yapmadığımız sürece, Türkiye bütününde, yargı genelinde, idari yargı, ceza yargısı, adli yargı genelinde adil yargılanma hakkı davasının asgari gereklerini uygulamaya koymadığımız sürece, Anayasa Mahkemesi önünde sayısı 500 bine varan dosya sayısını belki bu Komisyonla 400 bine indirebiliriz, 350 bine indirebiliriz ama üç yıl sonra 1 milyona çıkar Sayın Başkan, değerli üyeler. O nedenle, burada tekrar belirtiyorum: Adil yargılanma hakkı gerekleri doğrultusunda bütün Türkiye’yi kapsamına alan yargı reformu şarttır. Bu, 7’ncisi de olsa bu yaklaşımla, etki analizlerinin olmadığı yargısal bir yasal düzenleme yoluyla bunu sağlayamayacağımızı bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Bu bakımdan, Anayasa Mahkemesiyle ilgili düzenlemeyle kuşkusuz olumlu adım atılmıştır ama bu düzenleme Anayasa yargısının etkili kılınması için yapılması gereken düzenleme değildir çünkü Anayasa Mahkemesi bunca dosyanın üstesinden gelse de karar verdikten sonra özellikle bireysel başvuru kararlarında -limanların elli yıllığına ihale edilmesi konusunda yeniden oyladığımız 7350 sayılı Yasa’yı Anayasa Mahkemesi oy birliğiyle iptal etti, biz aynı yasayı yeniden oyladık ve böylece, dünya anayasa yargısı tarihine de kara bir leke sürdük ama ben tabii ki o tartışmalara girmiyorum burada- bireysel başvuru üzerine yapılan yargılamalarda dört yıl sonra karar veriyor -bu gecikme tabii dosyaların şişkinliği nedeniyle- fakat mahkemelere gönderilince mahkemeler dört yıl, beş yıl, altı yıl daha bekletiyorlar. Anayasa Mahkemesi karar veriyor, ilk derece mahkemesi gereklerini yerine getirmesi gerekirken Anayasa Mahkemesi kararına uyduğu hâlde istinafa gidiliyor, yetmedi Yargıtaya gidiliyor; o zaman, hiçbir anlamı kalmıyor sayın üyeler yani Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapmanın bir anlamı kalmıyor. Bunu kapatmak belki daha hayırlı olur çünkü nasılsa Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolu var diye mahkemeler “Gidin Anayasa Mahkemesine.” diye dosyayı atıyorlar; Anayasa Mahkemesine gidiyor, Anayasa Mahkemesi beş yıl sonra karar veriyor, dosya dönüyor ama beş yıl daha mağdur, en azından beklemek durumunda kalıyor. Şimdi, burada hepimiz hukukçuyuz -kimimiz uygulamada deneyimi olan, kimimiz olmayan- ama hukukçuyuz ve bu gerçekleri görmek durumundayız. Ya, bizim bu gerçekleri görmeksizin Türkiye’de adil yargılanma hakkını tesis etmemiz mümkün değildir.

Şimdi, bu düzenlemeye gelince -tabii uzunca bir metin- tabii ki -sağ olsunlar- olumlu adımların atılması önemlidir. Değerli Adalet Komisyonu üyeleri arkadaşlar da benim bıraktığım yerden itibaren

saptamalarda bulunacaklar ama ben özellikle 15'inci madde, 26'ncı madde, 27'nci madde ve 44'üncü maddedeki Anayasa'ya aykırılık saptamalarını sizinle çok kısa olarak paylaşarak sözlerime son vereceğim.

15'inci madde nedir? Kanunun 61'inci maddesinde yapılması teklif edilen düzenlemeyle noterlerin yapabilecekleri tespit işlemlerinin kapsamına delil tespiti de eklenmektedir. Noterler bir davada ileri sürülecek bir olayın tespiti amacıyla talep üzerine veya daire dışında keşif yapabilecek, yemin ettirilerek bilirkişi incelemesi yaptırabilecek, tanık ifadesi alabileceklerdir; bu işlemler bizzat noterlere veya imza yetkisi verilmiş hukuk fakültesi mezunu görevli veya noter stajyeri tarafından yapılabilir. Teklif düzenlemesi, Anayasa'nın adil yargılanma hakkını düzenleyen 36'ncı maddesine ve özellikle "hukuki belirlilik" ilkesini içeren hukuk devletine ilişkin 2'nci maddesine aykırıdır. Kişinin hak ve hükümlülüklerine ilişkin yargılama sürecine esas alınacak delilin tespitinin bağımsız ve tarafsız yargı mensupları tarafından gerçekleştirilmesi gerekirken teklif maddesi, bu yetkiyi statüleri gerekli güvenceleri sağlamayan noterler veya imza yetkisi verilmiş hukuk fakültesi mezunu görevli veya noter stajyerlerine tevdi etmektedir.

25'inci maddeye gelince... Teklif sahiplerinin biraz önce Anayasa Mahkemesi kararının gerekleri doğrultusunda yeniden yazıma tabi tuttukları maddeye ilişkin -bölge adliye mahkemesi cumhuriyet başsavcılığının itiraz yetkisini düzenleyen madde 308/A'nın Anayasa Mahkemesinin belirtilen tarihli iptal kararı üzerine- düzenleme doğru, düzeltme yapılmıştır, yeniden düzenleme yapılmıştır ancak özellikle maddeye yazılan tebligat usullerinin yazılma nedeni, Anayasa Mahkemesinin iptal kararında sanığın haberdar edilmesine dönük bir düzenlemenin yer almaması, savunma hakkının ihlali sonucu adil yargılanma hakkı ilkelerinden olan "silahların eşitliği" ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Anayasa Mahkemesi tarafından söz konusu madde 308/A'nın birinci cümlesi sanığın aleyhine itirazlar yönünden iptal edilmesine rağmen, iptale konu cümle teklifte aynen tekrarlanmış ve Anayasa Mahkemesinin belirttiği sakıncaların giderilmesi için fıkraya cümleler eklenmiştir ancak teklif Anayasa Mahkemesi kararının gereğini karşılamakta yetersizdir. Zira sanık aleyhine itirazın niçin sadece esaslı hatalarla sınırlandırıldığı temellendirilmemiştir. Bu açıdan, teklif metni Anayasa madde 153'ün son fıkrasına aykırıdır.

26'ncı maddeye gelince... 26'ncı maddede yapılan düzenlemenin amacı bakıma muhtaç bir çocuğun ebeveyni tarafından bakımının sağlanmasının teminidir. Teklifte 18 yaşını doldurmamış çocuk dikkate alındığına göre, bu düzenleme özel olarak annesine ihtiyaç duyan bir bebeği korumak için öngörülmüş de değildir, düzenleme tutarsızdır. Zira, konu muhtaç çocuğun bakım ve korunmasıysa bunu annesi kadar babası da yapabilir. Şu hâlde, muhtaç çocuğu korumak için böyle bir düzenleme getirilecekse düzenlemedeki "Çocuğa kadın bakar." şeklindeki ataerkillik tortusu içeren bu ön kabullenme giderilmeli, ceza infaz ertelemesinin de yalnızca kadın hükümlü için değil, gerekli koşulların sağlanması durumunda erkek hükümlü için de sağlanabilmesinin öngörülmesi gerekir yani baba için de öngörülebilmesi gerekir. Düzenlemenin bu hâli "koşullar gereği bakımına muhtaç oldukları hükümlü mahpus anneleri olan çocuklar" ile "koşullar gereği bakımına muhtaç oldukları hükümlü mahpus babaları olan çocuklar" arasında haklı nedene dayanmayan bir muamele farklılığı doğurmaktadır. Bu 2 kategorideki çocuktan hükümlü anneleri olan muhtaç çocuklar ceza infaz ertelemesiyle uygun ebeveyn bakımına kavuşabilecekken, muadil durumda hükümlü babaları olan muhtaç çocuklar uygun ebeveyn bakımına erişemeyeceklerdir. Bu açıdan, teklif metni anne ve baba ayrımı nedeniyle, çocuklar arasında yapılan ayrımlar yönünden eşitlik ilkesine, Anayasa madde 10'a aykırılık teşkil etmektedir.

Madde 27'ye gelince... Hükümlünün izin, ziyaret ve görüşme haklarının kısıtlanması onun özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına yönelik müdahale oluşturmaktadır.

Her ne kadar kısıtlama amacı tedavi ve rehabilitasyon programlarının başarılı olabilmesi olarak gösterildiyse de bu kısıtlamanın zaman bakımından sınırı, bu karara yönelik itiraz usulü gibi hususların kanunda düzenlenmesi gerektiği için böyle bir düzenlemeye itirazımız var. Bu hususları içermeyen düzenleme, hükümlünün özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına keyfi ve ölçsüz sınırlamalar getirilmesini mümkün kılacaktır. Düzenleme bu hâliyle, Anayasa'nın özel yaşama saygı maddesi olan 20'nci maddesine ve hak ve özgürlüklerin sınırlanmasında ölçülülük ilkesi öngören, özüne dokunmama ilkesini öngören 13'üncü maddesine aykırıdır.

Son olarak, madde 44. Bu maddeyle 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun sınır dışı etmeyi düzenleyen 54'üncü maddesine yeni bir fıkra eklenmektedir. Fıkrayla valiliklere terör ve suç örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi; kamu düzeni, kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturan; uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından tanımlanan terör örgütleriyle ilişkili olduğu değerlendirilen yabancılar hakkında mahkemelerin vereceği yabancılar hakkında yapılan adli işlemler çerçevesinde yurt dışına çıkmamak şeklindeki adli kontrol kararlarına karşı cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla itiraz ederek kararın kaldırılmasını talep etme yetkisi veriliyor. Türkiye'de yabancıların yurt dışına çıkarılması, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları doğrultusunda hâkim kararıyla ve gerekçeli bir biçimde uygulanmaktadır. Bu kararlara, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 111'inci maddesinin (2)'nci fıkrasıyla adli kontrol kararlarına itiraz yolu açıktır. Dolayısıyla, yapılan değişiklik uygulamada esaslı bir değişiklik getirmemekle birlikte terör suçluları, kamu düzeni açısından sakıncalı olanlar ve uluslararası kuruluşlar tarafından terörle ilişkilendirilen kişilerle sınırlı olacak biçimde valiliklerin savcılıklar üzerinden mahkeme kararlarına itiraz etme yolu açılmaktadır. Kanun teklifi, bu itirazın mahkeme kararlarının değiştirilmesini gerektirecek biçimde yeni delillere dayanmasını zorunlu kılmalıdır. Oysa değişiklik teklifinde bu açıdan bir hüküm bulunmamaktadır yani yeni deliller olması durumunda valinin devreye girebilmesi gerekir, bunları içermemektedir. Karara esas olan delil durumlarında bir değişiklik yok iken mahkeme kararlarının itiraz yoluyla, üstelik de valilik talepleriyle değişmesi bu kişilerin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmaları durumunda Türkiye aleyhine kararların çıkmasına neden olabilir. Ayrıca, mahkemenin sınır dışı etmediği bir kişiyi yeni hukuki delillere dayanmaksızın valiliklerin talepleriyle sınır dışı etme isteği hukukun üstünlüğü ve bağımsızlığı açısından sorunlu bir yaklaşımdır. Bu kişiler Türkiye'de kaldıkları süre içinde bir suç işlerlerse yargılanmalarının önünde bir engel bulunmadığı da dikkate alınmalıdır. Teklif maddesi bu açıdan, Anayasa madde 16'nın öngörmüş olduğu yabancılarla ilişkin hakların -yurttaşlarla eşit haklar, istisnalar dışında- güvence altına alınmış olduğu dikkate alındığında, Anayasa madde 16'ya ve hâliyle adil yargılamaya ilişkin, başta hukuk devletine dair 2'nci maddesi olmak üzere, diğer maddelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Ben, Anayasa'ya ana aykırılıklara değindim, diğerlerine Adalet Komisyonu üyesi arkadaşlar değinecekler ama Sayın Başkan, değerli teklif sahipleri; şu bir kez daha vurgulanmalıdır ki bu yasa yapım tarzı, özellikle etki analizi olmaksızın yapılan yasa yapım tarzı -evet- yargı reformu paketleri olarak kulağımıza hoş gelse de Türkiye Büyük Millet Meclisinin varlık amacıyla çok uyumlu olmayan bir düzenleme tarzıdır. Bunu bir kez daha belirtir, sabrınız için, dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederek sözlerime son veririm.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Değerli Hocam.

Evet, değerli arkadaşlar, İç Tüzük'ün 38'inci maddesi kapsamında verilen önergeyi okuttuk. Gerekçesini değerli hocamız anlatmış oldu, şimdi de oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İç Tüzük'ün 35'inci maddesi kapsamı içerisinde, Komisyonumuza daha önceden verilmiş olan

bazı kanun teklifleri yönünden diğer bir önergemizi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu Başkanlığına

(2/4997) esas sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşmeleri öncesi, CHP Grubu ve milletvekillerinin anılan teklifle ilgili 27'nci Yasama Döneminde Adalet Komisyonuna havale edilmiş ve Komisyonun gündemine aldığı kanun tekliflerinin TBMM İçtüzüğü'nün 26'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "komisyon gündemine hâkimdir" ile 35'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler; birbirleriyle ilgili gördüklerini birleştirerek görüşebilirler" ibareleri çerçevesinde (2/3694) (2/3691) (2/3693) (2/3684) ve (2/3687) esas sayılı kanun tekliflerimizin görüşülecek olan (2/4997) esas sayılı teklifle birleştirilerek görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre

Süleyman Bülbül

Turan Aydoğan

İstanbul

Aydın

İstanbul

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Tufan Köse

Mersin

Antalya

Çorum

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçe konusunda Mersin Milletvekili Alpay Antmen.

Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Başkanım, gerekçede okundu, özellikle tekrar edecek olursak şimdi, biz Komisyonda bunları görüşürken ilgili olarak hükümlerin de ya da kanun tekliflerinin de birleştirilmesi gerekiyor. İç Tüzük de zaten bunu amir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 35'inci madde kapsamında, evet, değerlendirilmesi hususunu...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Evet.

Bu nedenle biz bu önergemizin kabulünü hem usul ekonomisi anlamında hem daha iyi bir yasa faaliyeti yapılması anlamında öneriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok teşekkür ederiz.

Evet, başka söz yok.

Değerli arkadaşlar, biraz önce okunan İç Tüzük 35 kapsamı içerisinde ve gerekçesi biraz önce yine anlatılan önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi, başlangıçta ifade ettiğim üzere, öncelikle partilerimizin grup sözcülerine kanun teklifinin geneli üzerinde söz vereceğim, daha sonra Komisyon üyesi milletvekillerimize söz vereceğim, daha sonra da katılan diğer, Komisyon dışındaki milletvekillerimize söz vereceğim.

Milliyetçi Hareket Partisinden Halil Öztürk Bey'le başlayalım o zaman.

Halil Bey, buyurun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; Adalet Komisyonu olarak 27'nci Dönemin 35'inci ve kanaatimce...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biraz daha yaklaşabilir miyiz, o diğer bir mikrofon...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Efendim, siz bunları uzattırın bir dahaki sefere, belimiz böyle şey

oluyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bir dahaki sefere az geleceksiniz ya, sıkıntı yok.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yok, yok, hayır, hayır, diğer yanınızda da bir mikrofon daha olabilir, onu da açalım diye.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bir dahaki sefere uzatalım çünkü özellikle CHP’li arkadaşlar yetişemiyorlar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani duyamıyorum Halil Bey, hakikaten...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Dev gibi adam küçülüyor böyle Sayın Başkanım, o açıdan şu şeyleri uzatalım yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yok, rahatsız olmadan rahat konuşalım.

Peki, Halil Bey, buyurun.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – şimdi, kanaatimce bu bizim son toplantımız Saygıdeğer Başkanım. Milliyetçi Hareket Partisinin katkı ve destekleri ile Adalet Komisyonumuzun kıymetli üyeleriyle bugüne kadar yaklaşık -sanırım- 20 tane toplantı gerçekleştirdik.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – şu ana kadar 20 kanun tamamladık arkadaşlar.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – 35. Yani toplamda 20 kanun teklifini görüşerek kanunlaştırdık...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, 20 kanun teklifimiz çıktı bu Komisyondan.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – ...raporlarımızı da Komisyona sunduk.

Yargı Reformu Strateji Belgesi kapsamında 6 yargı reformunu da görüşerek adalet sistemimize yani mevzuatımıza kazandırdık. Elbette adalet sistemimizin büyüklüğünden ve çok fazla bileşeninden kaynaklı çözüm bekleyen ihtiyaçları vardır ve olması da doğaldır. Çünkü her geçen gün söz konusu ihtiyaç ve taleplerde güncel durumlar gelişmektedir ancak bu ihtiyaç ve talepleri görebilen Cumhurbaşkanlığı’nın paydaşları AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi önümüzdeki 28’inci Dönemde de güçlü bir irade ve çalışma azmiyle, enerjisiyle adalet sistemimizin tüm bileşenlerini kapsayacak şekilde gerekli yasal düzenlemeleri hayata geçirecektir, öncelikle bunu belirtmek isterim.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, geride bıraktığımız on beş-yirmi yıllık dönemde uluslararası alanda da çok sayıda yargı reformunun hayata geçtiğini görebilmekteyiz. Bu anlamda, bizim dışımızdaki ülkelerde de demokrasi ve insan hakları, serbest ve bilgiye dayalı ekonomi, küreselleşme ve uluslararası engellerin azaltılması gibi başlıklarda yeni yasal düzenlemeler hayata geçmiştir. Geçmişten günümüze, dile getirdiğimiz birçok alanda değişim, yenilik beklentisi olsa da değişmeyen nadir alanlardan biri insanların adalet beklentisidir. Adaletin sağlanması şekli çoğu kez revize edilse de dile getirdiğimiz bu beklenti hiçbir zaman değişmemiştir.

Adalet sistemimizin yol haritasını oluşturan, 2019-2023 yıllarını kapsayan 9 amaç, 63 hedef ve 256 faaliyetten oluşan Yargı Reformu Strateji Belgesi kapsamındaki hedeflerde bu bakımdan önemli adımlar atılmıştır. Yargı Reformu Stratejisi Belgesi kapsamında, mevzuat düzenlemesi gerektiren faaliyetler bugüne kadar 6 ayrı yargı paketiyle yasalaşmıştır. Adalet Bakanlığımız da Strateji Belgesi kapsamında bazı faaliyetleri idare düzenlemelerle hayata geçirmiştir. Bu sayede son yıllarda uzun tutukluluktan hak ve özgürlüklere, hukuk eğitiminin iyileştirilmesinden suça sürüklenen çocuklara, hâkimlik ve savcılıkta terfi kriterlerinden mağdur haklarına kadar pek çok alanda yapılan ve hayata geçirilen yeni denemelerle tanışmıştır.

Değerli milletvekilleri, bugün de, yürürlükte olan yaklaşık 22 kanunda değişiklik öngören, 1 geçici madde olmak üzere toplam 48 maddelik kanun teklifinin görüşmelerine başlamış bulunmaktayız.

Kamuoyunda “yedinci yargı paketi” olarak bilinen önümüzdeki teklifle konutlarda çat kapı haciz işlemine son verilmesi, taşkın haciz yapılmasının önüne geçilmesi, bağımlılar için özel cezaevi öngörülmesi -sentetik “katinon” ve türevleri, amfetamin ve türevleri uyuşturucu madde kapsamında uyuşturucu madde olarak kabul ediliyor- kira ilişkisinden kaynaklanan uyumsuzluklar ve ticari davalarda ara buluculukla ilgili yeni düzenlemeler, insan kaçakçılığında cezaların artırılması, çocuğu hasta annelere infaz ertelemesi, yeni avukatlara finansman desteği ve ilk beş yılda baro aidatlarının alınmaması gibi düzenlemeler öngörülmektedir. Bu konuda -sanırım- Türkiye Barolar Birliğinin önemli bir itirazı var, değil mi Başkanım?

Değerli Komisyon üyeleri, teklifte yer alan düzenlemeleri bizler Milliyetçi Hareket Partisi olarak destekliyoruz. Tam da bu minvalde infaz koruma memurlarının ve adalet çalışanlarının özlük haklarının iyileştirileceği ve diğer taleplerinin karşılanacağı yeni düzenlemelerin de çok fazla gecikmemesinin kanaatimce uygun olduğunu değerlendiriyorum. Diğer taraftan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na adalet hizmetleri sınıfının ekleneceği, tüm üst mahkeme çalışanlarının eşit ücret ve haklara sahip olma imkânını getiren çalışmaların da bu beklentilerin arasında olduğunu belirtmek istiyorum.

Deprem felaketinin etkilediği 11 ilimizde 111 adalet çalışanımız, 117 avukat meslektaşımız hayatını kaybetmiş veya yaralanmıştır. Buradan bir kez daha, hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Bu bakımdan, teklifle güçlendirilmek istenen Adli Yardım Sistemi çerçevesinde metinde yer alan “yüzde 3” ifadesini “yüzde 4” olarak arttırabilirsek avukatlarımıza ciddi bir katkı sağlamış olabiliriz kanaatini ve inancını taşımaktayım. Yine, bağımlılık yapma özelliği fazla olan sentetik uyuşturucu ve uyarıcı maddelere yönelik cezai yaptırımların alt sınırının on yıldan yirmi yıl hapis cezasına çıkarılması belki daha da caydırıcı olabilecektir. Diğer taraftan, yine aynı şekilde, göçmen kaçakçılığıyla daha etkin mücadele verilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla suçun ceza alt sınırını üç yıldan on yıla çıkarmayı Komisyon çalışmalarında da belki değerlendirebilmeliyiz diye düşünmekteyim.

Değerli Komisyon üyeleri, Adalet Bakanlığı 2019-2023 dönemi Stratejik Planı’nda yer alan zayıf yönlerin bir kısmı dönem içinde çözümlense de Bakanlığın 2021 Yılı Faaliyet Raporu’na göre hâlen devam etmekte olan zayıf yönlerin de bir an önce çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Baktığımızda, yargı organlarının iş yükünün fazla olması, adalet personelinin ve cezaevi çalışanlarının, infaz koruma memurlarının özlük haklarının yetersiz olması, hâkim, savcı ve personel sayısının henüz iş yüküyle orantılı olmaması, bütçe imkânlarında daralma ve diğer temel kanunlarda bazı yapıcı değişikliklerin olması gibi temel tespitlere 28’inci Dönem’de yargı reformları çerçevesinde öncelik verilerek adalet sistemimizi bugünden daha güçlü hâle getirmeliyiz diye düşünmekteyiz. Hatta, 28’inci Dönem’de Adalet Bakanlığı 2024-2028 dönemi stratejik plan çalışmalarının da yine burada, Komisyonumuzda görüşülerek son hâlinin verilmesi belki de daha kapsayıcı ve gelişmiş bir planı ortaya çıkarabilecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak önümüzdeki dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak reform paketlerinin önceliğinde adalet sistemimizde görev yapan tüm kesimleri kapsayacak ekonomik ve mali hakları düzenleyen, çalışma motivasyonunu yükseltecek düzenlemelerin olmasını da talep etmekteyiz. Bundan sonraki reform paketinin sadece ve sadece çalışanlarımızla ilgili olması gerektiğini düşünüyoruz. Ondan sonraki süreçte yine hayatın değişik alanlarında, yine değişik kanunlarda, çözüm üreten kanun değişikliklerinde görüşmeliyiz, yargı reformu olarak gündemimize almalıyız. Bu dönemde olduğu gibi önümüzdeki dönemde de Milliyetçi Hareket Partisi Cumhur İttifakı’nın güçlü iradesi ve gücüyle çalışanlarımızın ve tüm vatandaşlarımızın ihtiyacı olan düzenlemeyi hayata geçirecek ve destekleyecektir. Ben beş yıl süreyle birlikte görev yaptığımız Sayın Başkanımıza, Komisyonumuzun saygıdeğer üyelerine bugüne kadar olduğu gibi bundan sonraki dönemde de katkıları sebebiyle teşekkür

ediyorum. Birlikte mesai yapmaktan büyük bir mutluluk duyduğumu ifade ediyor ve saygılar sunuyorum. Mezkûr kanuna da evet oyu vereceğimizi ifade ediyor, tekrar Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. Şimdilik bu kadar geneli hakkında, daha sonra maddelere geldiğimiz zaman...

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, ağlatacaksın bizi, veda konuşması gibi oldu.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bu sizin için veda, bizim için yeni bir başlangıç yani Cumhurbaşkanlığı için yeni bir başlangıç, size bir vedadır.

AYHAN EREL (Aksaray) – Her veda yeni bir başlangıçtır.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Evet efendim, hayal etmenin vergisi, algısı, KDV’si, ÖTV’si, stopajı yok; sıfır maliyetli zihni bir...

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok teşekkürler Kırıkkale Milletvekilimiz Halil Öztürk Bey’e.

Tabii, Meclis Genel Kurulunda konuşması var, Turan Aydoğan Bey hemen makul bir kısa sözde...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ediyorum ama makulü karşılıklı tam bulamıyoruz biz sizinle. Sizin makulünüz ve bizim makulümüz farklı oluyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Şöyle, Genel Kuruldaki zamanlamayla ilgili olarak.

Buyurun Turan Bey.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bütün konuklarımıza hoş geldiniz diyorum. Başımız sağ olsun, hepimize geçmiş olsun ama böyle sadece geçmiş olsun ve başımız sağ olsun ifadeleriyle geçiştirilecek bir sürecin içinde de değiliz; bir hukuk devletinde olması gereken süreçlerin de işlemesi gereken bir sürecin içerisindeyiz. Barolar Birliği Başkanımız burada, onlara özel bir teşekkür edeceğim çünkü ben Hatay’da çalışma yaptığım dönemde gördüm ki orada “radar takip” diye bir sistem kurmuşlar yani aslında yargı mercilerinin hızlıca yapması gereken delil tespitiydi, delil saklamaydı hatta vatandaşın da bir şekilde o sisteme girebileceği şekilde bir çalışma yapmışlar; iyi ki varlar, iyi ki yapmışlar, teşekkür ediyorum. Keşke merkezî idare de böyle bir çalışma yapabilseydi ama ileride inşallah, böyle hızlı ve adapte olacak şeyler oluşur ,merkezî idarenin teşkilatı içerisinde yapılar oluşur. Orada cumhuriyet savcılarının ve hâkimlerin kuşkusuz mesleklerini en iyi şekilde yapacaklarına da inanıyorum çünkü zaten gönüllü geliyorlar oraya ama olağanüstü ihlallerin de olduğu bir bölge. Yani vatandaşî mülkiyet hakkından tutun birçok hakkının ihlal edildiği, hasar tespitten tutun orada refakat etmek isteyen avukatlara yönelik olarak eylemlere kadar çok ilginç eylemlerin olduğu bir bölgeye dönüştü orası. Hatta İzmir Barosundan bir meslektaşımız darp edilen bir vatandaşa sahip çıkarken kendisi de darp edildi. İşte, bir anlayış farklılığı, birbirine yardımcı olması gereken kurumlar, birbiriyle karşı karşıya getirilmemesi gereken kurumlar maalesef, bu yönetim biçiminde idrak edilemiyor. Çok oldu artık, idrak etmenizi de beklemiyorum, bugüne kadar idrak edilmeyen bir şeyin bugünden sonra kolay idrak edileceğini de düşünmüyorum ama bir gerçek var, hiç OHAL ihtiyacı yokken OHAL ilan ettiniz o bölgede. OHAL’in gereklerini de yerine getirmiyorsunuz, OHAL’i siz sadece güvenliklerin bir şekilde zapturapt altına alınması olarak görüyorsunuz, özgürlüklerin zapturapt altına alınması olarak görüyorsunuz. Çağrı yaptım, günlerdir yapıyorum; orada özel sektör çadır satıyor, prefabrik satıyor. OHAL Kanunu’nun 7’nci maddesinde var, Afet Kanunu’nun 6’ncı maddesinde var; onlara el koyabilirsiniz, bedelini ödeyerek alıp vatandaşa satabilirsiniz. Siz OHAL ilan ediyorsunuz, kendi kanununuzu da görmezden geliyorsunuz. Afet Kanunu’yla yapılabilecek olan işleri... AK PARTİ Milletvekilleri sadece -kusura bakmasın arkadaşlarımız, verimli oluyorlar orada, onunla ilgili de çok şey yapmayacağım, tartışma yaratmak istemiyorum- merkezî idareyi koordine ediyor, merkezî idare bildiği

topu oynuyor, bugün geldiğimiz yer itibarıyla da vatandaş artık yardım bile etmiyor çünkü yardımların bile sağlıklı gidemediği bir yapı oluştu orada. Kızılıydı, falandı bir dünya konu var, onlara da girmek istemiyorum. Ülkeyi yarı açık bir cezaevine çevirdiğinizi biliyorsunuz ama değil mi? Ağzını açanın şak savcılıkla muhatap olduğu, soruşturma başlatıldığı, tutukluluk hâlinin keyfi olarak uygulandığı bir ülke.

Tekrarlar yapmak anlamında söylemiyorum, değişmiyor arkadaşlar, ben beş yıldır bu Komisyonun üyesiyim, hemen hemen her gün burada bunları konuşuyoruz. Tabii ki bu Komisyonda mesai verdik, hepinizin mesaisine, emeğine sağlık, hepimizin emeğine, mesaisine sağlık ama bu konuda, insan onurunu esas alan bir hukuk devleti konusunda bir adım atamadık çünkü mevcut sistem hukuk devletini yok etmek üzerine kurulu, totalist bir sistem. Seçimli otoriter bir sistemle karşı karşıyayız. Biliyorum, sizin de burada yapacağınız çok fazla bir şey yok. Belki ben bunları söylediğim, eleştirdiğim zaman canınız yanıyor, üzülüyorsunuz, aynı hassasiyetleri taşıyoruz, aynı vicdanı taşıyoruz. Ayırmıyorum, kayırmıyorum, A partisinin milletvekilleri B partisine göre çok daha vicdanlıdır demeyeceğim, kendimizi ayrı bir yere de koymayacağım ama öyle bir kıskacın altındayız ki böyle usulü “yargı reformu” falan diyeceğimiz paketlerle beraber vatandaş avutuyoruz.

Burada iyi adımlar var mı? Var, hakkını yememek lazım, güzel olan her şeye güzel demek zorundayız. Burada bir hukukçu olarak getirdiğiniz, birtakım yaptığınız çalışmalarla ilgili topyekûn tu kaka diyecek kadar vicdansız davranmayacağım ama bir dünya şey yok. Az önce Sayın Hocam Kaboğlu’nun söylediği gibi 6 tane paket geçirdiniz, etki analizi yaptınız mı, izlemesini yaptınız mı?

Ne oldu kardeşim; bu ülkede suç oranları arttı, cezaevleri doldu, insanlar haksızlıktan dolayı bas bas bağıyorlar. Statlarda bağıyorlar ya, statlarda insanlar haksızlığa karşı kafa tutuyorlar. En az politik olan yerlerdir statlar. Hani, ben bağırsam Meclisin kapısında, burada, televizyonda, başka bir yerde, vatandaşla politik sohbet ettiğim yerde ben sesimi çıkarsam dersiniz ki “Politik.” Stattaki insan en az politik, keyif anında bile diyor ki: “Ben bu baskıcı rejimden bıktım.” Nerede görülmüş “Hükûmet istifa!” diyen bir insanın alınıp sorgulandığı ya. Bu Anayasa’da “düşünce özgürlüğü” diye bir tanım yok mu, yok mu kardeşim ya? Bu Anayasa’ya göre insanlar protesto haklarını kullanmayacaklar mı? Reaya mıdır ya, 21’inci yüzyılın göbeğindeyiz. Statta “Hükûmet istifa!” diyecek ya da Sayın Cumhurbaşkanına yönelik “Erdoğan istifa!” diyecek, alacaksınız, sorgulayacaksınız. Yazıklar olsun ya, bu sizin kurduğunuz yargı sisteminin ayıbıdır, ben size söylemiyorum. Alıp sorgulayan savcının ayıbıdır ya, bu hâle gelen hukuk sisteminin ayıbıdır; onların önündeki yasalar “Erdoğan istifa!” diyen insanları yargılayın demiyor ki. Yağdanlığın da bir sınırı olması lazım değil mi? Ama öyle bir hal yarattınız ki, 81 başsavcıcıyı saraya bağladınız, o 81 başsavcının altındaki savcıları eziyorsunuz, kimliksiz bir yargı teşkilatı oluşturdunuz. Ondan sonra statta “Erdoğan istifa!” deyince birisi ya da “Hükûmet istifa!” deyince şak diye götürüyorsunuz, sorguluyorsunuz. Vatandaşın devleti ana diye bilmesi lazım, şefkat kurumu diye bilmesi lazım.

Bu iddialar sizin iddialarınız, bu iddialar on, on beş yıl önce sizin iddialarınızdı. Bu ülkede karakola “pembekol” da denildi yumuşatmak için. Vatandaşın devlet tarafından şeffağça birtakım kurumlara ulaşması da sağlandı. Hakkınızı yemiyorum, 2007-2008 yıllarında Avrupa Birliğiyle cicim ayları yaşadığınız dönemlerde cezaevlerini sivil toplum örgütlerine siz denettitlediniz, o yasalar da sizin döneminize geçti. Şimdi ne oldu size kardeş ya? Ama deniz bitti galiba, bu noeliberal sistem var ya, yiyorsunuz yiyorsunuz, bir yere geliyorsunuz, bir şey kalmıyor. Yediklerinizi koruyabilmek için baskıcı, totalist, hukukla tahkim edilmiş bir yapı aramaya başlıyorsunuz; işin öbür yüzü ortaya çıkıyor, faşizan yüzü ortaya çıkıyor. O zaman güzeldi, şimdi geldiğimiz yerde yorgan kısa, ayak uzun, semirmiş yapılar oluşmuş ve hukuk üzeriyle onlara saldırmak lazım. Nerede görülmüş, güvenlik bürokrasinin en tepesindeki insanlar ana muhalefet partisinin liderine husumet yöneltiyorlar, bunu da becerdi bu

devlet. Güvenlik bürokrasisinin en tepesindeki 2 insan benim Sayın Genel Başkanımıza konuşmalarından dolayı husumet yönelttiler, yazıklar olsun. Kime yazıklar olsun biliyor musunuz? Yöneltilenlere değil yöneltirenlere yazıklar olsun, devletin kurumlarını taraf hâline getirenlere yazıklar olsun. Biz sizinle yargı reformu konuşuyoruz, ne konuşuyoruz ya, yani İcra ve İflas Kanunu'nda şu değişikliği yapalım, bu değişikliği yapalım. Yapalım kardeşim, yapalım, kimse kimseye haksız saldırmamasın, taşkın haciz olmasın, yıllardır söylediğimiz şeyler. Yapalım da öbür taraftan memleket bir hâl olmuş ya, ayrılarımız da yok içmeye biliyor musunuz? İçişleri Bakanı çıkıyor, diyor ki: "Kahvaltılık gönderin." Devlet demez, dememesi lazım. Adama sorarlar kardeşim, böbürlene böbürlene geziyorsun, Sayın Cumhurbaşkanı grup toplantınızda çıkıyor, bir dünya rakamları havada uçuşturuyor ve birkaç bin insanımız orada şunları yaptı... Kahvaltıya muhtaç da bir deprem bölgesi var ya, niye gerçekliği beraber çözelim diye hiç elinizi uzatmadınız bugüne kadar? Burada güzel yasalar yapacağımız zaman biz elimizi uzatıyoruz, sorun yok ama bazen öyle çalışmalar yapıyorsunuz ki iyi yanını ortadan kaldıracak bir dünya sorunu da görmezden geliyorsunuz.

Ben size bazı şeyler okuyacağım, bizim çalışmalarımız, Sayın Hocam söyledi, detaylarını söylemedi. 12 tane yasa teklifi Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verildi. Nasıl olurmuş yargı reformu ben size anlatayım şimdi, tek tek okuyayım; niye bugüne kadar yapmadınız önünüze bakın. İnfaz hukuku alanında ivedi yapılması gereken değişiklikler: Çocuk kapalı ceza infaz kurumları kaldırılarak istisnasız şekilde bütün çocuk hükümlülerin mahkûmiyetlerinin eğitimevlerinde geçirilmesi. Var mı bir anormallik, var mı sizin düşüncenize bir aykırılık? Niye Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilince herkes öyle uzak duruyor? Siz verseydiniz, biz destekleseydik. Bunların tamamıyla ilgili söylüyorum ben, bütün kanunlarla ilgili söylüyorum. Hâkimlik ve savcılık mesleğine kabulde mülakatın görüntülü ve sesli kayıt altına alınması. Ne sakıncası var? Hatta biz yargı yolu da açılсын diyoruz değil mi sevgili Hocam, yargı yolu da açılсын, kayıt altına alınsın, objektif olalım, insanların hakkı yenilmesin. Ne sakıncası var? Niye siz bunlarla ilgili adım atmıyorsunuz, niye defalarca söyledik, niye getirdiğimiz teklifi desteklemiyorsunuz ya da niye kendiniz getirmiyorsunuz? Eğer bunlarla ilgili adım atmazsanız tek cevabı vardır: Kayırmacılık yapacaksınız, hak yiyeceksiniz, insanların hak aramasını engelleyeceksiniz; o zaman gelip burada yargı reformundan bahsetmeyeceksiniz, kusura bakmayın. Hakaret suçunda hapis cezasıyla Cumhurbaşkanına hakaret suçunu kaldırdık. Yıllardır konuşuluyor Venedik Komisyonunda; Avrupa Birliğine, aklı eren bütün hukukçulara rağmen -eminim size göre de kalkması lazım ama- parmak oynatamıyorsunuz çünkü Cumhurbaşkanı bütün Türkiye'yle şu anda nızalı; ya, böyle bir şey olabilir mi ya? Bir Cumhurbaşkanı bütün Türkiye'yle nızalı hâle gelebilir mi? Bu ayıp da bize yeter ya. Bununla ilgili de verdik; inşallah siz kaldırırırsınız, inşallah bizden önce siz kaldırırırsınız. OHAL KHK'leriyle hakkında herhangi bir soruşturma veya kovuşturma açılmamış olanlar ile hakkında takipsizlik veya beraat kararı verilenlerin görevlerine iadesi uygulaması. Ne sakıncası var ya? Belki de yargılanması gereken içimizde bir dünya insan var. Hani, siyasi ayak ortaya çıkmadı ya bazı konularda, kısca... Belki... Bu insanlar yargıldılar, tertemiz ortaya çıktılar, değil mi beraat ettiler, değil mi takipsizlik kararları var, değil mi hiç yargılayamadınız, bir şey bulamadınız. Bu insanlar niye işine dönmez ya? Biz burada yargı reformundan bahsedecegiz. Peki, bahsedelim.

İl ve ilçelerde toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhının belirlenmesine ilişkin keyfiliğe açık, ölçsüz mahiyetteki vatandaşların günlük yaşamını aşırı ve katlanılmaz derecede zorlaştıracak ölçütünü kaldırdık. Niye biliyor musunuz? Cumartesi Anneleri Galatasaray'da oturamıyor ya, her hafta dövüyorsunuz, her hafta tartaklıyorsunuz. Kadınlar, 8 Martta, dünyadaki bütün kadınların hakkını savunmanın ötesinde depremzede kadınların hijyen ve hak ihlali konusunu konuşmak istediler ve İstiklal Caddesi'ne çıkmak istediler ama Beyoğlu Kaymakamı yasaklıyor. Zurna deliklere ayrılmış, her delikten bir yasak kararı çıkabilir şeklinde, bir ses çıkabilir şeklinde bir mevzuat düzenimiz var.

Hocam söyledi, 7145 sayılı Yasa'dan bahsetti, buradan çıktı, çok yalvardık yapmayın, etmeyin diye. Tam beş altı yıldır bir zindanda yönetiliyor bu ülke. Biz hukuksuz hiçbir şey istemiyoruz, insanların hak ettiği hukukun uygulanmasıyla ilgili bugüne kadar dile getirdiğimiz her şey. Ne yapıyorsunuz? Oradaki kadınlarla uğraştırıyorsunuz Emniyet görevlilerini. Biliyor musunuz onlar bile ellerini kaldırırken zül hâlinde kaldırıyorlar, istemiyorlar ya, gözaltı yapmak istemiyorlar, orada baskı yapmak istemiyorlar çünkü her Emniyet görevlisi bir annenin evladı, orada kendi annesini görüyordur emin olabilirsiniz ya, kendi annesini görüyordur.

İnternet yayıncılığını Basın Kanunu kapsamına aldık. Evet, alınması gerekiyor. Zaten burada da garip bir düzenleme var o konuyla alakalı, arkadaşlarımız onun da eleştirisini yapacaklar. Tutuklama sebeplerinin daraltılması, öngörülen katalog suç uygulaması terk edilmiş, tutukluluk süresinin kısaltılması, tutukluluğa ilişkin süreçler detaylı... Hiçbir sakıncası yok. Ben size şimdi canlı bir örnek vereceğim: Önceki dönem Avcılar Belediye Başkanımız Handan Toprak, tam on bir aydır tutuklu, iddianamesi hazırlanmamış daha. Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! On bir ayda iddianame hazırlayamayacak kadar hantal bir yapımız varsa bizim... Dosyasının üzerinde de gizlilik kararı var. Bana göre hem masumiyet karinesinin ihlali söz konusu o dosyada hem de savunma hakkının sınırlandırılması söz konusu. Avukatlar erişebildiği kadar konuya erişebiliyor, on bir aydır da tutuklu. Burada tutukluluk süresiyle ilgili düzenlemeler yaptığımızda -bir buçuk yıl falan filan- aslında biz cumhuriyet savcılarına uzun tutukluluğun yolunu açıyoruz, siz bu düzenlemeleri yaparak makulün ötesinde hak kullanmak isteyenlere bir buçuk yıl, iki yıl, iki buçuk yılın önünü açıyorsunuz kardeşim dedik, doğru düzenleme yapalım dedik. Şimdi, ne diyeceğiz bu savcıya? Handan Toprak kendisinin de alakası olmayan bir suçtan, imzasının olmadığı bir uygulamadan, başka yerde yapılan soruşturmalarda takipsizlik kararı verilmiş olan bir olaydan dolayı şu anda on bir aydır tutuklu, hakkını nasıl teslim edeceksiniz? Ben, şimdi, buradan şöyle bakıyorum: Bu işten sıyırmak isteyen yargı görevlileri Handan Toprak'a ceza vermek zorunda hissedecekler kendilerini, ikinci hak ihlali de oradan gelecek. Ceza verilemeyecek bir dosyada biz on bir ay tutuklu tuttuk, bir karşılığı olsun, ne yaparsa yapsın, gitsin temyiz etsin, istinafa gitsin diyeceksiniz bir insanın hakkını 2 defa yiyeceksiniz. Handan Toprak meselesi neredeyse Dreyfus davasına döndü bu ülkede. Biz burada ne konuşuyoruz? Yargı reformu konuşuyoruz.

Daha başka şeyler de var; gizli tanık, soruşturmacı, belediyelere kayyum atanması, vesaire, vesaire. Belediyelere düşman bir merkezî idare var ya. Ya, böyle bir şey olur mu? Bu deprem sürecinde gördük ki iyi ki yerel yönetimler var, iyi ki sivil toplum var, iyi ki meslek kuruluşları var; az önce Barolar Birliğinden bahsettim, bunun gibi diğer meslek kuruluşları da var. Yerel yönetimler... Ayırmadan söylüyorum, Sayın Genel Başkanımız çok haklı söyledi, AK PARTİ'li belediyeler dâhil olmak üzere, bütün partilere ait belediyeler canla başla deprem bölgesinde sizin açığınızı kapattılar İnsani olarak yapılması gerekeni yaptılar. Yeri geldi onların kurduğu çadır kentlerin üzerine AFAD amblemi koyarak Cumhurbaşkanını orada görüntülediniz, merkezî idare yapmış gibi. Kimse sesini çıkarmadı, kimse yalanlamadı çünkü bizim anlayışımıza göre devletimiz dik durmalı, diri durmalı, rencide edilmemeli, devletin hiçbir kurumuna saldırmamalıyız; kurumların içindeki kişilerle bakilikleri yoktur, kurumların demokratik hayatla bakilikleri vardır diye düşündük, ağzımızı açmadık. Gözümüzün önünde bizim belediyelerimizin kurduğu kentlerin üzerine -gayet doğal, OHAL Kanunu buna el veriyor ve buradan bir muzdariplik de duymuyoruz- AFAD'ın amblemleri yapııştırıldı, gökyüzünden fotoğraflar çekildi. Helal olsun o belediyelere, devlete de sahip çıksınlar, onların alnından öpüyorum. AK PARTİ'li belediyeler de, MHP'li belediyeler de, TİP'lisi, şusu, busu, HDP'lisi, CHP'lisi hepsine buradan teşekkür ediyorum ama artık farkına varın ya, siz merkezî idareyi yerel yönetimlere saldırtarak bir yol almaya çalışıyorsunuz. Böyle bir yol yok, olmaz, devlet kurumsal olarak çatıştırılmaz, olmaz. Şimdi, yargı reformuysa bunların üzerinde yapılacak işte. Yerel yönetimlerle merkezî idare arasındaki

dengeyi nasıl kurulacağını, yasama çoğunluğunu sağladığımız zaman size de göstereceğiz, büyük bir ihtimalle siz de destek olacaksınız o kanunlara.

Şimdi, bu eleştirileri bir kenara koyuyorum. Sizi eleştirerek bitirmemiz mümkün değil ama hani son kez burada toplandık, tekrarlayalım bazı şeyleri siz de ne yaptığının farkına varın diye bunları söyledim. İnşallah önümüzdeki dönem hepiniz buralarda olursunuz ama bunları tekrarlamak zorunda olmayız. Demokratik bir iktidar oluşur, demokratik bir Meclis oluşur, sarayın bir şekilde şekillendirdiği, parmak kaldıran milletvekilleri değil, halkın iradesini yansıtan ve gerçekten siyasal anlamda, ideolojik anlamda kimin çıkarına taraf olduğunu bilen milletvekilleri burada olur, yasama faaliyetini daha sağlıklı kurarız. Bunu şahsınıza bir eleştiri olarak lütfen almayın, hepiniz çok kıymetlisiniz, emeklerinizden dolayı sağ olun ama üzerinizdeki pranga sizi hayatınız boyunca sıkıştırarak, vicdanınızı da sıkıştırarak bunu biliyorum.

Şimdi, bazı kesimler var onlar niye burada yoklar soruyorlar. Mesela, Adalet Bakanlığı bünyesindeki sağlık görevlileri diyorlar ki: Sizin daha önce hazırladığınız taslakta adları var, sanları var, tanımları var, ne şekilde faydalanacakları belli. Sağlık Bakanlığı bünyesindeki sağlıkçılar gibi her türlü haktan yararlanacakları tanımlanmış o taslakta, şimdi çıkarmışsınız. Adalet Bakanlığı bünyesindeki sağlıkçılar diyorlar ki: “Eşit işe ücret diye bir şey olmalı değil mi? Bizim meslektaşlarımız Sağlık Bakanlığı bünyesinde 45 bin lira civarında bir para alıyorlar, biz 17-18 bin lira alıyoruz.” Yoksulluk sınırının altında sağlıkçı çalıştırıyorsunuz ya. Hadi, geçtim onu bunu, 45 bini, falanı filanı, yoksulluk sınırının altında doktor çalıştırıyorsunuz bu ülkede ya. Onlar da bu vatani sevdiklerinden dolayı, bu devleti sevdiklerinden dolayı bugüne kadar beklemişler. Söz vermişsiniz, taslak çıkarmışsınız, muhatap almışsınız, ondan sonra ipi sapı kesip bu teklifin içine koymamışsınız. Ya, neydi bu, ne ağır bir yükmiş de koyamadınız? Kaç kişidir ya? Yaptığınız yasalarla ilgili bir altyapı araştırması yapsanız. Bu insanları mutsuz etmeye ve bu hukuksuzluğu hâlâ burada barındırmaya değer mi? Aynı şey infaz koruma memurları için de geçerli. Burada Atilla Sertel Ağabeyim var, aylardır, yıllardır o hakkı arıyor, her gittiğimizde infaz koruma memurları bizim üzerimizden ona teşekkürlerini iletiyorlar, Sayın Tanal’a, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerine teşekkürlerini iletiyorlar. Şimdi “6000, 8000 gösterge eğer söz konusu olursa katsayı çarpımı sonucu, bize olan haksızlık giderilecek.” diyorlar. Bunu da yapmışsınız, söylemişsiniz taslakta insanlara, demişsiniz ki: Böyle, böyle. Ortada hiçbir şey yok. Niye yok? Kamu avukatlarıyla ilgili... Kamu avukatları aynı şeyi söylüyorlar. “Kardeşim, defalarca görüştük, bir söz verdiniz, haklı bir beklenti yarattınız, bu haklı beklentinin gereğini yapın.” diyorlar ya. Avukat mesleği itibarıyla ayrıma tabii tutulacak bir yerde durmuyor. Kamu avukatları sizden bu beklentiye taşıyorlar, “Haklı beklentinin gereğini yapın.” diyorlar. Niye koymuyorsunuz bilmiyorum. Ha, bunlar nerede var? Adalet Bakanlığının Strateji Belgesi’nde var aynı zamanda orada tanımlanmış bu şey, orada tanımlıyorsunuz, üzerinden yıllar geçiyor niye yapmıyorsunuz, niye eklemiyorsunuz buraya, bu haklı beklentiye niye bir şekilde tatmin etmiyorsunuz? Bunların aslında Komisyonunda mümkün olur mu bilmiyorum ama en azından Genel Kurulda tanımının yapılarak eklenmesi gerektiğini burada şerh ediyorum, söylüyorum: Siz yarattınız bu beklentiye, hepimiz destekledik, hepimiz istedik, hepimiz dile getirdik, bu Meclisin görevi olduğunu düşünüyorum.

Başkasının kesesinden konuşuyorsunuz, rahat konuşuyorsunuz, baroların kesesinden rahat konuşuyorsunuz, ödenek almayalım, tamam. Biz size çok önerdik, yasa tekliflerimiz var. Avukatları rahatlatmak istiyorsanız, vergiyle ilgili düzenleme yapalım dedik. Benim dâhil bütün arkadaşlarımızın yasa teklifi var. Buraya birleştirme için getirmedim. Niye biliyor musunuz? Her toplantıya birleştirme için getirdiğim kanun teklifinin ne olduğunu bile buradaki Komisyon üyeleri bilmeden, numaraları üzerinden reddettiler. Bunu kendime hakaret saydığım için bu sefer getirmedim. Size numara üzerinden ret hakkı tanımayacağım burada, bilmediğiniz konuları reddetme hakkı tanımayacağım.

Avukatları düşünüyorsanız hiç para kazanmayan bir avukattan niye vergi alıyorsunuz? Yoksulluk sınırının altına kadar bir avukattan vergi almamayı niye düşünmediniz? Niye baroların üzerinden, keseden dağıtıyorsunuz? Dağıtın da niye oradan dağıtıyorsunuz, niye baroları güçsüz hâle düşürecek işler yapıyorsunuz, değil mi? En güzel şu değil mi? Az önce söylediğim gibi bir avukatı mesleğinde desteklemek. Mesela, bizim bu konuya ilişkin sosyal devlet tanımı adı altında hemen hemen bütün mesleklerle bu tanımlar üzerinden desteklerimiz olacak. Avukat para kazanmayacak, size vergi ödeyecek, topu topu o verginin yüzde 1'i olmayacak baro aidatıyla beraber hem baroyu köstekleyeceksiniz hem de avukata kıyak yapıyoruz diye gösteri yapacaksınız burada. Ne olacak ya? 150 lira, 200 lira, 300 lira baro aidatıyla mı avukatı abat edeceksiniz, nedir bu? Hadi, gelin, beraber beş yıl boyunca avukatlara vergi muafiyeti koyalım ya da başka türlü, az önce söylediğim gibi, geliriyle entegre, bir avukat, yoksulluk sınırının altında kazanıyorsa vergi ödemesin. Bürosunun maliyetleri, şunlar bunlar, avukatlık artık öyle kolay bir meslek değil. Böyle şirinlikler falan yapmanıza gerek yok.

Noterlerle alakalı getirmiş olduğunuz düzenlemeye ilişkin de bir iki bir şey söyleyeceğim, çok uzatmayacağım. Paralel yargı olmaz, benim de kişisel kanaatim o. Noterler sınırlı tespit yapabilirler mi? Yapabilirler ama siz keşifti, bilirkişiydi, tanık dinlemeydi dersiniz bu Anayasa'daki yargı yetkisi, 9'uncu maddedeki yargı yetkisi, az önce Sayın Hocamın söylediği gibi, savunma hakkı, öbür taraftan Anayasa'nın 138'inci maddesindeki hâkimler ve mahkemelerle ilgili yapılmış olan tanımlamaları görmezden gelirsiniz, bunu çıkarırsınız iptal olur yani noterlere de şirinlik yapalım, ona da yapalım, buna da yapalım. Siz şirin olun, hadi biz kötü adam olalım, biz doğruyu söyleyelim. Tarih bizi yazsın buralarda ama sizin şirinlikleriniz de Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilsin gelsin. Sayın Hocam az önce söyledi, yüzde 60'a yakın, bu Anayasa Mahkemesinden ya, elinizle üyeleri atadığınız mahkemeden, elinizle üye atadığınız mahkemeden, hemen hemen bütün üyelerin sizin döneminizde atandığı bir mahkemeden yüzde 60'a yakın iptal kararı çıkmış başvurularımızın üzerinden. Yapmayın böyle şeyler, şirinlik yapmaya kalkmayın. Yani şimdi seçime gidiyoruz. Ülkede toplansanız kaç noter var ya da noterlere bu tespiti yaptırarak yargıda yükü hafifletmeyi düşünüyorsanız diğer taraftan hak arama özgürlüğü, hak aramaya ilgili teminatları göz önüne alın. Olur mu böyle bir şey ya? Yani keşif yaptıracaksınız, bilirkişi tayin ettireceksiniz, tanık dinleteceksiniz notere, o zaman mahkemeye ne gerek var? Kararı da versin bitsin kardeşim ya. Ben sınırlı bir tespit olabileceği konusunda kaygı taşımıyorum yani basit tespit hamleleri vardır ama detay bir yargılama şekline dönüştürmeye kalkarsanız az önce söylediğim gibi tanıktı, bilirkişiydi, keşifti falan filan yani biraz şüphe ederim, buradaki usul bilginizden de şüphe ederim. Yani kusuruma bakmayın, ne olursunuz bunu da bir şey olarak, sadece eleştiri olarak... Ama normal bir şey değil ya, yani normal bir şey değil ya. O zaman mahkemeye... Alternatif çözüm yolları başka bir şeydir arkadaşlar, onlarla bunları karıştırmayın. Ara bulucu birtakım işlemler yapıyor ama keşif yapıp bilirkişi dinlemiyor, tanık dinlemiyor. Yapmayın ya, biraz daha makul işlerle uğraşalım.

Özür diliyorum sevgili Başkanım. Biraz vaktinizi aldım, bu söylediklerimi genel bir eleştiri olarak söyledim. Tevazu gösterdiniz, önce dinlediniz onun için de teşekkür ediyorum. Hepimiz için güzel bir dönem olmasını arzu ediyorum. Önümüzdeki dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Türkiye'nin gerçekten refaha erişeceği, huzura erişebileceği, gelirin arttığı, insanların dengeli ve adaletli bir hayatı yaşayabileceği bir ülke olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz Komisyon üyemiz Turan Aydoğan Bey'e.

Şimdi İYİ Parti'den devam ediyoruz, ondan sonra da HDP'ye geleceğiz.

Ayhan Bey, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen tüm arkadaşlara emeklerinden dolayı teşekkür ediyorum. Önümüze gelen kanun teklifi metnine baktığımızda 21 farklı kanundan oluştuğunu görmekteyiz.

Anadolu’da çok güzel bir laf var, “Damdan düşenin hâlinde damdan düşen anlar.” Gördüğümüz kadarıyla özellikle İcra ve İflas Kanunu’nda yapılan değişikliklerde uygulamanın içinde olan, mutfakta bulunan icra müdürlerinin, icra memurlarının veya icra hâkimlerinin hiç görüşü alınmamış; bürokratlarımız masa başında bunu hazırlamışlar. Mesela, bunlardan en basiti, taslağın 2’nci maddesinde haczin hâkimin onayına bağlanması uygulamada mahkemelerin, hâkimlerin yükünü artıracakı aşıkâr ve hem alacaklı bakımından zaman ve iş kaybını beraberinde getirecek. Bu kadar yoğun dosya varken, basit bir şikâyeti bile aylarca neticelendirmezken bu konu hemen üç gün içerisinde nasıl neticelenir, ben anlamış değilim.

Yine hem konut hem de iş yeri olarak kullanılan bir yerde, adreste o sorunu nasıl çözeceksiniz? En basitinden bu konuda da bir açıklık yok. Bu işleri yaparken en azından hizmet içi eğitime çağırıldığınız veya pilot uygulamasında görevlendirdiğiniz icra müdürlerini, icra memurlarını, hatta icra kâtiplerini dinlemiş olsaydınız uygulamada yaşanacak sorunları size tek tek açıklarlar ve bir çözüm yolu ortaya çıkardı diye düşünüyorum.

İleride maddelere geldiğimizde bu konularla ilgili fikirlerimizi gene beyan edeceğiz.

Tabii, Türk gençliğinin en büyük belalarından, en büyük tehlikelerinden bir tanesi de uyuşturucu ve uyarıcı madde bağımlılığı. Bu konuda devletimizin, siyasi iradenin alacağı her kararın arkasındayız çünkü gençliği olmayan bir milletin geleceği olamaz; gençliğimiz ne kadar sağlıklı olursa geleceğimiz de o kadar sağlıklı olur. Devletin rehabilitasyon merkezlerinin yetersiz olduğu hepimizce biliniyor. Nasıl ki bazı hastalıkları doktor özel hastanelere sevk ettiğinde oradaki özel hastaneler bu tedavinin tamamını devletten alıyorsa, doktor sevgiyle özel rehabilitasyon merkezlerine yönlendirilen bu gençlerin de masraflarının tamamının devlet tarafından karşılanması bu gençlerimizin sokağa salınması yerine topluma kazandırılmasını beraberinde getirecektir diye düşünüyoruz.

Yine, tüm vatandaşların ve yargıyla ilgisi olan paydaşların bir beklentisi vardı, bu süreleri anlaşılır ve basit hâle getireceğiniz yönünde bir beyanınız veya açıklamanız olmuştu ama baktığımızda, bu konuyla ilgili bir şey yok. Bazılarında on beş gün, bazılarında altmış gün, bazılarında sekiz gün, bazılarında yedi gün yani kırk yıllık bir avukat bile açıp tekrar mevzuata bakmak zorunda kalıyor ki burada da bir düzenleme bekleniyor.

Yine, sadece hasta çocuğu olan anne hükümlülerin bundan faydalanması eşitlik ilkesine aykırı. Annesi olmayan bir çocuğun babasının da bundan faydalanması gerektiği kanaatindeyiz. Burada anneyi çıkarıp yerine “hükümlüler” demek daha adil olacaktır diye düşünüyoruz.

Buna “yargı paketi” deniliyor ama yargı paketi değil, çok ufak tefek düzenlemeler. Oysa biz beş seneden beri adaletin, yargının bağımsız, tarafsız ve korkusuz olması gerektiğini ifade ediyoruz. Bunun olabilmesi için de Sayın Cumhurbaşkanımızın beyan ettiği coğrafi teminatın bir an önce getirilmesi gerekiyor ama gördüğümüz kadarıyla bu Cumhurbaşkanlığı’na nasip olmayacak, öyle diyelim. İnşallah, yapılacak seçimde Türk milleti siyasi tercihlerinde değişiklik yaparak yargının tarafsız, korkusuz ve bağımsız olması adına Millet İttifakı’na yetki ve görev verdiğinde coğrafi teminatı getirmek bu ittifaka nasip olacaktır diye düşünüyorum.

Emeği geçenlere tekrar teşekkür ediyorum.

Komisyonunda beş yıldır görev yapmaktayız. Başta ilk Başkanımız olmak üzere, Yılmaz Bey’e,

Abdullah Bey’e, üyelere ve tüm bürokratlarımıza da bugüne kadarki emeklerinden dolayı teşekkür ediyoruz. Yapıcı olmaya çalıştık, maksadını aşan ifadelerimiz ve cümlelerimiz olmuş ise de -bağışlamak büyüklüktendir- bu süre zarfında kalbini, gönlünü kırdığımız bürokratımız, milletvekili arkadaşımız varsa ben onlardan -özür dilemek de bir erdemdir- özür diliyorum. Menfaatimiz, amacımız, gayemiz Türk adaletinin, Türk adalet sisteminin iyi olması yönündeydi. Bu bağlamda, ben tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum, bundan sonraki yaşamlarında da başarılar diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ayhan Erel Bey’e teşekkür ediyorum.

Bugüne kadarki verdiğiniz katkılara şahidiz, onu da ifade etmek isterim.

Evet, HDP’den Züleyha Gülüm.

Buyurun Züleyha Hanım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Öncelikle ben de depremde hayatını kaybedenlerin yakınlarına başsağlığı diliyorum, sabır diliyorum. Geçmiş olsun diyemiyorum çünkü geçmiyor. Kırk gün boyunca deprem bölgesindeydim, hiçbir şeyin geçmediğini kendi gözlerimle gördüm, onlara sarıldığımda gördüm; acılar hâlen çok büyük, öyle kolay atlatılacak acılardan bahsetmiyoruz. İnsanların yakınlarının yardım çıgıklarıyla hayatını kaybettiği bir süreç yaşandı; gerçekten yardım gitseydi, arama kurtarma gitseydi o insanların birçoğu hayatta olacaktı ama devlet ortada olmadığı için hayatlarını kaybetti insanlar, birçoğu devlet olmadığı için engelli hâle geldi ve şu an insanların ağır yaşama koşulları içerisinde oradan buradan yardım bulunmaya çalışarak yaşadığı bir durumla karşı karşıyayız. Yetmedi, sel baskını oldu bugün, selle karşı karşıya kaldılar. Birçok çadırı dolaşarak ve birçok dayanışma noktasını dolaşarak bulabildikleri bazı yardım malzemeleri de selde bugün ıslandı, yatakları kullanılamaz hâle geldi, evde bulabildikleri çadır içindeki eşyaları kullanılamaz hâle geldi ve tekrar seslendiler: “Devlet nerede?” dediler, “Enkaz kaldırmada, depremde yoktu, selde de yok.” dediler. Umarım ki bunu diyenlere gidip gözaltı işlemi yapmazsınız, soruşturma açmazsınız çünkü bu dönemde yardımları engellemekten, insanları tehdit etmekten, “Not ediyoruz.” cümleleri kullanmaktan, yardım organizasyonu yapan muhalefete yönelik gözaltı operasyonlarından öteye gitmeyen bir devletle ve iktidarla karşı karşıya kaldı insanlar.

Bugün deprem bölgesinde çok ciddi sorunlar var, bugün burada bazı güya çözülmüş gibi sunulan bir şeyler tartışılıyor ama depremde çok ciddi hukuki sonuçlar üretecek durumlar var ve bunlardan kimse bahsetmiyor. İnsanların cenazeleri enkaz altından çıkarılmadı, kepçelerle dalındı, kepçeler insanların cesetlerini parçaladı; bir kayıtları yok o insanların, bir mezarları yok o insanların. Peki, geçtim bunun acısını, bunun getireceği hukuki sonuçlar nasıl çözülecek? Kimin öldüğü, kimin yaşadığının belli olmadığı bir deprem bölgelerinden bahsediyoruz; kayıpların olduğu deprem bölgelerinden bahsediyoruz; hastaneye giden, sonrası bilinmeyen insanların olduğu bir yerden bahsediyoruz. Peki, bir hukuki düzenleme düşündünüz mü hiç? Ne olacak? Var olan yasalarla nasıl çözülecek buradaki durumlar? Mesela, mülkiyet meselesindeki sorunlar nasıl çözülecek? Ölmüş insanların ölüm kaydı yok. Peki, mirasçıları nasıl gidip diyecek ki “Burası benim evim, burada bana yer verin.” Bu sorunlar nasıl çözülecek? Medeni hukuk anlamında nasıl bir problem alanı oluşturuyor buralar? Bütün bunlara dair bir sözünüz var mı? Yok. Birkaç küçük düzenleme gibi, her zamanki gibi günü kurtarmaya yönelik, sanki bir yargı reformu varmış gibi görüntü çizmeye yönelik bir yasal düzenleme getirmişsiniz; aslında bir şeyi çözmeyen, sadece orasından burasından yama yapan bir meseleyle önümüzde duruyorsunuz.

Binlerce engelli vatandaş oluştu, yeni engelliler var. Bu engellilerin yaşamlarını nasıl sürdüreceğini düşünüyorsunuz? Çalışmaları mümkün değil, kendi hayatlarını tek başına sürdürmeleri mümkün

değil. Peki, buna çözüm öneriniz var mı? O da yok. İnsanlar işlerinden oldu, dükkânlarını kaybettiler, çalıştıkları yerler yıkıldı. Peki, aylık geçimlerini nasıl sağlayacaklar? Buna bir çözümünüz var mı? Bu da yok. Düzenli bir aylık bağlama gibi bir yasal düzenleme getirdiniz mi önümüze? Engellilere ya da sosyal yardımların yaygınlaştırılması gibi ya da her depremzede vatandaşa yönelik aylık düzenli geçinebilecek, insanca yaşayabilecek gelir bağlamaya dair bir düzenleme var mı önümüzde? Yok. Peki, insanlar gittikleri şehirlerde kiralari nasıl ödeyecek? Buna dair bir düzenlemeniz var mı? Gittiler, geçici olarak otellerde kaldılar, yazlık evlere yerleştirildiler; üstelik bir de öğrencilerin kaldığı yurtlara yerleştirdiniz. Nedense ilk göz diktığınız yer öğrenci yurtları oluyor. Zira siz zaten eğitimden falan hoşlanmadığınız için hemen oraya yerleştirdiniz, bir sürü kamu kurumu varken, yandaş sermaye gruplarınızın bir sürü yerleri varken öğrencilerin yurtlarına göz diktiniz, oralara yerleştirdiniz. Şimdi oteller ve yazlığa yerleştirilen kişiler yerlerinden çıkarılıyor. Bu insanlar nereye gidecek? Bir kirayı verme şansları var mı? Kiralık bir ev tutma şansları var mı? Peki, buna dair bir çözümünüz var mı? Bir kira yardımı -gerçek anlamda bir kira yardımı, üç kuruş bir yardımdan bahsetmiyorum- bir çözümünüz var mı? yok.

Kadınlar çok ciddi bir güvenlik sorunuyla karşı karşıya. Evlerinde sağlanamayan güvenlik meselesi o çadırlarda hiç sağlanamıyor. Tacizinden cinsel saldırısına kadar çoklu bir tehdit altında kadınlar, güvenli barınma olanakları yok kadınların, çocukların da yok. Peki, buna dair, kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık ilkeleri gereği bir düşünceniz var mı, bir çalışmanız var mı, bir düzenlemeniz var mı? 6284 sayılı Yasa zaten etkin uygulanmıyordu da peki, deprem bölgesinde kadınlar için 6284'ün etkin uygulanmasını sağlayacak birimler kurmayı düşünüyor musunuz? Adliyelerin yıkıldığı, teşkilatların çoğunun olmadığı bir yerde kadınlar tacize, saldırıya uğradığında nereye başvuracaklar, nasıl destek alacaklar? Buna dair bir öngörünüz var mı?

Çocuklar... Birçok çocuk annesiz, babasız, yakınsız kaldı; bir aileden 20 kişinin, 30 kişinin öldüğü aileler var. Mesela, burada geriye kalan çocuklar ne yapacaklar? Güvenlikleri nasıl sağlanacak? Tarikatlara, cemaatlara göndererek mi sağlıyorsunuz siz bu güvenliği? Bu çocuklar nasıl bir güvenli ortamda yaşayacaklar? Bunların ihtiyaçlarını kimler karşılayacak, nasıl karşılanacak? Buna dair bir çözümünüz var mı? Bu çocukların psikolojik desteğini, yeniden hayata dönmelerini, o acılarını unutmalarını sağlayacak bir mekanizmanız var mı? Yok ama siz yine büyük Türkiye'den bahsedin, büyük iktidardan bahsedin, dünyayla yarışan iktidardan bahsedin; kendi vatandaşına selde, depremde yardım götüremeyen bir devlet, bir iktidar var ama bunu ikrar etmekten kaçınıp hâlen büyüklükten bahsediyorsunuz.

Deprem bölgesinde şimdi insanlar bizden ne istiyor, biliyor musunuz? Ben kırk gündür oradayım; ya, bir leğen için mücadele ediyor, bir yerden bir leğen bulmaya çalışıyor, bir temizlik malzemesi bulmaya çalışıyor, bir şampuan bulmaya çalışıyor, bir çadır bulmaya çalışıyor. Dağıtılan çadırların çoğunun da suya dayanıklılığı falan yok. İşte, bir yağmurda hepsini sel aldı gitti. Peki, nasıl yaşayacak bu insanlar orada gerçekten? Bu ihtiyaçları nasıl karşılayacak? İktidar çözümü bulmuş, derneklere, halka diyor ki: "Yardım gönderin." Hani siz büyük devlettiniz, hani siz büyük iktidardınız, dünyayla yarışıyordunuz. Niye halkınızdan istiyorsunuz, niye derneklere istiyorsunuz? Devletin bunu karşılayacak parası yok mu? Var olduğunu hepimiz biliyoruz, sadece önceliği kime verdiğiniz sorusu var: "Sermayeye mi veriyorsunuz? Yandaşlarınıza mı veriyorsunuz? Halka mı veriyorsunuz?" sorusuna cevap bulan bir şey. Evet, bu ülkenin kaynakları var, deprem bölgesini topyekûn ayağa kaldıracak kaynakları da var, bu halka gereksinimi olan her şeyi verecek kaynakları da var ama siz tercihi sermayeden yana yaptığınız için vermiyorsunuz. Bugüne kadar da oradan yana yaptığınız için zaten bu depremin sonuçları böyle oldu. Bu asrın felaketi falan değil. Evet, deprem doğal ama depremi felaket hâline getiren şey tam da sizin sisteminiz, sizin özelleştirmeci, paraya dayalı kapitalist sisteminizin

sonucu. Bunun için öldü insanlar ya, başka bir şey için ölmedi, bunun için bugün insanlar o çadırlarda yaşam mücadelesi veriyor, tercihinizi oradan yana yaptığınız için oldu bütün bunlar ve şimdi bunlara dair hiçbir şey söylemiyorsunuz. İnsanlar nasıl geçinecek? Ben gerçekten merak ediyorum yani ne yapsın o insanlar, ne öneriyorsunuz? Mesela, sizin Bakanlarınız “Çeşme sularını içmeyin.” diyor. Ne içsin? Peki, çözümünüz ne, ne içsin ya? İnsanlar biz oraya gittiğimizde “su” diyor “su” “Suyumuz yok.” diyor. İnanılmaz sağlık sorunları başlamış durumda, hijyen sorunları inanılmaz yaşanıyor, insanlar “temizlik” diye bir şey yapamıyor, su yok çünkü, sular temiz değil ama Bakanınız diyor ki: “O suları içmeyin.” Ne içsin gerçekten, ne içsin? Öyle söylediğiniz rakamlar falan da değil bu arada o ölüm rakamları, söylediğinizin katbekat fazlası. Enkazın altından cenazeleri çıkardınız mı ki bir rakamdan bahsediyorsunuz, onlar orada duruyor ve koku yayılıyor oralarda. İnsanları düşünebiliyor musunuz, yakınının cenazesi o enkazın altında ve orada olduğunu bile bile oralarda durmak zorunda ya, bu öyle bir acı bir şey ki, savaş alanı gibi ortalık ya, savaş alanı. Ve sizin savaş alanı içerisinde çözüm üretmek gibi değil “Burası savaş alanı, devlet nerede?” diyeni gözaltına almak gibi bir derdiniz var. İnsanlar diyor ki: “Biz çadır kentlerinize gitmek istemiyoruz.” Çadır kentleri hiç gördünüz mü bilmiyorum, kefen kentler gibi ya, beyaz beyaz çadırları birbirine bitişik bitişik yapıştırmışsınız, buralara “yaşam alanı” diyorsunuz, insanlar oraya gitmiyor, diyorlar ki: “Biz kefenlerin görüntüsünün olduğu bir yere girmek istemiyoruz. Ben köyümde çadırımı kurmak istiyorum. Ben yaşadığım kentte kurulacak çadır kentlerde kalmak istiyorum, toplama kampı gibi yerlerde değil.” Ama siz oraya gitmeye zorlamak için evinin önünde, bahçesinde, oturduğu yerde, köyde çadır kuran insana hiçbir yardım vermiyorsunuz, oraya gitmeyi zorlamak için. Bir kez daha “Ben yaptım, oldu.” Niye siz karar veriyorsunuz insanların nerede yaşayacağına, nerede çadır açacağına, nerede konteyner kuracağına? Neden mahalle konteynerleri kurulmuyor? Neden şehir merkezlerinde belli noktalarda toplama kampları gibi olmayan konteynerler kurulmuyor? Yok, illa “Ben yaptım, oldu.” Bu tek adam anlayışınız her yerde geçerli, depremde de geçerli, hiçbir çözümünüz yok. Hukukçular, barolar ve Barolar Birliği, avukat arkadaşlarımız oradaki sorunlar için emek harcıyorlar, çözüm üretmeye çalışıyorlar ama siz onlarla birlikte çalışmak yerine onları engelleme derdindesiniz. “Nasıl olur da engelleriz, bizim yapmadığımızı onlar yaptığında bizim durumumuz açığa çıkıyor, bunu engelleyelim.” derdinde olduğunuz için onu bile engelliyorsunuz. Yani burada sıralamakla bitiremeyeceğim sorun alanları var deprem bölgesinde ve bunlara dair hiçbir çözüm yok. Hani ben gerçekten bu yasa geldiğinde şaşırdım, “Herhâlde gündemimiz çok farklı, hayatlar başka işliyor, konular farklı. Buraya gelen bu ama deprem bölgesinin derdi bu değil.” dedim. İnsanlar binlerce soru soruyor oraya gittiğimizde, “Biz ne yapacağız?” diyorlar. “Yıkılan bu evlerimiz, dükkânlarımız, iş yerlerimiz bize gerçekten verilecek mi? Bize satmaktan bahsediyorlar, yüzde 60’ını, yüzde 40’ını bizim ödeyeceğimizden bahsediyorlar. Biz neyle ödeyeceğiz? Bizim ekmek bulacak paramız kalmamış, biz hangi binanın bedelini ödeyebiliriz?” diyorlar ve siz buralardan oralara bakmadan, oranın gerçekliğini görmeden yasal düzenlemeler yapıyorsunuz.

Şimdi, gerçekten, hani bir sürü paket geldi, geldi ya -evet, ben de bu Komisyonun üyesiyim- ha bire yargı reformu paketleri geldi, geldi, torba kanunlar geldi, neyi çözdü? Gerçekten bu ülkede bir şey değişti mi? Bu ülkede özgürlükler geldi mi? Adalet geldi mi? Demokrasi geldi mi? Kadınlar şiddetten, tacizden korunabildi mi? Çocuklar gerçekten güvenli bir ortamda yaşayabildi mi bu ülkede? İnsanlar gerçekten “Evet, ben bu ülkede güvendeyim.” diyebildi mi? Basın özgürlüğü gerçekten bu ülkede var mı? Hak arama özgürlüğü bu ülkede var mı? Adalet bu ülkede var mı, kim adalete güveniyor? Yok. Hangi paketiniz neyi çözdü, hiçbir şeyi çözmedi, bugün de çözmeyecek. Gene getirmişsiniz yamalı bohça gibi, “Oradan buradan düzelteyim...” İşin esasına girmiyorsanız, işin esasına çözüm üretmiyorsanız hiçbir şeyi çözme şansınız yok. Yine, bir torba kanun. Niye torba? Niye sürekli bir o maddeyi değiştiriyorsunuz, buradan bu maddeyi değiştiriyorsunuz? Çünkü siz aslında bu maddelerin

muhataplarına sormuyorsunuz ki, oturduğunuz yerlerden yasa yapıyorsunuz ama bununla karşı karşıya kalan aslında çözümü üretmesi gereken yerlere asla danışma gibi bir niyetiniz yok, oralara sormak gibi bir niyetiniz yok. O yüzden böyle önünüze geldiği gibi “Ya, şurayı değiştirdik ama olmadı, şuraya da bir ekleme yapayım, şuradan da bir çıkarma yapayım.” diye bir yasal düzenleme süreci getirdiniz, iktidarınız boyunca da bunu yaptınız ve hiçbir şeyi de çözmedi, bugün de çözmecek.

Şimdi, biraz bakayım, genel birkaç şeyi söyleyeceğim. Uyuşturucuyu çözmekten bahsediyorsunuz, değil mi? Uyuşturucu meselesi gerçekten bu söylediğiniz denetimlerle falan çözülebilir mi? Ülke uyuşturucu baronlarının cirit attığı bir yer hâline gelmiş, ortalıkta dolaşıyorlar. Bir bakıyoruz ki kazara birisi bizim ülkede yakalanıyor. Türkiye uyuşturucu çeteleri yetmemiş, dünyadakiler geliyor bizim ülkemize. Bu ne rahatlık, niye buraya geliyorlar, burada nasıl bir hukuk tanımazlık var ki bu insanlar bu kadar kolay bu ülkede ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlar? Dünya kriterlerine göre Türkiye artık bir uyuşturucu aracı, geçiş noktası olmaktan çıkmış, uyuşturucu merkezi hâline gelmiş; siz işte, uyuşturucu kullanana bilmem ne tedavisinden bahsediyorsunuz. İktidar içinde olan bazı bakanların çete, mafya liderleriyle fotoğrafları çıkıyor, uyuşturucuyla mücadelede bahsediyorsunuz. Uyuşturucuda yargıya bir bakın, hiç görülmüş şey mi acaba, en alttaki, uyuşturucu kullananın, bir de üstteki, ona satanın dışında yukarıya doğru gözüaltına alınan, tutuklanan ya da gerçek bir cezayla karşı karşıya kalan kim var? Yok. Hep nedense o iş aşağıda kalır; bir kullanan, bir üstteki satan, onun dışına ulaşamaz. Şimdi, siz bununla mı mücadele edeceksiniz? İnanılmaz bir yoksulluk var, inanılmaz bir işsizlik var, inanılmaz bir geleceksizlik var, kimse kendini güvende hissetmiyor ve bu uyuşturucu mafya çeteleri tam da bu zeminden güç alarak özellikle gençliği bu zeminin içine çekiyor, siz buna dair çözüm üretmeyeceksiniz ama diyeceksiniz ki: “Ya, işte, kullananı bir süre daha tedavi edeyim, uzatayım süreyi.” Peki, siz kullanımın önüne geçemezseniz, satışın önüne geçmeyecekseniz denetimle nasıl çözeceksiniz meseleyi, niyetiniz gerçekten çözmek mi? Okulların önlerine kadar uyuşturucunun satıldığı bir ülkede yaşıyoruz, nasıl çözeceksiniz? İlkokul çocuklarına kadar uyuşturucu kullanımının düştüğü bir ülkede yaşıyoruz, nasıl çözeceksiniz? Gerçekten derdiniz çözmek mi, yoksa görüntü yaratmak mı? Bunu da hepimiz biliyoruz.

Şimdi, diğer bir mesele... Şimdi, bir hasta mahpuslar meselemiz var biliyorsunuz; şimdi, gelmiş gelmiş, yine, bu hasta mahpuslar çokça tartışıldı, “Çözüm üreteceğiz.” dediniz, genelgeler gönderdiniz... Kamuoyunun baskısıyla yaptınız, bunu da biliyoruz çünkü kamuoyunda bu konuda çok fazla tepki var çünkü insanlar cezaevlerinde öldürülüyor, “ölüyor” demiyorum, öldürülüyor. Bir hasta mahpusun siz tedavisini sağlamıyorsanız, dışarıda tedavisini yapmıyorsanız bu öldürmektir, bunun adı katletmektir; başka bir adı yoktur. Şimdi, bu mesele uzun zamandır sorun alanıydı, bu konuda dediniz ki: “Genelgeyle çözeceğiz.” O genelge neyi çözdü, gerçekten merak ediyorum, neyi çözdü? Kaç tane hasta mahpus gerçekten tahliye oldu da tedavisi yapılabildi? Ya da onu geçtim, cezaevinde tedavisi yapılabildi mi? Hiç bir şey yok, yok. Cumhurbaşkanı afları geldi, kimi tahliye ettiniz? İşinize gelenleri, işinize gelen birkaç ismi, ortaklık kurmak istediğiniz birkaç ismi, geçmişte düşman olduğunuz ama şimdi ortaklığı yeniden kurmak istediğiniz birkaç ismi. İnsanlar ölüyor ama sizin umurunuzda değil. Ne getirmişsiniz? İşte, cezaevinde kadın hükümlülerden çocuğu engelliyse, hastaysa onun tahliyesini. Onu bile tam getirmemişsiniz ya, o bile değil. Niye mesela on yılın altında olması gerekiyor? On yılın üstündeki bir ebeveynin çocuğu engelli ya da ağır hastaysa o niye çıkma hakkına sahip değil? Bu ayrımı neye göre yapıyorsunuz, onun çocuğu diğerinden daha mı kıymetsiz? Veya ne demek -yine, her zaman koyduğunuz madde- “toplum güvenliği açısından tehlike oluşturacak” demek? Bu maddeyi biz çok yakından biliyoruz, nasıl bir keyfi muameleye dönüştüğünü cezaevleri pratiğinden biliyoruz. Hemen oraya bir yazılıyor “Toplum güvenliği açısından risk oluşturacak.” diye, insanların tahliyelerinin önü kesiliyor. Bu sanki yeni gördüğünüz bir şey mi? Siz bir şey yaparken bile onun engelini oluşturacak

maddeleri buraya koymuşsunuz ya. Biz biliyoruz, özellikle siyasi nedenlerle bugün cezaevlerine attığınız muhalifler açısından yine diyeceksiniz ki: “Toplum güvenliği açısından sakıncalı, bırakamıyoruz.” Ve yine bir ciddi ayrımcılıkla karşı karşıya kalacaklar siyasi mahpuslar.

Yine, diğer bir mesele, erkek egemen anlayışınız burada da devreye girmiş; çocuklara bakmakla yükümlü olanlar neden sadece kadınlar oluyor, erkekler niye çocuklarına bakmıyor? Niye bir ayrımcı düzenleme getiriyorsunuz, niye kadınlara yüklüyorsunuz sürekli bu meseleyi? Erkeğe de bu maddenin getirilmesi gerekiyordu, “ebeveyn” denilmesi gerekiyordu. Erkek veya kadın değil, her ikisi için de her ikisi cezaevinde ise tercihi kadına bırakmak üzere bir düzenleme getirilmesi gerekiyordu. Yine bir aykırılık, yine aslında erkek egemen anlayışın sonucu olarak getirilmiş ama sadece bu değil ki sadece bu mu? Şimdi, ben size hasta mahpuslardan örnekler vereyim: Diyarbakır D Tipi Cezaevi, Mehmet Emin Özkan, hepimiz fotoğraflarda gördük değil mi, tek başına yürüyemiyordu? Adliyeye getirirken fotoğrafını gördük, tek başına yürüyemiyor, artık hatırlamıyor bile hiçbir şeyi, hiçbir ihtiyacını tek başına karşılayamıyor ve bu insanı siz hâlen cezaevinde tutuyorsunuz. 5 kez kalp krizi geçirdi bu insan cezaevinde ama siz ısrarla, o düşman hukukunuzla tahliye etmiyorsunuz.

İzmir Aliğa 3 No.lu T Tipi Cezaevinde Ali Kurban, kronik böbrek yetmezliği var, kalp hastası, hipertansiyon, tüberküloz, mide ülseri; 22 Şubatta kalp krizi geçirdi, ameliyat oldu. Mersin Üniversite Hastanesinin verdiği yüzde 94 engelli raporuna rağmen Adli Tıp Kurumu dedi ki: “Hapishanede kalabilir.” Bu Adli Tıp Kurumunuz var ya insanları ölüme gönderiyor, ölüme; bir sürü insanın aslında vebali Adli Tıp Kurumunuzun elinde ama siz buraya dair tek bir adım atmadınız.

Hüseyin Ortaç, 2021 yılında Mardin Cezaevine, ardından Rize Kalkandere’ye, buradan Erzurum Dumlu 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Cezaevine, sonra da Erzurum H Tipi Kapalı Cezaevine götürüldü. 82 yaşında, iki yılda 4 cezaevi dolaştırıldı hastalıkları olmasına rağmen. Ailesi Adana’da ikamet ediyor, uzak hapishanelere ısrarla sevk edildi, ailesiyle görüşme hakkı dahi engelleniyor; sizin de buna dair bir çözümünüz yok.

Espiye L Tipi Kapalı Cezaevi, Yahya Güneş; ağır hastalıkları var, sürekli sevke maruz kalıyor, yirmi sekiz yıldır cezaevinde, tek başına ihtiyaçlarını karşılayamıyor, tedavisi yapılmıyor, infazın ertelemesi gerekiyor ama buna da “hayır” diyorsunuz.

Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Cezaevi, Muhlise Karagüzel, 3 defa kalp krizi geçirmiş; kalp, diyabet, hipertansiyon, astım, bel, boyun fıtığı hastalıkları var; gözlerindeki rahatsızlık nedeniyle defalarca göz anjyosu yapılmış, doktorları tarafından acilen ameliyat olması gerektiği söyleniyor ancak gözlerini kaybetme riski var, ameliyat edilemiyor, dışarıda, daha organize bir yerde ameliyat olması gerekiyor ama tahliye edilmiyor.

6 Şubatta yaşanan deprem sonrası Maraş Türkoğlu 1 No.lu L Tipi Kapalı Cezaevinden Kırşehir S Tipi Kapalı Cezaevine sevk edilen hasta tutuklu Cemil İvrendi, açık kalp ameliyatı geçirdi, “anal fistül” denilen rahatsızlığından dolayı ikinci bir ameliyat geçirdi; 2015, 2017, 2018 yıllarında yaralarının patlaması sonucu tekrar ameliyat oldu; kalp, yüksek tansiyon, yüksek kolesterol olmak üzere 4 kronik hastalığı var ama tahliye edilmiyor.

Bakırköy Cezaevinde Dilek Öz; kalp, kronik astım, yüksek tansiyon hastası. Elif Yaş, kalp hastası. Fatma Tokmak; kalp, mide ve yüksek tansiyon hastası. Hazine Alçı, ağır fiziksel engelli, yürüyemiyor. Jiyan Erdinç; fiziksel engelli, koltuk değnekleriyle ayakta durabiliyor. Süreyya Bulut; Wernicke-Korsakoff hastası, kafasında bulunan metal parçaları çıkarılamadığı için yaşamı ağır risk altında. Şükran Avar, şizofreni hastası. Canşah Çelik; kalp, astım, bel ve boyun fıtığı hastası. Hiyem Yolcu, vücudunda iyileşmeyen iltihaplı yaralar var, bağışıklık sistemi çöktüğü için hastalıkları aşırı hassas. Tenzile Acar, hepatit-b ve verem hastası.

Gebze Cezaevi: Ayfer Çiçek; ağır ruhsal sorunlar yaşıyor, şizofren tanısı konulmuş. Fadime Coşar, yumurtalık kanseri. Gülistan Abdo, vücudunun değişik bölgelerinde kistler var, fiziksel engeli nedeniyle desteksiz ayakta duramıyor. Güneş Tekin; akciğer, sırt ve kaburga kemiklerine saplanmış ve çıkarılamayan metal parçaları var, ağır sağlık sorunları yaşıyor. Özlem Taşdemir, şizofren tanısı var, kalp damar sistemi hastalıkları nedeniyle ayak parmakları kesilmiş, düzenli tedavi ve bakım ihtiyacı bulunuyor, Havva Ak meme kanseri, Mesude Pehlivan yumurtalık ve mide kanseri, Mizgin Aydın meme kanseri, Remziye Baloğlu, Behçet ve kemik erimesi hastası; Rahşan Bozan'ın Behçet ve kemik kas erimesi, mide hastalıkları var; Bese Özer rahim kanseri; Saime Afşin tekerlekli sandalyeye bağlı yaşıyor, tek başına yaşamını idame ettiremiyor; Gönül Erdoğan kemik erimesi tedavisi edilmediği için bel ve kalça kemiklerinde gizli kırıklar oluşuyor, felç kalkmakla yüz yüze.

Kandıra 1 No.lu F Tipi Cezaevi, Lale Çeliker'in kalpte sıvı toplanması, bel fıtığı, safra kesesi hastalığı var.

Marmara Cezaevi, Yasemin Karadağ böbrek nakli oldu, tansiyon ve kemik erimesi hastası.

Bursa Yenişehir Kadın Cezaevi, Zeynep Genlioğlu yüzde 54 engelli, tek başına yaşamını idame ettiremiyor; Aysun Şahin kalp ve MS hastası. Bunlar saydıklarımın bazıları. Peki, bunlara bir çözüm önerecek misiniz? Gerçekten öldürecek misiniz, yoksa bir çözüm üretecek misiniz? Ben bunu buradan soruyorum, bir cevap bekliyorum çünkü bu insanların yakınları bizden bir cevap bekliyor. Diyorlar ki: "Ne olacak? Ölüme gidiyorlar, adım adım ölüme gidiyorlar." Bu da yetmiyor, sizin bu muhteşem idare ve gözlem kurullarınız var ya, hani getirdiğiniz; böyle, müthiş bir insan hakları reformu diye sunduğunuz idare ve gözlem kurulları, insanların sürekli infazlarını yakıyorlar, şartlı salıvermeleri yakılıyor, denetimli serbestlik hakları yakılıyor, keyfi cezalar almış başını gidiyor. İnsanlar itiraz ettikleri için disiplin cezalarıyla karşı karşıya, hak aradıkları için disiplin cezalarıyla karşı karşıya, Kürtçe türkü söyledikleri için disiplin cezalarıyla karşı karşıya. Şimdi bize siz diyorsunuz ki: "Bir yargı reformu..." Hadi ya, gerçekten müthişsiniz yani bu yargı reformunuza ne desek bilemedik.

Bir diğer mesele ara buluculuk, yine genişletmişsiniz. Ara buluculuğa toptan karşıyız. "Ara buluculuk" dediğiniz şey nedir biliyor musunuz? Yargı devreden çıktığı anda güçlünün güçsüzü ezmesinin aracıdır. En açık uygulamasını biz iş hukukunda görüyoruz. İş hukukunda işveren güçlü, avukatıyla geliyor, donanımıyla geliyor; işçi tek başına gidiyor ve orada istemediği, haklarını kaybettiği tutanaklara imza atmak zorunda kalıyor. Siz şimdi "Bunu yaygınlaştıralım." diyorsunuz, yargıyı devre dışı bırakıyorsunuz; bu tür ara buluculuk sistemleriyle aslında insanların haklarının, emeklerinin yok olmasına yol açıyorsunuz. O nedenle tümüyle bu ara buluculuk sistemine karşı çıkıyoruz, karşı çıkmaya da devam edeceğiz çünkü bir çözüm üreten mekanizma değil, tam tersine her zaman olduğu gibi güçlüden yana, sermayeden yana, zenginden yana bir düzenlemeden başka bir şeyi oluşturmuyor.

Şimdi, avukatlar meselesi... Şimdi, avukatlar lehine bir şey getiriyor olmanız, tabii, orijinal çünkü siz, avukatların kurumlarını, baroları dağıtmaya çalışan, kendi barolarınızı kurmaya çalışan; avukatları gözaltına alıran, tutuklatan; avukatların sesini kısma çalışan bir iktidarsınız. Şimdi ne oldu? Seçim öncesi herhâlde böyle yapmanız gerekiyor, birtakım düzenlemeler yapmanız gerekiyor, onun için birtakım düzenlemeler yapmışsınız. Evet, avukatlar çok yoksul. Avukatlar bu ülkedeki ekonomik krizin, sizin yarattığınız ekonomik krizin sonucu olarak çok ağır koşullarda çalışmak zorunda kalıyorlar, yaşamlarını idame etmek zorunda kalıyorlar. İşçi avukatlık inanılmaz yaygınlaşmış durumda ve çok düşük ücretlerle avukatlar çalışmak zorunda kalıyorlar, tam bir kölece çalışma koşulları var. Kadın avukat arkadaşlarımız zaten başka sorunlar yaşıyor ama bunun çözümleri buradan geçmiyor; bir kere, avukatlık mesleğine iktidarın saygı duymasından geçiyor. Önce bir saygı duymayı öğrenin, onların kurumlarına saygı duymayı öğrenin, gerçekten avukatları yargının kurucu unsuru olarak

görmeye başlayın, ondan sonra deyin ki biz bir şeyler yapıyoruz. Siz bunu görmüyorsunuz ki. Avukat arkadaşlarımız gerçekten de savunmanlık yaptığı için gözaltına alındı, tutuklandı, şu an cezaevindeler. ÇHD’li arkadaşlarımız, ÖHD’li arkadaşlarımız, insan hakları mücadelesinden yana olan arkadaşlarımız şu an cezaevinde. Çünkü niye? Çünkü mazlunun, yoksulun, işçinin, emekçinin hakkını savunduğu için içeri attınız. Tam da avukatlık yaptığı için, savunmanlığın tam da içeriğine uygun avukatlık yaptığı için içeri attınız. Bugün avukat arkadaşlarımızın adliye de hiçbir kıymeti, değeri kalmamış ki. Tek adam rejimi aynı meseleyi adalette de gösteriyor. Zaten kararlar tepeden veriliyor, bağımsız bir yargıdan bahsetmek mümkün değil, adaletten bahsetmek mümkün değil. Bu ortamda, evet, arkadaşlarımız yoksul ama yoksulluğu böyle çözemezsiniz, baroların ödeneklerinden keserek falan çözemezsiniz. Gerçekten avukatları güçlendirecek mekanizmalar üretmek gerekiyor ama sizin buna da niyetiniz olmadığı için size vallahi artık “Şunu yapın, bunu yapın.” demiyoruz çünkü yapmayacağınızı, yapmadığınızı da çok iyi biliyoruz. Bundan sonra zaten yapacak olan siz olmayacaksınız, artık siz gideceksiniz ve başkaları çözecek; bu da kesin.

Şimdi, yine, Anayasa Mahkemesine tazminat komisyonu... Evet, Anayasa Mahkemesinin iş yükü çok. Ama niye çok? Niye Anayasa Mahkemesine bu kadar başvuru oluyor? Neden AİHM’e bu kadar dosya gidiyor, en çok dosya giden ülkeler arasında Türkiye yer alıyor? Çünkü ülkede adalet yok. Çünkü ülkede hukuk yok. Çünkü ülkede “Anayasa’yı takmam.” diyen bir iktidar var, “AİHM kararını takmam.” diyen bir iktidar var, “İşi bitiririz, yaparız gereğini.” diyen bir iktidar var. Şimdi siz kendiniz hukuka uymayacaksınız, Anayasa’ya uymayacaksınız, ondan sonra diyeceksiniz ki: “Anayasa Mahkemesinin işi çok ağır, yük çok fazla. E, ne yapalım? Yeni komisyonlar oluşturalım da buradan yükü hafifletelim.” Böyle hafifletme falan olmaz. Gerçekten Anayasa Mahkemesinin iş yükünü hafifletmek istiyorsanız, önce bir zahmet kendiniz hukuka uyun. Bu tek adam rejiminden, “Ben yaptım, oldu.” anlayışından, hukuk tanınamazlıktan bir vazgeçin. Ülkede bir adalet tesisi olsun, demokratik bir işleyiş olsun gerçekten, o zaman zaten Anayasa Mahkemesinin iş yükü bu kadar olmayacak ki. Ne öyle komisyonlara ne başka şeylere ihtiyaç duymayacaksınız. Ama siz bütün bunları yapıp sonra da “Yargı çok uzuyor. Adil yargılanma hakkı, makul sürede yargılanma hakkı çok sorunlu. Bunları çözmek için de biz komisyon kurduk.” falan diyorsunuz. Herhâlde bunlar da sizin KHK’lilerin Anayasa Mahkemesine başvurusunun önünü kesmek için oluşturduğunuz komisyonlara benzeyecek bu gidişle. Bir mekanizma, bir mekanizma daha, oyalama mekanizmaları oluşturun, asıl olarak başvuru mekanizması da uzasın, hak aramaktan da insanlar vazgeçsin hikâyesine gene döndüreceksiniz, öyle gözüküyor. Yoksa gerçekten bir niyetiniz olsaydı memlekette hukuk olurdu, adalet olurdu, yargı bağımsız olurdu; hâkimlerin, savcılarının üzerinde kılıncınızla beklemezdiniz “Benim aleyhime karar vereni sürgün ederim.” demezdiniz, o zaman gerçekten bir adalet olabilirdi. Bunu siz yapmayacaksınız, biliyoruz çünkü sizin işinize gelmiyor çünkü bir ülkede demokrasi varsa siz olmayacaksınız, bir ülkede adalet varsa siz yargılanacaksınız, bir ülkede gerçekten bağımsız bir yargı olsa siz zaten oturduğunuz yerde oturamayacaktınız. Deprem gibi bir meselede bile sorumluluk almayan iktidar, tek bir istifayı kendine hak görmeyen iktidar nasıl olacak da zaten bir memlekette adaletten bahsedecek? Şimdi, adalet olsa bir hâkim, bir savcı çoktan sizin hakkınızda dava açmış olması gerekiyordu, suç duyurusu hazırlamış olması gerekiyordu, hakkınızda soruşturma açılmış olması gerekiyordu değil mi? Ama siz, sizin hakkınızda suç duyurusunda bulunan avukatı gözaltına aldınız mesela.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Züleyha Hanım, toparlıyoruz inşallah.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yok, toparlayamıyorum; bayağı dertliyim, o yüzden.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çünkü arkadaşlarımızdan zamanla yarışlarımız var.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ben de yarışıyorum. Benim de aşağıda konuşmam var ama...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biraz daha nezaketinizi lütfen sağlayalım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çok nezaketli konuşuyorum, aslında daha ağır konuşmam gerekir de çok nezaketli konuşuyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ama zaman açısından da iyi kullanalım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Tamam, devam ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Makul süreyi şu ana kadar arkadaşlarımız iyi kullandı, siz de şu anda geçmiş durumdasınız, onu da hatırlatayım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Makul sürelerinizi de tartışırız tabii ki, o da ayrı bir tartışma konusu.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani toparlarsak memnun oluruz.

Buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Tamam, ben devam ediyorum.

Şimdi, dolayısıyla bu meselelerde maalesef çözüm yöntemleri bunlar değil.

Şimdi, diğer bir mevzu mülteciler meselesi. Şimdi, bizim ülkemizde maalesef mültecilere yönelik inanılmaz bir düşmanlık körükleniyor. Mülteciler meselesi olduğunda herkes siyasi ihtiyaçları neyse siyasi çıkarlarına göre bakıyor. İnsan hakları temelli, mültecilerin insan hakları temelli bir bakıştan asla bahsetmiyoruz; herkes çıkarlarına göre bakıyor. İktidar “Mültecileri nasıl pazarlık aracı hâline getirebilirim?” buradan bakıyor, “Avrupa’yla, diğer ülkelerle, komşu ülkelerle nasıl mülteciler üzerinden kendi çıkarlarımı gözetirim, neyin pazarlığını yapabilirim, neyi alabilirim?” buradan bakıyor; bir başkaları da “Acaba mülteci düşmanlığı yaparak oy alabilir miyim, sandıkta oyumu yükseltebilir miyim?” oradan bakıyor. İkisi de doğru değil. Mülteciler insandır, haklarıyla insandır. Birlikte eşit koşullarda bir arada yaşayabilmenin zeminini örmek zorundayız. Böyle geçici çözümlerle, işte, insan kaçakçıları meselesiyle, şununla bununla çözülecek bir meseleden bahsetmiyoruz. Tüm topluma başka bir yaklaşımın, başka bir bakış açısının anlatılması gerekiyor. Mültecilerin düşman değil, onların da mağdur edilen bir topluluk olduğunun, zorunluluk olarak bir ülkeden başka bir yere göç etmek zorunda kaldığının, uluslararası hukuk anlamında hakları olduğunun ve bu uluslararası hukuk anlamındaki hakların da iktidarın tanınması koşuluyla bir arada eşit koşullarda yaşamanın örgütlenmesi gerektiğinin anlatılması gerekiyor. Böyle çözümlerle olmuyor bu işler, siyasi çıkarınız ne gerektiriyorsa ona göre olması gerekmiyor. Mesela, bu deprem sürecinde mültecilerin yaşadığı bir kamp boşaltıldı, oraya depremzedeler yerleştirildi. Niye mültecileri boşalttık? Onlar nerede yaşayacak? Başka yer yok muydu? Bu kadar büyüttüğünüz, beslediğiniz bu sermaye gruplarının yerlerine niye açılmadı da gidip mültecilerin olduğu yeri boşaltarak onların olduğu yere yerleştirdiniz depremzedeleri? Nereye götürdüklerinin bilgisi bile yok bizde. “Nereye götürüldüler? diye sorduğumuzda cevap verilmiyor. Bu insanlar peki nasıl yaşayacak? Oralarından çıkarıldıklarında nerede barınacaklar? Bunun cevabı da yok. Herkes kendi siyasi çıkarına göre mültecilik meselesine bakıyor, oradan bir yaklaşım geliştiriyor.

Sonuç olarak, çok madde var söyleyecek ama özetle şunu söylemek istiyorum, maddelerde zaten konuşuruz, mesele şu: Mesele, temel insan haklarından, demokrasiden, özgürlükten, kadın-erkek eşitliğinden, mülteci haklarından, çocuk haklarından, LGBTİ haklarından bakılmadığı sürece meseleye; siyasi çıkarlar, siyasi ihtiyaçlardan bakıldığı sürece hiçbir şeye çözüm üretme şansınız yok. Sizin bugüne kadar, yirmi yıldır baktığınız tek yer kendi çıkarlarınız oldu, sermaye gruplarınızın çıkarları oldu, yandaşlarınızın çıkarları oldu, o yüzden hiçbir şeyi çözmek istemediniz. Bakın “Çözemediniz.” demiyorum, çözmek istemediniz çünkü sizin için bu çözümdü zaten, size iyi gelen buydu zaten; tek adam rejimine de yaratmaya çalıştığınız toplumsal biçime de iyi gelen buydu. Siz zaten faşizmi

kurumsallaştırmaya çalışıyorsunuz. Sizden demokrasi, özgürlük beklenemez. Ama gidiyorsunuz, çözecek olan biziz. Yeni gelecek, insanların birlikte, eşit koşullarda yaşadığı bir hayatı kendi elleriyle örmesiyle gerçekleştirecek. Biz topluma güveniyoruz, biz halka güveniyoruz, halkın gerçekten bu depremde de gösterdiği gibi insani dayanışmasına güveniyoruz. Siz yoktunuz ama depremde halk vardı. Siz yoktunuz ama depremde 1 kuruşu varsa 1 kuruşunu, 100 lirası varsa 100 lirasını oraya götürüp orada dayanışmada bulunan insanlar vardı. Bu ruh bu ülkeyi ayağa kaldıracak. Siz batırdınız, bu felaketin asli sorumlusu sizsiniz ama bu toplum kendi emeğiyle, kendi dayanışmasıyla ayağa kalkacak, siz de yargılanacaksınız.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Züleyha Gülüm konuşmalarını tamamladı.

Şimdi, siyasi partilerden Cumhuriyet Halk Partisi Sözcüsü Zeynel Emre'ye söz veriyoruz,

Sayın Emre, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli baro başkanları, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

5'inci yıl oldu Adalet Komisyonunda, biz oldukça yoğun mesai harcadık hep birlikte, anlaşılmadığımız birçok konu oldu. Tabii, burada bugün söyleyeceklerimi de bireysel almamanızı, kurumsal olarak bu eleştirileri almanızı isterim. Özellikle 6 Şubat'ta yaşadığımız depremden sonra şunu net olarak görmekte fayda var: Türkiye'de bundan sonra uzunca bir müddet ana gündem hep deprem olacak, depremden dolayı yaşanan acılar olacak, depremzedelerin problemleri olacak, hukuki soruşturmalar olacak, o güne giderken ki ihmallere olacak; o gün zamanında müdahale edilememesi nedeniyle insanların hayatını kaybetmesinden, yaralanmasından ötürü kusurlar konuşulacak ve bütün bunlar da en nihayetinde dönüp dolaşacak, hukukun konusu olacak. Dolayısıyla şunu, şu tespiti net olarak yapmakta fayda var: Adalet Komisyonu Türkiye Büyük Millet Meclisinin en önemli Komisyonlarından biridir. Şayet bu Komisyon yıllar içerisinde yapması gerekenleri yapsaydı belki bugün yaşanan acının bu büyüklükte olmasının önüne geçecek bazı düzenlemelerin altına imza atabilirdik. Nasıl mı? Şöyle: Şayet 2011 Van depreminden sonra gerekli yasal düzenlemeler yapılırsa, gerekli denetim mekanizmaları çalıştırılırsa Türkiye'de insanlara, müteahhitlere, yapı denetimcilere, belediye başkanlarına, bakanlara, Cumhurbaşkanına olası bir depremden ötürü can kaybı olduğunda, zarar meydana geldiğinde çok büyük zarar göreceğini, yaptırımla karşılaştığını, siyaseten ve hukuken bunu gösterebilseydik belki başka bir boyutta bu depremi yaşardık. Belki Soma maden faciasından sonra yargı düzeni normal işleyişinde ilerleyebilseydi, öyle gelip de Yargıtay'da 3 üyenin tekrardan değiştirilip itirazla cezaların kaldırılmasını yaşamasaydık, eğer biz Çorlu tren kazası sonrasında yaşanan hukuki sürece özen gösterseydik, biz Adalet Komisyonu olarak kıyamet kopsaydık, orada hayatını kaybeden insanların acılarına, feryatlarına, basın toplantılarına, Anayasa Mahkemesi önündeki o görüntülere belki bir caydırıcılık getirebilecektik.

Yine 2020 Elâzığ depremi... Bakın, peş peşe aslında bugüne geldiğimiz süreçte... Ben size şimdi bazı rakamlar, bazı açıklamalar vererek... “Depremin ne zaman olacağını bilmiyoruz.” diyoruz ya, aslında biliyoruz, aslında bunu bilim insanları söylemiş, siyasetçiler uyarılmış.

Bakın, bir tarihimize baktığımızda, tarihten bir örnek vererek bugüne gelmek istiyorum. Bizim tarihimizde yaşadığımız en büyük deprem 1939 Erzincan depremi 7,9 şiddetinde olmuş, o günkü resmî kayıtlara göre 32.962 kişi hayatını kaybetmiş, 100 binden fazla kişi yaralanmış. Merak ettik danışmanımınla birlikte, acaba o günün Türkiye'sinde ne konuşulmuş, gazeteler ne yazmış o olaydan sonra ve Allah rahmet eylesin, bir bilim insanının o gün söylediği bir şey var; Profesör Hamit Nafiz

Pamir 6 Ocak 1940 yılında Tan gazetesinde “Zelzeleye Karşı Ne Gibi Tedbirler Almalıyız” başlığıyla bir yazı yayınıyor, özetle diyor ki: “Şehirler ve köyler tesis edilirken binaların kurulacakları yerlerin temel zeminlerinin mutlaka sağlam mahaller olarak intihap olunması -yani seçilmesi- lazımdır. Şimdi Erzincan’ı yine aynı yerde kurarken burada da sağlam olan ve olmayan toprakları seçmemiz lazımdır. Mademki bugün Türkiye’nin bir zelzele memleketi olduğunu biliyoruz, biz de diğer zelzele memleketlerinde olduğu gibi bir inşaat tipi seçmeliyiz çünkü zelzeleye mukavim inşaat tipleri vardır.” Seksen üç yıl önce söylediği. Şimdi, bugüne gelelim: Bakın, sene 2020, üç yıl önce Profesör Doktor Naci Görür aynen şöyle diyor: “Kahramanmaraş’ın Türkoğlu yöresinde en son deprem 1513, sene 2020 yılı, anormal bir zaman geçmiş. Burada 1513’te 7,4 büyüklüğünde bir deprem olmuş. O zaman burası depreme gebe bir yer.” Jeoloji Mühendisleri Odası 2 Mart 2021 tarihli “Fay Üzerinde Yaşayan Kentlerimiz: Kahramanmaraş Raporu-9” ne diyor özetle? Diyor ki: “Kahramanmaraş il merkezinin 10-11 kilometre kadar güneyinden geçen Doğu Anadolu Fay Hattı’nın Pazarcık ya da Türkoğlu segmenti -yer de veriyor; bakın, yer veriyor direkt- 1513 yılından bu yana yıkıcı deprem üretmemiş, 7,4 büyüklüğüne varacak bir deprem üretme kapasitesine sahip bir faydır. Türkiye’nin üzerinde deprem beklentisi olan önemli sismik boşluklarından biridir. Yine Türkoğlu ve Nurhak ilçe merkezleri -bakın, zararın bulunduğu yerleri işaret ediyor direkt- ile 40’a yakın eski köy statüsünde bulunan mahallesi ile bazı baraj ve gölet gibi tesisler doğrudan diri fay hatları veya zonları üzerine oturmaktadır.” Daha da gelelim, yakın tarihe, bir siyasetçi depremden yüz seksen dört gün önce, İYİ Parti Kahramanmaraş İl Başkanı Ahmet Çabukel, 3 Ağustos 2022 tarihinde diyor ki: “Her gün daha da korkmaya başladık, Kahramanmaraşlılar olarak daha da paniklemeye başladık. Nasıl bir yol izleyeceğimizi, ne yapacağımızı bilemiyoruz. Yöneticilerimize sesleniyoruz. Deprem tam ayaklarımızın altında. 2011 yılından beri konuşulan, keşfedilen 2 fay hattı üzerinde 2 büyük deprem bekleniyor -sayısını da vermiş- uzmanlar bunu her platformda söylüyor. Beş yüz, altı yüz yıldır bu fay hattında deprem olmadı, çok fazla enerji birikti, 7 şiddetin üstünde deprem bekliyoruz, bilim insanları bunu söylüyor. Sayın valiye, büyükşehir belediye başkanına, AFAD bölge müdürümüze, her bir STK’ye sesleniyoruz: Kahramanmaraş depreme hazır değil, depreme hazır değiliz.” Yani daha ne kadar söylenebilir ki bu? Yani ortada bir gerçek var, bu deprem gelecek.

Peki, ne yapmışız? Şimdi, Parlamentoda Hükûmetinizin, iktidarınızın bir geleneği var: Anayasa gereği milletvekillerine verilen bir hak var, on beş gün içerisinde bizim sorduğumuz soruları cevap vermekle yükümlü ama sorular zor olursa cevap vermiyor. Şimdi, ben diyorum ki: Biz ne yapmışız? Bunları bilmemize rağmen nasıl hazırlıklar yapmışız? Yasa gereği biz Cumhurbaşkanı Yardımcısına hitaben, Fuat Oktay’a hitaben yazabiliyoruz. Arkadaşlarımızla, danışmanlarla birlikte yine çalıştık, diyorum ki: Bakın, 99 depreminden sonra bir kanun kapsamında Türkiye’de “özel iletişim vergisi” başlığı adı altında depreme hazırlık amacıyla vergi toplanıyor; 99’da başlıyor, bugüne kadar. Bugüne kadar toplanan vergi 86 milyar TL; bunu Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının yıllık döviz kuru üzerinden çevirdik, 38 milyar dolar civarında bir para yapıyor; bunu da 50 bin dolardan hesaplarsak bina başına, 764 bin depreme dayanıklı binayı yapabilirmişiz. Şimdi, ne diyor Sayın Erdoğan: “Biz 11 ilde, bölgede 750 bin depreme dayanıklı bina yapacağız, artık sağlam evlerde oturacağız.” Hâlbuki vatandaş parasını vermiş, vergisini vermiş, bu amaçla vermiş, yapmamışsınız. Ya, tarih itibarıyla ortada; bakın, süre de geçti, zaten cevap da vereceklerini düşünmüyorum ama bütün zor sorularda gördüğümüz şeyi burada da yaşıyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada, tabii, bu işin hukuki soruşturma kısmına ve yaşananlara gelince deprem sonrasında biz hepimiz bölgelere en yakın vasıtalarla nasıl gidebileceksek gittik, ulaştık. Ben depremin ertesi günü Hatay’da gördüğüm manzarayı şöyle ifade edebilirim: Kendimi bir bilim kurgu filminin içerisinde -yani bunun gerçek olabileceğine ihtimal vermiyor insan görünce- bütün binaların

yıkıldığı, her yerden çığlık seslerinin yükseldiği, her yerde yardım feryatlarının bulunduğu, yardımın yok denecek kadar az olduğu bir ortam düşünün ve yollarda haliya serilmiş cesetler; öyle bir ortam. Dolayısıyla, şimdi, o güne gelinceye kadar, bu kadar uyarıya rağmen, yeterli önlem almadıktan sonra o gün orada müdahale etme kapasitesi bulunan bizim Türkiye’deki tek kurumumuz Türk Silahlı Kuvvetleri. Sayın Bakan açıkladı: “Depremde görev yapan askerî personel 7.000 civarında, 7.300 civarında.” diye. Şimdi, biz araştırıyoruz. Biz gözümüzle gördüğümüz az sayıda asker arasında şunu da söyleyelim: Müdahale etmeye en elverişli yapı. Niye? Genç, eğitilmiş, bunun eğitimini almış; kurumsal olarak baktığınızda hızlıca sahra hastaneleri kurabilecek kapasitesi var, aşevleri kuracak kapasitesi var, güvenlik önlemi alacak kapasitesi var, değil mi? Yani akıl mantık almıyor. Bizim 2’nci Ordunun kapasitesi 120 bin, Diyarbakır Kolordunun 40 bin, Adana Kolordunun 40 bin; toplam 200 bin sadece o bölgede, hazır. Şimdi ben diyorum ki yine, yasayla konuşuyorum, siz de not alın, bilgi verin, millet dinlesin: 2013’te 5442 sayılı Yasa kapsamında, afetler durumunda askerin müdahale edebilmesini valinin yazılı emrine bağladınız. Hangi valinin yazılı emri oldu bu konuda? Varsa bunu kamuoyuna gösterebilir misiniz. Niye, niye yani? Bunun “niye”sinin bir izahatının yapılması lazım.

Şimdi, sürece giderken çok kere söyledik: Bazen kötü politika kazandırabilir ama büyük hasarlar bırakır diye. İmar barışı, imar affı ve onun sunuşuna da bakıyorsunuz.; işte çok katlı, kolon kesilmiş -ne bileyim- fazla imar olmuş; aslında işini düzgün yapmış müteahhit ile 4 katlı yapması gereken yere, 4 katlı yapmış müteahhit ile 6 kat, 7 kat yapmış müteahhit arasında haksız rekabet oluşturup o müteahhide kâr sağlayacak bir düzenleme getirerek... Orada, bakın, ne diyor? 2018’de çıkarılan imar affıyla ki 10 ilde toplam 294 bin kaçak yapı affedilmiş bu imar affıyla. Sayın Erdoğan diyor ki: “Devletten vatandaşa uzanan şefkat eli, çözüm yarışı, imar barışı. Devlet vatandaşıyla helalleşiyor. Binlerce vatandaşın sıkıntısını çözdük.” Yani geline nokta açıkçası göz göre göre içler acısı bir durum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada üzerinde durulması gereken bir başka durum da gerek AFAD’ın yapısı, gerek Kızılayın ortaya çıkan o skandalları; burada yetkililerin, hâlâ tek bir kişinin bile hesabını vermemesi, istifa etmemesi... Düşünün, tarihe baktığımızda, Osmanlı döneminde, 1867’de Hilali Ahmer Cemiyeti olarak kurulmuş Kızılayın, o zamanki kuruluş amacına baktığımızda ayırım yapmadan, tüm dünyada ihtiyacı olan herkese yardım etmek, gönüllülük esası; cumhuriyet kurulduktan sonra “Kızılay” adını alıyor ve uzunca bir süre gönüllülük esası... Bu kurumlar siz geldikten sonra âdeta sizin arpalığınız hâline geldi. Yüksek maaşlar, “huzur hakkı” adı altında birkaç yerden maaşlar, liyakatsiz kadroların gelişi... Toplamda 7 bin küsur görevli, AFAD görevlisi görev yapıyor; onun da bu ortamda, böyle bir olayda yardım edebilmesine, organize edebilmesine de imkân olmadığı görülüyor yani 3’üncü güne kadar o soğuk havada müdahale edilmezse sonuç bu.

Bakın, biz 2’nci ziyaretlerimizi Cumhuriyet Halk Partisi olarak kurduğumuz hukuk komisyonundaki 7 milletvekili arkadaşımızla birlikte o bölgelerdeki tüm başsavcılarımızla, baro başkanlarımızla, ildeki hukukçu arkadaşlarımızla toplantı yaparak soruşturmaların en azından adil, adaletli bir şekilde yürütmesine müşahit etmek, gözlemek maksadıyla gittik, bir dizi görüşmeler yaptık. Bakın, tamamen objektif söyleyeceğim. Önce bir tespiti yapayım: Tabii, başsavcılar başta olmak üzere, tüm yargı personeli de depremde yani yakınlarını, çalışma arkadaşlarını kaybetmişler yani birçoğu ölümün kıyısından dönmüş, dolayısıyla büyük travma yaşıyorlar; büyük bir hızla da reaksiyon göstermişler dışarıdan gelen savcılarla birlikte yani çok hızlı hareket etmeye gayret gösterdiklerini ben objektif bir şekilde söyleyeyim. Gördüğüm kadarıyla şayet müdahale edilmez ise -bunu da böyle not düşeyim- ben bu seferki soruşturmaların öncekilerden daha iyi olacağını düşünüyorum -yani seçim dönemi ve sonrasındaki muhtemel sonuçlarla birlikte bunu da biz sürekli gözleyeceğiz- şu ana kadar bütün binalardan karot örneği alınması, soruşturmaların hızı açısından bilirkişiye gönderilmesi, bir gayret olduğunu görüyorum; umarım böyle gider. Barolar da aynı şekilde orada büyük bir mücadele

ediyorlar yani amaç, yargının objektif bir şekilde işlemesi, en azından bu kısmının doğru bir şekilde yürütmesi lazım. Aynı şekilde, bakın, parlamentoların temel görevlerinden biri de denetimdir; sadece yasa yapma değildir, anayasa gereği yasa yapım ve denetimdir. Bunun denetimini yapmamız lazım. Japonya’da 9,1 şiddetinde daha yeni deprem oldu mesela, görüntüsüne sosyal medyadan bakıyorum; apartmanlarında o yüksek katlarda oturup gülerек izliyorlar bir uçtan bir uca giderken. “Türkiye olarak bizim itibarımızı ne yükseltir?” dersek “İtibar, bir ülkenin vatandaşına vereceği değer ne?” dediğimizde öyle 1.150 odalı saraylar, yazlık kışlık saraylar, 13 uçaklı, 3 helikopterli filolar, büyük konvoylar falan değildir ya da Kızılayın 8 milyon dolar Amerika’daki bir vakfa gönderip de orada koca binalar yapması değildir. Burada böyle bir şiddette tek bir vatandaşımızın burnu kanamasa ve o vatandaşlarımıza en hızlı şekilde müdahale edebilirsek biz asıl o zaman dünyada muazzam itibar görürüz arkadaşlar, muazzam saygı görürüz. “İtibardan tasarruf edilmez.” diyorsunuz ya, asıl burada harcanacak paradan tasarruf edilmemesi lazım. Bu konuyla ilgili arkadaşlarımız da çok değerlendirmede bulundu. Ben birkaç şey daha söyleyip kanun içeriğiyle ilgili maddelerden önce bir genel çerçeve çizip konuşmamı tamamlayacağım.

Hep birlikte takip edelim, kırk sekiz saat boyunca enkazlara müdahale edilememesinin hesabını soralım; o kurtarmada ses olan “tweet”lerin engellenmesinin çıkardığı sonuçların hesabını soralım; yıkılan binalarda imzası olanların hesabını soralım; liyakatsiz kadroların verdiği zararın hesabını soralım; borsada depremzedelerin soyulmasının hesabını soralım; çadırların bulunamamasının, donarak ölmelerin, bunların hepsinin hesabını soralım.

Bugün bir sel felaketi daha yaşadık. Ya, o kadar artık acı ve çarpıcı bir şey ki ev yapıyorsunuz, evlere imar çıkıyor; yapılmaması gereken yerlerde çadır kuruluyor, çadır kurulmaması gereken yerlerde çadırları su basıyor. Bugün Şanlıurfa’da Devlet Hastanesi su altında yani bunun nasıl planlaması yapılmaz? Bugünün dünyasında bunlar hesaplanamaz mı arkadaşlar? Yağmur yağıyor değil mi, yağmur yağıyor; yağmur yağdığında ne yapılacağı hesaplanamaz mı? Gece gündüz her türlü eleştiriye biz uğruyoruz; siyasal olarak onun ötesinde şeyler oluyor. Ben bir yıl boyunca çalışmaların bir kısmına katıldım. O mutabakat metninde de yer verdiğimiz bir şeyden bahsedeceğim size. Bakın, ne demişiz biliyor musunuz? Şu bizim 30 Ocak 2023’te, depremden altı gün önce açıkladığımız Ortak Politikalar Mutabakat Metni’mizin “Kentleşme ve Afet Yönetimi” bölümünde demişiz ki: “Şehircilik ve afet yönetimi bakanlığı kuracağız. Şehirlerimizi kısa vadeli kişisel rant ve menfaat odaklı değil, uzun vadeli planlayacağız. ‘Kente karşı işlenen suçlar’ kavramını hukuk sistemimize yerleştirmek üzere çalışma başlatacağız. Kentsel dönüşümü rant değil; çevre ve insan odaklı, afet risklerine karşı dayanıklılığı arttıran, kent kimliğini yok etmeyen, doğaya ve tarihe karşı saygılı, dezavantajlı ve engelli vatandaşlarımızı önceleyen bir anlayışla yürüteceğiz.” Birçok madde yani işte AFAD’ın kuruluş statüsüne ilişkin, depreme hazırlığa ilişkin, DASK’ın afet türlerini kapsayacağına ilişkin yani ortak akılla, aslında kulak verildiğinde, politika geliştirildiğinde sorunlar tespit edilebiliyor böyle bir niyet olduğunda.

Şimdi, teklifin içeriğine baktığımızda da şunu görüyorum ben: Bu, yedinci yargı reformu olarak geliyor; avukatlarla ilgili de sık sık düzenlemeler geliyor. İşte, bir bakıyorsunuz, yeşil pasaportla başlıyor; baroların yapısı, onlarla ilgili düzenleme... Yalnız bir ortak nokta var, orada çok istikrarlısınız: Sizin bir kanun getirip böyle baroların desteklediği bir şeyi de ben daha hatırlamıyorum. Ya, bu baro başkanları, bu memleketin insanları, arkadaşlarımız; sizin de öyle, tanıdığınız kişiler, mesleği temsil ediyorlar; meslek kuruluşunun, üyelerin, avukatların taleplerini dile getiriyorlar. Her getirdiğinizde baro başkanları, Barolar Birliği karşı çıkıyorsa üzerinde bir durup düşünmeniz gerekmez mi? Binlerce avukatı temsil eden kurumlardan niye bu kadar biz ayrı bir şey yürütüyoruz? Burada da gelen teklifte de bakıyorum avukatlarla ilgili olan düzenlemelerde yine benzeri bir durum var; işte hacizlerle alakalı

yapılan bir düzenleme var. Şimdi, faydalı olup olmamasından ziyade, aslında genel bir politik yaklaşım burada önemli. Niye Türkiye’de icra dosyalarında biz rekorlar kırıyoruz? Bakın, en son 2.500 TL’lik borçlara af gelmesinin etkisiyle -elektrik faturası borçlarına- baktım ne kadar azalmış diye, 24 milyondan 23 milyon 190 bin olmuş. Yani orada da böyle milyonlarca insanı kapsar gibi düşünüyorsunuz ama yeni dosya yağdığı için bunun çok bir tesiri olmuyor. Bireysel kredi kartı borçlarına bakıyorsunuz, 24 Şubat-3 Mart haftasında sadece 29 milyar daha artmış. Bütün rakamlara yani sizin itiraz edemeyeceğiniz kurumların açıkladığı rakamlara baktığınızda vatandaşın borcunun 1 trilyon 240 milyarı bireysel borç, borca boğulmuş durumda; takipteki borçlara bakıyorsunuz, öyle; TOKİ taksitli konut alımlarına bakıyorsunuz, öyle. Bireysel kredi kartına bakıyorsunuz... Risk Merkezinin verilerine göre Ocak 2023 itibarıyla 2 milyon 433 bin 791 kişi bankalara ve diğer finansal kuruluşlara... Ve bir o kadar da kredi kartı borcunu ödeyemediği için icraya verildikten sonra bu kuruluşların takibinde.

Değerli milletvekilleri, bakın, bizim amacımız bağcıyı dövmek değil, üzüm yemek. Hep söyledik, burası teknik bir Komisyon yani siz de kulislerde sohbet ederken “Haklısınız.” dediğiniz şeylere her neyse bir şekilde müdahale edemiyorsunuz.

Şimdi, Türkiye’de bir başka gerçeklik var, plansız üniversite açmanın... Türkiye, dünyanın en genç nüfuslarından biri, bu nüfusun etkin kullanımı Türkiye’nin kalkınmasına büyük katkı sağlar. Ama şimdi, hukuk fakültesi sayısı, hoca sayısı, ihtiyaca göre yetiştirme sayısı... Hani yılda 20 bin yeni stajyer mesleğe ilk adımını atıyor yani 174.533 olmuş kapasite. Buralardaki bu sayı, bu kadar hukuk fakültesi açılması yani bu yönetilebilir bir şey değil. Biz genç meslektaşlarımızın problemlerinin farkındayız, doğru, asgari ücretin altında dahi çalışmaya hazır pırıl pırıl birçok genç kardeşimiz var, çok büyük problem. Ama yani bu sorun böyle mi çözülür yoksa doğru bir planlamayla, mesleğe göre, ihtiyaca göre fakülte, ara eleman yetiştirme, bunun üzerine kafa patlamaya göre mi çözülür? Her ilde üniversite, tamam, olsun, kim buna itiraz eder ama ihtiyaç varsa, ihtiyaca göre, bransa göre.

Gelelim uyuşturucuyla ilgili kısımlara, Türkiye’de uyuşturucu kullanımına ilişkin sayısal verilere dikkat çekmek istiyorum. Bakın, “dogrulukpayi.com” internet sitesinden aldığımız veri, Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Dairesinin Ağustos 2022 tarihli “Metamfetamin Türkiye’de ve Dünyada Kullanımı” başlıklı raporu, Genel Başkanımız Sayın Kılıçdaroğlu da buna dikkat çekmişti. Muazzam bir artış var Türkiye’de yani rakamlara boğmak istemiyorum ama emsal olamayacak kadar, özellikle 15-24 yaş grubu arasında -ortalama kullanım 21 yaş- inanılmaz bir artış var ve 45 bin kişi üzerinde hani aile yaşantısına kadar anket yapıp incelenmiş yani yüzde 80’i de ailesiyle yaşıyor -hani deseniz ki: “Aileyle yaşamıyor, acaba başka problemleri var vesaire falan.”- belki büyük bir kısmının ailesi bilmiyor. Burada metamfetamin üretilen laboratuvarların varlığı da tabii, ilginç, bunu da not düşmek istiyorum; yüzde 84’ü Amerika’da bulunuyor, yüzde 6’sı Avrupa ve Asya’da, yüzde 3 oranında Okyanusya, binde 2 oranında Afrika takip ediyor. Yani burada tabii, birçok kez uluslararası kuruluşlar da ziyaret ediyor. Ama meselenin özünde, uyuşturucunun ham hâli bu denli zarar vermiyor, uyuşturucunun bildiğimiz anlamıyla işlenmiş hâli ve ortaya çıkan bu zararı veriyor. Bu uyuşturucunun üretilip dağıtılması, gönderilmesi bir tarafa, onun işlenmesine yönelik de muhakkak uluslararası politikalara katkı sağlamak lazım. Özetleyerek gidiyorum, velhasıl, bu tabloda bizim karnemiz çok kötü.

Maddelere ilişkin çok değerlendirme olacak, ben genel çerçeveye söylüyorum ama geçen bütçe görüşmelerinde de hatırlarsınız, bir konunun altını çizmiştim. Şimdi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarını eleştiriyorsunuz. Tamam, yargı kararları eleştirilebilir, yüksek mahkeme kararları da eleştirilir, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları da eleştirilir ama uyulması lazım, Anayasa’nın 95’inci maddesi açık; uymuyorsunuz da. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yanlı olduğunu

söylüyorsunuz ama ben şimdi çarpıcı bir şey söyleyeyim, başvuru sayısında biz 1'inciyiz, hani daha karar vermeden adamlar; kararı bir tarafa bırakın, başvuruda 1'inciyiz. AİHM'de sonuçlandırılmayı bekleyen başvuru sayısı 74 bin, bunların 45.500'ü Türkiye'den yapılmış yani bu sürekli de artıyor. Ve bu başvurunun bir de sonuçları var, tazminatlar hükmediliyor, tazminatlar ödüyoruz. Orada da mesela, 2021'den örnek vereyim, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığında 49 milyon liralık ödenek ayrılmış "Tazminat ödeyeceğiz." diye. Toplam 1 milyar 52 milyon 817 bin ödemiştiz, bunu başka kalemlerden aktarmışlar bütçede direkt şey olmasın diye. Bu yıl da bu kadar daha fazla artarak gideceğiz. Düşünün paramız nerelere gidiyor ülkede, hani her yıl milyanın üzerinde parayı mahkemelerin verdiği yanlış kararlar sonrasında AİHM'den tazminat olarak... Hem millet orada mağdur oluyor hem milletin vergisiyle bunları ödüyoruz, rakama bakın. Şimdi de buna bulduğunuz çözüm yama bence. "Biz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin önünde ara bir komisyon kuralım, oradaki şeyi düşürelim, kendi içimizde biraz daha zaman geçirelim." Ee, sonuç? Yani sonuç bu mudur? Tazminat Komisyonu, Anayasa Mahkemesi bünyesinde kurulan.

Çocuk korumayla alakalı hükümler... Mesela, bunu da daha önce tartıştık, dedik ki: "Orada düzenleme gelirken çocuğa bir nesne muamelesi yapmadan bir bütüncül çalışalım, öyle kanun çıkaralım. Her seferinde ortaya çıkan duruma göre yeni ilaveler yapmayalım yani insanlar artık kanunları takip ederken zorlanıyor." Ama şu bir gerçek yani hâlâ bugünün Türkiye'sinde biz 6 yaşında bir kız çocuğuna -yani insanın dili söylemeye varmıyor- 29 yaşında bir adam tarafından organize bir şekilde tecavüz edilmesine sebebiyet veren bir sistemin yaşanması, hâlâ bu varsa zaten sözün bittiği yerdir.

Dolayısıyla, maddelere ilişkin de söyleyecek çok şey var, sonra söyleriz, bunu konuşuruz. Konuşmamı ben böyle tamamlayacağım.

Ben son toplantımızı yaptığımız düşüncesindeyim, Adalet Komisyonuna başka da şey gelmez. 14 Mayıs'ta gerçekleşecek seçimlerin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bugüne kadar hepinizle de ayrı ayrı ciddi mesai harcadık. Bütün bu eleştirilerimizi -dediğim gibi, hani beş yıl geçti, belki bundan sonra toplanmayacak ama- hem tarihe not düşmek hem yol gösterici olması bakımından yapıyoruz. Elbette ki mayıstan sonra biz bunu gerçekleştireceğiz, bu inancımız yüksek.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Emre'ye.

Sıralama: İYİ Partiden Hasan Subaşı'yla devam edip sonra HDP isterse konuşur, sonra CHP'ye döneceğiz tekrar. Sonradan da MHP'den Hayati Bey eğer konuşma yaparsa oraya döneceğiz, kendi üyelerimiz açısından.

Ben şimdi İYİ Parti Antalya Milletvekilimiz Hasan Subaşı'ya sözü veriyorum.

Hasan Bey, buyurun efendim.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli hazırım, sayın milletvekilleri, baro başkanları, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2018 yılıydı, Sayın Abdulhamit Gül'ün Adalet Bakanlığında bir toplantı yapılmıştı ve Sayın Gül o zaman konuşmasında -hatırlıyorum, arkadaşlar da mutlaka hatırlar- yargıya güvenin azaldığını, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının güçlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştı. Yine, AİHM kararlarıyla uyumsuzluk olduğundan söz etti ve adalete erişilebilirlik konuşuldu, tartışıldı ve bunların giderilmesi için bir çalışma yaptıklarından söz etmişlerdi. Sonra da 30 Mayıs 2019 tarihinde Adalet Bakanlığı yol haritasını açıkladı ve Yargı Reformu Strateji Belgesi olarak düzenlenen çalışmaları kamuoyuyla paylaştı. Ardından, 2021 Mart ayında Sayın Cumhurbaşkanı İnsan Hakları Eylem Planı'yla ilgili de

süreci başlatmıştı. Bunlar çok olumlu gelişmelerdi ama tereddütlerimizi de belirtmiştik, bu sistemde bunların nasıl yapılabileceğine dair kaygılarımızı da bildirmiştik. Ama peşi sıra 1’den 6’ya kadar, adına “yargı reformu” dediğimiz reform paketleri açıklandı, bunlar günün şartlarına göre yapılmış çözümlerdi. Bir kısmı doğru, bir kısmı yanlış, yeterince incelenmemiş 6 tane paketi bugüne kadar yıllarca emekten sonra geçirmiş olduk.

Bugün de geldiğimiz noktada yedinci yargı paketinden bahsediyoruz ama ben her zaman olduğum gibi bunlara “reform paketi” denilmesini doğru bulmuyorum çünkü reformla ilgisi yoktur. Ama “Reform ihtiyacımız var mı?” dersiniz Türkiye’nin tam da bu konularda çok ciddi reforma ihtiyacı var; adalet reformuna, hukuk reformuna, bir yargı reformuna ihtiyaç olduğu doğrusu kuşkusuz. Ama bunlar fayda vermemiş olmalı ki geldiğimiz noktada, yıllar sonra, bu yedinci pakete baktığımızda sizlerin de yargıya hiç güveni kalmamış. Zaten bir ölçtüğümüz zaman yargıya güven arttı mı? Hayır, artmadı, azaldı. Yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı; o gün yola çıktığımızda onlardan söz ediliyordu. Yargının bağımsızlığı ile tarafsızlığıyla ilgili bir gelişme var mı? Hayır, o yolda da bir gelişme yok, bunu siz de gayet iyi görüyorsunuz. Yargının insan haklarıyla ilgili bir uyumu söz konusu mu? Hayır, hiç değil. Üstelik, bu konuda İnsan Hakları Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayan yargıçların terfi ettirildiğini de görüyoruz. Yani siz hem bunları görüyorsunuz hem de uyumsuzluğu teşvik ediyorsunuz iktidar olarak. Onun için bunlardan sonuç almak zaten bu nedenlerle mümkün değil.

Bu yedinci pakete baktığımız zaman, siz mahkemelerden de ümidinizi kesmişsiniz çünkü mahkemelerin önemli bir görevini bugün yine de kurumsal olarak güvenilirliği üst seviyelerde olan noterlere yüklemek suretiyle bu defa onları neredeyse sorunlu hâle getirmek için hazırlanmış bir paket görünümünde. Yani bunları yüklediğimiz zaman hem hukukun temel ilkelerine bir uyumsuzluk söz konusuysen, Sayın Kaboğlu Hocanın da belirttiği gibi Anayasa’ya aykırılık söz konusuysen bir de noterleri de yakın zamanda bu durumda iş yapamaz, çalışamaz, fonksiyonlarını kaybetmiş kurumlar olarak karşımızda görürüz.

Yine, bugünkü borçlanma sisteminde hemen hemen Türkiye’nin büyük bir ölçekte borçları varken 2 bin liraya kadar olan borçları sildiniz. Her ne kadar silseniz de aflar da çıkarsanız yapılandırmalar da yapsanız bugün Türkiye’de insanların büyük çoğunluğu borçlu olduğu için icra iflas dairelerine yük çok büyük çapta yüklenmiştir. Ayrıca, burada konuta hacizle ilgili birtakım iyileştirmeler yapılırken bir taraftan icra hâkimlerini de yine hiç çalışamaz hâle getiriyoruz yani o da bir çözüm olmuyor.

Yine, içeriğe baktığımız zaman, 10 ile 11’inci maddelerde Basın İlan Kurumuyla ilgili Avrupa’da temsilcilikler açmaktan söz ediliyor. Bunun maliyeti, masrafı söz konusuysen ve Basın İlan Kurumunu bu konuda tek yetkili sayarak temsilcilikler açma yetkisi verilirken...

Biraz önce konuşmacıları dinledik, hepimiz de onu çok iyi biliyoruz, deprem bölgelerinde çadırları dahi doğru düzgün yerlerde kuramazken, çadır ihtiyacını gideremediğimiz gibi insanlarımızın çok büyük sorunlarla karşı karşıya olduğunu görüyoruz. Böyle bir sorunumuz varken, Kızılay neredeyse ticaret yapar hâle gelmiş ve bütün güvenilirliğini yitirmişken siz ilk maddelerde, mademki insanlar Kızılaya bağış yapmaz hâle geldi, hiç değilse yediemindeki malların tasfiye sürecinde Kızılaya devredilmesiyle katkı sağlamaya çalışıyorsunuz herhâlde. Yani doğrusu, bunlar çok garip uygulamalar, Kızılayın bu kadar tartışıldığı bir ortamda bundan hiç söz etmeseydiniz de hiç değilse Çocuk Esirgeme Kurumu gibi bugün hâlâ ayakta olan, güvenilir olan birtakım kurumlarımıza devri düşünseydiniz yani en çok tartışılan bir kurum olarak Kızılayı burada hiç zikretmeseydiniz.

10’uncu, 11’inci maddelerde Basın İlan Kurumu demiştik, gerçekten depremle ilgili bu kadar sorunumuz varken burada masraf etmek, yeni temsilcilikler açmak ve o temsilciliklerde çalışanlara dünya kadar maaş vermek Türkiye’nin gündeminde hiç olmaması gerekir. Bu bana şeyi hatırlattı, Elâzığ

depremi olmuştu, 113 kişi ölmüştü; o depremin yaraları sarılmadan o hafta Mecliste Ahlat'taki saray ile İstanbul'daki Kanal İstanbul gündeme gelmişti ve bunu eleştirmiştik “Türkiye'nin gündeminde bu mu olması gerekir?” diye. Şimdi, doğrusu, bunlar da bize onu hatırlatıyor ve bunu bu yönüyle de eleştiriyorum.

Naci Görür Hocanın -ondan misaller verildi- geçenlerde bir paylaşımını çok ilginç bulduğum için burada da dillendirmek istiyorum, söz etmek istiyorum. Şanlıurfa şehir merkezinde büyük bir yıkım oldu ama oradan 19 kilometre ilerideki, on iki bin yıl önce yerleşme alanı olarak belirlenen Göbeklitepe'de hâlâ ayakta sütunlarda 1 milim bile değişiklik olmamış. Yani binlerce yıldır yerleşim alanlarında insan hayatı söz konusu olduğunda devletlerin, kamunun ne kadar duyarlı ve dikkatli olduğunu görürken biz bugün hemen seçime dönük yüz binlerce temel atmakla ve bunların planlarını yapmakla meşgulüz ki doğrusu, insan hayatını ilgilendiren bu konularda, yeni yerleşimlerde çok ciddi araştırmalar yapılması gerekmektedir. Artık, aceleyle kanun yapmak, aceleyle yerleşim alanları ve bu tür şeylerde temel atmak gibi alışkanlıklarımızdan vazgeçerek neyi hazırlamaya çalışıyorsak çok ciddi tartışarak esaslı yasalar hazırlamalıyız ve bugün gerçekten ihtiyacımız olan hukuk reformunu ve yargı reformunu çok ciddi ele almak zorundayız.

Bugün doğrusu, yine, 21 kanunda değişikliklerle hazırlanırken şu 48 maddelik torba yasaya baktığımız zaman, bazı olumlu pratik çalışmalarla birlikte temelde hiçbir reform özelliği taşımadığı da orta yerde çok besbellidir.

Noterlere bu kadar yükün, noterlik kurumunu da belirli bir süre sonra felç edebileceğini tekrar buradan söylüyorum.

Ayrıca, 22'nci maddedeki gizli soruşturmacı -doğrusu, gizli tanık kurumu çok can yakmıştı- bir keyfiliğe ve amacından sapmaya yol açabilir diye burada uyararak istiyorum.

29'uncu maddede Kabahatler Kanunu'nun 43/A fıkrasına göre bir değişiklik yapıyor. Burada kamu-özel tüzel kişilikleri ayrımı yapılmaksızın sadece “tüzel kişilik” tabiri kullanılmıştır. Yani birinin bir hatası yüzünden ya da ona yüklenebilecek bir kabahati yüzünden bir kamu tüzel kişiliğine 50 milyon liraya kadar ceza verilebilecektir. Buradan da bu kamu tüzel kişiliğinden sadece ilk başta belediyeler akla gelebilir ve bu yolla, zaten zor durumda olan belediyelerimize bu bir sopa gösterme maddesi gibi kullanılmamalıdır diye o konuda da uyarımı işaret etmek istiyorum.

26'ncı maddede Sayın Kaboğlu'nun uyarısı son derece haklıdır. Annenin cezasının ertelenmesi konusunun “ebeveyne” şeklinde değiştirilmesi ve 18 yaşına kadar engelli çocuğun bakımının sadece annede değil, bazı hâllerde babanın da böyle bir mesuliyeti olduğu düşünülerek “ebeveyn” olarak düzeltilmesinde yarar olduğunu düşünüyorum.

Ara buluculuk... Yine, söylediğim gibi yargıya güven gerçekten o kadar azalmış ve iktidarca da artık öyle görüldüğü için bu konu noterlere ve ara buluculuk müessesesine dağıtılması öngörülmüş. Oysa Türkiye'de o kadar çok hukukçu yetişiyor ki en çok hukukçu yetiştirdiğimiz alan yani hukukçular 20 bin... Arkadaşlar bahsetti, doğrudur. Her yıl 20 bin civarında stajyer avukat ortaya çıkıyor. Bu kadar hukukçumuz fazlayken hukukçu yetiştirerek, mahkemeleri işler ve çalışır hâle getirmek mümkünken mahkemelerden umudu keserek ara buluculara ve noterlere ve değişik kurumlara yükü yüklemeye çalışmanın pratikte hiçbir faydası yoktur. Onun için yargıyı, mahkemelerimizi güvenilir hâle getirmekten, işler kurumlar hâle getirmekten başka çare yoktur. Onları adalet dağıtan güvenilir kurumlar hâline getirmeyi hedeflemeliyiz diye düşünüyorum.

37'nci madde de ara buluculuk kurumunda taşınmaz devri hatta sınırlı ayni hak kurulması hakkında bir madde. Çok risklidir, tapu güvenliğini sarsan, Anayasa'ya aykırılık teşkil eden bir maddedir. Hiçbir

şekilde tapudaki işlemler dışında -ki çok şekil şartlarına bağlıdır mülkiyet hakkını geçirmek- şekil şartları çok belirli olan bu tapu ve taşınmaz devrinin bu şekilde ara buluculuk müessesesiyle devrinin hiç doğru olmadığını ve bizim hukuk sistematigine aykırı olduğunu işaret etmek istiyorum.

Yine, yabancılar hakkında yürütülen adli işlemler sırasında yurt dışına çıkmama konusunda mahkeme kararına karşı Valilik yetkisi doğrusu son derece sakıncalıdır. Yine o da hem Anayasa'mıza hem hukuk sistematigimize tamamen aykırıdır.

Sayın Başkan, 2 önerge vermiştik, bu arkadaşlar da bahsettiler. Daha önce basına yansımıştı, bu yargı paketiyle ilgili. İnfaz koruma memurları hakkında aynı diğer emsalleri gibi iyileştirmeden söz edilmişti ve bu basına da yansımıştı. Çok büyük çapta bir beklenti oluştu. Yine aynı şekilde Sağlık Bakanlığı sağlıkçılarına iyileştirmeler söz konusuysun, ek ödeme ve tazminatlar verilirken, düzeltmeler yapılırken Adalet Bakanlığına bağlı sağlıkçılarla ilgili hiçbir düzenleme yapılmaması Anayasa'ya karşı eşitlik ilkesine aykırılıktır ve bu da basında geçmişti ve bu konuda da büyük bir beklenti oluşmuştur; bunların da eklenerek maddeler arasında görüşülmesi ve karara bağlanmasında yarar görüyoruz.

Ben, sonra maddelerde de görüşlerimizi belirtmekle birlikte genel olarak bu ifadelerle görüşümü belirtmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Hasan Subaşı Bey'e.

Şimdi, Abdullah Koç Bey'e sözü veriyorum.

Buyurun Sayın Koç.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli misafirler, kıymetli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Döneminde Adalet Komisyonunda gerçekten çok yoğun bir mesai harcadık. Yani bu yedinci yargı paketidir önümüze gelen ama bununla birlikte belki sayısız defa tartışmalarımız oldu ve çeşitli kanun maddelerinde burada istişarelerde bulunduk ve eleştirilerde bulunduk. Fakat ben hemen şunu belirteyim: Şimdi, bu dönemin özellikle 27'nci Yasama Döneminde bu Komisyonun önüne gelen kanun tekliflerinin hemen hemen hepsi torba yasa teklifleri. Bu hangi sakıncaları beraberinde getirdi? Bu, kanun yapma tekniği açısından çok ciddi sorunları beraberinde getirdi. 2018 yılında çıkan kanunlar şimdi neredeyse kadük kalmış durumda ve yürürlük hâli olmayan kanun maddeleri. Şimdi bütünlük yok. Nasıl bütünlük yok? Şimdi, tabii, bu Komisyon birden çok defa mesela Avukatlık Kanunu'nda değişiklikler yaptı. Avukatlık Kanunu'yla ilgili değişiklik yapılırken avukatların ve baroların fikirleri alınmadı ve bölüm pörçük bir şekilde, birbirinden kesinlikle bağımsız ve aynı zamanda avukatlık mesleğini etkileyecek nitelikte kanun teklifleri geldi. Şimdi Avukatlık Kanunu'yla ilgili örnek vermek gerekirse baroların bölünmesi ve avukatlıklarla ilgili olan kanun teklifi getirilirken bugün yine aynı şekilde bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız ve torba yasayla geliyor. Bu hangi sakıncayı doğuruyor? Bu, meslek kuruluşlarının fikirlerinin alınmadığı gibi, bilim insanlarının fikirleri alınmadığı gibi ve sivil toplum kuruluşlarının isteklerinin dikkate alınmadığı gibi kanunlar arasındaki o bütünlük ilkesini de bozan ve birbiriyle çelişen bir kanun yapma tekniği oluşuyor. Aynı şekilde yine Noterlik Kanunu'yla ilgili birden fazla yasa değişikliği geldi. Hâlbuki bir bütün olarak eğer bu Komisyon ele almış olsaydı belki kanun yapma tekniği açısından da ciddi bir bütünlük sağlanabilirdi ve aynı zamanda meslek kuruluşlarının da fikirleri alınabilirdi. Bir diğer husus, yine ara buluculukla ilgili birçok kanun geldi ve parçalı olarak torba kanun hâlinde önümüze geldi. Çocuk Koruma Kanunu'yla ilgili yine birden fazla kanun önümüze geldi. İcra ve İflas Yasası'yla ilgili

daha önceki yargı paketlerinde olduğu gibi bu yedinci yargı paketinde de yine değişik zamanlarda ve birbirleriyle çelişen ve birbirini tamamlamayan kanun teklifleri var. Ticaret Yasası'nda, İnfaz Yasası'nda yani o kadar çok farklı zamanlarda ve birbirinden bağımsız bir torba yasa teklifiyle önemli, temel kanunlarda değişiklik teklifi geliyor ki bunlar arasındaki bu bütünlüğü sağlamak ve aradaki o çelişkileri gidermek de mümkün olmuyor. Şimdi, bunlar işin, bu dönemin gerçekten büyük arızaları. Bu dönemin kanun yapma tekniği açısından en önemli sorun teşkil edebilecek olan tarafları.

Bir diğer alan ise Sayın Başkan, şimdi, Türkiye yakın bir tarihte çok ciddi bir doğal olayla karşı karşıya kaldı. Bu 6 Şubat depremiyle birlikte Türkiye'nin cumhuriyet tarihinden bu yana süregelen bütün yaşam alanlarını ve hukuki düzenini, hukuk yaşamını da alabora eden ve ne yazık ki insanların çok ciddi bir şekilde bu yaşanan deprem nedeniyle çaresiz kaldığı ve uzatılan ellere ellerin uzamadığı bir süreci biz geride bıraktık ve hâlâ da devam ediyor. Bununla birlikte, yine, 15 Mart tarihinde sabah kalkarken bu depremin yaşandığı bölgede çok ciddi bir sel felaketiyle karşı karşıya kaldık ve bu felaketin de yine çok ciddi ihmaller ve maalesef şehirleşmenin ve yapılaşmanın ne kadar kötü olduğunun sonucu olarak karşımıza çıktı. Bırakın bunu, şimdi yıllardan beri sadece bu iktidarın bir kusuru değil elbette bu şehirleşmenin bu kadar kötü yapılması, su yataklarının önünde yapılması ve aynı zamanda dere yataklarının üzerinde, tarım alanlarında bu şehirleşmenin bu şekilde yoğun yapılması, elbette sadece bu iktidarın bir kusuru değil. Daha önce devam edip sıra olarak da bugüne kadar devam eden bir mesele. Fakat işin acı tarafı şu ki, şimdi bu deprem nedeniyle oluşturulan konteyner kentler ve çadır kentlerin de ne yazık ki yine bu dere yatakları ve aynı zamanda su yollarının önünde kurulmuş olması nedeniyle -bugün ortaya çıkan sel nedeniyle- insanların canlarıyla... Bu olayla karşı karşıya kalmaları. Bunlar gerçekten hazin olaylar, bunlar gerçekten idari anlamda çok ciddi kusurlar; bunları görmezden gelerek bu değişik alanlarda bir kanun teklifini görüşmenin gerçekten doğru olmadığını belirtmek istiyoruz. Dolayısıyla Türkiye'nin şu anda neredeyse bir çağın kapanıp bir çağın açıldığı bir süreçte yapılması gereken çok acil alanlarda hukuki düzenlemeler olması gerekirken işte bu birçok alanda Avukatlık Yasası, Arabuluculuk Yasası, Noterlik Yasası, İcra ve İflas Yasası'ndaki bu değişikliğe gidilmiş olması kabul edilebilir bir durum değil. Peki, işin gerçeği nedir? İşin gerçeği şu Sayın Başkan: Şimdi, ülkenin büyük bir coğrafyası 11 ili kapsayan bir alanda hukuki bir boşluk yaşıyor şu anda. Nedir hukuki boşluk? Şimdi, meri olan ceza hukuku orada uygulanmıyor yani orada Ceza Yasası'na aykırı ve suç teşkil edebilecek birçok olay oldu, depremin yaşandığı andan itibaren buna ilişkin hiçbir soruşturma yok. Nedir bu hukuka olan aykırılıklar? Nedir bu suçlar, kusurlar? Bunların başında öncelikle arama kurtarma faaliyetine gitmeyen, yetmiş iki saat o insanlara el uzatmayan bir idarenin sorumluluğu söz konusu yani görevini ihmal etme suçu var; bu birden fazla kişiyi ilgilendiren bir mesele, müteselsil ve birden fazla kişiyi ilgilendirecek olan bir cezai yükümlülük olmasına rağmen daha henüz bir soruşturma açılmış değil. Bunun yanında, o yapıların yapı stokunda çok ciddi sorumluluğu olan, sadece müteahhitlerle sınırlı olmayan, aynı zamanda kamu görevlileri, aynı zamanda bu kanunların uygulanmasını engelleyen ve ranta bulaşan kamu görevlileri hakkında nitelikli bir soruşturmanın açılmadığını görüyoruz. Bir diğer tarafta, aslında benim de avukatlık yaparken ve baro bünyesinde zaman zaman seminerlere katıldığım arama kurtarma faaliyetlerinde işlenen suçlar. Bununla ilgili yaşamış olduğum bir olayı özellikle depremin 3'üncü gününde -ilk günden itibaren Adıyaman'daydım- arama kurtarma çalışmasının yapılması gerekirken iş makinelerinin enkazlara girmesi ve enkazlarda insan bedeninin parçalanmasına ilişkin yapılan bu faaliyetin de cezai soruşturma gerektirdiğini ve buna ilişkin olan taleplerimizin cevapsız kaldığını sizlerle paylaşmak istiyorum. Yani ezcumleyle şunu belirtmek istiyorum: Deprem faciasının yaşandığı bölgede hükümet boşluğunun yanında, hukuki bir boşluk oluşmuştur. Şimdi düşünsenize ilk günlerden itibaren bizzat kendim bölgede bulundum, yüzlerce kişinin, binlerce kişinin cansız bedeniyle karşı karşıya kaldım ve hastane salonlarına dizilmiş hâlde olan cansız bedenlerin ve o

ölen insanların hangi saatte vefat ettiğine, kim olduğuna ve ne şekilde enkaz altından çıkarıldığına ilişkin kayıtlar yok. Bu ne demek Sayın Başkan? Bu, şu demek: Şimdi, elbette ki o insanları geri getirmek mümkün değil. Üzüntümüz büyüktür fakat şu var: Bir özel hukuk açısından baktığınız zaman, miras hukuku açısından çok ciddi sorunlar ortaya çıkacak. Yaşamını yitirmiş olmasına rağmen hâlâ kayıtları alınmamış olan insanlar var. Annesini, babasını, çocuklarını kaybetmiş olan insanlar resmi işlemleri yapma, yapmama gibi bir sorunla karşı karşıya. Enkazlar kaldırılırken insanların özel hayatları, özel eşyaları, ziynet eşyalarıyla ilgili bir özen gösterilmedi ve bununla ilgili çok ciddi bir şekilde hak kaybı söz konusu. Ne yapılıyor? Enkazlar kaldırılırken hiç gözetilmeksizin hangi binaya ait olduğu, hangi sokağa ait olduğuna dair kayıt tutulmaksızın enkaz alanlarına enkazlar iş makineleriyle aktarılıyor ve iş makineleriyle birbirine karıştırılmak suretiyle deliller yok ediliyor. Dolayısıyla çok büyük bir hukuki boşluk söz konusu yani devletin meri hukuk düzeni maalesef şu anda deprem bölgesinde yok, yok hükmünde. Dolayısıyla buraya özgü, buraya dönük olarak istisnai bir düzenlemenin yapılması gerektiğini biz belirtmek istiyoruz. Nedir istisnai düzenleme? Çünkü şu anda ceza hukuku işlenmiyor, hukuk alanındaki davalarla ilgili, insan haklarıyla ilgili, şahıs hukukuyla ilgili, medeni hukukla ilgili, çocuk haklarıyla ilgili, kadın haklarıyla ilgili mevcut olan meri hukukun hükümleri işlenmiyor; miras hukukuyla ilgili keza yine aynı sorun söz konusu. Barolar şu anda dağılmış durumda, sağlık kurumları şu anda işlevsiz hâlde, her ne kadar şu anda çadır kentler oluşturuluyorsa, her ne kadar şu anda konteynerler yapılıyor olsa da insanların büyük bir kısmı haklarına kavuşmadan, hukuki yollara müracaat etmeden bölgeyi terk etmiş durumda. Dolayısıyla parti olarak ve bu Komisyonun üyesi olarak bizim önerimiz şudur, yapılması gereken şuydu: Bölgeye dayalı olarak, hukukun askıda olduğu da gözetilerek istisnai bir düzenlemenin getirilmesi, hukuk genel ilkelerinin haricinde, bu yaşanan deprem nedeniyle daha sonra ortaya çıkabilecek olan mevcut olan davalar ve hukukun mahkemelerin önündeki olabilecek olan bu dava silsilelerinde ve hak arama özgürlüğü açısından genel ilkelerden bağımsız ve mevcut olan meri hukukun dışında istisnai bir yasal düzenlemenin olması gerektiği. Peki, bu istisnai düzenlemeler bu iktidar tarafından yapılabilecek durumda mı? Biz parti olarak da ben şahsen de artık bir seçim sathımiline girdiğimiz ve meşruiyet anlamında da çok ciddi tartışmaya konu olan bu iktidarın bu kanunları artık yapma yetisine sahip olmadığını belirtiyoruz. Çünkü bu iktidardan beklenen, özellikle bu Adalet Komisyonundan beklenen bu kanun teklifi olmadığına göre, 13 milyon insanın hak gasbına uğradığı, haklarının ihlal edildiği gerçeğine rağmen sadece torba yasalarla ve toplumun isteği, sivil toplum örgütlerinin ve meslek kuruluşlarının isteklerine rağmen, isteklerine aykırı şekilde bu torba yasayla yedinci yargı paketi olarak karşımıza çıkmış olmanız bizim kabul edebileceğimiz bir durum değil. Biz, dolayısıyla bir iki düzenleme hariç, o özellikle hasta çocukların ebeveynleri açısından tek madde hâlinde belki getirildiği zaman kabul edebileceğimiz, onun haricinde... Özellikle hasta tutsakların çünkü ölümle burun buruna olan insanların derhâl tahliye edilmesi gerektiğini, mahpusların tahliye edilmeleri gerektiğini düşünüyoruz. Buna ilişkin olan hususlar... Bizim buna karşı bir diyeceğimizin olmamasıyla birlikte, bu kanun teklifinin geri çekilmesi ve özellikle hukukçuların vicdanına seslenerek de sözlerime son vermek istiyorum.

Bu kadar acının yaşandığı, bu kadar halkın elini uzattığı, yardım talep ettiği, canlarını günlerce enkaz altında bıraktığı ve ne yazık ki kaybettiği bir ortamda bunlara dönük bir düzenlemenin olmaması, bu alana yönelik bir düzenlemenin olmaması nedeniyle bunun doğru olmayacağı, bunun adaletli olmayacağı ve her şeyden önce bu halka ve bu topluma bir şey kazandırmayacağı düşüncesiyle bu kanun teklifinin geri çekilmesini talep ediyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için de ayrıca teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Koç.

Sayın Antmen, Mersin Milletvekilimiz, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Barolar Birliğinin Değerli Başkanı, baro başkanlarım, değerli bürokratlar; her birinizi öncelikle saygılarımla selamlıyorum.

Deprem felaketinde kaybettiğimiz canlarımıza Allah’tan rahmet ve diğer tüm depremzedelerimize de sağlık, şifa ve başsağlığı diliyorum. Gerçekten Türkiye çok ciddi bir kayıp yaşadı, acı yaşadı. Bu acıyı unutturmamak ama telafi etmek, yaraları sarmak her birimizin ve öncelikle, sosyal devlet olması gereken Türkiye Cumhuriyeti’nin görevi.

Bu arada deprem demişken özellikle seçim bölgem Mersin’de 400 bin civarında depremzede vatandaşımız var ve ben de Mersin’in sosyal afet anlamında, afet bölgesi ilan edilmesiyle ilgili bir kanun teklifi verdim. Mersin Büyükşehir Belediyesinin İller Bankasından payının artırılmasını talep ettim, soru önergeleri verdim, Mecliste konuşmalar yaptım ama bu konuda hiçbir çalışma ya da hiçbir kanun teklifi gündeme gelmezken bugün -ve şu an Meclis seçim kararı alındığı için, 14 Mayıs’ta seçim yapılacağı için deyim yerindeyse “topal ördek” benzetmesini yaparak söyleyeceğim- topal ördekken bu şekilde bir yargı paketinin Meclise gelmesi, görüşülmesi, depremzedelerle ilgili yapacaklarımız yerine bunu yapmamız bana gerçekten son derece ciddi bir üzüntü veriyor. Keşke bugün biz burada yargı paketi değil de depremzedelere yardım paketini görüşseydik diyorum.

Tabii, artık iş isten geçti, bu kanun teklifi Adalet Komisyonunda görüşülecek, geri alınmayacaksa önümüzdeki hafta da Genel Kurulda bunu görüşeceğiz, depremzedeleri görüşmeyeceğiz. Takdir siyasi iktidarın. Fakat bu pakette gelmesi gereken veya daha önce geleceği söylenen bazı hususlar var. Hepinizin Adalet Komisyonumuzun üyelerinin özellikle e-posta adreslerine yüzlerce, belki de binin üzerinde ceza ve infaz koruma memurlarından, cezaevinde çalışan dış hekimlerinden ve diğer görevlilerden, diğer kamu görevlilerinden mesajlar geldi. Ben cezaevlerini ziyaret ettiğimde, mahkûm hakları kadar, mahkûmlarla görüştüğüm kadar cezaevi personeliyle görüştüm. Cezaevinde gerçekten pek çok sorun var, mahkûmların ciddi sorunları var ama cezaevi personelinin de sorunları var. Mesela, ceza ve infaz koruma memurlarının özlük haklarında ve maaş iyileştirmelerinde ciddi talepleri vardı; biz bunu buraya getirmediğimiz. Cezaevinde sağlık memurları var, 1017 kişilermiş, maaşları çok düşük; bunu gündeme getirmiyoruz. Dış hekimleri, doktorlar ve diğer personel iyileştirme istiyor; bunu burada görüşmüyoruz. Ama özellikle cezaevinde akademik -üniversitelerden mezun- yani psikolog, doktor ya da dış hekim gibi meslek mensupları diğer bakanlıklardaki aynı mesleği yapanlardan çok daha az ücret alıyor ve özlük koşulları -özlük şartları- onlara göre farklı yani Adalet Bakanlığında çalışmanın cezasını çekiyorlar; onun da burada düzenlenmesi gerekiyor. Sayın Adalet Bakanlığının yetkilileri burada, ben biraz da cezaevindeki çalışan personele bakın diyorum.

Bir de özellikle -hemen hemen hepimiz avukatız, hepimiz hukukçuyuz- adliye çalışanlarının bir çığılığı var. Zabıt kâtipleri diyor ki: “Bizim maaşımız asgari ücretin çok az üstünde. Asgari ücret 8.500 lira -ki onlar da daha fazla alsınlar ama- bizim maaşımız da 11 bin lira, biz de geçinemiyoruz. Siz birçok şeyi görüşüyorsunuz, depremi görüşmüyorsunuz, yargı paketi görüşüyorsunuz o zaman madem bizi de bu paketin içine niye almıyorsunuz?”

Teklifle ilgili olarak ısrarla söylüyorum: Deprem varken, depremin acıları yaşanırken, depremzedelerin yaraları sarılmadan bizim burada, topal ördek şeklinde seçimleri yenilenen bir Mecliste bunları konuşmamamız gerekiyordu ama konuşuyoruz madem, şimdi, uyuşturucuyla ilgili cezalar artırılıyor. Daha da çok artırılabilir, artırılması gerekiyor. Tedaviyle ilgili güzel hükümler de var. Ben teklif sahiplerine bu konuda teşekkür ediyorum. Evet, tedavi edilmeleri lazım ama değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar, bataklığı kurutmayı niye düşünmüyoruz? Türkiye bir kara para

cenneti oldu. Türkiye’de uyuşturucu baronları yaşıyor, paralarını buraya getirdiler ve mafyalar, çeteler Türkiye’de silahlı çatışmaya giriyor. Yani Türkiye bir Afrika ülkesi değil, Patagonya değil, bir kabile devleti değil. Bunların kulağından tutup doğruca hapse mi atarız, yurt dışına mı göndeririz bilmiyorum ama Türkiye’de kara parayla, uyuşturucu çeteleriyle, mafyalarla çok ciddi topyekûn bir mücadele gerekiyor. Onlarla mücadele etmeden bizim uyuşturucu bataklığına saplanan gençlerimizi korumamız ya da yeni gençlerimizi uyuşturucudan uzak tutmamız çok da kolay gözüküyor. Özellikle bu kimyasal ve kimyevi uyuşturucularla mücadelenin topyekûn olarak yapılması gerekiyor.

Yine kanun teklifinde konut hacziyle ilgili hükümler var. Konut haczini tamamen kaldırsaydık daha kolay olurdu. Şimdi, icra memuru buranın konut olup olmadığını arayacak, icra mahkemesine yazacak, icra mahkemesi burası “Konut mu, değil mi?” diye bakacak ve burada hem zaman kaybı olacak hem de UYAP işgal edilecek. Bir de 2’nci madde var, 2’nci madde güzel; o zaman 1’inci maddeye yer yok. Yani değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; bir emek veriliyor, bu emeği yaparken bakın, bu teklifin 2’nci maddesi zaten 1’inci maddenin yerine geçer. Allah aşkına, bu kanun tekliflerinin çok daha özenli yapılması ve buraya getirilmesi gerekiyor. Bunu beş yıldır söylüyorduk, ilk başta da söyledik, bugün de söylüyoruz. Allah nasip ederse ikinci dönem, iktidarımızda, biz bunları değiştiririz diye söz veriyorum burada.

Bakın, baro aidatları... Arkadaşlar, çoklu baroyu çıkardınız, buradan bir sonuç çıkmadı ama ben 2 dönem baro başkanlığı yapmış bir milletvekili arkadaşınız olarak şunu söylüyorum: Baroların üyelerinin yüzde 65’i beş yıl kıdemli avukat arkadaşlarımız. Evet, bunlardan aidat almayalım; almayalım da barolar CMK hizmetlerini, adli yardım hizmetlerini, avukatlık hizmetlerini, eğitim hizmetlerini, stajyer eğitimlerini nasıl yapacak? Bunu düşündünüz mü? O zaman bu fonları devletin sağlaması gerekiyor. Eğer siz “Beş yıl kıdemli avukatların aidatı alınmasın.” diyorsanız bunu da devletin karşılaması gerekiyor. Ya da baroların yılda 300-400 liralık... Çünkü beş yıllık kıdeme kadarki avukatlardan alacağı aidatlar bu kadardır, ayda otuz lira -ben sigara içmiyorum ama herhalde bir sigara bundan daha fazladır, bir sigara paketi- yardım yapalım ya da “Onları 30-40 liralık aylık bir ödmeden kurtaralım.” diyorsunuz da bir avukatın ayda ödeyeceği BAĞ-KUR primi 3 bin liranın üzerinde. Onu beş yıl erteleyelim, beş yıla kadar kıdemli avukatlardan BAĞ-KUR primi, SGK primi almayalım, beş yıl vergi almayalım. Allah aşkına, bırakın, aylık 30-40 liralık işlerle de avukatlara gerçekten bir şey yapmak istiyorsanız, gelin, doğru düzgün yapalım. Sizler verin bu kanun teklifini, bu önergeyi, sonuna kadar biz destekleyelim, siz yapmış olun.

Bir de bakın, yargılama faaliyetinin ne kadar ciddi bir iş olduğunu her biriniz en az benim kadar biliyorsunuz. Noterler... Noter harçları yüzde 100 artırıldı. Bir vekâletname 560 lira. Güzel, hiçbir şey demiyorum, noterler de kazansınlar, istihdam etsinler, iş gücü yaratsınlar; bir şey demiyorum ama Allah aşkına, yargı yetkisinin noterlere devri nedir? Delil tespiti, tanık dinleme, bilirkişi dinleme, bilirkişi incelemesi yapma, keşif yapma; bunlar mahkemelerin asli görevidir. Mahkemelerin asli görevini, yargılamanın koşullarını ve işlevini siz başka hiçbir merciye, makama devredemezsiniz. Sayın Özden Kaboğlu Milletvekilimiz, anayasa profesörü bunun da “Anayasaya aykırı” olduğunu söyledi. Bunun üzerine daha çok tartışırız.

Bu arada vekâletname var, avukat vekâletnameleri. Neden barolar bunları çıkartmıyor? Filigranlı vekâletname evrakı olur ve bunu da yaparsanız aynı zamanda avukatların vergisel olarak kontrolünü de kökünden takip etmiş de olursunuz.

Bunun dışında, adli yardımla ilgili, harçlar konusunda bir gelir artışı yapılıyor; yüzde 2’lik pay yüzde 3’e çıkarılıyor. Güzel ama gelin, bunu doğru düzgün bir rakama, yüzde 4’e çıkaralım. Bu konuda bir önergemiz de var. Ben AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisinin hukukçu avukat

milletvekillерinden de özellikle bu konuda destek beklediğimizi iletmek istiyorum.

Şimdi, kanun teklifinin geneli üzerinde zaten birçok siyasi konuşma da yapıldı, siyaseten de eleştirildi. Bu bir torba kanun; torba kanunla başladık, torba kanunla bitiriyoruz ama Roma Hukukunda iki bin beş yüz yıl önce torba kanun yasaklanmıştı. Biz Türkiye Cumhuriyeti olarak böyle bir garabeti tekrar çıkardık, devam ediyoruz.

Her bir maddede olumlu ya da olumsuz hususları tekrar tekrar tartışırız ama şunu bağlayacağım: Bu kadar deprem acısı yaşayan bir ülkede keşke biz depremzedeler için doğru şeyler yapabilseydik, onlarla ilgili, yardımlarla ilgili kanun tekliflerini buraya getirmiş olsaydık. Keşke bizler bugün burada, Adalet Komisyonunda yargı paketiyle ilgili eleştiriler yapacağımıza depremzede vatandaşlarımızın yanında, ben Mersin’de seçim bölgesinde, Hatay milletvekillерimiz Hatay’da, her milletvekilimiz deprem bölgelerinde depremzede vatandaşlarımızı kucaklasaydık, sarılsaydık, yardımları organize etseydik, bari doğru düğün bir iş yapardık diyorum.

Her birinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Antmen.

Süleyman Bülbül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, ben sonda söyleyeceğimi baştan söyleyeyim: Bu bir sistem sorunu. Yani yargı reform paketi yürütmeyen ve yasamadan ayırlamaz yani ayrılması mümkün değil. Sistemi değiştirmedikten sonra siz yargı bağımsızlığını, yargı tarafsızlığını, yürütmeye vermiş olduğunuz bu saray yetkileriyle ya da yasamanın etkinliğini azaltmanızla ilişkilendirilen Anayasa maddeleriyle siz reform yapamazsınız. Yasama, yargı saraya bağlanmış, açık ve net; yasamada bizim ellerimiz kollarımız bağlanmış. Başta ne dendi, 2018 yılında? “Milletvekilleri gelecek, kanun teklifi yapacak.” Nerede kanun teklifi yapacak? Sarayda hazırlanıyor, yukarıda hazırlanıyor, geliyor buraya; burada bir iki kelime değiştirmeye kalkıyoruz, virgül değiştirmeye kalkıyoruz, bizim arkadaşlarımız, beraber çalıştığımız, Adalet Komisyonunda bulunan AK PARTİ’li, MHP’li arkadaşlarımız “Tamam.” diyor, “Böyle bir şey olmaz.” diyor. Ondan sonra bakıyoruz, “Düzeltilme yapacağız.” deniyor, Genel Kurula gidiyoruz, bir cümle değişmiyor. Bir örnek mi vereyim size? Vereyim; Noterlik Kanunu, taşınmaz alım satımları. Ne dedik? Bir taşınmaz satımı tapu dairesinde yapıldığı zaman ne sorumluluğu var arkadaşlar? Kusursuz sorumluluk mu var? Noter yaparsa ne var? Kusurlu sorumluluk yukarıda var, kusursuz sorumluluk noterde var. Ya, dedik ki: Arkadaşlar, noter yaparsa kusursuz sorumluluk arıyorsunuz, tapu dairesi yaparsa ayrı, kusurlu sorumluluk arıyorsunuz. Noter yanlış bir şey yaparsa bütün mal varlığıyla sorumlu ama tapu dairesindeki vatandaş yanlış yaparsa kusur arıyorsun. “Tamam.” dediniz, ne oldu, ne çıktı? Cumhuriyet Halk Partisine Anayasa Mahkemesine gitme yolu açıldı. Ya, arkadaş, burada “Tamam.” dediklerinizi, “Haklısınız.” dediklerinizi virgüle kadar değiştiremiyorsanız bu bir sistem sorunu, sistem. Her şey saraydaki kurullarda hazırlanıyor; Eğitim Kurulu, Hukuk Kurulu, diğer kurullarda hazırlanıyor, buraya geliyor; biz konuşuyoruz, konuşuyoruz, konuşuyoruz. Avukatlık mesleğimde yaptığım konuşmadan daha fazla konuşma yapmaya başladım burada. Onun için bu sistem sorununu halletmedikten sonra buna çözüm bulamayız.

Şimdi, bakıyoruz, noterlikle ilgili 61’inci madde değişikliği. Şimdi Anayasa’ya aykırı mı, değil mi? Şimdi, bu tartışma konusu. Şimdi, bakıyorum ben 61’inci maddeye, aynen duruyor. 61’inci maddede ne yazıyor? “Noterler bir şeyin veya bir yerin hal ve şeklini, kıymetini, ilgili şahısların kimlik ve ifadelerini tespit ederler.” Buna eklenen maddede ne deniyor? Yani “Burada delil tespiti yapılabilir, keşif yapılabilir, tanık ifadesi dinlenir.” diyor. Şimdi, bakıyorum, 1’inci madde ile 2’inci madde

arasında ne var, farklılık var mı? Yok, açık da yok ama burada bir sorun var. Sorun ne? Siz noterlere veraset belgesini yaptırıyorsunuz ama burada getirdiğiniz delil tespiti işlemini ise noter stajyeri ya da hukuk fakültesi mezunu görevliye yaptırıyorsunuz. Böyle şey olabilir mi ya? Noterin yaptığı veraset ilamını noterden başka başkâtip yapamıyorsa siz burada, bu delil tespitini, bu getirdiğiniz maddeyle noter stajyerine ya da hukuk fakültesi mezunu çalışana yaptırıyorsanız demek ki siz, yasama kalitesinde getirdiğiniz kanunlardaki maddeler arasındaki bağlantıyı kuramamışsınız. Noterlik Kanunu'nun bir maddesi ayrı, bir maddesi ayrı. Taşınmaz alım satımını kim yapıyor? Noterler yapıyor. Burada siz noter stajyerine yetki veriyorsunuz. Bu, az bir şey mi? Bu madde, bu yetki az bir şey mi? O nedenle Noterlik Kanunu bir bütün hâlinde değerlendirmeli.

Şimdi, Cemil Çiçek var -saygı duyuyorum kendisine, çok faydası olmuştur Adalet Bakanlığı zamanında- açıkça Noterlik Kanunu'nda değişiklik taslağını hazırladı, getirdi. Orada ne vardı? Noter yardımcıları vardı. Arkadaşlar, noter yardımcılarını kim olacaktı? Onlar hukuk fakültesi mezunu, avukat sıfatını almış olanlar, noter yardımcılarını olarak noterlere bağlı çalışacaklardı. Ne oldu, neden getirmiyorsunuz? Şu anda noterlerin başkâtiplerinden avukat var mı? Hukuk fakültesi mezunu var mı? Yani bir işi yapacaksanız, yasama faaliyetini temel kanunla getireceksiniz. Torba kanunun içine bir madde değiştirip, bir madde değiştirip getirmeyeceksiniz. O açıdan yani Noterlik Kanunu'na bakıyorum, taşınmaz alım satımını noterler yapıyor, ondan sonra -biraz önce söylediğim gibi- veraset ilamlarını noterler yapıyor ama delil tespitini ise noterle birlikte noter stajyeri yapıyor, orada çalışan hukuk fakültesi mezunu varsa yapıyor. Ya, geçiniz ya, kanun teklifini getirin, toptan düzenleyelim; kanun teklifini getirin. Yani avukat arkadaşlara, avukatların sosyal, ekonomik haklarını alabilmesi için başka mesleklerle çatıştırmayalım arkadaşlar. Bakınız, Türkiye'de yirmi yıldan beri hukuk mesleğinde bulunan hâkim, savcı bağımsızlığı, tarafsızlığı... Hâkim, savcılar artık özgürce karar vermeleri mümkün mü? Değil. Bütün meslekleri aşağıya indirdiniz. On yıl önceki noterlerin durumu ile şimdiki noterlerin durumu aynı mı? Değil. Bu taşınmaz alım satımları başladığı zaman, yönetmelik değişiklikleri yapıldığı zaman hangi noter taşınmaz alım satımını yapmaya çalışacak? Kaçacak, kaçacak arkadaşlar. Bir hata yaptığı zaman bütün malını mülkünü götürecektir. Yani bir şeye toptan bakacaksınız, sistem olarak bakacaksınız. Hâkim, savcı... Şimdi, bakıyoruz, yargı yedinci paketi. Neyin paketi bu ya? Yargı yedinci paketi. Coğrafi teminat var mı burada arkadaşlar? Hâkim ve savcılarının coğrafi teminatı nerede? Yok. Ne var? Burada bakıyoruz, yargı bağımsızlığı, tarafsızlığıyla ilgili uygulamada birçok farklılık kapatılmamış. Hâkimler, savcılar yukarıdan aldıkları siyasi kararlarla kararlar veriyorlar. Ondan sonra çıkıyoruz, biz, burada, "Yargı paketi yedi." diyoruz. Arkadaşlar, şu elimdeki ne biliyor musunuz? Türkiye istatistikleri. Bunlara pek güvenmiyorsunuz ama ben size bir iki tane nokta anlatacağım. Şimdi, örnek vereyim, OECD'nin Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi'ne uyumunu ölçen 2022 İlerleme Raporu var. Ne diyor bu raporda biliyor musunuz? Yolsuzluğun ihracıyla ilgili bir rapor yayınladı: "Türkiye bu yıl, 2022'de sözleşmeyle ilgili yasaları az uygulayan-hiç uygulamayan kategorisinde yer aldı." Bakın, OECD'nin raporu bu. Neden? Hâkim ve savcılar, yolsuzlukla mücadele konusunda savcı soruşturma yapmaktan korkuyor arkadaşlar, korkuyor. "Acaba soruşturma yaparsam hangi siyasiye geçecek." diye korkuyor. Ne yapıyor? Takipsizlik kararı veriyor. Hâkim iki üç tane gelen dosyaya da "Başım belaya girmesin." diye beraat kararı veriyor. Hiç uygulama yok. Siz sistemi değiştirmezseniz, demokratik özgürlüklerin uygulandığı, anayasal hak ve özgürlüklerin kullanıldığı bir ülke, demokrasinin geldiği bir ülke olmazsa, hukuk devleti olmayan bir ülke olursa hâkim ve savcılar da korkar. Yani diğer verecekleri kararlardan dolayı kararlar veremez. Örnek veriyorum size, isim veriyorum, açık açık veriyorum; burada Adalet Bakanlığı mensupları da var, Akın Gürlek kim kardeşim, kim? Hasan Yılmaz kim, Hasan Yılmaz kimdir arkadaşlar? Suç duyurusunda bulundum, HSK'ye de bulundum, cumhuriyet başsavcılığına da bulundum. SBK'yi biliyorsunuz, SBK'yi; olmayan MASAK

raporuna dayanarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı vekiliyken Hasan Yılmaz, SBK'nin üzerindeki mal varlığı tedbirini kaldırma talebinde bulunan savcı, başsavcı ya. Şimdi nerede biliyor musunuz, nerede? Gitti adam, uçtu; paraları kaçırdı. Şimdi nerede? Adalet Bakan Yardımcısı oldu Hasan Yılmaz. Suç duyurusunda bulundum, yok, HSK'den yazı geldi; kanıt oluşturabilecek somut belge sunamadığımdan dolayı reddettiler, itiraz ettim. Ya, olmayan MASAK raporuna dayanarak talepte bulunuyor başsavcı vekili, ona göre de karar veriliyor; olmayan somut belge yokmuş. Akın Gürlek, Çağlayan Adliyesinde gezici hâkim, heyetbaşı; girmedığı dava yok, yapmadığı karar yok. Sonucu söyleyeyim mi? ÇHD davası, Canan Kaftancıoğlu davası, Demirtaş davası, Enis Berberoğlu davası. Enis Berberoğlu davasında “Anayasa Mahkemesi kararını tanımıyorum.” diyen reis değil mi bu? Nerede şimdi? Nerede? Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımayan reis şu anda Bakan Yardımcısı. Ya yapmayın eylemeyin. Bu tür uygulayıcılarla siz yargı bağımsızlığını, yargı tarafsızlığını sağlayamazsınız. Saraya bağlı yargıyla, saraya bağlı oluşturulmak istenen meslek teşekkülleriyle siz hukuku kuramazsınız. Ne yaptık? Bu dönemde Adalet Komisyonunda çoklu baro. Ne yaptınız? Baroları böldünüz, Ankara'da baro kurabildiniz mi? İstanbul'da baro kurdunuz, arkasından, paraları yok diye adli yardım paralarını, gittiniz, 20 milyon lira oraya verdiniz, kaç bin üyeli baroya. Gittiniz, öbür tarafta az üyeli baroya 5 milyon lira para verdiniz; tartıştık burada, tartıştık burada. Ne oldu? Haksız, hukuksuz, kendi barolarınıza rant sağlamaya kalktınız. Ya, arkadaşlar, getirdiğiniz yasa teklifleri, açıkça -şu uygulanmayan Anayasa var ya, uygulanmayan- Anayasa'ya aykırı, aykırı.

Şimdi bakıyoruz, 36'ncı madde, hak arama hürriyeti, adil yargılanma hakkı. Ya arkadaşlar, “alternatif çözüm yolları” diye bir şey getirdiniz, ara buluculuk. İlk önce uzlaşmacılıkla başladınız, ilk önce “Hukukçular yapacak.” dediniz, sonra hukukçulardan aldınız, söz verdiğiniz hâlde, genel müdürler söz verdiği hâlde ne oldu? Şimdi, toplumun her kesimi uzlaşmacı oldu. Adliyede cumhuriyet savcısı karar verecek, cumhuriyet savcısının yanında çalışan kâtime hanım uzlaşmacı oldu, emniyetteki polis arkadaş uzlaşmacı oldu, her yerde oldu yani o kurumun içini bitirdiniz.

Şimdi, ara buluculuk. Biz dedik ki ihtiyarı ara buluculuk olsun. Zorunlu ara buluculuk da yani avukatlık mesleği yine hukukçuları ilgilendirsün diye düşündük, bu konuda çalışma yapılınsı dedik. Bir baktık, bütün iş hukuku davaları, ticari davalar, şimdi getirdiğiniz izaleişiyyu davaları... Ya, izaleişiyyu davalarına hiç girmediniz mi arkadaşlar siz ya? Ortaklığın giderilmesi davalarına girmediniz mi ya? Biz taraflığı sağlayamıyoruz orada, hâkimle beraber tarafı sağlayamıyoruz; ara bulucu nasıl sağlayacak ya? Alternatif çözüm yollarında hâkimlere yani 36'ncı maddeye aykırı olarak ne diyor? “Herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – İbrahim Bey, bunları not alıyorsunuz, cevap hakkı vereceğiz size, en sonunda toplu cevap hakkı vereceğiz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – ...yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma adil yargılanma hakkına sahiptir.” diyor. Ya, ulaşamıyor ki mahkemeye, mahkemeye erişim hakkı yok, ulaşamıyor ya, ulaşamıyor. Bir ulaşanlar kimler? Hükûmete muhalif olan yani ifade özgürlüğünü kullanan muhalifler ulaşıyor. Nereye ulaşıyor? Hemen ulaştırıyorsunuz savcılığa, hemen ulaştırıyorsunuz mahkemeye; ceza veriyorsunuz, siyasi yasaklı hâline getiriyorsunuz ama vatandaş ulaşamıyor, siz “vatandaşın alternatif çözüm yolları” adı altında avukatlara özgür avukatlığı bıraktırıp, avukatların -o tabiri kullanmak istemiyorum- ekonomik özgürlüğünü bir kenara itip Hükûmetin kararlarına bağlamak yoluna gittiniz. Bunu yaptınız, şu anda bakıyoruz, defalarca söyledik, hukuk fakültelerini doçentlik ve profesörlükle ilgili olarak sayısı olmayan yerlerde kapatın, öğrencileri verin başka yerlere, sınav düzenlemelerini yapın; yapmadınız, yapmadınız, şu anda avukatlara, artık genç avukatlara “Aidatlarını ödemesin.” diyebilecek kadar kanun teklifi getirme durumuna geldiniz. Burada

da farklı bir şey yapıyorsunuz. Bu beş yıllık dönemde, yasada yarı var aidatları, onu da kaldırırsanız barolar ekonomik anlamda sıkıntıya girsinler; artık çevre davalarıyla ilgilenmesinler, artık insan haklarıyla, insan hakları çözümleriyle ilgilenmesinler, otursunlar ekonomik olarak kendi dertleriyle uğraşsınlar diye istiyorsunuz; derdiniz o. STK'leri bir yere sokmak, şekillendirmek, demokratiklik kitle örgütlerini bir yere şekillendirmek ve Anayasa'da yer alan kamu tüzel kişiliğine sahipse Tabipler Birliğinden tutun barolara kadar, TMMOB'a kadar, bütün, muhalif değil, özgürce meslek haklarını savunanları, haklarını savunanları ise bir yere kategorize etmek. Neden? Korku iklimi, suskun toplum istiyorsunuz, sussun toplum istiyorsunuz, susturmak istiyorsunuz; özgürlükler bir yana, demokrasi bir yana, "Tek ses çıksın." diyorsunuz; tek ses çıktı. "Tek karar veren olsun." diyorsunuz, işte depremde gördük tek karar vereni. Üç şey yapılacaktı; seferberlik emri, asker girecekti, iş makinelerine el konulacaktı. Ne oldu? Üç gün asker girmede, üç gün yoktu. Adıyaman'da 3'üncü gün akşama gelen asker benim yanımda hüngür hüngür ağladı. Malatya 2'nci Ordu, saat dört buçukta bekliyordu, girmede; İslâhiye'deki Komando Alayı girmede yani bu yönetim sistemiyle siz ekonomiyi bu hâle getirdiniz, hukuku bu hâle getirdiniz, eğitimi bu hâle getirdiniz, afetle mücadeleleyi de bu hâle getirdiniz. Ya, arkadaşlar, millet bağıyor, adalet çılgınlıkları atıyor, hukuk çılgınlıkları atıyor. Bir memlekette bu sistemin getirdiği durum, hâl buyken yargı reformu yediyi getirdiniz. İşte, bağıyor, telefonlara geliyor. Ne geliyor telefona? "Ya, ben Adalet Bakanlığına bağlı diş hekimi olarak 17-18 bin lira para alıyorum ama Sağlık Bakanlığında olan diş hekimi 40 bin lira para alıyor. Bu işimizi çözün." deniliyor. Ya, arkadaş, öyle bir hâle getirdiniz ki, kamu avukatları, hazine avukatları eskiden hâkimlerle, savcılarla aynı durumdaydı, şimdi üçte 1'i maaş alan duruma getirdiniz. Daha önce... Yani diş hekimlerinin sorunlarını çözdük, hadi, diğerlerinin sorunlarını çözdük, hangisinin sorununu çözeceğiz arkadaşlar ya? Bütün kamu yerlerinde çalışan aynı nitelikteki meslek grupları arasında bu kadar özlük hakkı farkı olur mu? Türkiye Büyük Millet Meclisindeyiz arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde aynı işi yapan farklı kategoride kaç meslek grubu var biliyor musunuz, aynı meslek grupları içinde özlük hakları farklı olan? Biz kendi Türkiye Büyük Millet Meclisindeki işi çözmedik aynı işi yapan, aynı meslekte olanları; dışarıdaki işleri nasıl çözeceğiz?

Arkadaşlar, şunu söylemek istiyorum -uzun söyledim- Türkiye'de değişim şart. Türkiye'de demokrasi, insan hakları ve özgürlüklerin kullanıldığı hukuk devleti şart. Hukuk devletinin olmadığı yerde yargı da bağımsız olmaz, tarafsız da olmaz, insanlar, aynı nitelikteki insanlar, aynı konumdaki insanlar haklarını aramaz, hak arama özgürlüğünü kullanamaz. Bakıyorum, Türkiye'de "Şu anayasal hak ve özgürlükleri kullandım." diyen hangi meslek mensupları var arkadaşlar ya? Siz yargıda güveni bir kenara itmişsiniz, hukukta güveni bir kenara itmişsiniz, demokrasiyi bir kenara itmişsiniz; çıkmışsınız farklı farklı maddelerle "Yargı reformu yedi." diyorsunuz. Yargı reformu, yürütme ve yasama reformu dışında düşünülemez, sistem dışında düşünülemez.

Hayırlısıyla -hepinize çok teşekkür ediyorum- burada -iktidar mensubu milletvekili arkadaşlar büyük bir ihtimalle, gelecek dönem, kendilerinin gelmelerini isteriz de pek gelemeyecekler- işi biz çözeceğiz, biz, biz. Bakın, biz çözeceğiz, bunu da çözeceğiz. Bakın, Ortak Politikalar Mutabakat Metni'yle çözeceğiz. Açacağız vermiş olduğumuz sözleri, yargı reformuna bakacağız. Açacağız "Birinci sınıfa ayrılan, birinci sınıf olan hâkim ve savcılar bakımından coğrafi teminat güvencesi getireceğiz." diyeceğiz. Açacağız, "Avukatlık mesleğini, savunma mesleğini anayasal güvenceye kavuşturacağız." diyeceğiz. Açacağız, "Avukatlık mesleğini sosyal ekonomik olarak belirli seviyeye getireceğiz." diyeceğiz. Açacağız, "Soruşturmalarda gizlilik kararlarının istisnai uygulamasını sağlayacağız." diyeceğiz. Yargılamada hedef süreleri getireceğiz, hedef süreleri. Nerede kaldı Sayın Adalet Bakanlığı mensupları? Nerede bu süreler yargılamadaki hedef süreler? Neden getirmiyorsunuz? Neden coğrafi teminatı getirmiyorsunuz? Elinizde bulunsun değil mi? Yargıç ve savcılar hazır olsun, istediğiniz gibi

karar verdirin; yok öyle bir şey, yok öyle bir şey. Bakın, açık ve net söylüyorum, önümüzdeki dönemde biz geliyoruz; yanlış yapan, suç işleyen, Anayasa'ya aykırı davranan da bu işin hesabını verecek.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Sayın Bülbul, teşekkürler.

Sayın Hayati Arkaz, Milliyetçi Hareket Partisinden Adalet Komisyonu üyemiz.

Buyurun efendim.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kıymetli Komisyon üyeleri, saygıdeğer bürokratlar, basınımızın çok değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde 6 Şubat günü dokuz saat arayla 30 kilometre mesafede 7,6 ve 7,7 olmak üzere iki büyük deprem meydana geldi; 11 ilimizi ve 13 milyon insanımızı etkiledi. Felaket asrın felaketi ve çok büyük fakat devletimiz ve milletimiz daha büyük. Bu mücadelede bunu ispatladık. Derhâl o sabah devletimizin bütün birimleri ve milletimiz büyük bir dayanışmayla deprem bölgesindeydi. Allah, böyle bir felaketi ve afeti hiçbir millete ve devlete vermesin. Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinde Amerika'da ya da Rusya'da olsa idi felaketin asla altından kalkamazlardı, bu da bizim millet şuurumuzun ne kadar yüksek olduğunu gösteriyor. Kırk gün gibi kısa bir sürede, başta sağlık hizmetleri olmak üzere barınma, yeme içme konusunda çok ciddi mücadele verildi ve mesafe alındı. Buradan, emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.

Burada sağlık hizmetleri dedim, burayı biraz açmak istiyorum. Süleyman Bey ve diğer arkadaşlarımız bu konuya, sağlık hizmetlerine değindiler. Ben de bu konuda, cevaben değil de kendi dalım olduğu için birkaç cümle söylemek istiyorum. Sağlıkta son yıllarda hakikaten çok ciddi yatırımlar yapıldı ve ciddi hizmetler veriliyor. Eğer şehir hastaneleri olmasaydı... Buradan şunu da söyleyeyim: Bölgeden İstanbul'a gelen ve de Ankara'ya gelen tüm depremzede yaralılarımızın hemen hemen hepsine yakınıni ziyaret ettim, acil şifalar diliyorum buradan ve ölen vatandaşlarımıza da rahmet diliyorum. Her şeyden önce, Türkiye'de şu anda 1,5 milyon sağlık ordusu var, bu çok önemli bir rakamdır yani gelişmiş ülkelerin çok daha üzerinde, nüfusumuza karşılık koyarsak; 190 bin hekimimiz var, 1.550 hastanemiz var -bunların 560'ı özel, 20'si şehir hastanesi olmak üzere- 300 bin yatağımız var, 25 bin yoğun bakım yatağımız var, an itibarıyla 136 tıp fakültemiz var. Efendim, yıllık ortalama 20 bin hekim mezun ediyoruz ve de hedef 25 bin. Hekimlerimize, sağlık ordumuza dünyanın her tarafından büyük talep var, gerçekten büyük talep var; özellikle İngilizce konuşan ülkeler ve de Almanya, Körfez ülkeleri. Yurt dışına çıktığımızda hekim arkadaşlarımızı orada ziyaret ediyorum, diyorum ki: Memnun musunuz? Nasılsınız? Diyorlar ki: "Arkadaş, Allah kimseyi memleketinden uzak etmesin, o ayrı bir şey. Yalnız, biz geldik, çok memnun değiliz, bir iki sene sonra geri döneceğiz." Ama şöyle oldu: Pandemi döneminden itibaren biz sağlık konusunda çok ciddi dikkat çektik. Pandemide özellikle Avrupalılar ve Amerika hastalarını zengin/fakir, yaşlı/genç olarak ayırdılar, hatta birçok hastayı parklarda ve bahçelerde yatırdılar. Biz de Allah'a şükür, hepsinin altından kalktık ve de pandemi döneminde, emin olun bundan, dünyada en başarılı ülkelerden biriyiz. Dünya Sağlık Örgütü bizi bu konuda gıptayla seyretti, hakikaten başarılıyız. Şöyle ki: Türk doktorları gerçekten fedakâr. Niye? Seferberlik yapmış bir milletin çocukları veya torunlarıyız, biz zorluğu severiz ve mücadeleyi severiz. Hekim arkadaşlarımız hasta olma pahasına, hastalanıp eşlerine ve çocuklarına, evdeki ailelerine bulaştırma riskini bile bile hasta başından ayrılmadılar. Avrupa'da hekimler istifa ettiler, hastalara bakmadılar. Biz o dönemde sadece kendi hastalarımıza değil dışarıdan gelen hastalara da baktık. Mesela, iki örnek vereyim; 2 tane pandemi hastanesini, İstanbul'da, bir tanesi Sancaktepe, bir tanesi Atatürk Havalimanı olmak üzere

-gittim, oraları da defalarca ziyaret ettim- iki ayda kurduk. “Ventilatör” diye bir cihaz vardır, bunu yıllardan beri büyük paralar vererek yurt dışından ithal ederdik; on beş günde bunu, ventilatör cihazını bizim iş dünyamız, iş adamlarımız, sanayicilerimiz yaptı ve kullanmaya başladık; bir de bu ventilatörü dış ülkelere ve özellikle ihtiyacı olan ülkelere de hibe ettik. “High Flow” diye bir cihaz vardır, solunum yetersizliğinde olmazsa olmaz bir cihazdır, mutlaka lazımdır, Covid’de de -coronada- çok önemlidir görevi. Neden? Yüksek akım oksijen verir. Bu cihazı da on beş günde yaptık ve ihraç ettik, artı ihtiyacı olan ülkelere verdik. Yani sağlık ordumuz, sağlık ekibimiz depremde hakikaten çok büyük mücadele verdi, pandemide büyük mücadele verdi. Bu konuda başarılı olduğumuzu söylüyorum. Mesela -örnek vereyim- on bir gün enkazda kalan Aleyna Ölmez diye bir kız çocuğumuz var, 14-15 yaşında. Sayın Cumhurbaşkanımızın büyük ilgisiyle Ankara’ya getirildi; Ankara’da Ankara Tıp Fakültesi Cebeci Hastanesinde tedavi gördü, şu anda taburcu, evinde. Onu geldiğinde gidip ziyaret ettim. Hakikaten demin dediğim gibi hem moralman -moralı yükselmişti- hem de travmalarında çok ciddi ameliyatlara da oldu, kalça kırığı vardı ve sağlıklı, sıhhatli bir şekilde evine taburcu oldu. Bir tane örnek, bu. Bu konuya da biraz değinmek istedim, arkadaşlarımla sabrından dolayı teşekkür ediyorum.

Şimdi, şurası bir gerçek ki ben tıp doktoruyum -mühendis değilim, avukat da değilim- onun için bu konulara girmek istedim. Biz deprem bölgesindeyiz yani ülkemizde deprem yeni değil, arkadaşlarımla bu konulara değindiler, tekrarına gerek yok. Ülkemizde zaman zaman deprem oluyor ve olacak da fakat tedbirli olmamız lazım; belli bir sistemde, planda hareket edilmesi gerekiyor. Özellikle “Depremden değil oturduğunuz evden korkun veya yaşadığınız evden.” diye bir söz var. Bu önemli bir şeydir. Bir defa, evlerimiz... Şimdi, atalarımız evlerini götürmüşler dağın yamaçlarına ve tepelere yapmışlar. Biz bunları iptal edip ovalara yayılmışız. Örneğin, Bursa Ovası, hem tarım alanları işgal edilmiş hem de zemini sağlam olmayan yerlere ev yapmışız. Bu bir gerçek arkadaşlar. Şu gökdelenden de, Allah aşkına, vazgeçmemiz lazım. Bazı arkadaşlara soruyorum: Ya, kaçınıcı katta senin ofisin diyorum, yok 30’uncu kat, 40’ıncı kat. Bir hekim olarak içim titriyor. 30’uncu kat, 40’ıncı kat ne kadar sağlam olur, onu bilemem. Siz temelini ne kadar sağlam yaparsanız yapın, bu 3-4 kattan vazgeçmemek, en fazla 3 kat olması gerekiyor. Radye temel... 99 depremi... O 99 depremini de ben bizzat yaşadım hekim olarak. İstanbul Avcılar’da o zaman o Gölcük depreminde çok ciddi bir sarsıntı oldu. Bin tane bina yıkıldı, bine yakın insanımızı kaybettik, maalesef onu bizzat yaşamış bir insanım ve o felaketi gördüm efendim. Şimdi, radye temel dedim, sismik izolatör dedim. Bu sismik izolatörün ismi çok geçiyor, yalnız belli bir yükseklikten sonra, özellikle devlet kurumlarında ve hastanelerde mutlak sismik izolatörün yapılması lazım. Belli yükseklikten sonra ben 3-4 kat diyorum ama bazı arkadaşlar “10’uncu kata kadar olur.” diyor, ondan sonra bunun etkisi olmuyor maalesef, gücü yetmiyor ve bitişik nizamlarda da etkisi yok bu sismik izolatörün. Bunu da buradan söylemiş olayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımla; bir hekim olarak söylüyorum, bu uyuşturucu ve madde bağımlılığı çağın ve yüzyılın hastalığıdır. Bütün dünya ülkeleri şu anda uyuşturucu bağımlılığıyla ve uyuşturucuyla mücadele ediyor. Sayın İçişleri Bakanımızın bir sözünü ben hatırlıyorum, çok da benimsiyorum. Yetkili arkadaşlara dedi ki: “Okul çevresinde uyuşturucu tacirlerini ve satanlarını görürseniz bunları derhâl alıp lütfen kanuna teslim edin.” ve bu konuda...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Hayati Bey, “Kanuna teslim edin.” mi dedi yoksa başka bir şey mi dedi? Yani ben mi yanlış hatırlıyorum yoksa...

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Oraya girmek istemiyorum ama ben o söze katıldığımı söyleyeyim efendim. Hakikaten söyleyeyim. Niye? Bir saniye...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ama bu sözü söylemedi.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Ben bunu burada böyle söylüyorum. Orada hakikaten... Sayın

Bakan da bir baba, hatta dede; biz de babayız, çocuklarımız var.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Böyle demişse saygım var, “Bacakları kırın.” demişse apayrı bak.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Çocuklarımız var; Allah, çocuklarımızı bu hainlerden, bu tacirlerden, bu insafsız insanlardan korusun, çocuklarımızı korusun.

Uyuşturucunun beyne etkisi, biraz da uyuşturucunun zararlarını söyleyeyim ben. Uyuşturucu, beyni bir kere etkiliyor, çok etkiliyor, hızla mekân kavramını etkiliyor, duyu organlarını yok ediyor, solunum sistemini baskılıyor, nefes darlığı yapıyor, öksürük, boğulma hissi yaratıyor, dolaşım sistemimizi etkiliyor -dolaşım derken kalbi, direkt, onu demeye çalışıyorum- çarpıntı yapar, yüksek tansiyon yapar ve kalp yetmezliğine neden olur; belli yaşta, genç yaşta ölüme sebep olur. Bedensel zararların yanı sıra ruhsal hastalıklar biliyorsunuz ruhsal bozukluklara yol açar; kişide sıkıntı, gerginlik, uyku bozukluğu, depresyon, hayal görme, şüphecilik duygularını veriyor. Madde kullanan kişiler içine kapanma, sevdiklerinden uzaklaşma, ani duygu değişimi, çabuk sinirlenme derken şiddete yol açıyor. Ben, Kadına Şiddet Komisyonunda Öznur Çalık Hanımefendi’yle ve diğer arkadaşlarla hem de yaklaşık iki buçuk üç sene çalıştım. Kadına şiddetin en büyük nedenlerinden biri uyuşturucu bağımlılığı olan insanlarda. Bunları çok araştırdık, hatta cezaevlerini ziyaret ettim, bizzat onlarla görüştim, “Efendim, namusumu temizledim.” diyor. Gayet rahat adam; Allah ıslah etsin, ne diyelim? Yabancı ülkelere de gittik, oradaki durumları gördük. Bu konu da önemli bir konu, o da alınganlık, iştahta bozulma falan yani insanı insanlığından alıyor, bunu buradan söylemiş olayım. Ülkemizde uyuşturucuyla mücadelede büyük mesafeler alındı hakikaten, ciddi mücadele veriliyor. Yalnız, öyle bir konumda, öyle bir coğrafyadayız ki rahmetli Dündar Taşer Bey’in dediği gibi, diyor ki: “Atalarımız öyle bir coğrafyada ki coğrafyayı değiştiremeyiz. Bütün her tarafımızdaki komşularımızın gözü bizim topraklarımızda.” Herkes yıllardan beri dünyanın en gelişmiş -burada şu sözü söyleyeyim- 5 ya da 7 ülkesi en iyi ajanlarını Türkiye’ye gönderirler, maalesef böyledir. Son yüz yılı inceliyorum, maalesef böyle. Bu konuda yani bunlarda, uyuşturucu konusunda da mücadele ediyoruz da her tarafımızdan saldırıyorlar. Yani “Özellikle doğudan gelip batıya geçiyor.” diyorlar da her taraftan uyuşturucu konusunda Türkiye’ye bunu sokmak için uğraşıyorlar. Bu konuyla ilgili pek çok farklı merkezler kuruldu arkadaşların da söyledikleri gibi. Kanuni tedbirlerin alınması zorunlu hâle gelmiştir. Uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin ticaretini yapanların cezası on yıldan on beş yıla çıkarıyor, bu kanun teklifini biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak destekliyoruz, hatta cezanın daha da artırılmasından yanayız.

Tekrar, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konuda atılacak tüm adımların yanındayız diyor, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Arkaz.

Şimdi de Antalya Milletvekilimiz Rafet Zeybek Vekilimiz. Sayın Rafet Zeybek, söz sizde efendim.

Buyurun.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekillerimiz, protokolde bulunan sayın arkadaşlarım; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, öncelikle depremde hayatını kaybeden, yine, sel felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum, Allah mekânlarını cennet eylesin.

Değerli arkadaşlarım, devletin, demokratik bir devletin 2 vazgeçilmezi vardır, daha doğrusu, çağdaş devletin 2 vazgeçilmezi vardır: Bir, demokrasi; iki, adalet. Eğer bir ülkede demokrasi yoksa özgürlüklerden, insan haklarından söz etmek mümkün değil. Yine, bir ülkede eğer bağımsız ve tarafsız bir yargı yoksa adaletten söz etmek mümkün değil. Demokrasinin vazgeçilmezi kuvvetler ayrılığı; yasama, yürütme, yargı... Eğer bugün olduğu gibi yasama ile yargı eğer yürütmenin tahakkümü altına girdiyse o ülkede demokrasiden söz etmek, adaletten söz etmek mümkün değildir.

Konumuz yargı. 6'ncısını bu yasama yılında geçirdik. 7'nci yargı paketini görüşüyoruz. 6 yargı paketini reform olarak değerlendirdik ama Türkiye’de yargıda maalesef hiçbir değişiklik olmadı. Bizim desteklediğimiz maddeler de oldu bu 6 yargı paketinde. Bu 7'nci yargı paketinde de desteklediğimiz maddeler var, karşı olduklarımız var ama bunun da yargıda, daha doğrusu adaletin tecellisinde bir değişiklik yapmayacağı inancını taşıyorum şahsen. Öncelikle zihniyet değişikliği şart, gerçekten herkese adalet istemek önemli, herkese adalet istemek önemli. Öncelikle bu isteği taşımak çok önemli. Ben, maalesef, bugün iktidar sahiplerinde “herkese adalet” anlayışının yeterince oluşmadığını düşünüyorum. Eğer herkese adalet istemiyorsak o ülkede hukukun üstünlüğünden, hukuk devletinden, bağımsız yargıdan söz etmek mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, yargının 3 tane temel gücü var: İddia makamı, savunma makamı ve karar makamı. Biliyorsunuz, bir süre ben de iddia makamında görev yaptım ama eğer bağımsız bir yargınız yoksa bu yargının işte, iddia makamı da olsun, savunma makamı da olsun, karar makamı da olsun, ne kadar çalışkan, ne kadar vicdan sahibi olursa olsun bu ülkede adaleti dağıtmak, adil davranmak mümkün değildir. Bunun için öncelikle yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını gerçekleştirmek zorundayız, yoksa bizim istediğimiz gibi karar veren ya da bize adalet dağıtan bir yargı ile millete adalet dağıtan yargıyı ayırmak durumunda kalırız. Bugün, maalesef, millete adalet dağıtan bir yargıdan söz edemiyoruz. Bu, bizim ülkemiz için de bütün dünyadaki ülkeler için de hakikaten insan haklarının vazgeçilmezi olan bu bağımsız ve tarafsız yargıyı maalesef özellikle 2010 Anayasa değişikliğiyle bir cemaate teslim ettik, 2017 Anayasa değişikliğiyle de iktidara teslim ettik.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Saraya...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yani “saray” kelimesini kullanmak istemedim, iktidara, iktidar yani. Eğer hâkim ve savcılar kendi vicdanları ve iradeleriyle hareket etmiyorlarsa ki bugün eleştirdiğimiz en büyük sorun budur; maalesef, yürütmenin etkisi altında olan yargı bağımsız ve tarafsız hareket edemiyor, kararlarında bunu hepimiz çokça gördük. Buradan bu verilen kararları tek tek anlatmayacağım, hepiniz biliyorsunuz ama maalesef, kendi düşüncelerimiz, isteklerimiz uğruna bu adalet dağıtması gereken bağımsız ve tarafsız yargıyı yok ettik. Tabii, yargı bağımsız ve tarafsız değilse elbette biz adalet beklemiyoruz, açık söyleyeyim. Gerçi yargıya hiç düşmedim, dilerim, böyle bir dönemde de düşmem ama...

AYHAN EREL (Aksaray) – Yargının içindesiniz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hemen bir fezlekeyle hallederiz, bana takıl, kolay.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Hayır yani görevli olarak yargı içerisine düşmem dedim, yoksa elbette savunma makamı var, iddia makamı var, karar makamı var yani.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Savunuruz seni.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Ama yani söylemek istediğim şuydu: Yani böyle tarafsız olmayan bir yargıda yargılanmış olmak, hatta iddia makamı sahibi olmak, hatta karar makamı sahibi olmak çok zor. Yani senin kararına, senin iddiana müdahil olanlar var ise o işi yapmak hakikaten... Ben görevini layıkıyla yapan hâkim, savcı

arkadaşlarımı tenzih ederek söylüyorum. Adalet dağıtılmıyor, belli istekler yerine getiriliyor, belli kişilerin ya da kurumların ya da iktidarın talepleri, istekleri doğrultusunda kararlar veriliyor; bu, ülkemizde maalesef çok yaygınlaştı. Özellikle, işte biraz önce söyledim, 2010 Anayasa değişikliğinden sonra, biliyorsunuz, bir cemaate teslim edilmişti ama “Cemaatten kurtulduk.” derken maalesef iktidarın tahakkümü altına soktuk. Gerçekten herkese adalet istiyorsak bu gerçeği kabullenip bu gerçek doğrultusunda yasal düzenlemeler yapmamız lazım. Yoksa dediğim gibi, bu işte 7’ncisi getirilen yargı paketinin, evet, olumlu maddeleri var ama Türkiye’de adalet dağıtmaya asla yeterli değildir. Yani desteklediğimiz maddeler tabii ki olumlu ama adalet dağıtma noktasında maalesef çok geriyiz. Bu nedenle, özellikle işte arkadaşlar bahsetti, tek tek maddelerden söz etmeyeceğim ama 4-5 tane maddeyle ilgili çekincelerimizi de ilettik zaten, arkadaşlar da bahsetti, onun dışındaki maddelerde olumlu yönler görüyoruz ama dediğim gibi, yargı bağımsızlığı olmadığı sürece, tarafsızlığı olmadığı sürece bu yasaların Türkiye’de adalet dağıtılmasında, adaletin sağlanmasında, adaletin üstünlüğünde, hukukun üstünlüğünde hiçbir fayda getirmeyeceğini düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, teşekkürler Sayın Zeybek.

Evet, şimdi, İzmir Milletvekilimiz Atila Sertel Bey.

Buyurun.

ATIL A SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, öncelikle bana geç söz verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Niçin teşekkür ediyorum? Başından bu yana izlediğimde Adalet Komisyonunda çok önemli konuları ve çok önemli konularda arkadaşlarımızın görüşlerini izleme fırsatı buldum. Yararlandığım çok konu oldu ve özellikle ülkede adaletin ne kadar önemli olduğunu, hukukun, hakkın nasıl tecelli etmesi gerektiği noktasındaki arkadaşlarımızın görüşlerini ben de dinlemekten çok mutlu oldum.

Öncelikle ben de depremle ilgili birkaç söz söylemek istiyorum ve deprem bölgesine ulaşan ilk milletvekillerinden birisiyim. Özgür Özel’in bize verdiği talimatla pazartesi günü akşam Kahramanmaraş’ın Göksun ilçesine girdiğimizde tam büyük bir felaketin içinde olduğumuzu o zaman anladım, gördüğümde anladım fakat Maraş’ın içine gittiğimde şok oldum, insanlar enkazların altında bağıryorlardı. Geçmişteki depremlerde yukarıda olanlar aşağıya seslenirlerdi “Sesimi duyan var mı?” diye, ne yazık ki enkazlardan ses yükseldi “Sesimizi duyan var mı?” diye. Çok insanı o inanılmaz soğuk ve inanılmaz organizasyon bozukluğu içerisinde çok genç yaşta, çok zamansız toprağa vermek zorunda kaldık. Aslında deprem bilinen bir doğa gerçeği yani Hatay tam 7 kez yıkılmış tarihinde ve o bölgede sürekli depremler olmuş ve tarih boyunca da var olan depremlerde pek çok canı kaybetmişiz.

Arkadaşlarımız uzun uzun anlattı ama ben bir konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. Okuyan, yazan bir toplum olmadığımız ve bizi yönetenlerin de okumadığının gerçeği şurada ortaya çıkıyor: Mustafa Kemal Üniversitesinde Jeofizik Mühendisliği, Yer Fiziği Bölümünde Profesör Doktor Semir Över, 2015 yılında, makalesinin dışında çıktığı NTV kanalında 23 Şubat 2015 günü, Hatay’da 7 üzeri şiddetinde deprem beklendiğini söylemiş ve bu depremin 90 kat büyüklüğünde olacağını altını çizmiş ve Hatay’da yerleşim planı açısından yüzde 90’ının göçeceğini vurgulamış. Biz bilime önem vermediğimiz için ve bilim adamlarının sözlerine kulak asmadığımız için o dönemden bu yana gerekli tedbirleri alamadığımız gibi, deprem bölgesine yönelik paydaş iller oluşturup bir yardımlaşma, bir koordinasyon oluşturamamış bir yapıyla karşı karşıya kaldık. Şimdi de o yapı ne yazık ki daha deprem artçıları sürerken oralarda ihale yapıp bir yıl içerisinde konutların bitirilmesinden, 200 bin konutun yapılmasından söz ediyor. Ben İzmir’de, iki sene önce büyük felaketi yaşayan İzmir’de Bayraklı’daki depremden çıkmış bir arkadaşımı. Yaklaşık 3.654 konutu iki yıl içerisinde teslim edemedi AKP iktidarı. Şu anda 1.800 konut boş tutuluyor ve depremzedelere, kime verildiği, verileceği belli değil.

Ayrıca, orada 452 yurttaşın barındığı konteyner kent dün polis zoruyla boşaltıldı ve vatandaşlar dışarıya atıldı. Neyse ki belediyelerimiz var, o depremzedeleri aldılar, belli yerlere yerleştirdiler.

Bu felaketler sürerken Şanlıurfa’da daha büyük bir felaket, sel felaketinde de ölen 10 yurttaşımız var ve Şanlıurfa Belediyesinin yaptığı alt geçitte sıkışarak ölen yurttaşların olduğu, bir suyu boşaltacak tedbirin dahi alınmadığı bir Şanlıurfa’nın yerel yönetimi var. Bütün bunları biz yaşamak zorunda değiliz ve Türkiye olarak bunları hak etmiyoruz. Ama asıl hak etmediğimiz noktaları da söylemek istiyorum. Ben KİT Komisyonunun CHP sözcüsüyüm, Adalet Komisyonunu 26’ncı Dönemde sıklıkla izleyen milletvekillerinden biri idim ama bu dönemde ne yazık ki bu komisyona geledim ve buradaki tartışmalara katılamadım, onun eksikliğini bugün çok hissettim. Gerçekten demokratik bir ortamda düşüncelerini özgürce söyleyebilen arkadaşlarımı gördüm ve her birinin de Türkiye’nin yararına ne kadar güzel fikirler, ne kadar güzel teklifler getirdiğinin de tanığı oldum. Şimdi ben de size bir teklif getiriyorum: Bu maddeler içerisinde infaz koruma memurlarının ve cezaevi personelinin özlük haklarının düzeltilmesiyle ilgili 29’uncu maddede taslakta bir düzenleme var idi ve bu, sanıyorum, deprem gerekçe gösterilerek bu taslaktan çıkarıldı. Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ’ın bu konuda bir sözü var: “Benim borcumdur, ben infaz koruma memurlarının, cezaevi personelinin özlük haklarını, maaş düzenlemesini yapacağım ve bu konuda kendileri merak etmesin demiştir. Şunu söylüyorum Sayın Başkan, sevgili arkadaşlarım: Bir infaz koruma memuru ortalama 11.800 lira maaş alıyor, 4 kişilik bir ailenin aylık sınırının 9.204 lira olduğu; kira, fatura, ulaşım, eğitim, sağlık, giyim gibi aylık harcamayı da kattığınızda 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırının 31 bin lira seviyesine yükseldiği bir ülkede yaşıyoruz. Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanı Yardımcılarının, bakanların, bakan yardımcılarının, diğer bürokratların 2 maaş almasının önüne bir set çekti, 15 Aralık 2023 itibarıyla da bu hayata geçecek ama o tarihe kadar KİT’lerde gördüğümüz çift maaş, 3 maaş, başka yerlerden para alanlar gibi değil, infaz koruma memurları yaşamının çok önemli bölümünü cezaevinin içerisinde mahkûm gibi geçiren ve sadece bir maaşla evine helal etmek götürmek isteyen bir kesim. Onlarla ilgili 2018’de bir yasa teklifi vermiştim. O yasa teklifinde şunu söylemiştim: Bu arkadaşlar bir güvenlik işi yapmaktadır, infazın korunması işini yapmaktadır ve uyuşturucu suçundan tutun birçok konuda çok tehlikeli mahkûmların korunması noktasında ve onların yaşama döndürülürken ıslah edilmesi noktasında görev görmektedirler. Bu kişilerin güvenlik sınıfına geçmesini istemiştim. Ben Atilla Sertel olarak 3 kanun teklifi üzerinde geçtiğimiz dönemde çok durdum. İnfaz koruma memurlarının güvenlik sınıfına geçmesi, itfaiyeciliğin meslek olarak sayılması, tulumbacılardan bu yana meslek olan itfaiyeciliğin meslek yüksekokulu, meslek lisesi olan ve adı üstünde tabelasında olan itfaiyeciliğin hâlâ meslek olmamasının getirdiği sıkıntıyı anlatan ve onu aşmaya çalışan bir arkadaşınız oldum; zabıtarların da meslek olmasını istedim, onlar da sokakta mücadele eden ve can güvenliği içerisinde çalışan gruptu. Bunların hiçbirisi olmadı. Benim şimdi sizden bir ricam var. Bekir Bozdağ’a mutlaka ulaşırsınız, “İnfaz koruma memurlarının durumunu iyileştirmek benim borcum.” demişti. Bu borcunu ödemesini hatta infaz koruma memurlarıyla yetinerek değil, adli personelin tamamını kapsayan -arkadaşlarımızın da söz ettiği gibi- orada çalışan doktorların, orada çalışan aşçıların, orada çalışan şoförlerin, orada çalışan psikologların, sosyologların, cezaevi personelinin tamamının özlük haklarını düzenleyen bir kanun teklifini torba kanun teklifi içerisinde çıkarmak gerekir düşüncesindeyim. Ha, “Deprem nedeniyle bu çıkarıldı.” deniliyorsa bu da bizi çok üzüyor. Neden? Çünkü deprem oldu ama saraya Hollanda’dan 70 bin avroya at satın almak ne kadar doğru ve ata gelince para olması, cezaevi personeline gelince para olmaması çok ağır bir sıkıntıdır. İnfaz koruma memurlarının onurları kırılmıştır, cezaevindeki şoförlerin, psikologların, sosyologların, doktorların, denetimli serbestlikte çalışan uzmanların, teknisyenlerin hepsinin durumlarının düzeltilmesi gerekmektedir. Cezaevlerini çok gezen bir insanım. Ergenekon davalarından bu yana cezaevlerinde bulundum, orada bulunduğum sırada

tabii ki cezaevinde yaşayan mahkûmların da ve orada tutuklu olanların da uğradıkları haksızlıkları biliyorum. Kitap sıkıntısı çektiklerini, kendilerine görüş yasağı getirildiğini, açıkta görüş alanlarının kısıtlandığını, havalandırmaya çıkmada kısıtlamaların olduğunu, bütün bunları da bilen bir insanım. Yani hâlâ cezaevlerini de ziyaret eden insanım, gittiğim zaman inanın infaz koruma memurları ve bütün arkadaşlarımız bizlerden şunu talep ediyor: “Bizim sesimiz olun, bizim sesimizi duyurun, biz hakkımızı istiyoruz.” İnanın, pandemi döneminde bu arkadaşlar on beş-yirmi gün evlerine gidemediler. On beş-yirmi gün gidemedikleri gibi cezaevinden çıktıklarında evlerine yine gitmediler, belli tesislerde bir arada bulunmak zorunda kaldılar, çok büyük mağduriyetler yaşadılar. İnfaz koruma memurlarıyla ilgili önerim şudur, Cezaevleri Genel Müdürü Enis Bey’le de görüştüm, cezaevlerinde yaşanan durumu, ekonomik durumları gerçekten her şeyi bilen çok kıymetli bir bürokrat. Kendisiyle uzunca süre yaptığım konuşmada bütün bunların hallolacağını ve Bekir Bozdağ’ın da bu konuda duyarlı olduğunu bana söylemişti ama infaz koruma memurlarının ve cezaevi personelinin durumu ne yazık ki başka bahara kaldı. İnşallah, Cumhuriyet Halk Partisinin, Millet İttifakı’nın iktidarında bu sorunları çözeceğiz ve onların da yüzünü güldüreceğiz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Gergerlioğlu, aynı şekilde Atilla Bey gibi süreye de dikkat edersek çünkü tamamlayacağız. Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

7’inci yargı paketi maalesef herhangi bir yargısal probleme çözüm olamıyor. Birçok vaatlerde bulunuldu, bunlar yerine getirilmediği gibi maalesef daha da kötüye gidiyor. Bazı hususları zorla, ite kaka söylüyoruz ve sonunda bu yasa teklifleri gelebiliyor. Bunlarla ilgili ayrıntılı bir şeyler söyleyeceğim ama ilk olarak şunu söyleyeyim: Yani bakın, deprem oldu, depremde büyük sıkıntılar yaşadık. Büyük bir felaketti ama maalesef ki iktidar daha büyük bir felaketti ve depremde can ve mal kaybı had safhaya ulaştı. Biz deprem bölgelerini gezdiğimizde ilk üç gün ortada devletin olmadığını net bir şekilde, her kesimden insan söyledi, büyük bir sıkıntı vardı. Bütün bunları hepimiz biliyoruz, gördük. A’dan Z’ye yapı stokuyla ilgili çok önemli sorunların olmasına rağmen bir şey yapılmaması ve sonuçta bu felaketin ortaya çıkması. Bütün bunlar ortadayken, sorunlar hakkında bir şey yapılmazken, tek bir istifa gelmezken ne oluyor? Bunun, bu skandalların haberini yapan gazeteciler gözüaltına alınıyor. Gazeteci Fırat Bulut, geçtiğimiz gün gece yarısı gözüaltına alındığını söyledi, Ankara’ya indiğinde Esenboğa Havaalanı’nda gözüaltına alınmış. Niye? Deprem bölgesinde bir haber yapmış. Görüntülü haber yapmış, görüntüye bakıyorsun söyledikleri doğru, hiçbir yanlış yok, A’dan Z’ye her şey doğru. Saatlerce, saatlerce mağdur edildi ve en sonunda serbest bırakıldı ama hürriyeti tahkir edildi, kısıtlandı. Yani ifade özgürlüğünün bu hâlde olduğu bir ülkeden bahsediyoruz.

Şimdi, neden bu hâlde? Biz yargı paketlerinde ne bekliyorduk? Coğrafi teminat bekliyorduk, değil mi? Niye yargı sistemi bu hâlde? Hâkimler verdikleri karar sonrasında sürgüne gidiyorlar. İzmir’in Karaburun ilçesinde yaşandı, savcı ve hâkim verdikleri bir karar sonrasında Siverek’e sürgün edildiler hem de ertesi gün, MHP İlçe Başkanını tutukladığı gibi ertesi gün kendisini Siverek’te buldu savcı ve hâkim ve hâlen oradalar, bu konuda da Bakanlık hiçbir açıklama yapmıyor. İşte, memleketin hâli bu, coğrafi teminatın hâli bu. Güya getirilecekti coğrafi teminat ama pratikteki hâl bu arkadaşlar, bu ülkede nasıl bir adalet beklersiniz? Bu ülkede cezaevleri boş yere suçsuz günahsız insanlarla dolmaz mı? İşte, bütün tablo ortada. AİHM kararlarının uygulanmadığı bir ülkedeyiz.

Anayasa Mahkemesi Başkanının “Ya, Allah aşkına bu nedir? Yani korkunç bir şekilde her

yerde binlerce bireysel başvurular geliyor, adalet nerede?” diye haykırdığı bir ülkedeyiz. Anayasa Mahkemesinin yıllar sonra da olsa işte, gözaltı merkezleri, cezaevlerindeki kötü muamele ve işkencelerle ilgili ihlal kararları verdiği ve bunların da sürüncemede bırakıldığı bir ülkedeyiz maalesef. Biz bunları yerinde denetleyelim istiyoruz, mahpuslarla görüşelim istiyoruz milletvekilleri olarak. Milletvekili olarak başvuruyorum, cezaevlerindeki görüş hakkımız kısıtlanıyor. Adalet Bakanlığına bunu soruyoruz: “Ya, niye böyle yapıyorsunuz?” Dilekçelerimizi veriyoruz, dilekçeye cevap vermeyerek kendilerini kurtarmaya çalışıyorlar. Yeni taktik bu arkadaşlar, Adalet Bakanlığının yeni taktiği, bizim mahpus ziyaret dilekçelerimize cevap vermeyerek kendilerini kurtarma taktiği. Şimdi yargı reformundan, yargı paketinden bahsedilen bir yerde milletin temsilcisi olarak biz seçilmişiz, Adalet Bakanlığı mahpusları ziyaret etmememiz için kırk takla atıyor, memleketin hâli bu.

Yani mahpuslar arasında ayırım var, adli mahpuslara görüntülü görüşme otuz dakika veriliyor, ziyaretçisi gelmezse bir otuz dakika daha veriliyor; siyasi mahpuslar bir dakika bile bu görüntülü görüşmeden faydalanamıyor. Ya, bunlarla ilgili imza kampanyaları yapıyoruz, bize mahpuslar bununla ilgili başvuruyor. Ne istiyorsunuz ya? Yani mahpusu cezalandırıyorsun siyasi mahpus diye, mahpusun yakınına da cezalandırıyorsunuz. Yaşlı annesi babası oluyor, gelemiyor, üç dört yıldır gelememiş, “Ya, bir görüntülü görüşme sağlansın.” deniliyor, yok. “Senin suç nevin dolayısıyla görüntülü görüşemezsin.” Bakın, bunun hiçbir izahı yok, hiçbir şekilde bunu izah edemezsiniz ama bunu dayatıyorlar ve bunu uyguluyorlar.

Denetimli serbestlikler, şartlı tahliyeler, acımasızca, gözlem kurulları tarafından afaki gerekçelerle, soyut gerekçelerle verilmiyor, inanılmaz gerekçelerle verilmiyor ve bu da yönetmelikteki insafsızlıktan kaynaklanan bir durum ve gözlem kurullarına verilen salahiyyet. Ya, istediği gibi kullanabiliyor. Bakıyorsunuz, mesela dokuz aydır, bir kanser hastası, mesane kanseri Mustafa Başer denetimli serbestliği verilmediği gibi şartlı tahliyesi de verilmiyor, adam içeride ölecek. Şimdi, hasta mahpuslarla ilgili Sayın Bakan bir açıklama yaptı. Ne zaman yaptı arkadaşlar? Ağustos ayında bir açıklama yaptı. “Hasta mahpuslarla ilgili çalışmamız var.” Yaptı mı? Yaptı. Hiç kimse inkâr edemez. Hangi aydayız? Mart ayındayız. Bir çalışma var mı? Yok. Bu pakette var mı bir şey? Yok. Genelgeyle bu iş halledilmeye çalışılıyor. Kasım ayında ne oldu? 28 Şubat mahkûmu Vural Avar Paşa ileri derecede alzaymır olmasına rağmen hâlen cezaevinde tutuluyordu ve tahliye edilmiyordu; mahpus düştü, hayatını kaybetti, büyük bir skandal oldu çünkü ileri derecede hasta, alzaymır, çok kötü durumdaki bir hastaydı, tahliye edilmiyordu. Ya, biz bakın aylardır, yıllardır hasta mahpusların durumunu dile getirmekten dilimiz kurudu, hiç kimsenin umurunda değil. Vural Avar Paşa vefat etti, hemen apar topar iki ayakları bir pabuca girdi, ne yapacaklarını bilemediler, yandaş TV kanallarına çıkıp açıklama yapmaya çalıştı Sayın Bakan ve 5275’te bir düzeltme yapacağına bir genelgeyle işi kurtarmaya çalıştı. Ya bakın, biz bunu söylüyoruz. Eğitim araştırma hastanelerinde akademik kadro çok daha iyi olmasına rağmen onun verdiği infaz ertelemelerini kabul etmeyen bir Adli Tıp Kurumu var, burada siyasi bir yönetim var. Genelge apar topar bir şekilde “Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne kararları ne olursa olsun gönderin.” diye yazı yazdı genelgede, bilmiyor muyuz? Ne demek bu? Aman bizi rezil etmeyin, skandallar çıkmasın, duruma bir bakalım. Ya, devlet böyle mi yönetilir arkadaşlar? İşte, bakın, bir yargı paketi gelmiş, hasta mahpuslarla ilgili maddeler var, onlarla ilgili bir şeyler yapalım, bu yok.

Şimdi cezaevleri çığırından çıkmış durumda. 350 bine yakın insan cezaevlerinde ve her geçen saniye artıyor, dünya birincisi olmuş durumdayız. Cezaevlerinde bu kadar artan sayıdan sonra en başta sağlık konuları ve diğer ağır hak ihlalleri peşi sıra geliyor. Bize binlerce başvuru geliyor, cezaevlerinin durumunun son derece kötü olduğuna dair bir görüntü ortada. İnsanların tedaviye ulaşma hakkıyla, sağlığa ulaşma hakkıyla, infaz ertelemeyeyle ilgili işlemlerin bir an evvel olmasıyla ilgili çok önemli sıkıntılar var.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Gergerlioğlu, toparlarsak, tamamlıyoruz çünkü bir milletvekilimiz daha var.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tamam, toparlıyorum efendim.

Şimdi, bütün bu tablodan sonra, biz açıkçası, bu kadar adil olmayan yargılamaları, evet, bunları eleştiriyoruz ama cezaevlerindeki bu fecaat tablonun temizlenmesi için bir genel af çıkması gerektiğini söylüyoruz. Milyonlarca kişi şu anda bir genel af beklentisi içinde yani adil olmayan yargılamalarla yüz binlerce insan cezaevlerine doldurulmuş ve birçok hüküm de onanmış ve şu anda bir genel af çıkmadan bu konunun sıhhatli bir şekilde temizlenmesi mümkün değil; genel affın bir an evvel çıkması lazım.

Sayın Başkan, depremde yine mahpusların durumu son derece büyük bir sıkıntı arz etti. Hasar gören birçok cezaevinden nakiller oldu, Elbistan'dan, Türkoğlu'ndan -takip ediyoruz- birçok farklı yere nakiller yapıldı ve mahpuslar burada eşyalarını alamadan ve çok büyük mağduriyetler yaşayarak ayrıldılar veyahut da mahpus yakını depremedeler başka yerlere gitmek zorunda kalınca işte, diyelim Maraş'tan Konya'ya gittiğinde yakınının nakli konusunda hiçbir şekilde yardımcı olunmuyor. Adalet Bakanlığı yetkilileri burada, birçok soru önergesi veriyoruz maalesef bu konuda büyük bir duyarlılık görüyoruz. Ya depremede, yakını ölmüş, beş kuruşsuz kalmış; perişan durumda insanlar, canını zor kurtarmış, işte Maraş'tan Antalya'ya gitmiş, Konya'ya gitmiş “Ya bir nakil için özel yardımcı olun.” diyor, kimsenin umurunda değil; bu gerçekten çok üzücü bir durum.

Son olarak, biz binlerce hasta mahpusun durumunu yoğun bir şekilde gündem ediyoruz ve maalesef çözümsüz durumda olduğunu görüyoruz. Menemen R Tipi Cezaevinde yüzde 89 engelli Şerife Sulukan'ın, çok ağır derecedeki bir hasta mahpusun dramı hâlâ devam ediyor. Diyarbakır Cezaevinde Mehmet Emin Özkan çok ağır bir hasta; görseniz vicdanınız sızlar ama hâlen bu dram devam ediyor. Bu konuda söyleyeceğimiz çok şey var fakat son olarak, yargı paketiyle ilgili iki hususa değinmek isterim. Biz cezaevlerindeki ihlallerle ilgili çok söz söylüyoruz ama infaz koruma memurlarının da burada daha öncesinde vadedilen maaş katkısıyla ilgili, maaş iyileştirilmesiyle ilgili bir madde katılacaktı yasa teklifine fakat bunun çıkarıldığını görüyoruz; bunun katılması noktasında önemli bir talep var. İş barışının sağlanması, ihlallerin azalması anlamında bunun gerçekleştirilmesi gerekiyor. İnfaz koruma memurları da yoğun ve stresli bir iş yapıyor. Bu maaş iyileştirmesinin “Efendim, işte, deprem oldu, veremeyiz.” “Şu oldu veremeyiz.” Ama yani bunu önceden düşüncektiniz. Afet anıyla ilgili önceden bir plan yapmıyorsunuz ve insanların hakkını çiğniyorsunuz bu sefer. Afet planı yapılmıyor, afetle ilgili tüm paralar, bir tarafa konulması gereken tüm ihtiyati paralar konulmuyor, bütün hepsi harcanıyor, devlet borçlu bir hâle geliyor; ondan sonra “Memuruma bir şey veremem.” deniliyor; bu olacak bir iş değil.

Yine, aynı zamanda, cezaevinde çalışan dış hekimleriyle ilgili de bir sıkıntı var. Onlara da maaş iyileştirilmesi yapılması gerekiyor. Adalet Bakanlığında çalışıyorlar, Sağlık Bakanlığındaki meslektaşlarına göre çok daha az ücret alıyorlar, bu da işte performanslarını etkiliyor ister istemez. Bize cezaevlerindeki dış sorunlarıyla ilgili çok şikâyet geliyor. Yani anlıyoruz, normal muayenelerle ilgili aksamalar oluyor ama dış muayeneleriyle ilgili inanılmaz derecede gecikmeler yaşanıyor; demek bir sorun var. İşte, bakın, Adalet Bakanlığına bağlı dış hekimleri bize ulaşıp bunu söylüyor, biz de burada bunun altını çizmiş olalım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan, benim diyeceklerim bunlar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi Malatya Milletvekilimiz Bülent Tüfenkci Bey'e söz veriyoruz.

Sayın Tüfenkci, buyurun.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Değerli Başkanım, çok Değerli Komisyonumuzun üyeleri; öncelikle ben de sizlere teşekkür ediyorum.

Tabii, depremde hayatını kaybeden bütün kardeşlerimize de Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum, yarahlara da acil şifalar diliyorum.

Depremi Malatya’da yaşayan bir kardeşiniz olarak tabii o anı yaşayan hem de 1 kere değil, 2 kere, 3 kere, 4 kere, sürekli... Bugün otuz altıncı gün, işte, ilk defa il ve bölge dışına çıkan bir kardeşiniz olarak orada yaşananları ilk ağızdan ve bunu objektif olarak da kısaca anlatmak istiyorum. Tabii, işin içinde veya yaşamazsanız bazı şeyleri anlamak ve anlatmak mümkün değil, bazı şeyleri dışarıda olunca konuşmak da çok kolay. İlk 04.17’de Malatya ve bölge bir buçuk dakika sallandı 7,8 şiddetinde ama çok şiddetli, yüzeye de çok yakın bir şekilde. Dakikaların, saniyelerin bitmediği bir zaman dilimini yaşadık. O an Malatya’da yüzde 99’u 1999 öncesi yapılan binalar ve özellikle iş yerleri ve ofisler çöktü. Benim ev 7 katlı, aşağı inip, hanımı bir yere bırakıp ondan sonra kriz masası oluşturmak için uğraşırken ilk gittiğiniz yerde insanların o yıkık üzerinde daha -deyim yerindeyse- dumanı tüterken toz toprak içerisinde çıkışı seyredip o çaresizliği yaşamamanın nasıl bir duygu olduğunu burada anlatmak çok kolay değil. Oradaki yardıma gelecek insanların da tamamının aynı depremi yaşadığını düşündüğünüzde... Bir de kar ve tipinin çok şiddetli olduğu, soğğun da çok şiddetli olduğu bir an. Size yardıma gelecek komşu illeriniz neresi? Adıyaman. Adıyaman’da da deprem olmuş. Neresi? Maraş. Maraş’ta da deprem olmuş. Neresi? Hatay. Ya da orada deprem olsa bizim buradan oraya gidecek insanlar olması lazım, ekipler olması lazım. Peki, başka illerden nasıl gelecek? Havaalanlarımız zarar görmüş, açık tutmaya çalışıyorsunuz. Karayolları yolu açmaya çalışıyor. Sivas bize 200 kilometre, belki merkezi 250 kilometre yani orada dozerlerin yolu ancak adım adım açarak gelmesiyle yardım ekibi sekiz on saatte geliyor. Tam o sırada ekipler oluşturulmuş, yardımlara gidiyor. 140 yerde çöktü vardı, o ekipler o an, 2’nci depremde, 7,6’da şiddetli depremde içine düştüler ve adamlar, bunların hepsi ya kamu görevlisi ya asker ya bir başka şey; herkes kaçıştı, bıraktı “İstifa ediyorum.” dedi, gönüllüler kaçıştı. Çünkü niye? O 2’nci depremde de enkazın üzerindeyken... Biz de oradaydık, Valilikteydik, Valilik binası çöktü. O anda Turizm Bakanımız da vardı, diğer arkadaşlarımız da vardı, Valilik binası çökerken kurtulduk. Bunu ya, o an “Devlet nerede?” “Şu nerede?” “Bu nerede?”den ziyade insanlar, herkes “Birbirimize ne yapabiliriz?” veya “Nasıl yardım ederiz?” Çünkü o an enkazın üzerindeki devlet görevlileri veya yardım kuruluşları veya bir başka yerden gelenler de kurtarmaya çalıştığı insanların akıbetine düştüler; böyle bir ortam.

Ben yine burada bir hakkı da teslim etmek istiyorum, bugün eleştiriliyor belki ama 2’nci Ordu Komutanı Metin Paşa o gün oradaydı, o da dört buçuktan itibaren, beşten itibaren o kriz masasındaydı ve bizim orası karargâh, dolayısıyla, çok sayıda asker yok. Bütün ordu Suriye ve Irak’ta operasyonda olmasına rağmen onları toparlayıp talimatlarını bizzat verdiği şahit olduk. Hatay da buraya bağlı, 2’nci Orduya bağlı, Maraş, Adıyaman, diğer bölgeler de onun alanında ve böyle bir ortamda gerçekten adam cansıparane şekilde çabaladı. Geldi, sivillerle beraber, Valiyle beraber “Ne yapılabilir?”i... Valinin talimat vermesine gerek yok çünkü adam yanında ve aynı şekilde, ne derse, ne istenirse yapılıyor ve rakamlar da belli, işte ne kadar helikopter uçurmuşlar, ne kadar sorti yapmışlar, ne kadar malzeme toplamışlar veya ne kadar çadır kurmuşlar. 2’nci Ordu Komutanı bütün lojistiğini Malatya’nın emrine verdi veya elinde ne kadar çadır varsa, ne kadar eleman varsa, enkazların başına veya çadır kurulmasına tahsis etti, depolarını bu iş için, depremedeler için tahsis etti. Dolayısıyla, orada “Şöyle oldu, böyle oldu.”dan ziyade, eksikliklerimiz ne, bundan sonra ne yapılır onu objektif olarak ortaya koyup devam etmek gerekir.

Yine, aynı şekilde, bize ilk gelen il Elâzığ çünkü o an tek açık yol orasıydı. Ekmeğe, suya ihtiyaç

duyulduğu, Malatya’da fırınların tamamının çöktüğü bir alan. Malatya’daki yıkılan bina sayısı 90.171 bağımsız bölüm. Çarşıları yok, çarşıdaki 17 binin üzerinde dükkânımız yıkıldı. O anda, şunu da ifade edeyim: Bizde Milliyetçi Hareket Partisinin 1 milletvekili var, CHP’nin de 1 milletvekili var; gerçekten onlara da teşekkür ediyorum. Gerek Veli Ağbaba gerek Mehmet Fendoğlu ilk dakikalardan itibaren bizimle beraberdi, sonuna kadar da bütün toplantılarda da beraberdik; ne yapılması gerektiğini Veli Bey de söylediğinde dikkate alınıyordu, diğer arkadaşlar da söylediğinde dikkate alınıyordu çünkü orada şu parti, bu parti, siyaset ayrımı değil; o acıyı, o enkazı nasıl kaldırırız telaşı içerisindeydik. Zaten bir iki gün sonra da planlamalar, programlar daha oturarak devam etti ve bugün itibarıyla enkazların büyük bir bölümü kaldırılıyor, kaldırılmakta.

1.224 vefatımız oldu Malatya’da. Tamamının kimlikleri belirlendi, 2 yabancı var, onların kimlikleri belirlenemedi. Dolayısıyla, adliye personelimiz de bu konuda... Adliye binamız da kullanılmaz hâlde, buna rağmen başka illerden takviyelerle arkadaşlarımız hem delil tespiti noktasında hem bir yandan da soruşturmaları açmakla ve başlatmakla da görevlerini yaptılar, yapmaya da devam ediyorlar.

Bizim doğal gazımız kesilmedi, deprem anından itibaren de kesilmedi; elektriğimiz kesilmedi -Malatya için söylüyorum- iletişimimiz kesilmedi, iletişimlerimizi rahat kurduk ve hiçbir bölgede bu noktada bir sıkıntı oluşmadı.

Yine, iş makineleri noktasında... İkinci günden itibaren çevre illerden gelmekle beraber iş makineleri sayısı yeterli oldu. 8 bine yakın personel arama kurtarmada çalıştı ve bunun 6 ülke de yabancı olmak üzere uluslararası arama kurtarma ekipleri de Malatya’da bu konuda çalışmalarını yaptılar ve 560 personelle gerçekleştirdiler. Sayısız enkaz altından insanlarımızı Allah’a çok şükür çıkarabildik ama çıkaramadığımız -dediğim gibi- 1.224 de vefatımız var; Cenab-ı Allah hepsine rahmet etsin ve kimseye de yaşatmasın arkadaşlar, hiçbir insanlık âlemine yaşatmasın; kolay değil.

Malatya’da yine başka sayısız depremlere de yakalandık ama böyle on saniye, yirmi saniye. Bu depremlerin artçısı 6,4; ona göre düşünün. Daha önce hasarsız olan bina artçıyla hasarlı duruma dönüşebiliyor.

Yine, Malatya’nın yapı stoku, evet, ağır hasarlı ama çöken bina sayısına baktığımız zaman -biraz önce de ifade ettiğim gibi- bunların büyük bir bölümü 1999’dan, Deprem Yönetmeliği’nden önce yapılan binalar. Yapı denetiminden geçtiği hâlde yüzde 3 oranında yıkılan binalar var, diğerleri yapı denetiminde olanların yıkılmadığını, aynı anda çökmediğini ama hasarlı olduğunu biliyoruz. Bu şu demek değildir: Yani sorumluların yargıdan veya hesap vermeden kaçması anlamında asla bir şey düşünülmemesi lazım. Hele o acıyı yaşadıktan sonra kim, nasıl sorumluluğu varsa o sorumluluğu yerine getirmesi gerekir. Malatya Büyükşehir Belediyesi ilk dakikadan itibaren su noktasında, ekmek, iaşe noktasında ve diğer lojistik ve enkazları kaldırma noktasında gerçekten olağanüstü çalıştı çünkü bütün elemanları aynı zamanda depremlerde. Birçok elemanı göçük altında kalmış, yaralı veya şehit olmasına rağmen, ölmesine rağmen bunların büyük bir kısmı yine vazifelerini yapmaya devam ettiler. Onun için de bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Tabii, şehir boşaldı, yarısı şehri terk etti, başka yerlere gitti. Ama inşallah, bazı arkadaşlara hayal gibi gelse de kısa zamanda yapıp tekrardan şehri hep beraber, el birliğiyle -bunu yine siyasi partiye veya kendimize mal etmeden söylüyorum- şehrin bütün bileşenleriyle daha yaşanılabilir bir Malatya’yı, daha özgür bir Malatya’yı, daha kendi kültürlerine sahip çıkan bir Malatya’yı hep beraber inşa etmek istiyoruz. Bununla ilgili kararımız var ve bu noktada da çalışmalarımızı inşallah devam ettiriyoruz, ettireceğiz de temelleri de attık. Şehri yerinde dönüştüreceğiz, hayalet şehir hâline getirmeyeceğiz, bunu da buradan ifade etmek istiyorum.

Teklif de ilgili özellikle yine avukatlık mesleğiyle ilgili de bir konuyu söylemek istiyorum.

Tabii, bu konuda getirilen 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda avukatların büro kurma giderlerinin karşılanması, uygun şartlarda finansman desteklerinin sağlanması, yeni başlayan avukatların mali olarak desteklenmesi önemli. Keşke burada özellikle deprem bölgelerindeki avukat arkadaşlarımıza pozitif anlamda ayırım sağlayacak bir öneriyi de buradan getirip hayata geçirirsek daha uygun olur diye düşünüyorum.

Ben tekrardan teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyorum Sayın Tüfenkci.

Biz de yaşadığınız bu acı deprem olayından dolayı geçmiş olsun diliyoruz hem Malatya'ya hem diğer 11 ilimize, Hatay'ımıza, Maraş'ımıza, Adıyaman'ımıza. İnşallah tüm burada yaşayan vatandaşlarımıza tekrar geçmiş olsun diliyorum.

Şimdi değerli arkadaşlar, görüşmeleri tamamladık. Bir önergemiz var alt komisyon kurulmasıyla ilgili, onu okutacağım, oylayacağım, daha sonra maddelere geçilmesini oylayacağım. Erinç Başkana, Barolar Birliği Başkanımıza bir söz vereceğim. Sonra tüm bu konuşmalara dair teklif sahibi İbrahim Yurdunuseven ve Mustafa Arslan Bey'e de hazırlamış oldukları varsa bu hususlarla ilgili cevapları verip daha sonra bir ara vereceğiz, yemek arası, tabii bir saatlik ara, ondan sonra da tekrar kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi bir önergemiz var, onu okutup oylayacağım.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon günde bulunan İcra ve İflas Kanunuyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4997) bir alt komisyon kurularak incelenmesi hususunda gereğini arz ve teklif ederiz.

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeyi okuyun.

Gerekçe:

Kanun teklifi 20 ayrı kanunda değişiklik öngören oldukça kapsamlı bir tekliftir. Toplum açısından aciliyeti olan düzenlemeleri de içermemektedir. Uygulamada sorun çıkaracak bazı düzenlemeler de söz konusudur. Bu nedenle alt komisyonda değerlendirilmesi, teklifin ayrıntılı şekilde incelenmesini ve tereddütleri giderici bir düzenleme yapılmasını sağlayacaktır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, değerli milletvekillerimiz, okunan önergeyi oylarınıza arz ediyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Değerli milletvekillerimiz, kanun teklifimizin geneli üzerindeki konuşmaları tamamladık

Şimdi kanun teklifinin maddelerine geçilmesini oylarınıza arz ediyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi milletvekillerimiz tarafından kabul edilmiştir.

Şimdi, Türkiye Barolar Birliği Başkanımız Erinç Bey'e, yine daha sonra da ileri sürülen hususlarla ilgili teklif sahibine söz vereceğiz.

Barolar Birliği Başkanımız Erinç Sağkan Bey'e söz verdim.

Sayın Başkan, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, değerli baro başkanlarım, bürokratlar, kıymetli basın emekçileri; ben de hepinizi Türkiye Barolar Birliği adına saygıyla selamlıyorum. Tüm tartışmaları bu aşamaya kadar dinledim.

Ben bugün, tabii, çerçeve olarak öncelikle teklifin Avukatlık Kanunu'nda değişiklik düzenleyen 12'nci, 13'üncü, 14'üncü maddeleri ile kısmen de olsa Noterlik Kanunu'nda düzenleme yapılan 15'inci maddesine değineceğim. Daha sonra madde görüşmelerine geçildiğinde hukuk müşavirliğinden burada hazır bulunan çalışma arkadaşımız maddelere ilişkin ayrıntılı değerlendirmelerini zaten sizlerle paylaşacak.

Kıymetli heyet, aslında başlamadan önce ben de yaşanan büyük acı sebebiyle depremde hayatını kaybeden tüm yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet ve milletimize başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum.

Aslında Sayın Kaboğlu Hocam çok güzel özetledi, sistemdeki yanlış görüyoruz, biliyoruz, özellikle torba yasa sistemiyle üretilen yasalasma süreçlerinin getirdiği hataları görüyoruz. Ancak daha da önemlisi Kaboğlu Hoca'nın belirttiği üzere etki analizi yapılmadan yapılan yasaların yarattığı tahribatı görmekteyiz. Etki analizinin başında da tabii ki bir kanun yapıyorsanız ilgili bileşenlerinden öncesinde bir fikir almak, görüş almak, bir tartışma gerçekleştirmek, onu olgunlaştırdıktan sonra yasal sürecin başlaması gerekiyor. Ancak şunu ifade edeyim, ben 7'inci yargı paketinin başlıklarını basından öğrendim. Savunmanın çatı örgütünün Başkanı olarak Avukatlık Kanunu'nda -geçtim 21 kanunu, İcra İflas Kanunu'nu, içindeki tüm düzenlemeleri- düzenleme getiren bir kanunun çalışıldığını, üretildiğini ve yasalasma sürecine geldiğini basına verilen başlıklardan öğrendim, burada da size derdimi anlatmaya çalışacağım.

Yine yanlış bir yöntem, avukatların mali olarak desteklenmesi için diye getirilen bir maddenin aslında genç avukatlara ne kadar büyük bir zarar da vereceğini anlatacağım. Ancak lütfen, bizleri dinlerken bugüne kadarki tavrımızın aslında az önce bahsettiğim çerçevede olduğunu da göz önüne alarak dinleyin. Çoklu baronun yanlış olduğunu ifade etmiştik -81 baromuzun tamamı, bizi buraya sokmamışlardı- o zaman. Çoklu baronun bugün itibarıyla geldiğimizde bizim yargı sistemimize de savunma sistemimize de hiçbir katkısının olmadığını hep birlikte gördük. İki buçuk yıl geçti aradan, artık açık açık da konuşabiliriz, iktidar partisinden görüştüğümüz milletvekilleri de arkadaşlarımız da dâhil olmak üzere bu yasanın doğru olmadığını ifade ediyorlar. Geline nokta sadece kurum avukatları ve kamu kurumlarıyla dışarıdan çalışan sözleşmeli avukatlar çektikleri ızdırapla kaldılar. Devam ettik, daha sonra Genel Kurulda seçildik, teveccüh gördük, burada katıldık. Hatırlarsanız stajla ilgili bir yasa söz konusuydu nisan ayında, kamu kurumlarında staj yapanların aynı zamanda ücretlerini alarak stajlarına devam etmesini öngören bir yasaydı. Yanlış olduğunu ifade ettik, doğru değildi ancak sadece yanlıştır demedik, doğru yöntemi de ortaya koymaya çalıştık. Yılda yaklaşık 20 bin stajyer meslektaşımız var, gelin bu stajyerleri birbirinden ayırmayalım, kamu kurumlarındaki arkadaşlarımız da ücretsiz izne ayrılınsınlar ama her birisi İŞKUR'dan veya farklı bir kaynaktan devlet tarafından desteklenerek eşit şartlarda bu staj sürecini ama etkin şekilde yapsınlar dedik ancak maalesef yine derdimizi anlatamadık. Bugün gelinen noktada maalesef şu anda bize kayıtlı 27 bin stajyer meslektaşımız var, 27 bin stajyer meslektaşımız üniversitedeki şartlarının bile gerisinde. Yurttan çıkartılmışlar, pasoları ellerinden alınmış, 1 TL devlet desteği almadan staj yapmaya çalışıyorlar. Kurumlardan staj yapanlardan ise stajları kesintiye uğradığı için stajları iptal edilen örnekleri elimize gelmeye başladı çünkü adliye stajında bulunması gerekirken tapu sicil müdürlüğünde görevini yapmaya devam ettiği tespit edilen stajyer avukat tabii ki stajı kesintiye uğradığı için yaklaşık beş ay yaptığı stajı kararla iptal edildi. Aslında bakarsanız o arkadaşımız zarar görmeye başladı bu işten, maalesef

birçoğu da süreç içerisinde bu zararı görecek. Bizim yaptığımız uyarıların o sebeple gerçekten hukuk çerçevesinde ve sisteme katkı sunmak üzere olduğunun tekrar bu çerçevede değerlendirilmesi kaydıyla şimdiki açıklamalarımızı da sizlerin bilgisine sunmak istiyorum.

Değerli heyet, şimdi baro keseneği söz konusu. 13'üncü maddede mesleğe yeni başlayan avukatların mali olarak desteklenmesi amacıyla mesleğin ilk beş yılında baro keseneğinin alınmayacağı düzenleniyor. Bize bu düzenlemeyi yapanlar ne 0-5 yaş meslek grubu kaç kişidir; ne ne kadar aidat ödenmektedir gibi hiçbir veriyi bizden almadılar, ben sizlerle burada paylaşmak durumundayım. Şimdi, yıllık kesenek dediğimiz kesenek, Avukatlık Kanunu 81/2'nci maddesinde düzenleniyor ve sınırsız bir yetki verilmiyor barolara. Barolara verilen yetki en az 1000 en çok 4000 gösterge rakamının her yıl belirlenen memur maaş katsayısıyla çarpımıyla belirleniyor. Gösterge rakamını da belirleyen baroların genel kurullarıdır. En yüksek orandan 4000 olarak alınırsa memur maaş katsayısıyla çarpılması neticesinde bir baronun en yüksek belirleyeceği aidat 1.554 TL'dir Şu anki barolarımız içerisinde en düşük aidat 500 TL, genel olarak 83 baronun belirlediği aidatların ortalaması şu anda 1.012 TL'dir. Değerli heyet, yıllık ücrettir bu ve 2020'nin Temmuz ayında çıkartılan yasayla 0-5 yaş meslek grubu zaten bu yıllık keseneğin yüzde 50'sini ödemektedir yani Türkiye'de şu anda 0-5 yaş meslek grubu bir avukatın yılda ödediği baro keseneği 500 Türk lirasıdır, bunun da 250 TL'sini ocak ayında, 250 TL'sini ise temmuz ayında öder. Şöyle ifade edeyim, 0-5 yaş arası bir meslektaşımızın ödediği aidat ayda 41 TL'dir, ayda 41 Türk lirasıdır. Yani bu parayı ödememenin genç bir meslektaşına mali olarak nasıl bir destek olacağını ben sizlerin takdirine tabii ki bırakmak durumundayım. Ancak bu paranın ödenmemesinin neye tekabül edeceği ve nasıl zararlar ortaya çıkacağı hiç konuşulmayan konu, eğer bunları ortaya koyarsak belki bu değerlendirme daha kıymetli olacaktır inancındayım.

Şimdi, barolar ne iş yapar? Nedir genel olarak mesleki anlamdaki faaliyetleri? Bir tane araya bir parantez gireyim, beni geçen hafta Hatay'daki çadır kentin komutanı aradı. "Ben barolara ve avukatlara teşekkür etmek istiyorum, depremin ilk anından itibaren buraya gönderilen yardım kolileri o kadar kıymetli ve o kadar ihtiyaç sahiplerine ulaştı ki bu kadar organize şekilde bu yardımları ulaştırdığınız için sizlere teşekkür etmek istiyorum." dedi Hatay'daki bir çadır kentin komutanı. Bunları geçiyorum, toplumsal olaylara duyarlılığımız, kadın hakları savunuculuğumuz, çocuk hakları savunuculuğumuz, çevre hakları savunuculuğumuz; bunların hepsini geçiyorum kenara. Sadece mesleki faaliyetlerde barolar ne iş yapar? Baroların personelleri ne iş yaparlar? Baro kalemleri vardır, bu kalemlerde sicil dosyaları tutulur, faaliyet belgeleri verilir. Avukatların bütün talepleri burada incelenir, yerine getirilir. Disiplin dosyaları tutulur, bunların soruşturma ve kovuşturma aşamaları vardır. Bütün adliyelerde avukat odaları görürsünüz. Her birinin içerisinde herhangi bir ilden giden avukatın oturup çalışacağı bilgisayar, yazıcısı, bunların tonerleri ve kâğıtları bulunur. Çalışma ve dinlenme alanları bulunur. Vestiyer ve cübbe teminleri vardır. Sadece bir tane örnek vereyim, her başlayan avukata yemin ederken barolarımız tarafından bir tane cübbe hediye edilir. O cübbenin değeri şu anda zaten 200 Türk lirasıdır. Bırakın 500 TL'lik aidatın, verilen daha mesleğe yeminde zaten cübbenin bedeli 200 Türk lirasıdır. Duruşma defterlerini, takvimlerini vesaire saymıyorum. Gittiğimiz tüm adliyelerde ücretsiz hukuk yazılımları vardır, genç meslektaşlarımız için bunlar; bütün genç meslektaşlarımız o adliyelerin içerisinde, onlara tahsis edilen alanlarda bu yazılımları kullanarak dilekçelerini hazırlarlar. Adliyeler arası servis... Sadece örnek vereyim: Ankara'da adli yargı ilk derecesi 6 ayı mahkemede hizmet görüyor, birçoğunuz biliyorsunuz. Bu adliyelerin tamamı arasında ücretsiz servis ağı vardır; bunların tamamını genç avukatlar, genç meslektaşlarımız kullanırlar. Bütün barolarımızın, cezaevlerine servis araçları vardır; bunların her birinin mazotu, kiralanması, personel maaşları inanılmaz oranlardadır ve bu, tamamen...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Baro başkanları neden içeri giremiyor? Dışarıdalar

da “Başkan almıyor.” diyorlar.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkanım, baro başkanları alınmıyor mu?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çalışma yapıyor.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Tamam da baro başkanları...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Kıymetli Başkanım...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, Barolar Birliği Başkanı konuşma yapıyor; baro başkanları alınsın.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Değerli Başkanım, ben konuşmamı belli bir ölçüye getirdim. Müsaade ederseniz, bu saate kadar dışarıda baro başkanlarımız beklediler, bu konuşmayı onlar da dinlemek istiyorlardır; yerimiz de uygun; o anlamda, dinlemeleri gayet usule de uygun olacaktır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Usulü normal karşıladı arkadaşlar, bir şey demiyorlar.

Buyurun, devam edin.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Peki.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Baro başkanı kaç kişi var burada?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ne demek “normal” ya? Sizin yaptığınız mı normal, bizim yaptığımız mı normal?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Onları ilgilendiren bir mesele, ne olacak yani?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, bunu da yapmayın yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, özel de konuşuyoruz. Baro başkanları geliyor, gidiyor, olabilir... Böyle bir tarz mı olur ya? İlk defa mı geliyor baro başkanları? Toplantıdan beri geliyorlar buraya. Olabilir.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ne var yani şimdi gelip burada dinleseler?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ya, arkadaş, bak, Abdullah Bey, olayı bilmeden hâlâ diyorsunuz ki...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bilmekle ne alakası var Sayın Başkan?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, bir dakika, ben şimdi soracağım ne olduğunu. Allah Allah!

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Demokrasi var, Başkanın dediği olur ya!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Demokrasi var tabii! Öyle demokrasi...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani, arkadaşlar sadece bu saatte gelmiş de alınmıyormuş gibi... Deminden beri geliniyor. Bir aksaklık olabilir, bir dakika, insicamımı bozmayın. Böyle mi girilir yani?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır, Barolar Birliği Başkanı konuşuyor, en azından bulunsunlar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Siz devam edin.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Sayın Başkanım, ben devam ederim. Bu konuda siz kararınızı olgunlaştırırsanız eğer... Baro başkanlarımız da bu saate kadar burada beklemişler; uygun görürseniz girsinler, konuşmamızın devamını en azından onlar da takip edebilsinler.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Tamam da “Başkan izin vermiyor.” dedi ya.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ya, Hanımefendi, oturur musunuz? Bir milletvekili...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – “Hanımefendi” değil! “Beyefendi” o zaman... Allah Allah!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Milletvekili, oturur musunuz? Ya, bakın, Komisyona...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Kimin ayakta duracağına siz mi karar vereceksiniz? Baro başkanları girmek istiyor, “Başkan izin vermedi.” diyor ya, bu kadar basit!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ya, lütfen, oturur musunuz? Bakın, şu anda, saat ikiden itibaren, iki buçuktan itibaren bir insicam var burada. Bir aksaklık olabilir, gelip kulağımıza söylersiniz; bir sürü arkadaş geldi, söyledi. Yani, bir konuşma devam ederken ortaya böyle bir lafla girilir mi arkadaşlar?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, yani, biz de...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz bir sürü arkadaş... İlk andan itibaren belli bir sayıda arkadaşımız girdi, çıktı; Genel Sekreterimiz söyledi; farklı arkadaşlar geldi, “Onlar da gelsin.” dedik.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tamam. Şimdi almıyorsunuz diye biz de...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ya, almıyoruz diye bir şey yok arkadaşlar.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tamam, siz de giderin, bitti olay; bu kadar basit.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir yanlışlık var ortada ama şu hareketi tasvip etmeyin lütfen. Bu Komisyonun bir insicamı var ya!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, Komisyonun çalışmasını kimse engellemiyor. Burada baro başkanları var.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, bir konuşma yapılacak.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Barolar Birliği Başkanı burada bir konuşma yapıyor. Bizim talebimiz şu: Gelsinler, dinlesinler. Biraz önce engelleme olduysa biz de bunu dile getirdik.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Zaten odaların başkanları o konuşmayı dinlemek istiyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Milletvekili, hâlâ bu Komisyonun insicamını bozuyorsunuz!

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Bozmuyorum. Siz...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, bozuyorsunuz efendim!

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hayır, baro başkanları içeri...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sanki siz gelmişsiniz de burada bir şey yapmışsınız gibi... Bütün arkadaşların ricası var burada.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hayır, baro başkanlarını içeri almamak ne demek?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yok öyle bir şey! Yok öyle bir şey!

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ya, tamam, “Yok öyle bir şey.” dersiniz! Talimat vermişsiniz, “Başkan almıyor.” dediler.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Sayın Başkanım, ben devam edebilir miyim?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Başkan, buyurun, devam edin.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aslında en önemli kısım...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Başkanım, biraz da toparlayıcı olursak; esas, teknik olarak konumuza...

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Başkanım, aslında tam baroların faaliyetlerini...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Başkanım, buradaki herkes avukat; baroların faaliyetlerini herkes biliyor aşağı yukarı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Müsaadenizle arkadaşlar ya...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Belki bilinmeyen kısımları vardır Başkanım; emin olun, bilinmeyen kısımları var. Mesela, eminim, birçoğunuz birçok baromuzun “genç büro” adı altında 0-3 yaş meslek grubu ve 0-5 yaş meslek grubu için ofisler kiraladığını; içlerine bilgisayarlar, onların çalışma ortamlarını koyduklarını; bugün en ufak, 1+1 bir büronun bile 12-13 bin lira kirasının olduğu yerde sadece 0-5 yaş meslek grubu için inanılmaz masraflar yaptığını kuvvetle muhtemel bilmiyorsunuz. O yüzden, bizim bunları söylememiz gerekiyor ki aslında bu aidatları kaldırmamız genç ofisleri kapatmayla eş değer olduğunu ortaya koymamız gerekiyor. 500 liralık aidatını ödememesi için bir avukatın şu anda oturup... Bursa Barosu Başkanımız burada; açıkları, yıllardır devam eden genç ofisi kapattığı zaman yüzlerce meslektaşının bürosuz kalacağını benim burada sizlere anlatmam gerekiyor.

Bakın, daha da önemli bir konuyu şimdi sizlerle paylaşacağım: CMK ve adli yardımda pozitif ayrımcılık uyguluyoruz yıllardır. Bir meslektaşımız mesleğe başladığında, bu mesleğe ilk adımını attığında ilk yapacağı iş şu: Gelir, baronun CMK listesine ve adli yardım listesine kaydolur; oradaki işe en çok onların ihtiyacı var. Ve barolarımız bir pozitif ayrımcılık uyguluyorlar; ortalama puandan başlatmazlar genç meslektaşları çünkü hep şunu söyleriz biz: Avukatların arasında “kıdemli” ya da “kıdemsiz” ayrımı yoktur ancak genç meslektaşlarımıza pozitif ayrımcılık yapmak zorundayız. Dönem dönem de yaşı büyük olan meslektaşlarımız bu uygulamadan dolayı bizleri eleştirirler, “Yapamazsınız; herkesi aynı puanda başlatmak zorundasınız.” derler, kabul etmeyiz. Ama bugün yeni bir avukat CMK’den iş almaya başladığında en azından 15 ila 20 bin TL civarında bir ekstra avantajla mesleğe başlar. Şimdi, siz bir avukatı tamamen aidat ödemekten çıkarttığınız zaman artık baroların onları bu sistem içerisinde o pozitif ayrımcılıkla koruyabilecekleri alanı da ortadan kaldırmış olursunuz. Aslında verilecek olan zarar... 500 TL ödetmeyerek herhangi bir mali katkı sundurmadığınız gibi aynı zamanda genç ofisler gibi, aynı zamanda CMK ve adli yardımdaki pozitif ayrımcılık gibi ellerindeki çok ciddi avantajları maalesef ki ortadan kaldırmış olursunuz.

Bakınız, bu hizmetler için gerçekten bir ekonomik güç gerekiyor; bunları başka türlü sunma şansınız yok. 83 baroda toplam 1.210 personel çalışmakta şu anda; bu 1.210 personelin aileleriyle birlikte yaklaşık 5 bin kişilik bir işeyi barolar sağlıyor. Bu baroların güçsüzleştirilmesi maalesef ki bir noktada artık işten çıkartmalara kadar gitmek zorunda kalır. Bugün, zaten hakkıyla -altını çizerek söylüyorum, hakkıyla- artırılan asgari ücretten dolayı, gelirlerimizin o oranda artmaması sebebiyle çok ciddi sorun yaşarken aynı zamanda, bu durumla beraber, gerçekten barolar ekonomik bir kaosu içerisine doğru sokulmak durumunda kalacak.

Ve şunu da eklemek istiyorum: Aynı zamanda EYT geldi. O kadar çok başvuru var ki şu anda EYT’den dolayı. Size sadece bir tane örnek vermek istiyorum, hem de deprem bölgesinden, net veriyle

paylaşmak istiyorum sizlerle: Bakın, bizler aidatlarımızın tamamını tahsil edemeyiz; genelde yüzde 50, yüzde 60'lardadır bizim aidat tahsil edebilme oranımız. Tamamını tahsil etsek dahi Kahramanmaraş Baromuzun bugünkü geliri 1 milyon 45 bin lira, bugünkü kanunla. Bu kanun teklifi yasalaşırsa geliri 1 milyon 45 bin liradan 576.400 TL'ye düşecek Kahramanmaraş'ın ortalaması. İsteyen tüm üyeler; tek tek, bütün illerin aldığı aidatlar, gelirleri ve yasa çıkarsa ne duruma geleceğini gösteren verimiz burada. Sadece Kahramanmaraş'tan 2 personelimiz EYT'den dolayı emekli olmak istedi; 2 personelin şu anda kıdem tazminatları 600 bin TL. Bu baroları iflasa sürükleriz hep birlikte. Bu baroların bu ücretleri karşılama şansı ve az önce saydığım hizmetlerin hiçbirisini sunma şansı maalesef ki kalmaz; bu gerçekliği ben ortaya koymak durumundayım.

Değerli heyet, biz, genç avukatlar için yapılmasını öngördüğümüz birçok şeyi Bakanlığa defalarca kez ibraz ettik. 5 Nisanda geldim, Mecliste bütün partilerimizin Grup Başkan Vekilliklerine sundum. O kadar somut, yapılabilecek konular var ki... Meclis araştırması komisyonu kurulmasını istedik. Bir yılda 9 meslektaşımız intihar etti bizim, 3 de stajyer avukat arkadaşımız. “Avukata dönük şiddet her gün, her yerde, her alanda; bunlar araştırılsın diye Meclis araştırması komisyonu kurulsun.” dedik. “Hukuk fakültelerindeki başarı puanı sıralaması, kontenjanlar yeniden belirlensin.” dedik. Sayın Adalet Bakanımız Abdulhamit Gül “100 bin barajı ilk defa bu yıl uygulanacak. Bir sonraki yıl barajı 75 bine çekiyoruz.” dedi; maalesef, geçtiğimiz yıl, tam tercihlerden bir gece önce YÖK'ün kararıyla tekrar, Sayın Bakanın sözüne rağmen, 125 bine çekildi baraj.

“Stajyer avukatlara ücret ödenmesi” dedik; bir yıllık genç girişimci prim muafiyetinin beş yıla, olmazsa üç yıla çıkartılmasını önerdik; ilk beş yıl için serbest çalışan avukatların asgari ücrete kadar olan gelirlerine vergi muafiyeti sağlanmasını önerdik; uzlaştırmacılığın, İnsan Hakları Eylem Planı'nda da belirtildiği üzere, yalnızca hukuk fakültesi mezunlarına tahsis edilmesini önerdik; CMK ücretlerinin mesleğin onuruna yaraşır bir seviyeye çıkarılmasını önerdik; birikmiş adli yardım ücretlerinin ödenmesini talep ettik; adli yardım ve CMK'de KDV'nin yüzde 1'e, tüm avukatlık işlemlerinde yüzde 8'e indirilmesini önerdik; iş alanlarının genişletilmesini önerdik; “Vekâletnameler barolar tarafından çıkarılsın en azından.” dedik. Tüm dünyada avukatlar kendileri düzenliyorlar vekâletnamelerini, “Barolar yapsın bunu en azından.” dedik.

Yıllardır kamu avukatlarının özlük haklarını konuşuyoruz. İnsan Hakları Eylem Planı'nın içerisinde yer aldı; takvimi, görevli bakanlığı belirtildi; maalesef ki bugün hâlâ yedinci yargı paketinde biz burada konuşurken yüzlerce kamu avukatı buraya mesaj attı “Bizim sorunumuzu tekrar, lütfen hatırlatın; belki bir ihtimal bu kanun teklifinin içerisine girebilir.” diye. “Kamu avukatlarının özlük hakları genişletilsin.” dedik. Maalesef biz bunların hiçbirisini başaramadık ancak bugün, genç avukatların desteklenmesi için senede ödedikleri 500 TL'nin -o da 250 TL-250 TL, 2 taksitle- barolara ödenmemesi bir mesleki katkı olarak önümüze geldi.

Tabii, biz bu teklifin geri çekilmesini siz değerli heyetten talep ediyoruz, bekliyoruz bu mesleğin çatı örgütü olarak. Bunun, sadece burada bulunan baro başkanlarımız adına değil, 81 baronun istisnasız talebi ve bu konudaki teklifi olarak da bilinmesini talep ediyorum. Ancak açık konuşacağım: Birazcık artık buralara da gelerek, bu sistemin içerisinde siyasetin de bir tarafını öğrendik. Ok yaydan çıkınca maalesef bazı şeyleri başarmak da zor olabiliyor; o yüzden, benim açımdan tabii ki bu teklif çok yanlış bir teklif ve geri çekilmesini önermek Birlik Başkanı olarak görevim ancak bu konuda artık iradenin bir adım atılmasını zorunlu kıldığı noktasında bir kanaat hasıl oldu ise bu anlamda en azından bir öneride bulunabiliriz sizlere. Malum, genç girişimci prim desteği avukatlar için bir yıl süreyle uygulanıyor yani o bir yıllık sürede prim muafiyetleri var, vergisel muafiyetleri var. Teklifin tamamen geri çekilmesi mümkün değilse de -siyaseten söylüyorum bunu- en azından aynı eşitlikte, aynı çerçevede bu sistemden

geri adım atılması; en azından bu noktada bir değerlendirme yapılarak aynı unsurun yine ilk beş yıl olarak değil ama ilk bir yıl olarak değerlendirilmesi baroların faaliyetlerini yürütebilmesi bakımından onlara da bir aralık bırakacaktır. Teklifin bu yönüyle de değerlendirilmesini sizlere sunmak istiyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI R. ERİNÇ SAĞKAN – Son unsura değinip kapatacağım Başkanım.

Adli yardım sisteminin güçlendirilmesi... Biz Bakanlıkla bunu görüştük, yüzde 2 gerçekten çok yetersiz bir oran. Biz bunu, tabii... Kıymetli Başkanım, değerli üyeler; şöyle bir yöntemimiz yok: “Biz yüzde 10 isteyelim de bize yüzde 5 verilsin.” Böyle değil. Sonuçta, bütçeyi biliyoruz, ayrılan payı biliyoruz, yaklaşık olarak neyi talep etmemiz gerektiğini de biliyoruz; biz bunu o yüzden yüzde 5 olarak talep etmiştik, baroların bu faaliyeti sürdürmesi anlamında kıymetli olabilirdi bu. Yüzde 3 de muhakkak ki bir etki sağlayacaktır ancak gerçekten, vatandaşın adalete erişimini sağlamak bakımından, aynı zamanda deprem bölgesinde yaşanacak çok sayıda adli yardım talebi olması da göz önüne alınarak, hazır bu konuda bir düzenleme yapılırken bunun yüzde 3 değil de yüzde 4 olarak belirlenmesi bu süreçte gerçekten, çok sayıda, dezavantajlı olan, ekonomik gücü bulunmayan vatandaşın adalete erişiminde ciddi bir adım olacaktır; bunu da bu şekilde kısaca sizlere not olarak iletmek istiyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Teklif sahibi olarak Afyonkarahisar Milletvekilimiz Sayın İbrahim Yurdunuseven, genel olarak dile getirilen hususlara topluca cevap verebilirsiniz.

Buyurun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum. Öncelikle yorumda bulunan, gerçekten kanunumuzla ilgili yorumda bulunan tüm milletvekili arkadaşlara teşekkür ederim.

Tabii, bir sürü konuda eleştiriler geldi ama bizim teklifimiz dışında bir sürü konu; bunların hepsine cevap verme durumunda değiliz bizim konumuz dışında olduğu için. Hem usul ekonomisi açısından hem de zamanı verimli kullanma açısından sadece teklifle ilgili itirazlarla ilgili birkaç bir şey ben söyleyeceğim, sonra Mustafa Bey devam edecek.

Öncelikle şunu söylemek istiyorum: Ben yaklaşık otuz iki yıldır Afyonkarahisar Barosunun bir üyesiyim ve deprem bölgesinde yaklaşık 20 bin kişiye yemek çıkaran başta Başkan ve tüm üyeleri olmak üzere Afyon Barosuna çok teşekkür ediyorum. Gerçekten organize tek barodur diyebilirim, bundan dolayı da herkese teşekkür ediyorum.

Şunu öncelikle söyleyeyim: Öncelikle infaz koruma memuru arkadaşlarımızla ilgili bir talep geldi. Ben bildiğiniz gibi İnsan Hakları Komisyonu Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu Başkanı olarak yani Cezaevi Komisyonu Başkanı olarak da görev yapmaktayım. Burada cezaevleriyle ilgili bazı sorunlar dile getirildi ama biz tabii, bu cezaevlerinin bu Komisyonunda değil, ilgili komisyonunda tartışılması gerektiği kanaatindeyiz.

Yine, infaz koruma memuru arkadaşlarımızla ilgili daha önceki teklifte bir düzenleme var idi. Fakat onlarla ilgili bu düzenlemeyi öğrenilince yargı mensuplarıyla ilgili, tamamından bize bir talep geldi ve tamamından bir mesaj yağmuruna tutulduk. Biz o nedenle burada inşallah önümüzdeki... Çalışma Sayın Bakanlığımız tarafından yapılmakta; tüm yargı mensuplarını ve cezaevi personelini kapsayan geniş açılı bir çalışma devam etmekte, inşallah onu da buraya getireceğiz.

Yine, burada “Mahkemeye ulaşamıyorum.” dedi Sayın Bülbül. Ben 6325 sayılı Arabuluculuk Kanunu’nun özünün anlaşılmadığı kanaatindeyim. Çünkü orada amaç şu: Alternatif uyuşmazlık çözümleri çıkararak adliyenin yükünün azaltılması gerçekleştirilmek istenen amacımız. Burada bakın, noterlerle ilgili yine bir itiraz geldi, o da şu: Noterlere burada verilen, 15’inci maddeyle verilen yetkinin Anayasa’ya aykırı olduğu Sayın Kaboğlu tarafından iddia edildi. Fakat ben bu konuda şunu özellikle belirtmek istiyorum, maddede diyoruz ki: “İleride açılacak bir davada ileri sürülecek bir vakanın tespiti amacıyla...” Bu amaçla yapılan, bu konuyla ilgili daha önceden yapılan düzenleme de noterlerin terk eden eşi ortak konuta daveti ya da mirasçılık belgesi vermesiyle ilgili yaptığımız daha önceki düzenleme de Anayasa Mahkemesi tarafından tartışılmış ve şu söylenmiş: “Dava konusu kuralla noterlere yapma yetkisi tanınan işlemler bir ihtilafı yargısal bir kararla sona erdirmeye sonucunu doğuracak nitelikte değildir.” Yani buradaki tespit amacımız da yargısal bir sonuç çıkaracak konu değildir. Burada ne demiş Anayasa Mahkemesi -onun numarasını da vereyim isterseniz 1/11/2012 tarihi ve 2011/64 esasa- “Mahkemelerin bu yetkisi devam etmekte olup -yani mirasçılık belgesiyle ilgili söylüyorum- alternatif bir yetki tanınmaktadır. Noterlere dava konusu kuralla anılan yetkilerin verilmesi, yargı yetkisinin devredilmesi anlamına gelmediği gibi hukuk devleti ve doğal hâkim ilkeleri ile hak arama özgürlüğünü de zedelememektedir.” Bu nedenle burada yapılan itirazda noterlere bu yetki devri dolayısıyla mahkemelerin önünün kesildiğiyle, mahkemelere ulaşımın engellenmesiyle ilgili bir sıkıntı olmadığı kanaatindeyiz.

Yine, burada “alternatif çözümler” dediğimiz ara buluculukla ilgili, biz mahkemenin önünü kesmiyoruz, aksine hızlı bir şekilde uyuşmazlıkları çözmek istiyoruz. Kısaca birkaç oran verip hemen sözümü tamamlayacağım. Bakın, bu Arabuluculuk Kanunu’muz çıkarıldıktan sonra ihtiyari uyuşmazlıkta anlaşma oranı yüzde 99; yüzde 99 anlaşmışız. Ticari uyuşmazlıklarda zorunlu ara buluculukta anlaşma oranı yüzde 50 ve yine, iş mahkemelerindeki anlaşma oranı yüzde 56, tüketici uyuşmazlıklarında anlaşma oranları yüzde 48. Yani burada sayıları da var; 100 bin, 150-200 bine yakın sayıları da belirtebilirim ama bununla boğmak istemiyorum. Mahkemelerin önündeki ihtilafları bu sayılar kadar azaltmışız ve mahkemelerin iş yükünü azaltmışız.

Ben çok teşekkür ederim yine yapılan tüm yorumlar için.

Sözü Mustafa Bey’e bırakıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Arslan, buyurun.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben katkı veren değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Yaklaşık beş buçuk saatir teklifin geneli üzerine görüşmelerimizi devam ettiriyoruz. Maalesef, bizim müzakere usulümüz teklifin içerisindeki maddeleri müzakere etmekten ziyade deprem üzerine yapılan siyasetle, Türkiye’deki genel siyasetle ilgili konuşmalar, hukuk sistemimizle ilgili eleştirilerle zaman geçirdik. Barolar Birliği Başkanımız mesela güzel bir teklif sundu, teknik olarak önerilerini dile getirdi sonunda. Yani teknik olarak maddelerle ilgili, maddelerle ilgili önerdiğimiz konularla ilgili çözümler olsaydı daha sağlıklı bir müzakere yapmış olurduk.

Deprem anından sonra Genel Merkezimiz tarafından verilen talimatla biz de depremin ilk günü deprem bölgesine gittik. Yaklaşık yirmi günden fazla deprem bölgesinde ben de bulundum, Hatay’ın Payas ilçesindeydim. Yani orada depremde insanlarımız neler yaşadı, ne acılar çekti bunların hepsine biz de şahit olduk. En son 6,4’lük depremde de yine ben Hatay’dıydım. Yani o depremi de ben de yaşadım, 3’üncü kattaydım belediye binasında. Yani gerçekten çok büyük bir felaketle karşı karşıyayız yani cumhuriyet tarihinde veya dünya tarihinde görülmemiş bir felaket. Peş peşe, dokuz saat içerisinde

çok büyük şiddette 2 tane depremi yaşıyoruz, 11 vilayetimiz bundan etkileniyor, 14 milyon insanımız bu depremden etkilendi. Yani burada deprem gerçeğini görmemiz lazım. Sayın Bakanımız Malatya’da yaşadıklarını anlattı...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Mustafa Vekil bize “Genel politika yapıyor.” dedi, kendisi de genel politika yapıyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamamlıyoruz Mustafa Bey, evet, teknik olarak...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ben de çok kısa, bağlayacağım Sayın Başkanım.

Yani bulunduğumuz yerde bütün fırınlar çökmüştü Sayın Başkanım, bütün dükkânlar, iş yerleri çökmüştü. Şimdi, 14 milyon insana birer tane ekmek bulsanız 14 milyon ekmek lazım 1’inci günde. 2’nci günde 14 milyon daha ekmek lazım. Bu kadar ekmeği, bu kadar suyu, bu kadar ihtiyaç maddesini... Çevre ilçeler, 1’inci halkadaki iller çökmüş, 2’nci halkadaki iller çökmüş, hepsi aynı felaketi yaşamış. Deprem anında depreme müdahale etmesi gereken kamu görevlilerinin tamamı da depremzede. Yani Hatay’da mesela, Büyükşehirin HATSU’da çalışanlar depremzede, AFAD’da çalışanların yüzde 40’ı vefat etmiş. Böyle bir felaketle karşı karşıyayız. Bu felaketten sonra da burada Hükûmeti suçlamak veya kamu görevlilerini suçlamak doğru olmaz kanaatindeyiz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yaşayan biliyor Mustafa Bey, yaşayan biliyor. Biz de deprem bölgesindeydik.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbül, bir dakika...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Biz de deprem bölgesindeydik.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ne yapalım? Alman şansölyesini mi muhatap alalım?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yaşayan biliyor, yaşayan biliyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Bülbül...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Arslan...

Bir dakika arkadaşlar...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Bülbül, ben size müdahale etmedim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika arkadaşlar, bir dakika.

Sayın Arslan, tamamlıyoruz efendim.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ben size müdahale etmedim.

Yani çok büyük bir felaket...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Kanundan bahsetsin, kanun maddelerinden bahsetsin.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbül...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Siz neden bahsettiniz, siz neden bahsettiniz? Saatlerce ne konuştunuz?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Çok büyük bir felaket. Uluslararası yardım kuruluşları, Türkiye’ye gelip Türkiye’de faaliyet gösteren uluslararası yardım kuruluşları Türkiye Cumhuriyeti devletinin, Hükûmetinin yaptığı çalışmalarla, Türk milletinin büyük bir fedakarlıkla yaptığı çalışmalarla ilgili görüşlerini açıkça ifade ettiler.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ya, arkadaş, siz kahvaltılık istemediniz mi ya! Ne anlatıyorsunuz bize ya?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Turan Bey... Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İçişleri Bakanı çıkıp “Kahvaltılık yok.” dedi ya!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, niye müdahale ediyorsunuz? Arkadaşlar, niye müdahale ediyorsunuz anlamadım yani.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Siz hakaret ederken biz sustuk, lütfen yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ya, arkadaşlar...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Bu kadar nezaketli ve kısa bir cevaba bile şey yapamıyorlar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Arslan, efendim, toparlayalım.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tek barodan bahsediyorsunuz, bütün barolar oradaydı. Öyle şey mi olur yani?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Koç, kimden söz aldınız Sayın Koç?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bütün barolar oradaydı.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – 20 bin kişiye...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tek bir tane barodan bahsediyorsunuz.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Teşekkür ettim, sen niye üstüne alıyorsun ki bunu?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Koç, kimden izin aldınız?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – O zaman...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Arslan, tamamlıyoruz.

Bırakın arkadaşlar yani, buranın bir insicamı var ya.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Laf atıyorlarsa biz de cevabını veririz yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Böyle müdahale mi var yani herkes konuştu. Kim müdahale etti size?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben soruyorum: İçişleri Bakanı kahvaltılık istedi mi istemedi mi? Cevabını ver kardeşim!

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Aydoğan... Sayın Aydoğan...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Beyefendi, siz konuştunuz, şimdi dinleyin.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Cevabını vereceğim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ya, arkadaşlar, hayır, karşılıklı müzakere yok.

Tamamlayın Sayın Arslan.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, deprem bölgesinde büyük yardımlar geldi, hâlâ da gelmeye devam ediyor. Bu yardımların niteliğinin değişmesiyle ilgili Sayın Bakanın bir beyanı varsa bunu da eleştirmenin bir âlemi yok.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yok, eleştirmiyorum, size soruyorum, duymadınız mı?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Aydoğan...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Burada bakanları eleştirmek yerine, hükümetleri eleştirmek yerine oradaki yarayı bir an önce nasıl sarabiliriz bunu mütalaa...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Arslan, tamamlayabilir miyiz efendim? Yemek arası vereceğiz.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Tamamlıyorum Başkanım.

Şimdi, Sayın Bülbül yaptığımız düzenlemede noterlere verilen yetkilerle ilgili bir eleştiride bulundu teknik olarak. “Niçin noter yardımcıları bunu yapıyor? Diğerlerinde farklı şekilde mütalaa edildi.” diye. Gayrimenkul satışıyla ilgili işlemleri noterler sadece bizzat yapıyorlar, diğer bütün düzenlemelerde noter veya noterin yerine vekalet eden hukuk...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Veraset ilamı?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – O da aynı, o da aynı. Veraset ilamı da aynı. Yani teknik olarak yasada olmayan şeyleri anlattın Sayın Bülbül. Veraset ilamında da noterde görevli hukuk fakültesi mezunu olan veya hukuk fakültesi mezunu stajyerler yapabiliyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Var mı? Var mı?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Buradaki düzenlemeyle veraset ilamındaki düzenleme, ikisi...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Mustafa Bey, sorumluluk ne? Kusursuz sorumluluk ve kusurlu sorumluluk...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Bülbül...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, kusursuz sorumlulukla ilgili...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Arslan, toparlıyoruz efendim, tamamlayalım.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Efendim, yani burada teknik olarak söylenen konulara cevaplarımız da bu şekilde Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar.

Saat 20.10; 21.10’da tekrar toplanmak üzere toplantıya ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.10

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.40****BAŞKAN: Abdullah GÜLER (İstanbul)****BAŞKAN VEKİLİ: Ramazan CAN (Kırıkkale)****SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)****KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)**

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Komisyonumuzun değerli milletvekilleri, toplantının açılışını yapıyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa 79 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Konutta haciz:

MADDE 79/a- İcra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit ederse, bu yerde haciz yapılmasına karar verir ve bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunar.

Mahkeme, dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren en geç üç gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması halinde kararın onaylanmasına kesin olarak karar verir. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılır. Haciz yapılması talep edilen yerin konut olmadığının anlaşılması halinde ise mahkeme, konutta haciz yapılmasına dair kararı kesin olarak kaldırır. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine icra müdürü, mevcut haciz talebi hakkında yeniden karar verir.

Mahkemenin onaylama kararı üzerine hacze gidilen yerin konut olmadığının anlaşılması halinde hacze devam olunur. Ancak konut olmadığı kabul edilen bir yerle ilgili verilen haciz kararı üzerine yapılan haciz işlemi sırasında, bu yerin konut olduğu anlaşılır ve borçlu da haczin yapılmasına rıza göstermez ise haciz işlemine son verilir ve müteakip işlemler hakkında birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

İhtiyati haciz hakkında, bu madde hükmü uygulanmaz.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, geçen oturumdan söz talebi olan Sayın Mahmut Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Değerli Bakanlık temsilcileri, Yargıtay temsilcileri, kamu görevlileri ve basın mensupları; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım, teklifi sunan arkadaşlarımız yoklar. Şimdi, cebrî icra hukukunda, cebrî işlemlerde bulunma yani zor kullanma hakkı sadece ve sadece devlete tanınmış bir haktır. Bunun için rahmetli Üstündağ buna “medeni cebir hukuku” derdi. Tabii, borçların ödenmesi iki şekilde olur: Bir, rızayla insanlar kendileri ödeyebilir. İkincisi: Eğer borçlar ödenmezse devlet devreye girer ve alacaklılar alacağını tahsil etmek için devletten yardım bekler, oradaki yardım da cebrî icra hukukudur.

Şimdi, eğer biz cebrî icra hukukunu izne tabi tutacaksak o zaman cebrî icra hukukunun ana omurgasına ve onun ruhuna aykırı düşer. Burada -siz kalktınız- şu anda huzurumuzda yargıç arkadaşlarımız burada, hâkimler burada. Adresi gösterdiniz, geldiniz icraya, icra müdürüne geldiniz,

borçlunun mahallinde göstereceğiniz vesaire adreslerinden menkullerin haczi ile muhafazasını talep ettiniz. Hâkimlik o adresle ilgili size muvafakati verdi, izni verdi. Geldiniz, 3 numaralı daire değil, 5 numaralı daire veya 10 numaralı dış kapı numarası değil, 15 numaralı dış kapısı... Muhtara gittiniz, şu sokak değil, bir başka sokak dediniz. Gayet rahat o gün orada haciz işlemini yapamayacaksınız, geri gideceksiniz, yeni adresle ilgili yeni muvafakat, izin alacaksınız Değerli Başkanım. İkinci sefer geldiğinizde borçlu mallarını kaçırmış olur, siz havanızı almış olursunuz alacaklı olarak.

Şimdi, burada bize neyin yolunu açacak? Bizde ihkakihak yasaktır ve suçtur. Geçmişte alacak tahsilatıyla ilgili mafya vardı. Bu maddelerle, bu şekilde mafyayı yeniden hortlatacaksınız. O zaman şunu yapın: Yani ev konutsa konutla ilgili uygulamada zaten -biraz önce şurada otururken icra müdürlerinden bir arkadaşımız oturuyordu, şu karşıda solda 2'nci sırada oturuyor- gayet rahat bir şekilde, orada yapılan işlem -İcra ve İflas Kanunu'nun 16 ve 18'inci madde şikâyet yoluyla- ailenin ihtiyaçları için, zaruri olan ihtiyaçlarıyla ilgili işlem İcra ve İflas Kanunu'nun 82'nci maddesi uyarınca zaten şikâyet ediliyor. Yani uygulamada sizin evinizde 1 tane televizyonunuz varsa zaten haczedilmiyor, 1 tane buzdolabınız varsa zaten haczedilmiyor, 1 tane halınız varsa zaten haczedilmiyor. Yani uygulamada bu haczediliyor denilen bir şey var mı? Yok. Yani bu konuda icra müdürü arkadaşlarımız lütfen görüşlerini beyan etsinler.

Şimdi, burada, sözün kısası Bosch çift kapılı buzdolabının fiyatı bugün kaç para? Aşağı yukarı 12-13 bin TL, tek 1 tane varsa haczedilmiyor. Başkanım, bunu size anlatıyorum, siz konuşuyorsunuz ama kendi aranızda. 12-13 bin lira Bosch çift kapılı buzdolabı, bu tek başınaysa hacz edilebiliyor mu? Haczedilemiyor. Peki, edilemiyor, şu anda aramızda bulunan memur arkadaşlarımız var. Hanım kızımızın aldığı maaş kaç para? Asgari ücret üzerinde. Hanım kızımızın maaşını 1/4'ünü haczedeceksiniz ama 15-16 bin liralık televizyonu -büyük televizyonlar var mesela 20-25 bin lira- haczedemeyeceksiniz. Peki, bu kızcağızın, bu kadıncağızın maaşını da haczetmeyin. Maaş hacizlerini komple kaldırın arkadaşlar o zaman yani yazık günah. Yani siz kalkacaksınız, 8 bin küsur asgari ücret üzerinde maaşının 1/4'ünün haczine muvafakat vereceksin, benim evimde 50 bin, 60 bin, 100 bin liralık 1 tane televizyonun veya 1 tane o yabancı buzdolabının -daha yüksek- onun haczine muvafakat vermeyeceksiniz.

Evet, burada sıkıntı şu: Kanun burada kimi koruyor? Kimin için bu kanun yapılıyor? Bu kanun yine fakir fukara için yapılmıyor. Bu kanun zengin için yapılıyor. Neden? Zaten fakir fukaranın evinde bir şey yok ki haczedilecek bir şeyi yok ki. Gidiyorsunuz, villada oturanın evindeki o işte muhteşem olan 130 ekran, 120 ekran, 150 ekran, 200 ekran televizyonu veya o yabancı menşeli buzdolabını, efendim, çamaşır makinesini, bulaşık makinesini, onu korumak için bu yapılıyor. Fakir fukaranın evinde televizyon mu var, buzdolabı mı var, çamaşır makinesi mi var? Buradaki amaç gerçekten fakir fukarayı korumaya yönelik bir amaç değil. O zaman sizden istihramım komple şunu yasaklayalım, açık ve net: Ev haczini yasaklayın ya, eve hiç hacze gitmeyin, komple bunu bitirin, böyle bitirelim. Yani orada hâkimin izni vesairesi yani, bu cebrî icra hukukuyla bağdaşan bir husus değil. Yani rahmetli Baki Kuru ile Sayın Üstündağ olmuş olsaydı ne derdi ya bu işe? Yani onun için, bilemiyorum...

“İhtiyati hacze uygulanmaz.” E, ben geldim yine icra müdürlüğüne, efendim ihtiyati haczi ibraz ediyorum İcra İflas Kanunu 257'ye göre; borçlunun göstereceğim adreslerden menkullerinin hacizle muhafaza altına alınması. E, talebi açtım. Yine Çankaya'da ben Birlik Mahallesi'nde oturuyorum, Birlik Mahallesi'nde değil de efendim Hilal Mahallesi'nde çıktı karşıma muhtarlıkta adres. Oraya giremeyecek miyim? İhtiyati hacze gidiyorum her yere, joker gibi gidiyorum, haczi de yapıyorum, her işlemi yapıyorum.

Ya, değerli arkadaşlar, Rahmetli Sulhi Dönmezer Hoca derdi ki: “Çocuklar, kanun yaparken ne kadar o el halılarının ilmikleri ince atılırsa o kadar o kanun kaliteli olur.” Bu kalitesiz bir kanun arkadaşlar. Yani burada nedir? “Efendim, icra dosyalarının sayısı arttı, vatandaş artık borç içerisinde,

ekonomik sıkıntı içerisinde, borçlarını ödeyemiyor. Biz ne yapabiliriz? Bir de icra memurlarını bu evlere göndermeyelim, hacze gitmesin, vatandaş nefes alsın.” Vatandaşın rahat nefes alması için -açık ve net olarak- efendim, tüm menkul hacizlerini kaldıralım, iptal edelim ya. Menkul derken konut olarak, onu iptal edelim. Yani siz kalkacaksınız, 8 bin lira asgari ücret alanın maaşının 1/4’üne haciz koyacaksınız, şu ekrandaki televizyona haciz koyamayacaksınız. Kanun koyucu olarak bizlerin ve sizlerin boş işlerle uğraşmamamız lazım, doğrusu bu yani birbirimizle tenakuz hâlinde olmamamız lazım.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Sayın Alpay Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, maddenin metnine baktığımız zaman bu madde gerçekten garabet; yazımı da hatalı, düşüncesi de hatalı. Bunu ben otuz yıl avukatlık yapmış ve daha çok ticaret hukuku ve icra iflas davalarına bakmış bir avukat olarak söylüyorum: Neden? Bakın, bir konutla ilgili olarak haciz talebi açtı avukat, icra müdürü buranın konut olup olmadığına bakacak. Nereden bakacak? İcra müdürü buranın konut olup olmadığını neye göre değerlendirecek, karar verecek? Verdi, hâkime gidecek. Bir kere icra dairesinin işlerini bir kat artırılıyorsunuz; iki, icra hukuk mahkemelerinin işlerini bir kat artırılıyorsunuz. İcra hâkimi de bakacak, bunun konut olup olmadığına karar verecek. Nereden bakacak? Neye göre karar verecek? Bunlar müphem. İstedığınız icra müdürünü şu saatte arayın “Bu uygulanabilir mi? Nasıl uygulanır?” deyin, diyecek ki size: “Vallahi garabet, billahi garabet.” Peki, icra hâkimi “Burası evdir.” dedi, bu arada hacze gidecek, zaten borçlu bu haciz yapılacağını UYAP’tan görecektir. Dosya icra mahkemesine gitti, geldi, zaten evde bir şey bırakmaz. Bırakırsa zaten bu işte bir terslik vardır ya da icra hâkimi dedi ki: “Burası konut değil, reddettim.” O zaman icra müdürü yeniden bir karar verecek, haciz talebini reddedecek. O zaman ne olacak? Genel hükümlere göre şikâyet yoluna gidilecek.

Peki, her şeyi yaptık, eve gittik, ev “home office” çıktı. İş yeri diye gittik, “home office” çıktı. Adamın -evde- orada yatağı, yorganı var, dedi ki: “Kardeşim, burası konut.” Ne olacak? Haczi bırakacağız, icra dairesine gideceğiz, kararı alacak icra müdürü, icra mahkemesine gidecek, zaten orada bir şey kalmayacak yani bu, borçluya “Mallarını haczetme, kaçır, sakla.” demenin Türkçesi. Bunu yapmaya gerek yok. İki tür şey var, ya burada “Konutta haciz yapılmaz.” dersiniz, olur biter ya da aslında 2’nci maddede hüküm var, diyor ki: “Bireylere ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyası haczedilmez.” Tamam, zaten bir konuta icra memuru gittiği zaman, 2’nci maddedeki bu hükme yani İcra ve İflas Kanunu’nun 82’nci maddesine eklenecek bu hükme baktığı zaman evdeki ortak kullanılan hiçbir eşyayı haczetmeyeceği için 1’inci maddeyi siz boşuna getiriyorsunuz. Ya 1’inci maddeyi kaldıralım, 2’nci madde var ya da 1’inci maddeyi “Konutta haciz yapılmaz.” hâline getirelim. Çok açık ve net söylüyorum: Bununla icra hukuk mahkemelerini kilitlersiniz. Bunu esasa mı kaydedecek, değişik şeye mi kaydedecek? Her gün kaç tane haciz talebi açılıyor -Adalet Bakanlığı yetkilileri burada- kaç tane icra dosyası olduğunu biliyoruz, her gün kaç tane hacze gidiliyor biliyoruz. Ne olacak? İcralar da iş yapamayacak. Zaten adamların işi başından aşmış, zaten bu ekonomik koşullarda çok ciddi icra dosyaları, hacizler var, zaten eve gidildiğinde her şey birer tane oluyor ve ikinci olmadığı için haciz yapılamıyor. Yani bu yazılan ne kanun tekniğine uygun ne adalete uygun. Uygulamada inanılmaz zorluk yaratacak bir madde, son derece ciddi anlamda uygulamayı zorlaştıracak, uygulamada kaos yaratacak bir madde. Bunun müsebbipleri buna nasıl karar verdiler, nasıl bunu kanun teklifi olarak getirdiler, kim yazdı, onu da anlamak mümkün değil. Ben bunu yazan birinin hayatında icra dairesine gitmediğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunarım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Antmen.

Buyurun Sayın Bülbül.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, biz torba yasaya niye karşıyız? İşte, torbanın torbası bu, çorbası bu.

Şimdi, bakıyorum ara buluculukla ilgili hükümler geldi. Ne geliyor? İzaleişiyyu -ortaklığın giderilmesi- davalarında yetki veriyorsunuz ara bulucuya. Neden veriyorsunuz? Diyorsunuz ki: “Yargıçlar üzerindeki yükü azaltalım, hâkimler üzerindeki yükü azaltalım.” Burada ne yapıyorsunuz siz? Hâkimlerin zaten yüksek olan seviyedeki iş yükünü getiriyorsunuz bu maddeyle artırıyorsunuz. Ya, bir maddede artırıyorsunuz, bir maddede de ayrı gerekçede “Azaltalım.” diyorsunuz. İşte torba yasa bu, onun için biz buna karşıyız.

Ya, arkadaşlar, bakın, bu düzenlemeyle konutlarda hâkim kararı olmaksızın haciz işlemini alacaklı yapamayacak. Burada...

(Uğultular)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, hatibi dinliyoruz, özür diliyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamam, dinliyoruz.

Sayın Bülbül, devam edin.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Haciz işleminde önce icra müdürlüğünün tespit yapması, akabinde de bu tespiti hâkimin onaylaması gerekiyor. Yani böyle bir şarta bağlamak haciz işlemlerinin yapılma sürecini uzatacak mı? Uzatacak. Bu durumda hâkim onayının verilmesine kadar borçlu malını kaçırarak, bu durum da alacaklının hakkını korumasına engel teşkil edecek, alacağına kavuşmasını zorlaştıracak. Yani burada tercih borçludan yana yapılmış, tercih borçludan yana yapılıyor da bir de avukatlar aleyhine yapılıyor. Kim yapacak icra takibini? Avukat yapacak. Avukat parayı tahsil edemeyince ekonomik anlamda bir kazanç elde edemeyecek. Siz hem alacaklıyı cezalandıracaksınız hem de alacak takibi yapan avukatı cezalandıracaksınız. Ya, bu avukatlığa karşı bu kadar yüklenmenin amacı ne, anlamak mümkün değil.

Arkadaşlar, bir şey söylemek istiyorum: İcra müdürünün veya mahkemenin haciz yapılacak yerin konut olup olmadığının tespitini nasıl yapacağı belirsiz. Maddede öyle bir belirsizlik var. Sistem üzerinden mi?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – MERNİS’ten yapacak.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bakın, sistem üzerinden bir inceleme mi yapılacak, yoksa haciz mahalline gidilerek bir inceleme mi yapılacak? Burada bilinmiyor, maddede öyle bir şey yok. Ancak yöntem ne olursa olsun -biraz önce dediğim gibi- hâkimlerin iş yükünü artıracak. Siz torbanın içinde bir maddede iş yükünü azaltın, bir maddede artırın. Arkadaşlar, siz açıkça torbada “alternatif çözüm yolları” diye diye “Hâkimlerin yükünü azaltacağız.” diye diye avukatların iş alanlarını daraltıyorsunuz, bir taraftan da alacaklının hakkını almasını engelliyorsunuz. Bu maddenin acilen geri çekilmesi lazım, avukatlara yönelik de iş alanlarının artırılması konusunda biraz da çalışma yapmanızı öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, 2 cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Söylemişsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Eksik kaldı.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hızlıca lütfen, buyurun Mahmut Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, ihkakı hakkı gerçekten... Bu maddeyle yeniden mafya türeyecek. Yani insanlar “Benim alacağımı ödemedi, ben gittim, tehdit ettim.” vesaire, bu olayları geçmişteki kanun döneminde çok yaşadık. Yani burada kanunu yaparken hak ve menfaat dengesinde hareket etmek lazım. Bir tarafı komple kırıp diğer tarafı öldürmemek lazım yani bu alacaklı ve borçlunun hak ve menfaat dengesindeki kural da ihlal ediliyor. Yani biz burada kanun koyucu... “Ben istediğimi yaparım, istediğimi keserim.” olmuyor. Yani bu duygulara sizi havale ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu torba yasada ilk 6 madde İcra ve İflas Yasası’yla ilgili. Ben hepsiyle ilgili birkaç cümle sarf edip diğer maddelerde söz almayacağım.

Bir defa, şunu belirtiyim ki Türkiye’de şu anda tam olarak sayısını bilmemekle beraber 30 milyona yakın bir icra dosyası olduğu söyleniyor yani aşağısı olabilir, yukarısı olabilir. Bu, bu ülkede yani toplumda ne kadar büyük bir ekonomik krizin olduğunu gösteriyor. Aynı zamanda, hane halkının ne kadar ciddi bir şekilde borç ve icra takibiyle karşı karşıya kaldığını da gösteren ciddi bir gösterge.

Bu madde ve devamı olan, özellikle hanede yani kişinin ikametgâhında ya da konutunda haciz yapılmamasına ilişkin olan maddelerde kanun koyucunun ya da teklif sahibi olan arkadaşların temel hareket noktası da şudur: Kişinin kendi hâline uygun olan ortamda ve ikametgâhında haciz yapılmaması yani yaşamını sürdürebilir hâlde bırakılması. Şimdi, burada şunu görüyoruz: Demek ki o borcunu ödemeyen şahsın -ekonomik göstergeleri de göz önünde bulundurduğunuz zaman- bankada parası yok, bir iş yeri sahibi değil veya iş yerinde haciz yapılmasına uygun olan bir ortamı yok; dolayısıyla, bir aciz durumunda yani borcunu ödeyemeyecek durumda ve bir şekilde kamunun da buna müdahil olması gerekiyor, kanuni düzenleme yapılması gerekiyor.

Ama şunu söyleyeyim: Şöyle maddelere 6’ncı maddeye kadar baktığınız zaman, maddeler arasında gerçekten çok ciddi şekilde bir tutarsızlık var. 1’inci maddenin kendi içinde de ciddi tutarsızlıklar var. O nedenle biz torba kanuna karşıyız ve şimdiye kadar hep... Keşke sadece İcra ve İflas Yasası şu anda görüşülmüş olsa idi, diğer kanunlara geçilmemiş olsa idi biz daha etraflı bir şekilde bunu tartışmış olurduk. Çünkü İcra ve İflas Yasası temel bir yasadır, o kadar karmaşık hâle geldi ki ben uygulamadan gelen bir avukat olarak şunu söyleyeyim, gerçekten çok mağduriyetlere neden oldu. Şimdi, şu anda her ilde 100’ün üzerinde icra dairesi var. Dolayısıyla, biz kesinlikle hanede, kişinin kendi yaşamına uygun, hâline uygun yerde haciz yapılmaması taraftarıyız çünkü ekonomik krizden geçiyoruz, pandemiden geçtik, insanlar geçim sıkıntısı yaşıyor. Dolayısıyla çok yalın bir şekilde bu ve devamı maddeler 1’inci ve devamı maddelerde çok yalın bir şekilde kişinin konutunda haciz yapılmaması gerektiğini belirtiyoruz. Bu karışıklığın bir şekilde ortadan kaldırılması... Tek cümleyle de bu çözülebilir ama şunu söyleyeyim: Yani bu olaya taraf olabilecek hukuk kurumlarında, barolarda, sivil toplum örgütlerinde çok ciddi bir şekilde bir tartışma yapılmadığının da göstergesi bu. Bu nedenle de bu 1’inci maddeden tutun 6’ncı maddeye kadar biz bütünen geri çekilmesi taraftarıyız. Aynı zamanda önergemiz var, önergenin zamanı geldiği zamanda da sadece okunarak geçirilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Koç.

Sayın Subaşı...

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu 1'inci maddenin dili çok karmaşık, iyi yazılmamış bir madde, ayrıca “Alacaklı alacağını tahsil edemesin.” şeklinde düzenlenmiş yani Belli ki artık bu krizdeki kimse borcunu ödeyemez durumdadır, açıkça bu madde de kimse zaten borcunu ödeyemesin, icra iflas dairelerini kilitleyelim, icra mahkemeleri de çalışamaz hâle gelsin, borçlu da gerekirse borcunu tasfiye etsin, kaçırınsın, alacaklı da alacağını tahsil edemesin.” gibi kilide dönük bir madde. Çünkü mahkemelerin işler hâlde olmadığını hepimiz biliyoruz. Bu kanun teklifinin içeriğine de baktığımız zaman mahkemelerin zaten yeterince çalışmadığı bilindiği için noterlere ve diğer birtakım kurumlara, araçlara, ara buluculara mahkemelerin yükü aktarılmış ama icra iflas konusunda tahsile dönük kısmı tamamen çalışamaz hâle getirilmiş. Bu maddeyle icra mahkemeleri tamamen işlevsiz hâle gelecektir. Oysa tümünden ele alınarak sağlıklı reform yapılabilirmeli, bu yollara gitmek yerine icra dairelerinin, icra mahkemelerinin işler hâle, çalışır hâle getirilmesi en doğrusudur ama artık bu yüklenen yükü icra mahkemeleri tamamen işlevini kaybedecektir ve alacaklıların da alacağını tahsil etmesi gittikçe zorlaşacaktır. “Sağlıklı bir 1'inci madde dili vardır.” maalesef diyemiyoruz. Onun için, düzeltilmeli ya da bu çekilmeli diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederim Sayın Subaşı.

Sayın Yurdunuseven, cevap vereceğimiz teknik hususlar, bir iki izahat gerektiren husus vardı.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Metin açık Başkanım, yani açık ve net olarak nasıl usulde yapılacağı, hâkimin karar vereceği... Diğer hususlardaki iddiaları da kabul etmiyoruz, bizim metnimiz açık ve nettir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyorum.

Bu konuda, 1'inci maddede 1 önerge var, okutuyorum...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir şey söyleyebilir miyim Başkanım? “Açık, nettir.” dedi ya Başkanım, özür dilerim...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, kayıtlara geçti.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, Üstat, kayıt şu: Yani konutu gidip keşifle mi tespit edecek tapudaki kayıtlara göre mi?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – MERNİS kayıtlarına, her türlü kayıtlara...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani MERNİS kaydı mı esas alınacak?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – MERNİS kayıtları.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – MERNİS kayıtları.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sistem üzerinden mi inceleme yapılacak o zaman?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Eğer gittiği yer konut...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika arkadaşlar, bir dakika, mikrofonu açalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ciddi bir konu ya arkadaşım.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Şimdi, gittiği yer eğer konut değilse zaten işleme devam etmiyor ama gittiği yer ticarethaneye işleme devam edecek yani aksi bir karar olsa bile, yanlış bir karar verilmiş dahi olsa icra memurunun yapacağı hareketler orada, diğer alt maddelerde belirtilmiş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Home office” olarak kullandığı yerleri...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – “Home office”de çoğunluğa bakacağız yani “home” mu, ofis mi; ona göre karar verecek icra dairesi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Eşit olarak kullanıyor.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Ya, bakın, bu konuda hâkime şikâyet hakkı var yani illa buraya gitti, haciz bitti değil, aksine bir düşüncesi varsa şikâyet hakkı var alacaklının veya borçlunun.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, şöyle bir şey izah edelim: İcra ve İflas Kanunu 97, 99 yani üçüncü şahsın yedinde haciz işlemlerinde nasıl icra hâkimliği devreye giriyorsa...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Protokol uyguluyorsak...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Belge sunuyorsun, fatura sunuyorsun, aslını sunuyorsun yani nihayetinde, kendi süreci içerisinde hem icra müdürlüğünün yaptığı zabıtlar, tutanaklar, evraklar hem de icra hâkimlerinin incelemesi burada dosya kapsamı içerisinde önem arz edecek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, Değerli Başkanım, kanun teklifini veren sayın arkadaşımız konunun içerisinde olduğu için; İbrahim Bey, şunu peki ne yapacağız: Yani yaşadığımız Türkiye gerçeklerinden dolayı söylüyorum.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Şimdi, bir şerh koyayım oraya yani Bakanlıkla görüştüğümüzde... “Home office”leri ev olarak kabul edeceğiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman onu da oraya yazın, öyle ya.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yani şimdi, ama her türlü şeyi yazmanız lazım. Kanun tekniği açısından her şeyi yazamayız Sayın Tanal. Yani icra memuru...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yönetmelikle mi belirleyeceğiz bunları?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamam arkadaşlar, yeter.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, bitiriyorum...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, yeterli, evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şunu söyleyeceğim: Şimdi, Türkiye gerçeğinde konut olarak...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Mikrofona konuşun, kayıtlara geçsin Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani Türkiye gerçeğinde, kat mülkiyetine çevrilmemiş ancak kat irtifakı olup şu anda elektriği, suyu bağlanmayan ama insanların yaşadığı dünya kadar yer var. Siz orayı konut olarak kabul edecek misiniz?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – İçinde yaşanılıyorsa niye kabul edilmesin Sayın Tanal?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yani içinde yaşanılıyorsa, bir hayat varsa... İlla elektrik, illa su şart değil bir konut olması için bir yerin. Gittiğinizde eğer karşınıza...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, özür dilerim, şu anda MERNİS’le ilgili dediniz ya, 2 tane adres yazardı, 1’inci adres, 2’nci adres... 2’sine birden mi yapacağız, tek birine mi?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, kısa bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Değerli arkadaşlar, bir dakika...

Sayın Can...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Resmî kayıt, hukuki durum tabii ki önemli ama fiilî durum hacizlerde en önemli unsurdur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, 2 tane adres var ya MERNİS'te, 1 ve 2.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tutanağa bağlı.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Fiilî durum... Haciz mahalline gidildi, fiilî duruma bakılacak, ona göre bir karar verecek icra müdürü. Resmî kayıt farklı olabilir ama fiilî durum çok önemli.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Evet, bir yaşam varsa orada...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Maddelerde yazıyor. Ticarethane olabilir.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Aynen, o fiilî duruma göre değerlendirilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ve yargının incelemesine tabi.

Peki, teşekkür ediyoruz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Mesela, biz gidiyoruz...

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Bir de onaylanmış ama gittiklerinde konut olduğu tespit edilirse ki muamele yani...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E, zaten vardı arkadaşlar, yargının denetimi zaten vardı.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, yeterlidir.

Sayın Aydoğan, hemen son...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, burada kullanılan ifade, mahkemenin sanki bir usuli inceleme yapacağı şeklinde. Ben yanlış mı anlıyorum? Yani icra mahkemesi öyle çok detaylı bir inceleme yapmayacak.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yapmayacak, tabii tabii, bizim şeyimiz öyle. MERNİS'e bakacak, konut adresi gözükiyorsa izin verecek ama gittiğinde eğer ticarethane görürse icraya zaten devam edecek ama aksi olur da...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Derdimi tekrar anlatabilir miyim?

Şimdi, şöyle: Benim anladığım, icra mahkemesi kaydı bir inceleme yapacak; fiilî, başka bir araştırma, o mahalli değerlendirme yeteneği icra mahkemesinin olmayacak fiilî durumla alakalı.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Doğrudur, doğrudur.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Peki, bu konu muallakta kalmayacak mı o zaman? Tamam, Sayın Ramazan Can'ın söylediği fiilî durumun takdiriyle ilgili icrada çok önemli alanlar vardır ama bu konu yine muallakta kalmayacak mı? Bu mesele yine icra müdürü ile alacaklı, borçlu vesaire arasında kalan bir konuya dönecek. Bu usuli inceleme sadece "Avrupa Birliğine söz verdik, orayı aşıyoruz." şekline dönmüş gibi bir şeye dönüyor yani anladığım kadarıyla. Buna bir cevap alabilirsek...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğümüz Sayın Niyazi Acar...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yani biraz aydınlanmamız lazım, kayda geçsin...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için; zatîalınızı ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada mesele konut... Demin Abdullah Koç Bey de ifade ettiler, konut, kişinin özel alanı, mahrem alanı. İşin ceza muhakemesi boyutunda da konuta gideceğimiz vakit, konutta arama yapacağımız vakit mutlaka bir hâkim kararı gerekiyor arama vesaire işlemlerle ilgili olarak. Malumunuz, bugün alacaklı

vekil gelip talep açıyor -konut veya iş yeri veya ticarethane, hiçbir şekilde ikincil bir gözün bakışına tabi değil- ve icra müdürünün talebi kabul eden kararıyla beraber doğrudan gidiliyor. Şimdi, konuta gidilmesi noktasında sistemin biraz hassasiyet taşıması arzusu var maddede. Alacaklı vekil zaten talep açarken, artık, bu düzenleme heyetiniz tarafından kabul edildiği takdirde...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Her hâlükârda merciye gidecek.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Şöyle efendim: Buranın konut olduğunu ifade edecek zaten. Artık, gideceği yerin konut mu, değil mi olduğu konusu hassasiyet oluşturacak ve diyecek ki: “Borçlunun filanca adresteki konutuna...”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilmiyorum, konut veya iş yeri olduğunu bilmiyorum.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Bir dakika ya, dinleyelim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, bir dakika...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – O hâlde, konut veya iş yeri olduğu konusunda bir açıklık yoksa...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Olabilir, bilmek zorunda değil.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – ...MERNİS’te kişinin yerleşim yeri adresi olarak neresi gösterilmişse bu noktada basit ve kaydı bir araştırma yapılacaktır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O da yok, fiilen yaşıyor.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Ama bir dakika, dinleyelim.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Müsaade ederseniz...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – En son söyleyeceğiz, bir dakika, tamamlasın.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Eğer yerleşim yeri adresi olduğu yani konut olduğu kanaatine varılırsa hâkimin onayına götürecek icra müdürü. Hâkim de benzeri bir şekilde... Zaten ifade “tespit ederse” diyor, bu tespitin mahiyeti geniş ama ilk etapta akla gelen MERNİS kaydı. Burada alacaklı vekilin ortaya koyacağı farklı deliller olabilir, alacaklı vekilin itirazları olabilir...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, resmi kayıt yok, fiilen yaşıyor.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Bu durumda...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Niyazi Bey...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Vekilim...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada fiilen yaşıyor...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, bir dakika...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Bu durumda, hiçbir kayıt yoksa icra müdürü işinin aksamaması, ikincil bir muameleye maruz kalmaması bakımından yerin konut olduğu kabulüyle hâkimin onayına sunar çünkü takip eden müteakip fıkra da şu var... Bu kararı almadınız, gittiniz, ticarethane niyetiyle gittiniz, iş yeri niyetiyle gittiniz veyahut da ihmal ettiniz, gittiniz ve fiilen oranın konut olduğu karşınıza çıktığı an icra müdürünün önünde iki tane seçenek var: Ya, borçlu “Muvafakat ediyorum, hacze devam edin.” diyecek, devam edecek; eğer bu konuda muvafakati yoksa işleme son verecek, geri dönecek ve “Gittiğim yer konutmuş, izin ver.” diyecek, hâkimden izin alacak. Şimdi, durum bu olunca kendinizi alacaklı vekili olarak düşündüğünüz vakit böyle bir muameleye muhatap olmamak adına ister istemez siz de bundan sonra hacze gidilecek yerin mahiyeti konusunda gerek icra müdürünü gerek hâkimi aydınlatacak donelerle gelmek durumunda

kalacaksınız. Uygulama genel şartlarıyla bu şekilde yürüyecek.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bir ek yapabilir miyim oraya? Bir ek yapabilir miyim?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uygulamada dünyada var mı böyle bir şey?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Buradaki mesele konutun kişinin mahrem alanı olması, hassasiyet gösterilmesi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uygulaması hangi ülkede var?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Türkiye’de, olacak işte.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Şu anda huzurunuzdaki teklifte Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyorum Sayın Acar.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, bir şey...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, eğer alacaklı vekili hiçbir şey söylemeden “Burası ticarethane.” diye beyan ederse zaten fıkra söylüyor yine Niyazi Bey’in söylediğini yani oraya gitti, konut olduğuna kanaat getirirse iki seçenek var, ticarethaneye zaten hacze devam edecek.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan -siz de gitmişsinizdir- ben dedim ki: Borçlunun göstereceği adres alt sokak, 1100 Sokak değil de 1300 Sokak. bir daha geri mi gelip izin alacağım hâkimden?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Normal prosedür de öyle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, normal prosedür öyle değil.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Hayır, hayır, biz uygulamadan geliyoruz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mahallinde göstereceğim adres 1100 Sokak’ta değil...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, bir dakika... Bir dakika...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Uygulama öyle.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun Sayın Acar.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Vekilim, burada artık alacaklı vekilinin bir konuta hacze gideceği durumda böyle bir ihtimal söz konusuysa bir hassasiyet göstermesini arzu ediyor kanun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat anladım. Ben kalkıp “1100 Sokak No: 15.” dedim; 1100 Sokak’tan çıkmadı da 1115’te çıktı.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Tanal, biz uygulamadan geliyoruz. Ben bizzat dört sene önce fiilen yaptığım bir şeyi söylüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, ben uzaydan geliyorum! Onun için soruyorum size.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Ya, bir saniye, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika... Bir dakika...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Siz on beş yıldır vekillik yapıyorsunuz, ben dört yıldır yapıyorum; onun için yakın zamandan ben geldim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, biz kendimizi yeniliyoruz. Demek ki yani bu hukuk günceldir, yaşayan, bir canlı yaratık gibidir.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Tanal, polemige girmeyelim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Kifayetimüzakere...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bitiriyorum.

Bakın, Sayın Tanal, talep açılır, icra müdürü gider, 1100 Sokak'ta, dediği adreste şahsı bulamazsa der ki: “Şahıs burada yoktur.” Zaptını tutar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle değil.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sonra gidersiniz, tekrar dersiniz ki: “1105 Sokak'ta yeniden haciz istiyorum.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle değil işte. Onu icra müdürü arkadaşlarımızla bir konuşun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Uygulama öyle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Alacaklı şöyle açtı: “Borçlunun dosyadaki ve mahallinde göstereceğim adrese...”

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Öyle değil, kabul etmiyorlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben mahallinde göstereceğim adres diyorum.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yok, kabul edilmiyor artık, o kabul edilmiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lütfen yani orada icra müdürü arkadaşlarımız var, konuşsunlar.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Kabul edilmiyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz. Kifayetimüzakere...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uygulama bu.

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Tebligat yapılacak, mahallinde gösterilen adres...

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, tamam, hepiniz icracısınız; tamam ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O değil değerli kardeşim, doğru dürüst bir kanun yapalım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi okutuyorum:

TBMM

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4997) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa 79'uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Konutta haciz:

MADDE 79/a- İcra memuru, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit ederse bu yerde haciz yapılmasına karar verilmek üzere dosyayı icra mahkemesine bilgi ve belgeleri ile birlikte sunar.

Mahkeme, tarafların beyanlarını dikkate alarak ve gerek duyduğu takdirde ilgilileri de dinleyerek dosya üzerinden karar verir. Yapılan incelemede o yerin konut olup olmadığı, konutta haciz zorunluluğu ile borçlunun başkaca haczi kabil mallarının bulunup bulunmadığı hususları incelenir.

Mahkemenin kararı üzerine hacze gidilen yerin konut olmadığına anlaşılmaması halinde hacze devam olunur. Ancak konut olmadığı kabul edilen bir yerle ilgili verilen haciz kararı üzerine yapılan haciz işlemi sırasında, bu yerin konut olduğu anlaşılır ve borçlu da haczin yapılmasına rıza göstermez ise haciz işlemine son verilir ve müteakip işlemler hakkında bir ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

“İhtiyatı haciz hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.”

Züleyha Gülüm

Abdullah Koç

İstanbul

Ağrı

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeyi Sayın Koç biraz önce izah etmişti diğer maddeyle beraber.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – İzah ettim az önce.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 2004 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan “bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri” ibaresi “bireylerine ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyası” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “3,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, ben de öncelikle Kanunlar ve Kararlarda çalışan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Bu, İcra ve İflas Kanunu karşılaştırmalı metnini de aldım; işlenmiş hâlinde diyor ki: “Bireylere ait kişisel eşya haczedilemez.” Türkçesi bu, açık ve net yazılmış. Bunda mutabık mıyız Sayın Başkanım, Sayın Yurdunuseven dostum? Böyle ise...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bir ara hatırlar mısınız, gündeme gelen Sayın Zafer Çağlayan'ın taktığı bir saat vardı; kişisel eşya. Ben borçluyum, bu benim kişisel eşyam...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 700 bin dolar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, o kadar değil, 395 bin dolar ile 460 bin avro arasında değişiyordu. E, kişisel eşya, bunu haczedemeyeceksiniz buna göre. Ya, arkadaşlar, yani bu örnek, bu iddiayı çürütüyor. Yani bu kanunda ne eksiklik vardı ya? Kişisel eşya benim...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Şimdi, buradaki fark şu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim? Buyur.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika... Bir tamamlansın önce.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dinleyelim bakalım, özür dilerim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Soru-cevap olmasın.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Borçluyla birlikte yaşayan aile bireylerinin kişisel eşyaları.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tamam işte, borçluyla...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – O ayrı yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bakın, kişisel eşyam. Benim bu saatim 500 lira, 460 bin avro olabiliirdi.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yani siz borçla alakası olmayan kişinin malını haczetmek istiyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Yok, yok, burada “borçlu ve...” diyor.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yani borçlunun... Önceki uygulama devam ediyor borçluyla alakalı. Burada borçluyla birlikte yaşayanların aile bireylerinin kişisel eşyalarını...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar “ve” diyor. Lütfen ya, lütfen, birlikte. Adalet Bakanlığı temsilcisi orada ve diğer Yargıtay Üyesi arkadaşlar da burada. Yani benim bu saatim 500 lira...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, tamam, mesele anlaşılmıştır, cevap vereceğiz.

Evet, başka söz isteyen...

Sayın Bülbül...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani onun için şunu söylüyorum: Bu kanun teklifi fakir fukara için değil, zengini koruyorsunuz yani saati koruyorsunuz ya.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

Sayın Bülbül, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, imzacı arkadaşlar galiba “borçlu ve”yi okumamışlar, o bakımdan, şimdi fark ettiler; bu konuda da gerekli çalışmayı yapmalarını diliyorum.

Aile bireylerine ait kişisel eşyaları ile ailenin ortak kullanımındaki tüm eşyalar, buzdolabı, çamaşır makinesi, televizyon, yatak vesaire bu durumda haczedilemeyecek; böylece, evler için haciz işlemi neredeyse imkânsız hâle gelecek. Düzenleme alacaklının hakkını korumamakta, yine borçlunun hakkını korumakta; cebriicranın mantığını tamamen ortadan kaldırmaktadır. Bu madde kaldırılmalıdır, geri çekilmelidir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet, şimdi, maddenin başından itibaren okursak “Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç kişisel eşyalar” diyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, dinlemiyorsunuz ki.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Tanal, bireysel bir şey söylediniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bireysel değil, toplumsal. Olur mu öyle şey? Kanun koyucu bireysel iş için uğraşır mı?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika... Cevap vermeyin, dinleyin sadece.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bir örnek verdiniz. Herkes mi 500 bin liralık saat kullanıyor? Yani bir bireysel örnek verdiniz. Burada diyor ki üst maddede: “İcra müdürü takdir edecek. Eğer para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika ve süs eşyası gibi kıymetli şeyler

hariç olmak üzere...” Bunlar hariç olmak üzere. Bu kıymetli...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kişisel eşya canım kardeşim. Saat ya, zamanı öğretiyor bana, zaman.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Onlar da kişisel eşya.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Zorunlu değil ama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kişisel eşya.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – “Kıymetli şeyler hariç.” diyor, bakın “Kıymetli şeyler hariç.” Dolayısıyla burada icra müdürü takdir edecek.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

Teşekkür ederiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İcra müdürüne 467 bin liralık takdir yetkisini veriyorsunuz da bir televizyon ile buzdolabının takdir yetkisini niye vermiyorsunuz?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Asgari ücrete...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, lütfen...

Evet, 2’nci maddede önerge yok.

2’nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “haczolunur.” ibaresi “haczolunur; ancak bu miktarı aşacak şekilde haciz yapılamaz.” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi, burada, 3’üncü maddede taşkın haciz yapılmasını engellemek amaçlanmış aslında ama çok basit ve çok kısa anlatayım. Bir malın gerçek değeri yani borcu karşılayıp karşılamayacağı yani icra hukukunun temel amacı olan, alacaklının, borçlunun mal varlığının paraya çevrilerek alacağını tahsil etmesi hususu o malın ancak satışıyla belli olur çünkü yaklaşık yüzde 50 civarında bir bedelle genellikle satılabildiği için bu maddeyi koyduğumuz zaman malın kıymeti ya eksik belirlenecek, bundan borçlu zarar görecek ya da normal belirlendiği zaman, bu sefer de yüzde 50’sine satıldığı zaman bundan alacaklı zarar görecek. İcra müdürleri bu konuda tecrübeli, zaten haciz yaparken taşkın haciz yapılmaması için dikkatli davranırlar ama bunun dışında taşkın haciz yapıldığı zaman da icra mahkemesine şikâyet yoluna gitmek varken bu maddeyle icra müdürlüğünün elini kolunu bağlamak zaman zaman alacaklıya zaman zaman da borçluya zarar verecektir. Kanunla bu kadar katı hükümler getirmemek yani icra müdürünün takdir yetkisini bu kadar daraltmamak gerekiyor çünkü icra hukuku aslında biraz da yaşayan bir hukuk. Bu nedenle bu maddenin teklif metninden çıkartılması gerektiği kanısındayım.

Teşekkür ederim

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Anayasa’mızın 10’uncu maddesinde eşitlik ilkesi var. 6183 sayılı Kamu Alacakları Kanunu’nda

niye böyle bir değişiklik yapmıyorsunuz? Orada da gelin yapın, öyle ya, eşit bir şekilde: Siz kalkıp devletin üç kuruşluk alacağı için vatandaşın milyonluk servetine haciz koyacaksınız; diğer tarafta, özel şahıslara bu düzenlemeyi getireceksiniz. Zaten bu düzenlemelerle ilgili İcra ve İflas Kanunu'nun 16'ncı ve 18'inci maddesi tam buna özgü. Nedir mesela? Baki Kuru Hoca şöyle diyor: "İşlemin hadiseye uygun olmaması... İcra müdürünün yaptığı bir işlemin hadiseye uygun olmaması, kanunun icra müdürüne takdir yetkisini tanıdığı hâllerde söz konusu olur. Kanun bu takdir yetkisinden bazen açıkça söz eder, mesela –işte, bizim şu anda görüşmüş olduğumuz- 85'inci madde, 83'üncü madde, 87'nci madde, 55'inci madde, 52'nci madde..." Yani burada icra müdürünün yaptığı işlemin hadiseye uygun olup olmaması: İcra mahkemesine şikâyet yoluyla gittiğiniz zaman zaten iptal ediliyor. Yani bu uygulamaya "aşkın haciz" deniliyor, "taşkın haciz" deniliyor, bununla ilgili uygulamada Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin dünya kadar kararı var arkadaşlar. Yani biz burada yeni bir âdet, yeni bir iş getirmiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ben teşekkür ederim.

Sayın Ayhan Erel Bey, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) - Teşekkürler Başkanım.

Maddeyle, alacak miktarını aşacak şekilde haciz yapılması yasaklanıyor. Bu yasak yine haczin kapsamını daraltacağı gibi hacizli malın rayiç değerinin altında satılacağı düşünüldüğünde alacağın tam olarak karşılanmasının imkânsız hâle geleceği görülmektedir. Madde metninden, henüz kıymet takdiri yapılmamış malların üzerine haciz konulamayacağı şeklinde bir sonuç çıkmaktadır. Takibin kesinleşmesinin ardından haciz talep eden alacaklı da icra müdürlüğü ve borçlunun mal varlığında görünen menkul, gayrimenkul mallar ve üçüncü kişilerdeki hak ve alacakların gerçek ve güncel değerini bilememektedir. Bu nedenle alacaklı taraf borçlunun tüm mal varlığı üzerine haciz konulmasını talep etmektedir. Borçlunun haczedilen mallarının ve üçüncü kişilerdeki hak ve alacaklarının değerinin henüz tespit edilmediği bir safhada alacaklının haciz talep etme hakkının kısıtlanması borçlu lehine alacaklılar aleyhine bir durum meydana getirmektedir. Taşkın haciz sorununun çözümü getirilmek istenen değişiklik önerisiyle değil, kıymet takdiri ve paraya çevirme işlemlerinin daha az masraf ve daha hızlı yapılmasını sağlayacak değişikliklerle getirilebilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Teşekkürler

Sayın Bülbul...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, bu teklifle, icra takibine konu alacağa yetecek miktarı aşacak şekilde taşkın haciz yapılması açıkça yasaklanmaktadır. Şimdi, bakıyorum 85'inci maddeye, taşınır ve taşınmaz malların hacziyle ilgili cümleye; "Borçlunun kendi yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır mallarıyla taşınmazlarından ve alacak ve haklarından alacaklının ana, faiz ve masraflar da dahil olmak üzere bütün alacaklarına yetecek miktarı haczolunur." diyor. Ya, bunu eklemeye gerek yok ki, açık ve net bu. Yani burada da 85'inci maddenin gereği "Alacaklının alacağından fazla mal ve hakkın haczi caiz değildir." diyor. Bunu eklemeye gerek var mı? Yani bu icra müdürleri anlamıyor mu bu işi? Bir daha mı anlatmak lazım? Yani bu ekleme bence gereksiz, bu maddenin çekilmesi gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Teşekkürler Sayın Bülbul.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet, teşekkür ederim Başkanım.

Öncelikle burada aşırı, taşkın hacizden murat edilen, mevduat hacizleriyle ilgilidir çünkü bildiğiniz gibi, kişinin bankada atıyorum 200 bin lira parası var, 5 bin lira borcu için hesabını bloke ettiğiniz takdirde kişinin 195 bin liralık kısmını kullanmasına engel oluyorsunuz. Bizim muradımız çoğunlukla buradadır ama şu da bir gerçek: İcra müdürleri hacze gittiklerinde oradaki hacizli mallara genellikle yüksek fiyat yazmaya gayret ederler ki yüzde 50 fiyatına satıldığında malın satılması kolay olsun diye. Dolayısıyla burada artık icra müdürlerine diyoruz ki: “Malın gerçek değerini tespit edin. Gerekirse -elinde doneler var- bilirkişiye gidin, takdir isteyin ama malın gerçek değerini olabildiğince yazın ki taşkın haciz yapmayın”. Ama çoğunlukla bizim burada muradımız mevduat hacizleriyle ilgilidir. Dediğim gibi, fazla miktarın haczini engellemek amacıyla yapılmaktadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, kamu alacaklarını niye oraya eklemiyorsunuz? O da sizi ilgilendirmiyor mu? Onu haczediyor, burada niye...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – O, başka bir toplantının konusu.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Niyazi Acar’a söz veriyorum.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, uygulamada “taşkın haciz” dediğimiz, borçluyu çoğunlukla mağdur eden bir uygulamanın önüne geçmeye çalışan bir düzenleme. Tabii, buradaki yazılı hâliyle kalmaması gerekiyor; bu, mutlaka Türkiye Adalet Akademisi üzerinden eğitimlerle, bizim Eğitim Dairesi Başkanlığımız üzerinden de müdür eğitimleriyle tahkim edilmesi gereken bir mesele. Fakat yasa koyucunun hassasiyetini ortaya koyan bir düzenleme çünkü uygulamada bir mal üzerinde birden çok haciz olabilir. Uygulamada çok somut olaylara indiğimiz vakit, icra müdürünün malın kıymet takdirini yaparken birçok dosya içindeki doneyi kıymetlendirmesi, bunları kale alması gereken özel bir durum var. Uygulamada özellikle icra müdürlerinin buradaki hareketlerinde borçluyu ızzar edici birtakım davranışları Meclisimize de çok sayıda geliyordur, Bakanlığımıza da geliyor; bunu önlemeye çalışan bir madde ama bunun mutlaka eğitimlerle de desteklenmesi gerekiyor Başkanım.

Arz ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, şimdi, aslında bu mağduriyeti önlemenin en güzel yönü... Tarım Bakanlığı çiftçiye “tarım destekleme” adı altında elektrik parasını veriyor; vatandaş elektrik parasını ödeyemediği zaman o gönderdiği desteklemelere bankadan direkt el koyuyor. Bari hiç olmazsa bir şey koyun da o vatandaş gerçekten... Güya gübre için, elektrik için, mazot için o parayı veriyor, TEDAŞ buna el koyuyor, vatandaş tarımda bunu kullanamıyor ve diyor ki: “Kardeşim, vakti geldiği zaman sen bana ödersen ben blokeyi serbest bırakırım.” O zaman arkadaşlar, bu taşkın haczin en somut örneği, vatandaşın en bariz mağduriyeti... Şu anda Güneydoğu, Doğu Anadolu’da, Konya’da, Akdeniz’de, tarımla uğraşan illerimizde bu yaşanıyor. Sizden istirham ediyorum, bunu yapın. Dediniz ki: “Birden fazla haciz oluyor.” Ben size şunu söyleyeyim, eğer bunun hızlı sonuçlanmasını istiyorsak şöyle yapın: “Arkadaş, haczedilen taşınmazın veya taşınırın -hiç fark etmez- kim satışını istemişse para ona gider.” deyin. Bir an önce -kim birden fazla haczi koymuşsa- o dosya hızlı bir şekilde sonuçlanır değerli arkadaşlar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum, yeterli, anlaşıldı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Meramımı anlatıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Anladık ama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz anlamış olabilirsiniz, ben de meramımı anlatmak istiyorum. Medeni usul kanununda meramımı anlatma ilkesi var, Anayasa’da meramımı anlatma ilkesi var.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Anlattınız ya başında.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım, ben meramımı anlatıyorum.

Yani burada netice itibarıyla birden fazla haciz varsa ne yapıyor? Yani haczi koyan diyor ki: “Nasıl olsa son haczi koyan malı satarsa parası bana gelecek.” Bu kuralı bitirmek lazım. Nedir? Kim satışı yapmışsa parayı ona gönderirsek icra dosyaları mahzende bu kadar da kalmaz, birden fazla sıra da olmaz. Onun için, gelin, kuralı bu şekilde değiştirelim o zaman.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Hacizde sıranın ne anlamı kalır o zaman? Sayın Tanal, rehinli alacaklar var, hacizde sıra var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olsun, kim önce satışını isterse.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

3’üncü maddede önerge yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 2004 sayılı Kanuna 88 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Muhafazasına gerek kalmayan malların tasfiyesi:

MADDE 88/a- Muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan mallar, takibin yapıldığı yer icra dairesince bu madde uyarınca resen tasfiye edilir.

Tasfiye edilecek mallara ilişkin bilgiler, icra dairesince Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminde duyurulur.

İcra dairesi, borçluya tebligat çıkarak tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde tarife göre belirlenen yedieminlik ücretini ödemek suretiyle malı teslim alabileceğini, aksi halde müteakip fıkralar uyarınca malın tasfiye edileceğini ihtar eder.

Borçlunun malı teslim almaması halinde icra dairesi, rehin hakkı sahibine tebligat çıkarak tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde rehinden kaynaklanan haklarını kullanabileceğini ve bu durumu icra dairesine bildirmesi gerektiğini, aksi halde müteakip fıkralar uyarınca malın tasfiye edileceğini ihtar eder.

Sicile kayıtlı mallar bakımından, malın borçlu tarafından teslim alınmaması veya rehinden kaynaklı hakkın kullanılmaması halinde icra dairesi, malın daha önce satışa çıkarılmamış olması kaydıyla, kanunun elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışa ilişkin hükümleri uyarınca resen satışını yapar.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde icra dairesi, derhal yedieminine tebligat çıkarak, tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde varsa malın son iki yıl içinde yapılan, yoksa icra dairesince takdir edilen kıymetinin yüzde kırkı üzerinden, tarife göre belirlenen yedieminlik ücreti mahsup edildikten sonra bakiye tutarı ödediği takdirde malın mülkiyetinin kendisine devredilmesine karar verileceğini, aksi halde müteakip fıkralara göre işlem yapılacağını ihtar eder. Bu fıkra da belirtilen şartların oluştuğunun ve varsa bakiye tutarın yediemin tarafından ödendiğinin tespiti halinde icra dairesi, malın mülkiyetinin yedieminine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Sicile kayıtlı mallar bakımından yediyeminin malın mülkiyetinin devrini kabul etmemesi halinde icra dairesi, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine tebligat çıkarak, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, 30/6/2021 tarihli ve 7330 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca belirlenen hurda bedelini ödeyeceğini bildirmesi ve bildirimde bulunduğu tarihten itibaren üç ay içinde hurda bedelini ödemesi şartıyla malın mülkiyetinin Şirkete devredilmesine karar verileceğini ihtar eder. Bu fıkra da belirtilen şartların oluştuğunun ve hurda bedelinin ödendiğinin tespiti halinde icra dairesi, hurdaya ayırma işlemlerini tamamlayarak malın mülkiyetinin Şirkete devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde icra dairesi, malın mülkiyetinin bedelsiz olarak Türkiye Kızılay Derneğine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

İcra mahkemesi, mülkiyetin devri için gönderilen dosyalarda, en geç on gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgiliye geçer; tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.

Tasfiye konusu malın vergi, ceza, prim gibi borçları, borçluya ait olup mülkiyet ilgiliye, tüm borç ve yüklerinden âri olarak geçer. Devir ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Devir işlemlerine karşı yediyeminlik alacağına dayanılarak hapis hakkı kullanılamaz. Yediyeminlik ücretinin varlığı, mülkiyetin devri ve buna ilişkin işlemlerin yapılmasına engel teşkil etmez.

Tasfiye konusu mal üzerinde 6183 sayılı Kanun uyarınca haciz bulunması halinde icra dairesi, borçluya tebligat çıkarmadan önce tahsil dairesine tebligat çıkarak tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde muhafaza ve/veya satış işlemlerini yapmak üzere malı teslim alması gerektiğini, aksi halde malın bu madde uyarınca tasfiye edileceğini bildirir.

Tasfiye konusu malın 27/10/2009 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamında serbest dolaşımında olmaması halinde icra dairesi, borçluya tebligat çıkarmadan önce gümrük idaresine tebligat çıkarak bir ay içinde gümrük işlemlerini yapmak üzere malı teslim alması gerektiğini, aksi halde malın bu madde uyarınca tasfiye edileceğini bildirir.

Tasfiye masrafları, öncelikle dosyadaki avanstan, avansın bulunmaması halinde Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Tasfiye kapsamında dosyaya ödenen tutardan; sırasıyla avanstan karşılanan masraflar, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanan masraflar ve vergi, resim, harç gibi malın aynından kaynaklanan kamu alacakları ödenir. Kalan tutar, 9 uncu madde uyarınca muhafaza edilir, bankalarda nemalandırılır ve talep halinde nemalarıyla birlikte hak sahiplerine ödenir.

Dosyaya ödenen tutarın, Adalet Bakanlığı bütçesinden yapılan masrafı karşılayamaması halinde icra dairesi, bakiye masrafın, 6183 sayılı Kanun uyarınca borçludan tahsili için tahsil dairesine bildirimde bulunur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu madde aslında kanayan bir konuya parmak basıyor çünkü -özellikle ev eşyalarında veya bazı motorlu nakil araçlarında- yediyemin depolarında yıllarca bekleyen mallar olduğu aşikâr ama

bu maddenin yazımında ya da bu maddeyle ilgili benim üzerinde durmak istediğim birkaç konu var. Maddenin altıncı fıkrasında, mal yediemine teklif edilecek, o safahata kadar...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – İlk aşamada...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yani -aşama- merhale merhale geçildikten sonra sıra yediemine geldiğinde biz diyeceğiz ki yediemine: Malın yüzde 40'ını öde.

Şimdi, burada, benim iki tane rezervim var: Birincisi, ihaleye çıkaracak olsak bu, yüzde 50'den başlayacak. Bu yüzde 40'ın aslında orayla eş güdümlü bir hâle getirilmesi daha iyi olur. Ama başka bir şey var: Roma hukukundan gelen bir hüküm, Latincesi Lex Commissoria Yasağı yani nizalı mala sahip olma yasağı. Yediemin alacak malı, bekleyecek, her gün yediemin ücreti işleyecek ve ondan sonra yediemin depo kirasına karşılık bu malı alacak. Bu konuda aslında evrensel hukuk normlarına bir aykırılık olduğu kanaatindeyim.

Bundan daha da önemli olarak, sekizinci fıkrada, yine aşama aşama gelindikten sonra eğer mal tasfiye edilemiyorsa bedelsiz olarak Türkiye Kızılayı Derneğine bu malın devri öngörülüyor. Şimdi, burada, aslında hiçbir ihtimalde bu mal tasfiye edilemiyorsa gümrük depolarındaki mallar nasıl tasfiye ediliyorsa öyle tasfiye edilmesinde yarar var.

Ben, burada, Osmanlı'da kurulan Hilal-i Ahmer Cemiyetinin cumhuriyetin ilk yıllarında ve bizim öğrencilik zamanımızda ne kadar işler yaptığını, bugüne kadar ne kadar başarılı geldiğini ve/ fakat son yıllarda nasıl -deyim yerindeyse- birden çok maaşlı bir yer hâline getirildiğini, oradaki yöneticilere birden çok makam, mevki verildiğini... Kaba tabirle, aslında oranın bir çiftlik hâline getirildiğini söylemek istemiyorum, bunu söylemeyeceğim ama... Özellikle 6 Şubatta yaşanan acı deprem felaketinde gördük ki Türkiye Kızılay Derneği maalesef sınıfta kalmıştır -kibar olarak, kibarca söylüyorum- çadır satmıştır ve gelen yardımları satmıştır, giysi yardımlarını sattığı iddia edilmektedir vesaire vesaire vesaire. Bu hükümle ilgili olarak özellikle "maliye hazinesine geçer" denilmesinin daha iyi olacağını düşünüyorum.

Son olarak da mal hiçbir şekilde tasfiye edilemiyorsa malın mülkiyeti hazineye geçer, hazine de gümrükteki malları nasıl tasfiye ediyorsa bunu öyle tasfiye eder dememizin hukuka daha çok uygun olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Teşekkürler Sayın Antmen.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Merak ettim, dedim ki: Acaba, İcra ve İflas Kanunu'nda bundan daha uzun madde var mı? 17 fıkra düzenlenmiş, İcra ve İflas Kanunu'nda 17 fıkradan ibaret olan tek bir kanun maddesi bu. Tam, aşağı yukarı A4 kâğıdı, kompleksi burada, bunun da yarısı, diğer tarafa da işte bir cümle geçmiş durumda. Arkadaşlar, yani bu, kanun yapma tekniğine, usulüne uygun değil. Bir kanun maddesi 17 fıkra olmaz ya.

İki: Burada teklif sahibi arkadaşlarımızdan benim istirhamım şu: Burada Makina Kimyayla ilgili bu konumda olan kaç tane dosya var? Ne kadar mal var? Bu konuya açıklık getirirlerse sevinirim.

Üçüncüsü: Aynı şekilde Gümrük Kanunu'yla ilgili burada ne kadar mal var, bunu da öğrenmek isterim yani kaç dosya var bununla ilgili?

Dördüncü konu şu: Sayın Alpay Bey söyledi, şimdi borçlu zaten borçlu arkadaşlar, adamın yuvası dağılmış, ödeyemiyor borcu, parayı ödeyip malını da alamıyor. Mevcut olan İcra ve İflas Kanunu'nda

geçmişte yüzde 40'tı, yüzde 50'ye çıkarıldı. Siz burada “Efendim, başka birisi satın alırsa yüzde 50 ama efendim, biz bunu yediemin ücretine mahsuben alacak olursa veya başka biri yüzde 40...” Ya, vur abalıya kanun koyucu yapmamalı, biraz daha inşafa gelmek lazım. Yani bu, doğru bir hüküm değil; yüzde 50'yi yüzde 40'a indirme açısından doğru bir hüküm değil. E, kaldı ki siz kalkıyor diyorsunuz ki: “Ben Kızılaya vereyim.” E, Kızılay bunu satıyor; gördük. Borçluya verin de hiç olmazsa bir hayır işleyin ya.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Borçluya ödeyin de o borçlu gidip kaymakamlıktan, belediyeden geçimini yapamadığı için ayrı bir yardım almasın. Yazık, günah o insanlara. İte, köpeğe muhtaç ettirmeyin borçluyu.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - O malı borçluya verin, niye Kızılaya vereceksiniz? Zaten ihtiyacı olmazsa yani borcu ödeyebilirse o malını alacak. Yani o vatandaş borcunu ödeyemiyor, mağdur durumda, perişan durumda: “E, kardeşim, ben senin malını Kızılaya bedavaya veriyorum.” Ya, ver adama bedava, hiç olmazsa bu vatandaş insani koşullar içerisinde yaşayabilsin ya. Yazık, günah değil mi?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, teşekkür ederiz.

Sayın Ayhan Erel, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Burada elde kalan hacze konu malların son zamanlarda icraatlarıyla kamuoyunda itibarını kaybeden Kızılay yerine ya hazineye ya Çocuk Esirgeme Kurumuna veya Türk Hava Kurumuna bırakılması kamu vicdanı açısından daha rahat olacaktır diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Yurdunuseven, buyurun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, şimdi, tabii, icra dairelerindeki hem araç anlamında hem de menkul mallar anlamında bir sayıyı belirlememiz mümkün değil çünkü bu maddeden sonra uygulamaya geçileceği için sayı orada tespit edilecek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, şu anda bekleyen dosya var ama.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Ama içindeki malları bilemiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Bu 2 madde adrese teslimdir; hiç kusura bakmayın.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Tanal, içinde hangi mallar haczedildi, bilemiyoruz. Bir dosyada 10 tane mal da haczedilmiştir, 1 tane mal da haczedilmiştir; sayısal olarak bilemiyoruz, bunu ancak uygulamayla göreceğiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uygulamayla değil, bu böyle düşünülmeli, var bir şey.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Şimdi, maddeyi tam da okumamışsınız galiba bakın, üçüncü fıkra: İcra dairesi borçluya tebligat çıkartarak “On gün içinde malı al.” diye ilk önce borçluya teklif ediyor, malı almasını ona teklif ediyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

4'üncü madde üzerinde 1 önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4997) çerçeve 4'üncü maddesinde geçen "Türkiye Kızılay Derneğine" ibaresinin "Çocuk Esirgeme Kurumuna" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekeceyi biraz önce Sayın Ayhan Erel anlattı.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 19- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, Kanuna eklenen 79/a maddesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz yapılmasına ilişkin kararlar hakkında uygulanmaz. Bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz kararları hakkında, bu değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ile ikinci fıkrasında yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce haczedilmiş eşyalar hakkında uygulanmaz. Bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten önce haczedilen eşyalar hakkında, bu değişikliklerden önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur."

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yani burada bir şey daha öğreniyorum; Sayın Yurdunuseven dedi ki: "Bu kadar sürede burada milletvekilisiniz." Doğru, bu kadar dönem burada Milletvekiliyim ama böyle bir kanunda 3 tane yürürlük maddesini sadece ve sadece istisnai bir yasada yaşadık ama ondan sonra hakikaten bunu da gördüm sizde. Nedir? 43'üncü maddedeki hüküm "9 Mart 2023'te yürürlüğe girer." diyor. Ne yapıyoruz bunu? Bunu geriye götürdük. Bir tanesi de geçici madde 1'de 1 Eylül 2023'te yürürlüğe giriyor. Üçüncüsü de 47'nci maddeyle yayımı tarihinde yürürlüğe giriyor. Aslında sizin de kafanız karışık, net değil.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sonda konuşacağımız şeyi konuşuyorsunuz burada ya. Bununla alakası...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bununla alakası var. Burada, siz erteliyorsunuz.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Ertelemiyoruz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Erteliyorsunuz. "Uygulanmaz." diyorsunuz. Niye? Madem ki yaptığınızdan eminseniz, "Bu haciz edilmez, konuta haciz yapılmaz." Derhâl yürürlüğe sokun o zaman, derhâl uygulansın o zaman.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Tanal...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Yurdunuseven, topluca, notunuzu alın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Niye erteliyorsunuz siz bunu o zaman?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Madde şunu ihdas ediyor, diyor ki...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yurdunuseven, bir dakika...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – “Yurdunuseven” deyince ben söz verdiniz zannettim, pardon.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hayır, efendim.

Bir bitirsin cümlesini. “Not alın.” diyorum, sonra cevap verin.

Evet, Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz tartışmayın, ben bitirdim, teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Yurdunuseven, buyurun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Burada, maddedeki ihdas amacımız, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan hacizlerle, konutta yapılan hacizlerle, 3’üncü madde yani “Malın aynından kaynaklanan borçlular nedeniyle o malın haczedilmesi kuralını yapılmış, haczedilmiş mallar hakkında uygulanmaz.” diyoruz. Bu kanunun yürürlüğünden sonraki tarihteki hacizler için uygulanır bunlar. Konut hacziyle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, yürürlüğü götürüyorsunuz siz madde 43’te, 9 Mart 2023...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, bir dakika ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, biz anlaşıyoruz. Senden rica ediyorum...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ya, bir dakika ama yani... Burada Başkan olarak bir söz isteyin ya, bir dakika ya. Karşılıklı müzakere alanı değil burası arkadaşlar, herkes dinleyecek, herkesin yorumu var, herkesin bilgi dağarcığı genişleyecek veya ekleyecek. Karşılıklı diye bir şey yok arkadaşlar.

Evet, son cümlelerinizi alalım Sayın Tanal.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Yurdunuseven dedi ki: “Tabii, bu yürürlük maddesi önceki hacizlere uygulanmaz.” Evet, işte, ben de onu söylüyorum. Kanun derhâl yürürlüğe girsin, borçlunun lehinedir. Önce, şu anda mevcut olan hacizler varsa gayet rahat ona da uygulatın. Ben de diyorum ki sizin kafanız karışık. Niye karışık? Burada getirdiğiniz bu toplam 46 maddeden 3 tane yürürlük tarihiniz var; bir tanesi, 9 Mart 2023; geçmiş. Bugün ayın kaçı? 15’i. Bir tanesi, 1 Eylül 2023. Bir tanesi de bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren.

Ya, arkadaş, 1 tane yürürlük maddesi koyun ya.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

Adalet Bakanlığı Hukuki Mevzuat Genel Müdürümüz Sayın Acar.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Bir yanlış anlamayı düzeltelim. Çerçeve 43’üncü maddedeki 9 Mart 2023 tarihi, Sayın Vekilim, Anayasa Mahkemesi önündeki dosyaların Tazminat Komisyonuna aktarılması bakımından belirlenen bir tarihtir. O, yürürlükle alakalı bir tarih değildir. Herhâlde bir yanlış anlama oldu, onu düzeltmiş olayım Sayın Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yürürlüğe girdiği tarih ibaresi “9/3/2023 tarihi” diyor.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR –

Tablomuzı bakarsanız Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman siz yanlış yazmışsınız.

BAşKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz.

5'inci maddede herhangi bir önerge yok.

5'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiğı tarih itibarıyla, muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan mallar, takibin yapıldığı yer icra dairesince bu madde uyarınca resen tasfiye edilir. Adalet Bakanlığı, tasfiye edilecek malların sayısını dikkate alarak takibin yapıldığı yer icra dairesinden birini veya birkaçını ya da takibin yapıldığı yerin bağı olduğı ilin adıyla anılan icra dairelerinden birini veya birkaçını tasfiye işlemlerini yürütmekle görevlendirebilir.

Tasfiye edilecek mallara ilişkin bir bilgiler, icra dairesince Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminde duyurulur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yürürlüğe girdiğı tarihten itibaren on gün içinde gümrük idaresi, 4458 sayılı Kanun kapsamında serbest dolaşımda olmayan tasfiye konusu malı, gümrük işlemlerini yapmak üzere teslim almazsa, müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve tahsil dairesi, üçüncü fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, 6183 sayılı Kanun uyarınca üzerinde haciz bulunan tasfiye konusu malı muhafaza ve/veya satış işlemlerini yapmak üzere teslim almazsa, müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve borçlu, dördüncü fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, tarifeye göre belirlenen yedieminlik ücretini ödemek suretiyle malı teslim almazsa müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve rehin hakkı sahibi, beşinci fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, rehinden kaynaklanan haklarını kullanarak bu durumu icra dairesine bildirmezse müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Sicile kayıtlı mallar bakımından yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmezse icra dairesi, altıncı fıkradaki sürenin dolmasını müteakip gecikmeksizin malın, kanunun elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışa ilişkin hükümleri uyarınca resen satışını yapar. Satış ilanları, sadece elektronik satış portalında yapılır. Malın son iki yıl içinde yapılan kıymet takdiri yoksa resen kıymet takdiri yapılır. İkinci artırmada malın satılamaması halinde, artırma sonuç tutanağının ilan edildiğı tarih esas alınmak suretiyle müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde yediemin, altıncı ve sicile kayıtlı mallar bakımından yedinci fıkralarda belirtilen süreleri takip eden on gün içinde malın mülkiyetini almayı kabul eder ve varsa malın son iki yıl içinde yapılan, yoksa icra dairesince takdir edilen kıymetinin yüzde otuzu üzerinden, tarifeye göre belirlenen yedieminlik ücreti mahsup edildikten sonra bakiye tutarı öderse icra dairesi, malın mülkiyetinin yedieminine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Sicile kayıtlı mallar bakımından yedieminin malın mülkiyetinin devrini kabul etmemesi halinde Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim şirketi, sekizinci fıkradaki süreyi takip eden bir ay içinde malın

7330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca belirlenen hurda bedelini ödeyeceğini bildirmesi ve bildirimde bulunduğu tarihten itibaren üç ay içinde hurda bedelini ödemesi halinde icra dairesi, hurdaya ayırma işlemlerini tamamlayarak malın mülkiyetinin Şirkete devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde icra dairesi, malın mülkiyetinin bedelsiz olarak Türkiye Kızılay Derneğine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

İcra mahkemesi, mülkiyetin devri için gönderilen dosyalarda, en geç on gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgiliye geçer; tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.

Tasfiye konusu malın vergi, ceza, prim gibi borçları, borçluya ait olup mülkiyet ilgiliye, tüm borç ve yüklerinden âri olarak geçer. Devir ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Devir işlemlerine karşı yediyeminlik alacağına dayanılarak hapis hakkı kullanılamaz. Yediyeminlik ücretinin varlığı, mülkiyetin devri ve buna ilişkin işlemlerin yapılmasına engel teşkil etmez.

Tasfiye masrafları, öncelikle dosyadaki avanstın, avansın bulunmaması halinde Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Tasfiye kapsamında dosyaya ödenen tutardan; sırasıyla avanstın karşılanan masraflar, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanan masraflar ve vergi, resim, harç gibi malın aynından kaynaklanan kamu alacakları ödenir. Kalan tutar, 9 uncu madde uyarınca muhafaza edilir, bankalarda nemalandırılır ve talep halinde nemalarıyla birlikte hak sahiplerine ödenir.

Dosyaya ödenen tutarın Adalet Bakanlığı bütçesinden yapılan masrafı karşılayamaması halinde icra dairesi, bakiye masrafın, 6183 sayılı Kanun uyarınca borçludan tahsili için tahsil dairesine bildirimde bulunur.

İcra daireleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yediyeminlerde bulunan malların tespiti için gerekli işlemleri yapar. Bu hâlde kolluktan yardım istenebilir. Adalet Bakanlığı, bu fıkra da belirtilen tespit işlemlerinin yapılması için gerekli tedbirleri alır ve düzenlemeleri yapar.

Adalet Bakanlığı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirler ve yürürlüğe koyar. Usul ve esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu maddenin uygulanmasına başlanır. Bu husus Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulur.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi bu cümleyi yine söyleyeceğim, kusura bakmayın amacı aşan bir şey olursa da beni bağışlayın.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Olmasın ya, olmasın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tamamen iyi niyetli olarak yerine bir kavram bulmaya çalışıyorum ama bulamazsam da biriniz yardımcı olursa sevinirim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hassasiyet gösterelim diyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi burada “malın” diyor. Arkadaşlar, bu, hukuki bir kavram değil ya, kanun yapılırken daha teknik bir kavram bunun yerine... Ne olabilir? Mahcuz eşya deyin yani hacizli mal deyin; malın, mal, malın, mal... Kaç tane fıkra varsa hepsinde mal geçiyor arkadaşlar. Sizden istirham ediyorum, mahcuz mal deyin veya hacizli mal deyin veya rehinli mal deyin. Yani

hukuki anlamda... Onu bir hukukileştirelim değerli arkadaşlarım. Aşağı yukarı 16-17 tane fıkra var, hepsinde geçiyor o “mal” kelimesi. Bilemiyorum üstadım yani bence, bunun üzerine, kavramı biraz daha hukukileştirelim. Bir fıkra da geçiyor, deniliyor ki: “Kolluktan yardım istenebilir.” “İcra dairesi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yedieminde bulunan malların...” “Yedieminde bulunan mahcuz malların...” deyin. Burada niçin “Bu hâlde Kolluktan yardım istenebilir” deniliyor? “Güvenlik nedeniyle ihtiyaç duyulması hâlinde” denilmesi daha doğru olmaz mı? Yani “istenebilir” “isteyebilir” veya ne bileyim yani ne olur... Bu, yazı dili açısından sıkıntılı bir madde diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Can, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım haczi kalkmış mallar var, ona ne diyeceğiz o zaman?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ona ne diyeceksiniz? “Haczi düşmüş mahcuz” diyeceksiniz.

Arkadaşlar, “mal, mal, mal...” bu kavram... Bilemiyorum yani tereciye tere satmayalım, hepimiz hukukçuyuz ama bu hukuki bir kavram değil yani.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz.

6’ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündeminde bulunan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin (2/4997) çerçeve 6’ncı maddesinde geçen “Türkiye Kızılay Derneğine” ibaresinin “Çocuk Esirgeme Kurumuna” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kızılay Derneği tartışılmalıdır; deprem felaketinde konusu olduğu çadır, battaniye, gıda satışı, holdingleşen ve liyakatsiz yönetim yapısıyla yanlış bir tercihtir. Kamu yararına çalışan diğer bir dernek olan Çocuk Esirgeme Kurumuna destek sağlanması doğru olacaktır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6’ncı madde kabul edilmiştir.

6’ncı maddeden sonra, yeni madde ihdası hususunda bir önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıda yer alan maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 7: 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye aşağıdaki madde eklenmiştir:

“EK MADDE 39- Ceza İnfaz Kurumları ve Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinde fiilen görev yapan infaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurlarına her ay, (6.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucunda bulunan aylık tutarda ek

ödeme yapılır. Bu ek ödeme, kapalı ceza infaz kurumlarında görev yapan personele (8.000) gösterge rakamı üzerinden ödenir. Ek ödeme tutarı, damga vergisi hariç, herhangi bir vergi, prim ve kesintiye tabi tutulamaz; her ne şekilde olursa olsun başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz.”

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Madde ihdası hususundaki önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...
Madde ihdası hususundaki önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 12/6/1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uyuşturucu maddelerin kesin olarak raporları alındıktan sonra, yönetmelikte belirlenen usule uygun olarak alınacak örneklerin saklanması kaydıyla müsadereye sulh ceza hâkimliğince soruşturmanın her safhasında karar verilir.

Müsaderesine karar verilen uyuşturucu maddeler gereği yapılmak üzere mühürlü olarak mahalli mülki amirliğe teslim edilir.

Örnek olarak alınan uyuşturucu maddeler hükümle birlikte müsadere edilir ve ancak hükmün kesinleşmesinden sonra mahalli mülki amirliğe teslim edilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 7’nci madde üzerinde söz isteyen?

Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Burada yargılama safahatı devam ederken suç delillerinin imhasıyla ilgili bir hüküm var fakat ileride yargılama bitmeden tekrar bir bilirkişi incelemesi yaptırılması istenirse veya alınan numunede daha sonra bir inceleme yapıldığında ilk rapora aykırı bir şey çıkarsa maalesef belki de uyuşturucu kaçakçıları beraat etmiş olacak. Bu maddenin muradını ben çok anlayamadım aslında, teklif sahiplerine bunu sormak lazım gerçekten. Zaten bu eşyayıcürmiye olarak hüküm kesinleştikten sonra imha edilecek fakat niye yargılamanın safahatında bunu sulh ceza hâkiminin kararına bağlıyoruz? Eğer böyle bir şey yapacaksak yargılamaya devam eden mahkeme de bunu yapabilir. Özellikle bu maddede ısrar edilecekse bir izahat alalım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir izahat alalım.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, burada muradımız, numune alınarak saklanması. Yani yüksek miktarda yakalanan uyuşturucu maddelerin saklanması sıkıntılar yaşanmakta. Bu nedenle, numune alınıp tahlil yapıldıktan sonra sulh ceza mahkemelerince numune saklanarak kalan kısmın imhasına karar veriliyor. Daha sonra zaten kararla birlikte numunenin de müsadereye ve hükmün kesinleşmesiyle onun da imhasına karar veriliyor.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Niye yargılamayı yapan mahkeme değil?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Saklanma koşullarından dolayı ve başka sıkıntılar yaşanmaması için numune alınıp diğerlerini imha ediyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Neden sulh ceza mahkemesi? Yargılamayı yapan mahkeme niye değil?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sulh ceza mahkemesi müracaat mahkemesi

şeklinde düşünülüyor, bu kararı veren ilk merci; tutuklamaya veya aksine de o karar veriyor, biliyorsunuz. Hızlanması, hızlı bir karar verilmesi, dosyanın hızlı bir şekilde... Tabii, bazen dosyalar Yargıtayda temyizde oluyor, o aşamada sulh ceza mahkemesine bu yetkiyi veriyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Niyazi Bey, Genel Müdüürümüz...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım, soruşturmaların uzun sürmesi ihtimaline binaen sulh ceza hâkimliğine böyle bir yetki veriliyor. Kamu davası açılmışsa yetki zaten mahkemesinde, orada sorun yok; soruşturma aşamasında da böyle bir yetki sulh ceza hâkimliğine verilmiş oluyor düzenlemeyle Sayın Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

7'nci maddede başka söz yok.

Önerge yok.

7'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeden sonra madde ihdasına yönelik bir önerge var, onu okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıda yer alan maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 8: 27/6/1989 Tarihli ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 40- 4/1/1961 tarihli ve 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Rehabilitasyon Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanunun Ek 3 üncü maddesi uyarınca uzman tabip, tıpta uzmanlık mevzuatında belirtilen dallarda bu mevzuat hükümlerine göre uzman olanlar ile uzman dış tabibi, pratisyen tabip ve dış tabiplerine ödenen ek ödeme tutarının %150'si, Adalet Bakanlığı, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay'da aynı görev unvanıyla istihdam edilenlere, ilgili kurumun bütçesinden ek tazminat olarak ödenir. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemeler 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 9 uncu maddesi gereğince yapılan ek ödemeler dâhil, herhangi bir ödemeden mahsup edilemez.”

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İçerik itibarıyla çok doğru bir teklif bu.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Madde ihdasına yönelik olarak İç Tüzük kapsamı içerisinde verilen önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Devam ediyoruz kanun teklifimizin maddelerinin görüşmelerine.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2313 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce elkonulmuş uyuşturucu veya uyarıcı maddeler bakımından da 20 nci maddede bu Kanunla yapılan değişiklikler uygulanır. Kovuşturma evresinde; ilk derece mahkemesinde görülmekte olan dosyalar bakımından mahkemesince, istinaf veya temyiz kanun yolunda olan dosyalar bakımından ise UYAP kayıtlarını incelemek suretiyle ilk derece mahkemesince derhal karar verilir. Örnek alınmamış dosyalarda yeterince örnek alınır.

Örnek olarak alınan uyuşturucu veya uyarıcı maddeler ancak hükmün kesinleşmesinden sonra mahalli mülki amirliğe teslim edilir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 8’inci maddede söz talebi yok.

Önerge yok.

8’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 12 nci maddesinin birinci fıkrasına “suçlar ile” ibaresinden sonra gelmek üzere “göçmen kaçakçılığı ve” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 9’uncu madde üzerinde söz alan yok.

Önerge yok.

9’uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına (6) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“7. Yurt dışında Türkçe yayın yapan mevkuteler ve internet haber sitelerinde ilan ve reklamların yayınlanmasına aracı olmak, destek vermek ve bu amaçlarla gerektiğinde yurtdışında temsilcilik açmak,”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 10’uncu madde üzerinde Sayın Aydoğan’a söz veriyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, şimdi, bu 10’uncu ve 11’inci maddeler zaten aşağı yukarı aynı mahiyette ve birbirleriyle bağlantılı 2 madde. Gerekeceğine baktığımız zaman da çok tatminkâr bir gerekçe yok. Niye? Yani, Basın İlan Kurumu sonuçta kamunun çeşitli alanlarında kullanılacak kaynakları burada kullanmak gibi bir yola giriyor.

Bizim açımızdan Basın İlan Kurumu zaten “sansür yasası” adını verdiğimiz yasa çıktıktan sonra genel kurulu ve yönetsel yapısı sakatlanmış bir kurum. Böyle bir kuruma -daha çok, sarayın sultası altına girmiş bir kurum diyelim da daha iyi anlaşılın- böyle flu, yurt dışında kime ait, neye ait olduğu belli olmayan birtakım yayın organlarına destek verme –ki ifade orada aynen var, “destek verir” diyor- gerekçeniz ne olabilir? Hukuk devletinde böyle flu harcama tanımlamalarını bu Anayasa’ya göre nasıl açıklıyorsunuz?

Bizim açımızdan itibar edilebilir bir düzenleme değil bu yani gerekçesini açıklamamışsınız. Kime, niye, nasıl, ne için kamuya ait bir parayı harcayacaksınız? Çok geniş bir çerçeve içerisinde “yurt dışındaki mevkuteler ve internet siteleri” falan filan... Trollük mü yaptırılacak bunlara, başka devletler aleyhine kirli enformasyona mı girecekler yani ne yapacaklar? Bunun açıklaması yoksa, böyle bir maddeye bu Komisyonunda nasıl bir onay bekliyorsunuz? Bizim bu tarzda bir maddeye “evet” deme şansımız yok. Sizin açıklayabilme ihtimaliniz var mı? Bilmiyorum, nasıl açıklayacaksınız; kamu kaynağını harcamayla ilgili ucu bucağı belli olmayan bir hükmü nasıl açıklayacaksınız, merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, burada özellikle Basın İlan Kurumuna yurt dışında temsilcilik açmakla ilgili bir yetki vereceğiz. Bu hangi yabancı ülkede olacak, hangi yabancı ülkelerde olacak? Bence 21'inci yüzyılda, teknoloji çağında Türkiye'den yapılabilecek bu işler için yurt dışında sanki, deyim yerindeyse, arpalık yaratmış gibi bürolar açmak ya da Türkiye Cumhuriyeti'nin kıt kaynaklarını, önemli yerlere harcaması gereken kaynaklarını, özellikle deprem felaketinden sonra her kuruşa ihtiyacımızın olduğu bir ortamda dış temsilciliklere masraf yapmanın hiç anlamı yok, gereği de yok. Zaten bu teknolojiye yapmasak da hiçbir şey değişmez ama burada başka bir şey var: Yurt dışında, çeşitli ülkelerde Türkçe yayın yapan mevkuteler ve internet haber sitelerine, bunlara reklam verilmesine aracılık yapmak eğer Türkiye'deki Basın İlan Kurumunun yaptığı şekilde daha çok fonlama ya da -deyim yerindeyse- yandaş basına buradan bir gelir aktarma anlamında devam edeceği de düşünülür ise son derece hukuka aykırı, gereksiz ve yanlış bir husus olacak. Ayrıca, fonlanan demeyim de destek olunan yabancı ülkelerdeki bu Türkçe yayın yapan mevkute veya internet sitelerinin yabancı ülkeler aleyhine yazdığı bir yazı Türkiye Cumhuriyeti'ni uluslararası alanda ve Dışişleri Bakanlığımızı da bu mecrada son derece zor durumda bırakabilir. 10'uncu maddenin ve bu bağlamda 11'inci maddenin hiç gereği yok, anlamı da yok. Her iki maddenin amaca matuf maddeler olduğunu düşünüyorum. Hem 10 hem de 11'inci maddenin teklif metninden çıkarılması gerektiği kanısındayım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Yurdunuseven, buyurun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet, Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, burada, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız ve kardeş toplumlarla ekonomik, sosyal ve kültürel olarak yakın ilişkiler tesis edilmesi amacıyla ve kamu diplomasisini daha etkin kılmak ve Türk diasporasının potansiyel gücünden istifade edebilmek açısından bu maddeyi getirdik. Burada, Türklerin ana vatanlarına ilişkin aidiyetin, kimliğinin oluşumunda büyük rol oynamakta; bu sebeple, yurt dışında yaşayan Türk toplumlarının yayıncılık ve medya faaliyetleri kapsamında çıkarılan süreli yayınların yeni kaynaklar oluşturularak ilan ve reklam piyasasından pay alması ve desteklenmesi gündemdedir. Süreli yayınlarda ilan ve reklam yapılması 195 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri ile ilgili mevzuatlarda yapılacak değişikliklerle Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı başta olmak üzere Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Basın İlan Kurumu ortak çalışmalarıyla yürütülecektir. Yani bunun da bir akreditasyon süreci var. Öyle iddia edildiği gibi rastgele yapılacak bir şey değil. Akreditasyonda da öncelikle ilgili gazete ve internet haber sitesi Türkiye Cumhuriyeti temsilciliklerine başvuracak, Dışişleri Bakanlığımız güvenlik soruşturmasına yönelik incelemeleri yapacak, bunları Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığıyla paylaşılacak, daha sonra bu, liste hâlinde gazete ve internet sitelerinde yayınlanan kriterler çerçevesinde bunların internet haber ve reklam yapılmasına onay verecek, ondan sonra ilan edilecek. Dediğimiz gibi, bu, yurt dışında Türkçe yayın yapan mevkutelere destek olmak amacıyla düşünülmüştür. Yurt içinde özellikle gayrimüslimlerin kullandığı gazetelere destek verirken, yurt dışında bir diaspora oluşturmak anlamında bu desteğin de verilmesi bizim amacımızdır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım bir...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çok özür dilerim ama bir muhtıra metni gibi dinledim ben bunu ya. Bir ezber. Kusura bakmasın kimse. Yani bir hukuk devleti içerisinde bir yasa maddesini geçirmek istediğinizde bu kavramlarla mı açıklanır? “Yurt dışındaki diaspora” “Memleketin içindeki

gayrimüslimlere karşılık yurt dışındaki Türk kardeşlerimiz” falan. Bu ifadeler bize uygun ifadeler değil. Zaten ben de bunu kastetmişim, aynen bu rahatsızlığı dile getirmeye çalışmışım. Acaba bu rahatsızlığa mı kaynak kullanılacak diye söylemişim. Şimdi ortaya çıkıyor ki tam da düşündüğümüz gibi. Nedir ya, bizim diasporamızın memleketteki gayrimüslim kardeşlerimize karşılık yurt dışında arayışı falan filan? Bu memleketteki gayrimüslimler de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değil mi? Bizimle eşit haklardan yararlanmıyorlar mı? Bizimle aynı kaynakları kullanmıyorlar mı? Bizimle aynı anayasal haklara sahip değiller mi? Nedir yani bunun karşılığında oluşturmaya kalktığımız? Ya, arkadaşlar, işin açıkçası şu: Biz ne kadar “Kutuplu dünyadan vazgeçin.” “Daha barışçıl yöntemlerle modern dünyada yer alalım ve bütün işlerimiz hukuka dayalı olsun.” “Devletin işleri de hukuka dayalı olsun.” dedikçe, siz, totalist, böyle kamplaştırıcı, başka ülkelerle sorun yaratacak adımları hayata taşımaya çalışıyorsunuz. Ben anlamadım gerekçenizi, kusura bakmayın. Hakikaten bir muhtıra metni gibi dinledim, özür dilerim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ederiz.

Evet, 10’uncu maddede önerge var.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4997) esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını, sonraki kanun maddelerin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Aksaray

Hasan Subaşı

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi izah ettiler.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 195 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “mevkutelerin vasıflarını” ibaresi “mevkuteler ile yurtdışında Türkçe yayın yapan mevkuteler ve internet haber sitelerinin vasıflarını” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 11’inci maddede söz isteyen yok.

Önerge yok.

11’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 43 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Avukatların büro kurma giderlerinin karşılanması için kredi ve finans kuruluşları ile kredi veren kamu kurum ve kuruluşlarınca uygun şartlarda finansman desteği sağlanır. Desteğin sağlanmasına ilişkin usul ve esaslar, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Adalet Bakanlığı tarafından belirlenir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Değerli Komisyon, aslında doğru bir madde, avukatlar için böyle bir desteğe ihtiyaç var ama benim aklıma sadece burada bir husus geliyor “Avukatların büro kurma giderlerinin karşılanması için...” diyoruz. İlk mesleğe başlayanlara mı? Herkese mi? Her avukata mı? Meslek kıdemine göre bir ayırım yapacak mıyız? Kanunda böyle bir netlik yok. Bunun da Adalet Bakanlığına bırakılmaması gerekiyor. Bu maddenin netleştirilmesi gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Biz teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Ben de bu maddeyi olumlu buluyorum yani doğru bir madde ama biraz daha geniş kurulabilirdi. Avukatlar sadece büro kurarak bir maliyete girmiyorlar, başka maliyetleri de oluşuyor işe başlarken. Madde metni geliştirilebilirdi. Belki Genel Kurulda geliştirilebilir ama olumlu bulduğumu söylemek için söz aldım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) - Bu madde son derece muğlak bir düzenleme olup bu konudaki usul ve esasların Adalet Bakanlığı tarafından belirlenmesi öngörülmüş. Ancak, bu belirlemenin nasıl yapılacağı belirli olmadığı gibi, avukatları ilgilendiren bu konuda Türkiye Barolar Birliği yerine Adalet Bakanlığına yetki verilmesi eleştiriye açıktır diye düşünüyoruz. Bu yetkinin Barolar Birliğine verilmesi daha adil olacaktır diye düşünüyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Teşekkürler.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, evet, büro edinme zorunluluğu... Avukatlık Kanunu’nda zaten bu hükümler vardı. Evet, burada ekonomik anlamda desteğin verilmesi açısından, arkadaşlarımızın da belirttiği gibi yani 10 bin lira mı verilecek Başkanım, 20 bin lira mı verilecek, 50 bin lira mı verilecek? Malzeme parası mı verilecek? Kütüphane parası mı verilecek? Masa, sandalye, bilgisayar... Ne kadar verilecek? Yani bu çok muğlak. Medeni hukukta işte o 1’inci sınıfta bize öğrettikleri, kanun yapılırken; bir, “Herkes için olacak, doğru. İki, belirli olacak, muğlak olmayacak diyor. Burada muğlaklık var arkadaşlar. Yani ne kadar... Mesela, bankalar bu depremle ilgili... 1999 depreminden sonra, AK PARTİ Hükümetleri döneminde şöyle bir şey çıktı: İşte banka genel müdürlük binalarının güçlendirilmesi için 200 milyara kadar bir para desteği çıktı o dönem. Buna da bir rakam söyleyin, bu işin adını koyalım. Değerli Başkanım, yani bu şekildeki muğlaklık kanunun “belirlilik” ilkesine aykırılık teşkil etmekte. Bu belirlenirse mutlu olurum.

Bir de gelin, yani yeni işe başlayan avukatlar için de mali müşavirler için de beş yıl bunları vergiden muaf tutalım destek amacıyla.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Biz teşekkür ederiz.

Sayın Koç...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu maddeyi biz olumlu karşılamakla birlikte birkaç hususun daha eklenmesi gerektiğini

düşünüyoruz. Öncelikle, Sayın Erel'in görüşüne biz de katılıyoruz. Burada, avukatların kurumu olan, üst kurumu olan özellikle Barolar Birliğinin esasları ve ölçüyü belirlenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü burada her ne kadar "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak" denilse de... Çünkü bir avukatın bir ofis, bir büro açması gerektiği zaman ne kadar miktar paraya ihtiyacı var, günün koşulları, bağlı bulunduğu ilin koşulları, bunların gözetilmesi gerekiyor. Bu nedenle buna özellikle Türkiye Barolar Birliğinin görüşünün eklenmesi lazım.

İkinci bir önerimiz daha var, o da şu: Özellikle bu maddeye bir istisnai hüküm daha getirmek gerekiyor. O da deprem bölgesindeki avukatlara faiz uygulanmaksızın belli bir miktarda bu yönde bir kredinin sağlanması çünkü bütün bürolar çökmüş durumda dolayısıyla yüzlerce avukatı ilgilendiriyor ve o bölgedeki baroları da ilgilendiriyor. Buraya yeni bir madde ihdası yapılmak suretiyle en azından beş yıllık bir süre faizsiz bir kredinin sağlanması gerektiğini de düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Evet, Başkanım, teşekkür ederim.

Burada bütün avukat arkadaşları düşündük, meslekte kıdeme bakmaksızın bütün arkadaşlar bundan yararlanabilecek. Bankalarla yapılan görüşmelerde böyle bir madde ihdası yapılırsa daha rahat düşük faizle kredi verebileceklerini beyan ettikleri için böyle bir madde ihdası gerekli.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bunlar kamu bankaları mı?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Can...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Maliyeden...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Tüm bankalar için, böyle bir madde istediler.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Maliye Bakanlığı eklendiğine göre kamu bankaları, BDDK'yle da özel bankaları kapsıyor, anladığım o.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Evet.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Fakat burada şöyle bir şey olabilir mi: Hem Maliye Bakanlığı hem de Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü alınacak, Adalet Bakanı da buna göre bir karar verecek. Biz kanun çıkarıyoruz. Dolayısıyla bu kurumları BDDK'yi de yani en azından zorlayacak bir şey koyamayız biz burada yani oralarla görüşürüz Adalet Bakanlığı...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Özellikle deprem gerçekliği açısından 11 ilimize, özellikle oradaki birçok hem barolarımız hem avukatlarımızın hakikaten...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşların dediğine de katılıyorum, buradan somutlaştıralım. Bir azami had ya da asgari had yani bir şey koyamaz mıyız?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Başkanım, ihtiyaç kredisi olarak düşündüğümüz için, biraz önce Abdullah Bey söyledi yani Anadolu şehrindeki bir büronun kurulmasıyla İstanbul şehrindeki kişilerin zevkine göre... Bu bir ihtiyaç kredisi, bankalardan istenen ihtiyaca göre... Bizim buradaki tek muradımız düşük bedelle, düşük faizle kredi alabilmesi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Adalet Bakanının elini güçlendirme adına diyorum. Maliye Bakanlığı ve BDDK'yi de biraz işin içine sokabilecek bir ekleme yapabilir miyiz?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Çalışalım. Deprem bölgesini de yani özellikli bir durumu... Çünkü nihayetinde bu, depremden önceki bir taslak hazırlığıydı.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Tabii.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Deprem bölgesiyle ilgili de oradaki yeniden o büroların ve baroların imkânları noktasında özel bir atıf yapılabilir.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yani keyfiyete bırakmayalım, biraz zorlayalım diye düşünüyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir çalışalım ona Niyazi Bey.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bir çalışalım bakalım, Genel Kurulda şey yapalım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Şimdi, demin sayın milletvekilimizin de dediği gibi, aslında, Barolar Birliğinin görüşünü alarak da eklememiz lazım. Yine Ramazan Can Vekilimizin dediği gibi burada keyfe bırakmamak lazım ama benim şöyle bir önerim de var: Burada yeni bir ihtiyaç kredisi türü ihdas etmeyelim. Malzeme karşılığı olabilir, nasıl Zirai Donatım Kurumundan çiftçilere bir malzeme desteği veriliyorsa ona benzer. Yani bu parayı eğer avukat düşük krediyle alıyorsa o zaman gerçekten büro kursun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Devlet Malzeme Ofisi girebilir mi işin içerisine, bir düşünelim derim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Yani bunun üzerine, madde üzerine çalışırsak... Avukatların büro kurmasını biz istiyorsak çünkü orada bir de istihdam da yaratılacak.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bütün avukatlar hedef kitle.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Evet. Onu da eşya olarak yapabiliriz. Yani avukatlık mesleğinde kullanacağı eşyaların faturası karşılığı bir kredi olabilir ama buna mali müşavirleri de ekleyelim çünkü onlar da yine serbest meslek olarak bir şey kuracaklar. Mesela, yanılmıyorsam, noterlere, Noterler Birliği noter dairesini kurarken gerekli uygun kredileri veriyor. Barolar Birliğini ya da Mali Müşavirler Odasını bu işlere katabiliriz veya bankalar aracılığıyla yapabiliriz ama bunun yeni bir ihtiyaç kredisi ihdası olmaması, sadece de avukatlara özgü olmak yerine mali müşavirleri ve belki de diğer serbest meslek erbabını da içine katmamızda yarar var.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Başkanım, burada katamıyoruz çünkü mali müşavirlerin kendi özel kanunları var, onun için madde ihdas etmek gerekiyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Peki.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Bir de, deprem bölgesindeki baroları ekleyebilmemiz için bir geçici madde koymamız gerekiyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Ona bir bakalım.

Barolar Birliğinden görüş alalım.

Özge Hanım, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ÖZGE ÖZDER - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Kurumum ve Başkanım adına hazırunu saygıyla selamlarım ben de.

Çok kısaca bir talebimizi arz edecektim: Bu meslektaşlarımızın büro giderlerinin karşılanmasına yönelik finansman desteği sağlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde meslek örgütü olarak da birliğimize yer verilmesi hususunu takdirlerinize arz etmek isteriz bu noktada.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER - Çok teşekkür ederiz.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Şimdi, hakikaten, -deprem bölgesine hepiniz, hepimiz gittik- burada evini kaybetmiş, yuvası dağılmış, ailesi bitmiş, tek başına kalan epey meslektaşımız var. Yani istisnai yolda artık avukatlık yapmak istemiyor ama hayatı da devam ettirmek istiyor. Adalet Bakanlığında hâkim ve savcı açığının da epey olduğunu da biliyoruz. Sınavlar açılıyor. Yani bir sefere mahsus acaba istisnai yolla mesleğe alınmasında ne düşünürsünüz; böyle bir düşüncemi size aktarmış olayım. Yani bence çok daha verimli olur. Yani işi parasal boyuta getirirsek... Bir şey daha ilave edeceğim, bölgeye gittiğimizde orada ailesini kaybeden hâkim ve savcı arkadaşlarımız var, ailesini kaybeden yargı çalışanı arkadaşlarımız var yani bunlara yönelik psikolojik anlamda, ruhsal anlamda, tedavi anlamında, erken emeklilik anlamında, ne bileyim, özlük hakları anlamında bir iyileştirmeyi de sanki getirmekte fayda var. Mesela, şeye de tanık oldum ben: Hatay'daki başsavcı motosikletle adliyeye geldi ailesi Adıyaman'da göçük altındaydı, aslen Adıyamanlı ama o göçük altında, o hâlde adliyeyle, oradaki insanların mağduriyetiyle ilgili uğraşıyordu, çalışıyordu yani onun için, bence toplu anlamda bunların hepsini bir gözden geçirmekte yarar var bu teklif önümüzdeyken. Zaten seçime gidiliyor, bunu ertelemek bu insanların mağduriyetlerini erteleme anlamına gelir ki bundan daha acil bir şey olamaz arkadaşlar. Ne mesai yapılacaksa hep birlikte yapalım, bence bu mağduriyetleri giderelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Değerli arkadaşlar, gider getiri hususlarla bu yönüyle beraber bir çalışmayı...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Başkanım, Türkiye Barolar Birliğinin talebine şimdi vakıf olduk. Onu da o konuda çalışacağız Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tabii, değerlendirelim arkadaşlar.

Çok teşekkür ediyoruz.

Evet, 12'nci maddede önergemiz yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bizim talebimize de vakıf oldunuz, ona ne diyorsunuz Sayın Başkan?

AYHAN EREL (Aksaray) – Mahmut Ağabey, geç oldu, bir gidelim artık.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, arkadaşlar, teşekkür ederiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Halk sorunları, halkın gözü burada ya, geç oldu. O zaman bir daha vekillik adaylığı için müracaat etmeyin arkadaş.

AYHAN EREL (Aksaray) – Yarın devam edelim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, tamam, bir dakika. Tamamladık.

Teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, 12'nci maddede önergemiz yok.

12'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 1136 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “yarı oranında alınır.” ibaresi “alınmaz.” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – 13’üncü madde üzerinde söz isteyen...

Sayın Antmen, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Değerli Başkan, değerli Komisyon üyeleri; avukatlara her ne yapıyorsak yerindedir ve özellikle serbest savunmayı, özgür savunmayı temsil eden avukatlarımızın ekonomik koşullarını gerçekten düzeltmemiz gerekiyor. Burada daha önce çıkan bir yasayla beş yıl kıdeme sahip, beş yıl kıdeme kadar olan avukatların baro aidatlarının 1/2 oranında düzenleneceğini hükme bağlamıştık. Şimdi, baro aidatlarının ne kadar olduğunu Barolar Birliği Başkanı Sayın Erinç Sağkan anlattı geneli üzerinde, ortalama 35 lira, 40 lira yani 1 paket sigara parası kadar aylık bir miktardan bahsediyoruz. Bu getirilen hüküm, aslında, meslektaşlarımıza, avukat meslektaşlarımıza, beş yıl kıdeme kadar olan meslektaşlarımıza ciddi bir ekonomik katkı sağlamayacak, yılda 400-500 lira gibi bir rakam. Ayda 3 bin lira civarında sigorta primi ödeyen avukatlara ayda 30 lira, 40 lira biz size baro aidatından olanak sağladık, bunu ödemeyeceksiniz demek komik olur. Eğer gerçekten avukatları düşünüyorsak beş yıl, üç yıl -ne kadarsa- sigorta primini devlet ödeyebilir, muafiyet sağlanabilir, gelir vergisinden muaf tutulabilirler. Bu hüküm böyle çıktığı takdirde, 83 tane baronun -81 numarasız ve Ankara, İstanbul 2 numaralı baroları dâhil tam 83 baronun- ekonomik olarak idam fermanını imzalamış olacaksınız. Baroların üyelerinin yüzde 65’i beş yıllık kıdeme sahip avukatlardan oluşur. Damlaya damlaya göl olur, ayda 30 veya 40 lira belki bir avukat için çok önemli bir para değildir ama bu paralar toplandığı zaman, bu paralarla özellikle avukat stajyerlerine staj eğitimleri yapılıyor, ve özellikle ilk beş yıl kıdeme sahip avukatların daha çok görev aldığı CMK ve adli yardım servisleri bunlardan işletiliyor. Baro personellerinin, baro emekçilerinin maaşları avukat aidatlarından sağlanıyor. Baroların gelirleri belli, ben baro başkanlığı yaptığım için bütçesini de yaptım, bütçesini de ita amiri olarak harcadım. Baroların üç çeşit geliri vardır ve bunlarla ilgili üç ayrı kasa vardır. Birincisi, aidatlardan ve fotokopi, çay, kahvesi satarsa onların gelirlerinden oluşan baronun ana kasası. İkincisi, adli yardım hizmetleri için ve üçüncüsü de CMK hizmetleri için kamudan gelen, devletten gelen kaynaklardan oluşur. Adli yardım ve CMK için gelen paralar ayrı kasada tutulur, sadece ve sadece o hizmetlere özgü harcanır yani baroların hizmetleri için kullanacağı en önemli ve tek kaynak aslında baro aidatlarıdır. Ayda 30 lira, 40 lira, yılda 400 lira, 500 lira bir avukat için almalıyım. Evet ama bu, baroları avukatına, üyesine hizmet edemez duruma getirecekse bunu bir kere daha düşünmemiz gerekiyor. Eğer avukatlara, beş yıla kadar kıdem alan avukatlara destek olmak istiyorsak bunun için, dediğim gibi, sigorta primleri veya vergilerle ilgili onlara muafiyet sağlamamız gerekiyor. Yok, hayır, biz avukatlara aidat ödemesin diye düşüneceksek de bunun, bu aidatların Maliye Hazinesinden karşılanması gerekiyor diyorum. Çok detaya girmeye gerek yok, bu hüküm kanunlaştırıldığı takdirde barolar personel istihdam edemeyecek, pek çok baro emekçisi işsiz kalacak; barolar, başta eğitim çalışmaları olmak üzere adli yardımdan özellikle mağdur haklarıyla ilgili olarak görevlerini ifade edemeyecek, CMK hizmetlerinde personel istihdam edemeyecek ve aslında Türkiye’deki savunma mekanizmasına, yargının üç sacayağından biri olan savunma mekanizmasına, avukatlara, barolara ciddi bir zarar verilecek diyorum. Lütfen, bir kez daha bu hükmü düşünün, ya bu hükmü geri çekin ya da buradan avukatlara ödetmeyeceğimiz baro aidatlarını devlet üstlensin diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Bizim yeni Anayasa çalışmamızda yargının kurucu unsuru avukatlar, biz böyle bakıyoruz ama “Avukatlar yargının kurucu unsuru.” dediğimiz zaman münferiden bir avukat değil kastettiğimiz, hem

meslek örgütleri hem avukatların avukatlık vakarına uygun olarak mesleğini yapabilmesi ve yaşamını sürdürebilmesi. Avukatlık Kanunu ve meslek ilkelerinde avukatların mesleğini vakara uygun, meslek vakarına uygun olarak yapmalarını ve yaşamlarını böyle sürdürmelerini diretiyoruz, önlerine koyuyoruz hatta ilkeler arasında da bu var, avukatlıkla ilgili meslek ilkeleri arasında da bunlar var.

Şimdi, daha önce konuşmamda da söyledim, bir avukat hiç para kazanmadığında ondan vergi alıyoruz, 1 lira bile kazansa ondan vergi alıyoruz, ona mesleki anlamda hiçbir faydalı alanı biz merkezi idare olarak açmış değiliz bu anlamda. Barolar Birliği Başkanımız burada söyledi, dedi ki: “Zaten ilk beş yılda yüzde 50 alıyoruz.” Bence yüzde 50’yi de almayalım, hiç almayalım. Almayalım ama devlet karşılansın, devlet karşılansın. Yani avukatlar kuşkusuz bu memleketin evladı ve çok önemli bir işlev yerine getiriyorlar, hukuka uygun bir ülkede yaşamamız için en önemli meslek gruplarından bir tanesi ama meslek kuruluşları da bir o kadar önemli, varlıkları itibariyle bir o kadar önemli, barolar da Barolar Birliği de önemli. Barolar Birliği Başkanımız burada, bu paralarla nelerin yapıldığını anlattı. Yine, avukatların hayatını kolaylaştıracak, onların kullandığı bürolardan malzemelere kadar, servise kadar birçok alanı köreltecek bir hüküm getiriyoruz. Ben de diyorum ki defalarca kanun teklifi verdik, bizim kanun tekliflerimize bakmıyorsunuz. Vergiyi şöyle alın, almayın dedik, şudur, budur dedik. Başka tanımlar koyabiliriz, asgari ücretin 3 katı deriz, şu kadar kazancın dışındaki işte... Çünkü bir insanın insani olarak geçinebilmesi için elinde belli bir paranın oluşması gerekiyor. Biz avukatlık mesleği gibi mesleklerde 1 liranız olmasa da bu mesleği yapın, hayatınızı idame ettirin diyoruz. Bir sosyal devlet ilkesini ilan ediyoruz ya yani insanların sağlıklı yaşam hakkını ortadan kaldırıyoruz her türlü, onun anayasal haklarını ortadan kaldırıyoruz, vergiyi yüklüyoruz üzerlerine, kamusal yükümlülükleri yüklüyoruz; sigortaydı, vergiydi, diğer yükümlülüklerdi, Barolar Birliği keseneğine gelince, yarısını alıyorduk, onu da almayalım. Hayır, tamamını almayalım, ben bunu söylüyorum. Meslektaşlarımızdan bir kuruluş almayalım ama bu kanun maddesini revize edin, istirham ediyorum, Maliye hazinesi ödesin kardeşim, devletin bu kadar parası var. Sonuçta, bir tarafta barolar ve Barolar Birliği, diğer tarafta gencecik meslektaşlarımız, sağlıklı bir toplum oluşturmak istiyor isek, gencecik meslektaşlarımızdan beş yıl boyunca bir kuruluş para almayalım ama baroların buradan yapmış oldukları hayırlı işleri engelleyecek bir rezerv alanı da oluşturmayalım, onların üzerine yük de oluşturmayalım; istirham ediyorum, bunu böyle düşünün. Daha doğru olmaz mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Can, ondan sonra da Tanal’a söz vereceğim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, çok güzel bir konuyu tartışıyoruz gerçekten. Arkadaşların da beyanlarına katılıyorum ben kısmen.

Şimdi şöyle: Hukuk fakültesini bitirdi, stajı yaptı, ruhsat aldı, tabelaya kayıt oldu, artık aйдat tahakkuk ediyor değil mi?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yarısı tahakkuk ediyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şunu söylemek istiyorum: Yapsa da yapmasa da sorumlu. Doğru mu? Bir defa, bu doğru değil.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yani şimdi hiç avukatlık yapmıyor, sadece tabela kayıtlı.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Biz veriyoruz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bizi örnek verme. Konu biz değil arkadaşlar... Şunu demek istiyorum...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ama haklı bir şey söylüyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bir şey anlatmak istiyorum...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Fiilen yapmadığı hâlde aidat ödüyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bir şey üreteceksin, kazanacaksın ki o, vergiye tabi ya da aidata tabi olacak.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Vergiyi doğuran olay.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İki, aidatların sabit olması, herkese eşit olması da adaletli değil. Benim de bir önerim var: Fiili yapan, beş yıl içerisinde fiili yapıyor ise yapmayanları muaf tutalım, fiili yapanların da aidatının belli bir miktarını Maliye Bakanına bir önerelim, bu konuda bir çalışma yapalım Başkanım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii, tabii, katıldım. Benim söylemek istediğim bu baroların üzerine yük yapmayalım onu ya.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani öncelikle faaliyet yürütmüyorsa...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tamam, o da olabilir.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bu özellikle önemli çünkü bir şey üretmiyor, zaten sıkıntılı. Bunu bir çalışalım isterseniz.

Arz ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Can.

Sayın Tanal... Sonra, Özge Hanım'a sözü vereceğiz, Barolar Birliğine.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Silivri Cezaevi kaç dönüm üzerine kurulmuş arkadaşlar?

(Gürültüler)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir dakika arkadaşlar. Kaç dönüm üzerine kurulu Başkan?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Rakam bilmiyorum, 70-80 dönüm vardır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürüne bir soralım o zaman.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – O burada yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl? Kaç dönüm üzerine arkadaşlar?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Soralım mı istersiniz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Adalet Bakanlığı temsilcileri burada.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Şeye gelerseniz olur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, özür dilerim. Kaç dönüm üzerine?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, tamam, teknik bilgi yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilmiyorlar. Peki, bilmediğini farz edelim, öyle. Yani 30 dönüm üzerinde mi, 50 dönüm üzerinde mi? Yani cezaevi, orada o komplekse bakın; bir ucu Silivri'ye yanaşmış, diğer ucu TEM'de. Ya, arkadaşlar her kırk beş dakikada bir İstanbul Barosu cezaevi içerisinde ring aracı çalıştırıyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İçeride de servis var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İçeride de işte onu söylüyorum, ring aracı.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – İstanbul'dan oraya çalıştırmıyor mu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada da ayrıca çalışıyor. Bu ring aracı avukatların bu, işte, ödedikleri aidatlardan çalıştırıyor. Peki, o zaman, bu aracı baro çalıştıramazsa Adalet Bakanı ring aracı çalıştıracak mı arkadaşlar?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Niye Adalet Bakanlığı çalıştırsın ayrıca?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yapmıyor, yapmıyor, Hazine de yapmıyor; bir. İki, aidatlarla ilgili... Değerli Başkanım, bilmiyorum, baro seçimleriyle tabii ki ilgilenmiştir yani genel kurullarda baro başkan adaylarının kimisi o vaatlerin arasında diyor ki: “Ben aidat almayacağım.” Kanun orada getiriyor, genel kurul aidatın miktarını yükseltebiliyor, düşürebiliyor, almamayı da erteleyebiliyor, genel kurulun oylamasına bağlı. Yani bu şekilde...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Almaması mümkün değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 1 liraya indirebilir kardeşim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yasal süre var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya arkadaş, yasal süre var mı? Bizim baroda arkadaşlarımızdan bunu teklif edenler vardı.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani şimdi, bunu bana... Yani baro başkanlığı yaptınız siz ama gayet rahat biz baro seçimlerinde bunu yaşadık.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yok, benim demek istediğim aynı baroda dahi fiyatların sabit kalması adalete aykırıdır. Onu demek istedim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstadım, aynı barodan dahi bu genel kurulda oylamaya sunuluyor, 1 liraya getirilebiliyor. Yani buradaki amaç şu: Ben baroyu hizmet veren bir kurum olmaktan çıkarmak istiyorum yani bakış tarzı bu. Siz kalkıp bunu... Aidat mali müşavirlerde yok mu? Var. Neden avukat? Avukat neden seçiliyor? Sebep ne? Yani burada gelen şikâyet var mı arkadaşlar? Yani burada Adalet Bakanlığına “Bu aidatlar alınmasın.” diye şikâyet mi var? Kaç tane şikâyet var? Buradaki amaç ne? Kanunun muradı ne buradaki?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet. Peki, teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bilemiyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu, maalesef sıkıntılı. Son sözleri söylüyoruz. Yani burada baroların kiraladıkları yerler de var arkadaşlar. Yani bilemiyorum İstanbul Barosu duruşma defteri dağıtıyor üyelerine yani bu neyle yapılacak? Baro dergileri çıkarılıyor, bunlar neyle olacak arkadaşlar? Yapmayın, etmeyin yani burada biz baroların hukuksal anlamda gelişimini engellemiş oluruz. Bunu yapıyorsunuz ama aynı şekilde biz ne yapıyoruz? Bilemiyorum yani benim bıraktığım dönemde duruşma tutanaklarını barolar veriyordu kâtime, daha doğrusu mahkeme kalemlerine. Şimdi aynı mıdır, değil midir? Yargıç arkadaşlarımız daha iyi bilirler, Adalet Bakanlığı temsilcileri daha iyi bilirler yani o dönemde dahi baro veriyordu. Bilemiyorum yani bunu genel kurullara bırakmakta fayda var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ediyoruz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Barolar Birliği vekiline, hukuk müşavirine bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önce bir Sayın Koç konuşsun, size söz vereceğim.

Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, gerçekten önemli bir kanun teklifi. Üzerinde durmak gereken bazı hususlar var, ben de bir iki hususu dikkatinize sunmak istiyorum.

Birinci mesele şu: Şimdi, avukatlık bir kamu hizmeti. Buradaki komisyon üyelerinin büyük bir çoğunluğu da sanırım avukat meslektaşlardan ibaret. Bir kamu hizmeti yürütüyoruz dolayısıyla Barolar Birliği Başkanının uyarılarını da dikkate alırsak bize göre mesleğe yeni başlamış olan meslektaşların gerçekten ekonomik zorluklar içerisinde olduğunu biliyoruz. Onun, o baro keseneğinin alınmaması doğru fakat bunun yerine bunu o anlamdaki eksik kalan kısmın Hazine tarafından karşılanması gerektiğini burada belirtmek isterim çünkü bir kamu hizmetidir, bunun yürütülmesi gerekiyor, yargının 3'üncü ayağıdır ve önemlidir.

Bir diğer husus, önemli gene, bizim için aslında nirengi noktası olması gereken bir husus var; o da deprem. Şöyle bir şey söyleyeyim: Ben deprem bölgesinde, ilk gün itibariyle oradaydım, yakın bir zamanda hepiniz de oradaydınız, biliyorsunuz. Özellikle 11 il etkilendi fakat 4-5 ilin hayatı bitmiş durumda dolayısıyla barolar da kalmamış, avukatlık büroları da kalmamış. Bunun için de baro keseneğinin de -madem Avukatlık Yasası'nı görüşüyoruz, o illerde alınmaması... En azından bir beş yıl kadar bir süre istisnai bir hüküm getirmemiz gerekiyor çünkü yani avukatlar bürolarını açamıyorlar, hayatlarını kaybettiler. Bunun özellikle gözetilmesi ve bu baroların hizmetlerinin karşılanması için de yine istisna bir hükümle Hazine tarafından bunun ek ödenek olarak karşılanması gerekiyor.

Bir diğer husus ise Sayın Başkan, o da çok çok önemli; bizim Türkiye Barolar Birliğinin temsilcisinden şimdi aldım, 112 meslektaşımız yaşamını yitirmiş dolayısıyla bunların aileleri var, çocukları var, eşleri var; bunların sosyal güvenceye bağlanması ve belli tazminatlara bağlanması gerekiyor. Diğer meslek grupları için de öyledir yani noterler içindedir, mali müşavirler içindedir. Bütün diğer yurttaşlar için de önemli ama Avukatlık Kanunu'nu görüştüğümüz için buna eklenebilir yani bu, usule de uygun olur. Bunun da bir şekilde düşünülmesi gerekiyor çünkü çok büyük mağduriyetler var yani aileler parçalandı. Gerçekten orada meslektaşlarımızı 112 kişiyi kaybettik ama aileleri şu anda açıkta.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Şöyle bir hüküm var zaten arkadaşlar: Afet Kanunu kapsamında, biliyorsunuz, 1999 depremini yakından -mahalli idarelerde görev yapan var mıdır bilmiyorum ama- ilgili depremi yaşayan şehirlerimizdeki mahalli idarelere o yılki ödemelerin 2 katı Afet Yasası kapsamında ihtiyaç dolayısıyla kanun kapsamında gönderiliyor. Bu mahiyette, 11 ilimizle ilgili belki barolarımızın ihtiyaç duyacağı binadır, eşyadır, diğer hususiyetlerdir -kurumsal yapıdır çünkü o mahiyette bir değerlendirilmesinde fayda var.

Niyazi Bey, o şeylerle ilgili...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, OHAL'de kararnameyle de bakılabilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tabii yani o yönüyle çünkü baro hem kurumsal yapı olarak buraya ciddi bir zarar gördü hem de avukatlık büroları açısından belki o tür bir ödenek kapsamı 11 ilimizle ilgili özel bir şey yapılabilir. Bunu değerlendirmekte fayda var.

Teşekkür ederim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ufak bir ekleme yapacağım ben şimdi, izin verirsiniz...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Turan Aydoğan, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkanım, çok özür dilerim; mümkünse bir şey daha ilave edeyim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan...

Kusura bakmayın, ben sözünüzü aldım ama...

Başkanım, şimdi, şöyle bir durum var; şimdi, özellikle bu kaybedilen meslektaşların şöyle bir durumu söz konusu: Özellikle sosyal güvenlik açısından belli primleri doldurmayan meslektaşlar var. Dolayısıyla ailelerinin faydalanma imkânı yok; onun için, SGK anlamında ve sosyal güvenlik anlamında da dikkate almak gerekiyor, başka türlü ailelerin faydalanma imkânı yok.

Teşekkür ederim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ölüm aylığı çok düşük ama ondan da yaralanmıyor olabilirler.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ölüm aylığına... Evet, o yönde de bir bilgi almakta fayda var.

Çok teşekkür ederiz.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şimdi, sevgili Başkanım, biraz kafamızda tabloyu daha sağlıklı canlandıralım ve neyi konuştuğumuzu daha iyi idrak edelim diye söyleyeceğim. Şimdi, avukatlıkta beş yıla kadar hizmeti olan avukatlardan bahsediyoruz. Diyelim ki bu 40 bin avukat olsun, bilmiyorum ama 40 bin avukat olsun. Barolar Birliği Başkanımız burada, dedi ki: “İşte ortalama 500 lira...”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yarısı alındığında...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, hayır. “Bin lira en yüksek olan” dedi.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – İşte, yarısını alıyor ya.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hayır, yarısı değil. “Türkiye ortalaması 500 lira, onun da yarısını alıyoruz.” dedi.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yok, bin liranın yarısı, 500 lira alıyor.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – 2 taksit hâlinde, 250’şer lira, 2 taksitte.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Türkiye ortalaması bin lira mı?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bin lira, yarısı 500 lira oluyor.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bin lira Türkiye ortalaması diyelim, hiç önemli değil ama ben Türkiye ortalamasını 500 lira olarak anladım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yok, 1.080 lira gibi bir şeydi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bin lira, o 40 bin lira yapar, yarısı alınmıyor, böldüğünüz zaman 20 bin lira. Ya, 20 milyon lira yani 20 milyon lira Hazineye yük çıkacak buradan diyelim. Bu 20 milyon lira, eski paraıyla 20 trilyon lira. Yani İstanbul’da sıradan bir daire fiyatı, ortalama bir semtteki daire fiyatı şu anda 20 trilyon lira. Barolar açısından bu yük oluyor ama Hazine açısından büyük bir paradan bahsetmiyoruz. O yüzden, bunu böyle çok tartmaya gerek kalmadan şey yapalım.

Teşekkür ediyorum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Talep mantıklı.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Biz teşekkür ederiz.

Sözü Sayın Barolar Birliği Hukuk Müşavirine veriyoruz, Özge Hanım...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki cümle söyleyebilir miyiz Başkanım?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika, Özge Hanım’ı bir dinleyelim de.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Başkanım, Özge Hanım’a bir soru sormak istiyorum. Onu da konuşurken cevaplayabilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, beraber cevaplasın o zaman.

Buyurun, Sayın Antmen.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli meslektaşım, Barolar Birliğinden stajyerlere staj kredisi nereden veriliyor? Bir, avukatlara yapılan sağlık ödemeleri var -TÜRAVAK üzerinden veya birlik üzerinden- bunların kaynağı ne? Bir de stajyerlerin sağlık sigortaları yatırılıyor galiba, bunların kaynakları nedir? Onları da bir aktarırsanız...

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Antmen.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim değerli Başkanım.

Şimdi, avukat arkadaşlarımızın eğer sigorta prim borçları varsa, bildiğim kadarıyla, sağlık sigortasından yararlanamıyorlar.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Pandemi dolayısı bir engel yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, nasıl? Anlamadım.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – BAĞ-KUR’lular...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, not alın, toplu cevap vereceğiz.

Evet, Sayın Tanal, siz bitirin efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yararlanamıyor mu?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Yani pandemi döneminde BAĞ-KUR prim borcunu yatırmayanlar da tedavi olmaya ve ilaçlarını almaya devam ettiler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doğrudur ama normal koşullarda yapamıyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tamam, evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii normal koşulları konuşuyorum ben, o istisnai durumdu pandemi dönemi. Ödeyemediği için o primleri yararlanamıyordu ancak bunu, bu şekilde tedavi olamayan, hastane masrafını ödeyemeyenlerin parasını barolar ödüyordu arkadaşlar yani bu şekilde kendi üyesinin tedavisi için, hastane masrafı için, iyileşmesi için bu baroların keseneğinde biriken paralarla ödeniyor. Şimdi, bunu biz kesersek baroların bu şekildeki yardımlaşma duygusunu da sona erdirmiş oluruz.

Takdirini vicdanınıza bırakıyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal, çok teşekkür ediyoruz.

Özge Hanım, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ÖZGE ÖZDER – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Alpay Vekilimin sormuş olduğu hususlara ilişkin düzenleme Avukatlık Kanunu’nun 27’nci maddesinde düzenlenmiş. Pul bedeli üzerinden ayrılan bütçeler var ve pul bedeliyle bunlara ilgili kısımlar ayrılıyor baro pulundan, pul bedelinden, vekalet pulundan.

Bu hususla ilgili başka soracağınız bir şey yok değil mi Başkanım?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, bununla ilgili genel bir şey söylüyor musunuz?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ÖZGE ÖZDER – Madde bakımından evet, şöyle: Başkanımız ayrıntılı açıklamalarda bulunmuştu, aynı hususları çok tekrarlamayacağım ama burada izah edildi, aslında fikir birliğine varılan hususlar da var. Başkanımızın da ayrıntılarıyla ifade ettiği üzere aslında bu düzenleme her bir meslektaşımız bakımından çok küçük miktarlara tekabül ediyor ama barolar bakımından, baro gelirleri bakımından yekûnde önemli bir miktara isabet ediyor. Baroların faaliyetlerini, verdikleri hizmetleri Başkanımız çok ayrıntılı izah etti. Bu düzenlemenin bu şekilde geçmesi baronun gelirlerinde azalmaya sebep olacağından baronun bu hizmetlerinin aksamaması, azalması ve hatta bu bütçelerden personel vesaire de istihdam edildiğinden belki bu istihdam edilen personellerin iş akitlerinin sonlandırılmasına sebebiyet verebilecek sonuçlara dahi sebep olabilecektir çünkü nihai olarak yekûnde barolar bakımından büyük bir yük. Esasen, bu konuda genel bir fikir birliği de oluştu sanıyorum. Bu sebeple, bu düzenlemenin mümkünse biraz önce burada da ifade edildiği şekliyle keseneklerin hazineye karşılanması, hazine desteği sağlanması suretiyle yapılacak şekilde düzeltilmesi ve düzenlenmesi; aksi kanaat olması hâlinde, tekliften tamamen çıkarılması, yine bunların hiçbirisi eğer ki mümkün değilse -Başkanımızın da ifade ettiği üzere- bunu en kötü ihtimalle “Mesleğin ilk bir yılı” olacak şekilde düzenlenmesi hususunu takdirlerinize arz ediyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Sayın Can...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, ben farklı bir konuya gireceğim de madem bu konuyu açtık biz. Şu an, bir kanayan yara var, avukatların yanında çalışan meslektaşlarımız, özellikle yeni mezunlar. Maalesef asgari ücretin altında ücretlere bile çalışmak zorunda kalıyorlar mecbur; kendileri de büro açamıyorsa bu problemleri var. Burada biz bir farklı düzenleme yapabilir miyiz? Mesela, 2 asgari ücret ya da asgari ücretin yüzde 50 daha fazlası şeklinde bir şeyi zorlayabilir miyiz? Yazıktır, günahıdır yani bu arkadaşlarımız ciddi derecede sıkıntılı. Zamanımız var da tabii, bu bir tartışılın.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Anlaşıldı, peki.

Sayın Yurdunuseven, diyeceğiniz, ekleyeceğiniz herhangi bir husus var mı?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Yok Başkanım, dediğiniz gibi çalışalım Genel Kurula kadar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, Strateji ve Bütçe veya Hazine ve Maliyeden kim var?

Kendinizi tanıttın ve mevcut hususlar çerçevesinde bütçe şeyini bir değerlendirelim.

Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI KANUNLAR VE KARARNAMELER KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI EMİN TUĞRUL – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; Heyetinizi ve hazırunu saygılarımla selamlıyorum.

İsmim Emin Tuğrul. Strateji ve Bütçe Başkanlığı Kanunlar ve Kararnameler Koordinasyon Dairesi Başkanım.

Şimdi, anladığım kadarıyla, bu kesilen aidatlar yerine hazineye barolara yardım yapılması konusunda bir çalışma yapılması...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Tercihlerden biri.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI KANUNLAR VE

KARARNAMELER KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI EMİN TUĞRUL – Tercihlerden bir tanesi.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Yani ya kanun teklifi aynen devam etsin veya Hazine yardımı yapılsın veya bir yıllık süre. Böyle kademelendirilmiş bir şey var yani Hazine yardımı hususiyeti açısından.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI KANUNLAR VE KARARNAMELER KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI EMİN TUĞRUL – Konuyla ilgili olarak Strateji ve Bütçe Başkanlığı Devlet Yardımları Genel Müdürlüğü de var, Bakanlığımız da uygun görürse Genel Kurul öncesi konunun bütçe yükü boyutuyla...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir değerlendirin.

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI KANUNLAR VE KARARNAMELER KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI EMİN TUĞRUL – Artısı, eksisiyle bir değerlendirelim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – İbrahim Bey, Strateji ve Bütçe, Maliye ve Hazine, gelir kalemiyle beraber Adalet Bakanlığı karma bir değerlendirme yapalım, oradaki bir tabloyu görelim, ona göre, gerekirse bir önerge eklemeyle, beraber deprem ...

CUMHURBAŞKANLIĞI STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI KANUNLAR VE KARARNAMELER KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI EMİN TUĞRUL – Genel Kurul öncesi biz gerekli katkıyı verebiliriz

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, 13'üncü maddede herhangi bir önerge yok.

Değerli arkadaşlar, 13'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, bir şey söyleyebilir miyim 14'üncü maddeye geçmeden önce? Özür dilerim, bir şey söyleyeceğim okumadan önce.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, tabii ki bizim şu andaki bu Meclis... Yani usul açısından bir şey, Meclis tabii ki Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'ne göre yönetiliyor ve komisyonlar da ona göre yönetiliyor, idare ediliyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda çalışma devam ederken saat on ikiden sonra çalışmanın devam edebilmesi için Genel Kurulun karar alması gerekiyor. Şimdi, aynı usul ve esaslarla bizim bu Komisyonunda da o kararın alınması lazım.

Gayet rahat, burada İç Tüzük'ün 1'inci maddesinde birleşimden bahseder, birleşim Genel Kurulun belli bir günde açılan toplantısıdır. Komisyonla ilgili olmayan hükümlerde bu madde uygulanıyor. Şimdi, bununla ilgili siz bu kanun teklifi bitinceye kadar karar almadığınız için, saat şu anda on iki, yeni bir güne girdiğimiz için bu saatten sonra bu kanun teklifini okuyup çalışmaya devam edemezsiniz; aksi takdirde, fiili İç Tüzük ihlali olur, bu da Anayasa'ya aykırı olur.

Teşekkür ediyorum., saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, değerlendirirsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yanlış mı? Doğru söylüyorum. Bildiğinizi gidiyorsunuz, ya, bu İç Tüzük niçin yazıldı arkadaş?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İç Tüzük burada. Benim babam yazmadı ki bunu bu...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Tanal...

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14 - 1136 sayılı Kanunun 180 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “ikisi” ibareleri “üçü” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, zaten bu konuda önerge var. Adli yardım ile ilgili olarak harçlardan kesilen miktarın, aktarılan miktarın yüzü 2'den 3'e çıkarılması teklif ediliyor. Düşünce güzel ama bu yeterli değil. Barolar Birliği Başkanı Erinc Sağkan bunun yüzde 5 olmasını ama hiç olamıyorsa yüzde 4'e çıkarılmasını kendisi de burada söylemişti. Bizim de bu konuda bir önergemiz var. Okutalım, destek bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

Özge Hanım, bir şey ekliyor musunuz?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ÖZGE ÖZDER –Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şuna dikkat çekmek isteriz sadece: Adli yardım bütçesinin yükünün anlaşılabilmesi adına daha önceki yıllara göre adli yardım kurumunun bilinirliği arttı ve ekonomik şartlardaki kötüye gidiş dolayısıyla da insanların, vatandaşların adli yardıma başvuru oranları da işin esasında çok fazla arttı. Buna pandemi dönemi eklendi, pandemi döneminde insanlar ekonomik olarak daha fazla zorlandığı için adli yardımın da bilinirliği artı arttı.

Bunun dışında, sığınmacı ve mülteciler de aslında adli yardımdan faydalandığı için bütçeye bu yönüyle de artı bir yük gelmiş oldu.

Şimdi, deprem felaketi dolayısıyla muhakkak ki barolarımız vasıtasıyla çokça adli yardım hizmeti vereceğiz. Bu da artı bir bütçe, özellikle deprem bölgesinde bulunan iller veya o illerde bulunup başka illere giden vatandaşlara verilecek diğer barolardaki adli yardım hizmetleri dolayısıyla bütçe yine zorlanmaya devam edecek.

Bundan başka, bizim Maliye Bakanlığına da Adalet Bakanlığına da yıllardır yazdığımız yazılarda belirttiğimiz çok temel hususlardan biri bu yıllar içerisinde ilerleyen bir süreç, bu adli yardım bütçesinin yetmemesi ve hâlihazırda baroların geriye dönük dört yıllık, beş yıllık ödeyemediği miktarlar var, geriden gelen çok yüklü bir miktar var işin esasında. Bu yüklü miktar da dikkate alındığında ki orada şunu da belirtmek isterim: Hem Kamu Denetçiliği Kurumunun hem de idare mahkemesinin ayrıca bu adli yardım alacaklarına faiz işletilerek ödenmesi gerektiği yönünde kararları da var; dolayısıyla aslında görünenden daha fazla ve daha büyüyen bir miktardan bahsediyoruz. Dolayısıyla Başkanımızın da ifade ettiği gibi, mümkünse yüzde 5, mümkün değilse yüzde 4 olarak yükseltilmesi bir talep.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ ÖZGE ÖZDER – Ve daha önce yazılı taleplerimizde ilettiğimiz bir husus olarak, yine, takdirlerinize sunmak isteriz: Şu ana kadar olan, birikmiş, ödenememiş borçlar bakımından bir defaya mahsus toplu olarak ödeme, meslektaşlarımızın emeklerinin karşılığını artık alabilmesini sağlayacak toplu bir meblağın da mümkünse verilmesini sağlayacak bir düzenleme hususunu takdirinize sunarız.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz.

14'üncü madde üzerinde aynı mahiyette 2 tane önerge var, sırayla okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İcra ve iflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 14- 1136 Sayılı Kanunun 180 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “ikisi” ibareleri “dördü” şeklinde değiştirilmiştir.”

Rafet Zeybek

Süleyman Bülbül

Alpay Antmen

Antalya

Aydın

Mersin

Tufan Köse

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Çorum

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Hasan Subaşı

Ayhan Erel

Antalya

Aksaray

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Gerekçeleri anlatıldı.

Aynı mahiyette olan önergeleri oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 61 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Delil tespiti işlemleri noterler tarafından da yapılabilir. İleride açılacak bir davada ileri sürülecek bir vakianın tespiti amacıyla talep üzerine noterlik dairesinde veya daire dışında noterler tarafından keşif yapılabilir, yemin ettirilmek suretiyle bilirkişi incelemesi yaptırılabilir ve tanık ifadesi alınabilir. Yapılan tüm işlemleri ve beyanları içeren bir tutanak düzenlenir ve varsa bilirkişi raporu ile diğer belgeler tutanağa eklenir. Bu işlemler; niteliğine uygun düştüğü ölçüde 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun delil tespitine ilişkin hükümleri uyarınca bizzat noterler veya noterlik dairesinde imza yetkisi verilmiş hukuk fakültesi mezunu görevli veya noter stajyeri tarafından yapılabilir. Bu işlemler konsoloslar tarafından yapılamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saat on ikiyi geçmiş olmakla birlikte aslında bu yasa teklifindeki en önemli maddelerden biri.

Şimdi, noterler, gerçekten, aslında bizim en çok güvendiğimiz ve pek çok işlemin güvenle yapılmasını sağlayan kurumlarımız. Bu beş yıllık süreçte, 27'nci Dönemde noterlik işlerinin artırılmasıyla ilgili pek çok çalışma yaptık. Gayrimenkul satımı, daha önce araç satımı; bunları da başarıyla yapıyorlar. Eksikleri, fazlaları vardır; onlar uygulamada karşımızda çıkar. Ama bu maddeyle açık ve seçik olarak bazı çok önemli hatalar yapıyoruz. Birincisi, delil tespit edilmesi bir davanın

ön aşamasıdır. Bilirkişi incelemesi yaptırılması, keşif yaptırılması, tanık dinlenmesi; bunların hepsi yargısal işlemdir, yargı faaliyeti bağımsız mahkemeler tarafından yapılır; bu nedenle, bu hüküm Anayasa'ya da açıkça aykırıdır, yargı işlemine de aykırıdır. Hadi bunu göz ardı ettiniz, itiraz hâlinde... Noterden delil tespiti yaptırdı vatandaş, mahkemeye gitti; mahkemede karşı taraf her hâl ve şartta itiraz ettiği zaman mahkeme o tanığı tekrar dinleyecek, o keşfi tekrar yapacak, delil tespiti yapılmış olsa dahi eğer o delil kaybolduysa, bu sefer davacı lehine belki de delil olmayacak. Vatandaşa hem iki kere masraf yaptıracak hem yargının işi artacak hem de belki de noterler tarafından yapılan bu işlemler bir işe yaramamış olabilecek.

Bunun dışında, Allah rızası için, lütfen Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun delil tespiti hükümlerini bir okuyun, bunu yazarken hiç okumadınız mı? Çok açık ve net söylüyorum: Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda delil tespitinde ne der? Gecikmesinde sakınca olmayan hâllerde karşı tarafa tebligat yapılır. Kaldırın hukuk fakültesi diplomalarını, yırtıp atın. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nu bu şekilde bir kenara atıyorsunuz. Daha başka şeyler söylenebilir, söylemeye gerek yok ama bir de şey var: Noterin bizzat kendisine de yaptırmıyorsunuz, noterin yerine geçecek -yardımcısı bile değil- stajyeri ya da hukuk fakültesi mezunu birisi gidip noter adına keşif yapacak, bilirkişi incelemesi yaptıracak, tanık dinleyecek. O zaman çok ısrarcı olacaksınız bizzat noter yapsın, hukuki ve cezai sorumluluğu bizzat notere ait olsun arkadaşlar.

Başka bir şey daha ben size söyleyeceğim: Avukat, o tanık beyanını dikte ettirerek yazdıracak belki de. O keşifte mahkeme yok, hâkim yok ve taraflar hak kaybına uğradığı zaman bunun zararını kim ödeyecek? Noterler.

Takdirlerinize sunuyorum, bu maddenin tekliften çıkarılması gerekiyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler Sayın Antmen.

Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Evet, Başkanım, biraz önceki maddede hızlıca oylama yaptınız, ben de araya girip insicamınızı bozmak istemedim ama o maddeyle ilgili baştan itibaren bizim oranın artırılması, yüzde 4'e çıkarılması yönünde bir önerimiz vardı.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi okuttum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Evet.

Şimdi, bu, meslek kuruluşlarından gelen bir taleptir, hassasiyet göstermek lazım. Tekrar bu maddede söz aldığında onunla ilgili konuşma nedenim kayıtlara geçmesi ve belki Genel Kurulda insafa gelirsiniz, farklı bir şey yaparsınız diye...

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bütçe dedim ya, Bütçede çalışılacak.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yüzde 4'le ilgili, şey değil.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hepsi için katkı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tamamı için... Öbür dilerim, o zaman ben eksik anlamışım sizin söylediğinizi.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir katkı için neler yapılabilir...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Doğru, doğru.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Deprem, aynı zamanda başka hususlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Eğer öyleyse çok kıymetli bulduğumu söyleyeyim.

Bu maddeyle alakalı, ya, hiçbir mesleği böyle karşıya alarak konuşmak anlamında söylemiyorum,

zaten bizim noterlerimizin birçoğu hâkimlikten falan emekli, birkaç yıl hâkimlik yapıyorlar, sonra, işte gidiyorlar, bazı bölgelerde hak ettikleri için orada çalışmaya başlıyorlar. Noterlerin hukuksal yeterliliği anlamında bir eleştiri değil bizim burada dile getirdiğimiz, yargılama faaliyetinin kendi minvalinden çıkarılması meselesiyle alakalı. Yargı yetkisini bizim Anayasa'mıza göre, Anayasa'mızın 138'inci maddesi ortada, bağımsız, tarafsız hâkimlerle kullanıyoruz, 9'uncu maddeye göre yargı organları tarafından kullanıyoruz. Yine, Sayın Hocam Kaboğlu burada 38'inci maddedeki hak arama hürriyetiyle alakalı da bir problem olduğunu bu anlamda dile getirdi.

Şimdi “delil tespiti” diye başlarsanız bu işi masumlaştırırsınız, delil tespitiyle alakalı ben Sayın Antmen'den azıcık daha farklı anlatacağım bunu. Herhangi bir delil tespiti için çağırılan noter, takdiri bir delil başlangıcı anlamında bu işi yapsın, buna hiç kimsenin bir şey söylediği yok; bu, dönem dönem zaten uygulamada noterlerden isteniliyor, işte deniliyor ki: “Evimin çatısı akıyor, tespit yapar mısınız?” İhtilaf hâlinde olunacak çünkü yargılama maliyetleri yüksek -bilmem ne- bir an önce yapılması lazım, beklemek istemiyor insanlar. Delil başlangıcı anlamında bu anlamda bir tespit istenebilir, işte gayrimenkulün şusu busu, falan filan; delil olarak değil, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda başka delillerle desteklenmek kaydıyla delil başlangıcı olarak. Ama işin içerisine siz tanık dinlemeyi, bir kişi tayin etmeyi, keşif yapmayı, falanı filanı koyarsanız bu yargılama faaliyeti olur. Tekrar ediyorum: Bazen kanunları şirinlik için çıkarıyoruz. Yani ben Noterler Birliğinin yerinde olsam ısrarcı olmam bu kanun teklifiyle ilgili. Bu, Anayasadan dönecek. Hepsinin iyi hukukçu olduklarını biliyorum, kendileri de biliyor, her meslek hukuku taşıyıcı etme anlamında burada talepte bulunursa biz bunun altından kalkamayız, hukuk devletinın gereklerini bozdurmamamız gerekir. Eğer noterlere bir kazanç sağlama anlamındaysa bu, ya, bırakın Adalet Bakanlığını biraz az çullansın noterlerin üzerine, oransal olarak gelirlerini artırsın, başka seçenekler işletin burada. Ya, hukuk devletinın ilkelerini, anayasal ilkeleri bozacak işlerle uğraştırmayın bizi burada. Tekrar ediyorum: Bu, Anayasa Mahkemesinden -adım gibi eminim- dönecek. Olmaz, bu saydığım maddeler bir defa bu işin engeli. Ama siyaset uğruna şirinlik yapılmaz ki. Ya, biz burada şunu söylemeyi bilmiyor muyuz: “Sizin parmaklarınız kalkacak, bu kanun geçecek.” Bunu biliyoruz, biz de şirinlik yapabiliriz burada. Deriz ki: “Tamam ya, noterlerimiz yapsın falan filan, iyi de bilmem ne...” Geçer gider. Arkadaşlar, hukukçu samimiyeti taşımamız gerekiyor, olmamalı bu. Bu kanunla ilgili tekrar söylüyorum; noterlerin yeterliliğiyle ilgili hiçbirimizin kuşkusu yok, en az hâkimler kadar bu konuda yeterli olduklarına eminiz, birçoğu kıdemli hâkimlikten gelmeler. Ama biz burada hâkim adaylarının soruşturmada bazı işlemleri yapmasına da aynı şeyi söyledik, dedik ki: “Olmaz. Bağımsız ve tarafsız hâkimler bu işi yapar. Anayasa'da tanım var. Hâkim adaylarına yaptıramazsınız, soruşturma sırasında keşfe gönderemezsiniz, otopsi yaptıramazsınız, tanık dinletemezsiniz. Olmaz.” Aynı şeyi söylüyoruz, aynı samimiyetle söylüyoruz ki burada Sayın Antmen'in söylediği gibi noterden çıkmış, yeminli kâtibine kadar, stajyerine kadar götürülmüş konu. Ya, o zaman ben şunu anlıyorum: Noterler para kazansın, başka bir amaç yok burada. Öyle ya, noterin de çok fazla buna ayıracak vakti yok, yanındaki de yapabilir, sorumluluğu ona da yıkabiliriz. Çocuk oynacağı mı bu ya? Böyle bir şey yapmayalım. Tekrar ediyorum: Noterler talep hâlinde gitsinler, bazı tespitleri yapsınlar, buna açabilirsiniz alan. Bunlar takdiri delil olsun, delil başlangıcı olsun. Herhangi bir şey gibi Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda herhangi bir yazı, çizim, bilmem ne, şu, bu, nasıl delil niteliği taşıyorsa farklı delillerle desteklendiği zaman anlam taşısın ama yargılama faaliyetiyle yapılacak olan bir tespiti, tanık dinlemeyi, bilirkişiyi, keşfi veremeyiz noterlere ya. Ya, bunu siz de biliyorsunuz, bırakın şirinlik yapmayı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkürler.

Sayın Can, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, buna niye ihtiyaç duyuldu bilmiyorum. Şunu söylemek istiyorum: Veraset belgesini, gayrimenkul satışını noterlere verdik.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Olabilir, nizasız işler.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İlçelerde de, iş hacmi zayıf olan ilçelerde gayrimenkulleri verdik ki noterler küçük ilçelerde iş yapabilsin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çullanmayın üzerine Adalet Bakanlığına.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bir diğer taraftan, bu delil tespiti yaptırdı, sulh hukuk mahkemesine müracaat etti vatandaş, aynı zamanda da notere müracaat etti. Burada bir ücret farklılığı var mı?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Var.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yani vatandaşın lehine bir şey var mı?

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Notunuzu alın, cevap vereceğiz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İki; iş yoğunluğundan dolayı mı bunu getirdik? Üç; yani mahkemelerin yükünü azaltmak bir tarafa yani bu bir reform mu? Buradaki maksat nedir? Onu gerçekten ben de çok merak ediyorum.

Diğer taraftan, delil tespiti elde edildikten sonra da belli bir süre içerisinde zaten dava açılıyor. Delil tespitine itiraz olduğu zaman da dava yargılama aşamasında bunun belki de hiçbir hükmü, anlamı da kalmayacak. Yani dolayısıyla bu konuda bir bilgi verilirse... Aksi takdirde rasyonel bir temele oturtmazsak sanki noterlere farklı bir şey yüklüyormuşuz anlamına gelebilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki.

Noterler Birliği Başkanımız Emine Hanım da burada, cevap verecekler.

Sayın Koç, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, değerli hatipler önemli düşünceler ortaya koydular. Fakat ben şunu söyleyeyim hemen: Şimdi, bir hukuk devletinde olması gereken kriterlerin başında şu husus gelir: Hepimiz hukukçuyuz, burada önemli bir kanun teklifi var. Müracaat edebileceğimiz temel kanun Anayasa'dır. Şimdi, Anayasa'nın ilgili hükmü ne diyor? Yargı faaliyetini, yargısal faaliyetleri tarafsız ve bağımsız mahkemelere tanınmış bir hüküm var. Anayasa'da bu tartışılmaz bir hüküm aynı zamanda. Peki, delil tespiti nedir? Yani bir delil tespit etmek, tanık dinlemek ve bilirkişi vasıtasıyla bir de üstüne üstlük yemin ettirilmek suretiyle herhangi bir hususu yargısal faaliyet çerçevesinde tespit edip ve daha sonra dava konusu veya davanın delili hâline getirmek yargısal bir faaliyettir. Dolayısıyla bir yargısal faaliyeti bizim herhangi bir kuruma karşı olmaktan ötürü dediğimiz bir şey değil çünkü bir hukukçu ve bilimsel görüştür bu aynı zamanda. Bu faaliyeti tutup herhangi bir kuruma vermeniz, başlı başına bir Anayasa'ya aykırılık söz konusudur. Örnek vereceğim, çok yakın bir tarihte Türk yargı sisteminde bir örnek vardı, o da şuydu: Avukat arkadaşlar çok iyi bilirler, şimdi, bir dönem avukatlık ücretiyle ilgili uyuşmazlıkların çözümü için bir kanun değişikliği yapıldı ve baro hakem heyetleri yetkili kılındı. Bir barodaki herhangi bir avukat kendi avukatlık cübbesini giymek suretiyle mahkeme gibi yargılamalar yaptı ve kararlar verdi ve daha sonra Anayasa Mahkemesi bunun zinhar Anayasa'ya aykırı olduğunu tespit etti ve derhâl son verilmesi gerektiğini söyledi ve nitekim bununla ilgili gerçek anlamda çok ciddi hukuksuzluklar da ortaya çıktı. Bizim bir kuruma karşı bir şeyden dolayı söylemiyoruz, Anayasa'ya bağlılık açısından, Anayasa hükmü uyarınca nasıl bir avukat tutup yargısal hizmet yapamayacağına göre, çünkü doğal hâkim ilkesi var, sonuçta bu bir yargısal bir faaliyettir.

Dolayısıyla bu kanun hükmü bence çok uymamış ve Anayasa Mahkemesinden dönecek yani bu şekilde ve çok ciddi şekilde zararlara da neden olacak. Çünkü bir yemin etme meselesi sadece mahkemeler huzurunda verilmesi gereken ve bir de istisnalardan bir tanesi de Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletvekilleri ve Cumhurbaşkanının yeminiyle ilgili olan hususlar var ve buna dikkat etmek gerekiyor, bence bunun geri çekilmesi gerekiyor. Çünkü açıkça Anayasa'ya aykırıdır diye düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz Sayın Koç.

Emine Hanım, Noterler Birliği Başkanımız.

Buyurun.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ BAŞKANI EMİNE ÇAĞLAYAN - Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; sizleri Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Biz de Noterler Birliği olarak 2 meslektaşımızı kaybettik, 8 çalışanımızı kaybettik, çok üzgünüz gerçekten.

1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 61'inci maddesinde değişiklik öngören yasa teklifi daha önce mirasçılık belgesi ve terk eden eşin ortak konuta davet edilmesi işlemlerinde olduğu gibi yargının yükünün azaltılması çalışmalarında bir kısım çekişmesiz yargı işlemlerinin mahkemeler yanında noterler tarafından da yapılması, yapılabilmesi genel düşüncesinin devamı niteliğinde gündeme gelmiştir. Yedinci yargı paketiyle getirilen bu düzenleme daha öncesinde Adalet Bakanlığı bünyesinde oluşturulan ve birliğimiz temsilcilerinin de katılımıyla yapılan Noterlik Kanunu Bilim Komisyonu çalışmalarında da kabul görmüş olmakla Noterler Birliği olarak söz konusu düzenlemeyi biz olumlu buluyoruz, olumlu baktığımızı ifade etmek istiyorum.

Şimdi, ben sizlere mirasçılık belgeleriyle ilgili bahsetmek istiyorum. Sonuçları itibarıyla tespitten daha önemli bir işlem olan mirasçılık belgesini biz 2011 yılından beri giderek artan oranda hızlı ve sorunsuz bir şekilde yapıyoruz. İlgili, noterliğimize geliyor, geçirdiği süre en fazla yarım saat oluyor. Bununla beraber biz terk eden eşin ortak konuta davet edilmesi işleminde de çekişmesiz yargı işlerinde kendimizi ispatladık noterler olarak. Tespit işlemlerini ise, Noterlik Kanunu 1972 yılında yürürlüğe girmiş, elli bir yıldır yapıyoruz. Tespit maddesini okumak istiyorum sizlere. 61'inci maddede diyor ki: "Noterler bir şeyin veya bir yerin hal ve şeklini, kıymetini, kimlik ve ifadelerini tespit ederler." Aslında kanunda "ifade"den de bahsetmiş. Yıllardır tarafımızdan yapılan tespit işlemlerine, ifade tespit ve tespitlerde bilirkişi dinleme uygulaması getiriliyor. Mahkemeler tarafından yapılan tespit işlemlerinde olduğu gibi çekişmesiz bir yargı işlemi olan noterler tarafından yapılan tespit işlemlerine her zaman itiraz yolu zaten açık. Biz burada bir yargı faaliyeti ifa etmiyoruz, sadece tespit yapıyoruz. Ayrıca şeyi de belirtmek isterim: Mirasçılık belgelerinin de bir yargı faaliyeti olduğu belirtilerek dava açılmış. Bu, Anayasa Mahkemesine, aykırılığına ilişkin açılan dava 2011/64 esas, 2012/168 sayılı Karar'la oy birliğiyle reddedilmiştir.

Ben saygılarımı sunuyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ederiz Emine Hanım.

Sayın Yurdunuseven...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle Anayasa'ya aykırılıkla ilgili yine Sayın Noterler Birliği Başkanımızın söylediği;

1/11/2012 tarihli Anayasa Mahkemesinin 2011/64 sayılı kararında yani yargı yetkisi 36-37 maddelerine aykırılıktan dolayı itiraz edilmiş. Burada Anayasa Mahkememiz “Terk eden eşe ortak konuta davet ve mirasçılık belgesi vermesiyle ilgili kararı da dava konusu kuralla noterlere yapma yetkisi tanınan işlemler ihtilafı yargısal bir kararla sona erdirmeye sonucunu doğuracak nitelikte değildir.” Burada mahkemelerin yetkisi devam etmekte olup alternatif bir yetki tanınmaktadır. Dolayısıyla, “Noterlere dava konusu kuralla anılan yetkilerin verilmesi, yargı yetkisinin devredilmesi anlamına gelmediği gibi hukuk devleti ve doğal hâkim ilkeleriyle hak arama özgürlüğünü de zedelememektedir.” şeklinde kararıyla reddetmiştir. Burada, buna istinaden biz de noterlere delil tespiti hakkı veriyoruz.

Sayın Can’ın sorduğu soruya da cevap vermek istiyorum. 2021 verilerine göre mahkemelere gelen delil tespiti sayısı 35 bin. 2023 rakamlarıyla söylüyorum: Bir mahkemeden eğer delil tespiti isterseniz toplam 2.830 lira masraf ediyorsunuz eğer noterlerde bunu yapmak isterseniz 2.010 lira masraf ediyorsunuz, yani vatandaşımız mahkemelerde 820 lira biraz fazla masraf edecek.

Sayın Noterler Birliği Başkanının söylediği gibi her zaman itiraz edilebilecek bir husus. Bu nedenle bu maddenin bizce bir sıkıntısı yok.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bu soruya Sayın Başkan da yanıt verebilir, Sayın Yurdunuseven de yanıt verebilir.

Şimdi, mirasçılık belgesi verdiğinizde tanık dinlemiyorsunuz bildiğim kadarıyla.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ BAŞKANI EMİNE ÇAĞLAYAN – Belge üzerinden veriyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir dakika, siz not alın, cevap verin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Keşif yapmıyorsunuz, bilirkişi incelemesi yapmıyorsunuz; nüfus vatandaşlık işleri kayıtlarından çıkardığımız belgeler üzerinden yani kamu otoritesinin size sunmuş olduğu belgeler üzerinden fotoğraf çeker gibi bir tespit yapıyorsunuz değil mi efendim? Aynı şey ortak konuta çağırma söz konusu olduğunda da talep üzerine sadece o evrakı gönderiyorsunuz, tanık dinlemiyorsunuz, bilirkişi tayin etmiyorsunuz, keşif yapmıyorsunuz. Ben konuşmamın başından itibaren itiraz ettiğim noktaları ayırık tuttum. Noterler tespit yapmasın demedim. Ayırarak, işte, bu kararı bildiğimden dolayı, bu Anayasa Mahkemesi kararını bildiğimden dolayı dedim ki: Kuşkusuz bir tespit yapabilirler, delil başlangıcı ya da HMK’deki o herhangi bir fotoğraf, çizgi, yazı vesaire gibi her neyse en az onlar kadar değeri olabilecek, daha fazla değeri olabilecek bir tespit yapabilirler ama “Bilirkişi, keşif, tanık, yemin” dediğiniz zaman o işte, yargılama faaliyetine döndüşür, Anayasa Mahkemesinin orada murat ettiği konunun dışına çıkar. Bizim burada hukukçu olarak sorumluluğumuzu yerine getirmemiz gerekir. Sadece bir maddeyi ısrarla taşıma çalışması içerisinde, aradaki farkları görmezden gelerek birbirimizi ikna etmeye çalışmamızın bana göre bir anlamı yok. İsrarla anlatmaya çalıştığım buydu. Siz de yanıtını verdiniz. “Onu yapmıyoruz.” dediniz. “Keşif yok, bilirkişi yok sadece belge üzerinden yapıyoruz.” dediniz. Aydınlandığımı zannediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Ben teşekkür ederim.

Emine Hanım, kısaca hemen cevaplar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Cevap aldık zaten.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Bir daha.

Evet, buyurun.

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ BAŞKANI EMİNE ÇAĞLAYAN –Noterliklerde yapılan işlemlerde eğer ilgili yabancıysa tercüman aracılığıyla işlem yapıyoruz çoğunlukla. Tercümanlara da noterler yemin ettiriyor, öyle de bir usul var yani yemin ettirme ilk defa olan bir şey değil. Onu da belirtmek isterim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, çok teşekkür ederiz.

Sayın Yurdunuseven...

Arkadaşlar, yine, bu çerçeve içerisinde yani Anayasa Mahkememizin iptal gerekçesindeki sınırlar ile mevcut bu uygulama arasındaki bir şeyi bir çalışmamızda fayda var.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bazı yerleri çıkarıp bazı yerleri ekleyebiliriz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tabii, Sayın Başkana teşekkür ediyoruz, bu kadar saattir burada, Komisyonu izliyorlar, sağ olsunlar.

Şimdi mirasçılık belgesi verilirken eğer iş nizalıysa veya daha doğrusu karışıkça, problemliyse zaten noterler vermiyor, “Mahkemeye git.” diyorlar ama e-devlet üzerinden basit bir şekilde, daha doğrusu -basit derken- tüm kişiler gözükiyorsa çıkartıp veriliyor ve bu da sulh hukuk mahkemesine itiraza tabi ayrı ama demin dediğim gibi bu Anayasa 138’e aykırı bir yargılama faaliyeti. Hukuk Muhakemeleri Kanunu’ndaki delil tespitinden bahsettim. Kanunun amacı aslında karşı tarafa tebligat çıkartarak yapılması. Gecikmesi sakıncalı olan hâllerde yapılmıyor bu tebligat. Yoksa asıl olan HMK’de de delil tespitinin tebligatla, karşı tarafın huzuruyla yapılması. Siz bunu ortadan kaldırıyorsunuz; bir, vazgeçtim. Bilirkişilik, bilirkişi... Sayın Adalet Bakanlığı yetkilileri, bilirkişilik kurumunu niye ihdas ettiniz? Noterler bilirkişileri nereden tayin edecek?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Bilirkişi listesinden.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Var mı böyle bir şey? Kanunda yazıyor mu?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Uygulama öyle yani.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – “Uygulama öyle.” diye bir şey olmaz, kanunda yazmıyorsunuz.

Bakın, arkadaşlar, kanun yapıyoruz, kanunda açık bırakamazsınız. Bilirkişilik dairesi var, bilirkişiler nerede yemin ediyor? Adli yargı komisyonlarında yemin ediyor. Bilirkişi listesinde olmayanlara bilirkişilik dosyası verilmiyor. Belli dosya sayısı olanlar, elindeki dosyaları vermeden yeni bilirkişilik verilmiyor, sıradan veriliyor.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Çalışsınlar o zaman.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bunun üzerinde çalışın arkadaşlar.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Antmen, bunlar yönetmelikle belirlenecek hususlar. Evet çalışalım bunun üzerinde ama yönetmelikle belirlenecek şeyler bunlar.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Arkadaşlar, tamam, bir dakika, gerek yok yani gerekçeleri, çerçeveyi söyledik.

Niyazi Bey...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Buyurun Başkanım.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürümüz.

Bir izahat olarak siz son şeyi yapar mısınız? Şu ana kadarki çerçeveyi bir toparlayalım.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın Başkanım,

zaten birinci olarak, Alpay Bey'in bahsettiği konu doğrudur, HMK ilke olarak tebligat yapılmasını öngörmüştür, kendisine talep gelen mahkeme tebligat yapar fakat peşinden de demiştir ki: "Acil hâllerde tebligat yapılmadan tespite gidilir." Uygulamada da zaten ikincisi işler. Burada niteliğine uygun düştüğü ölçüde HMK'ye atıf yapılması hasebiyle bu uygulama noterler bakımından da geçerli olacaktır.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Oraya açık hüküm yazmamız lazım o zaman. HMK'ye...

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Yok, açık açık yazılıyor Sayın Vekilim.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Sayın Antmen, bir dakika, söylesin efendim.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Efendim, ben metni okuyayım müsaade ederseniz. "Bu işlemler; niteliğine uygun düştüğü ölçüde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun delil tespitine ilişkin hükümleri uyarınca..." diye bir ibaremiz var. "Bizzat noterler veya noterlik dairesinde imza yetkisi verilmiş hukuk fakültesi mezunu görevli veya noter stajyeri tarafından yapılabilir." Dolayısıyla Hukuk Muhakemeleri Kanunu noterler bakımından da cari. Delil tespiti noktasında bilirkişiye gitme meselesi yine HMK'nin farklı hükümleri bakımından yine cari. Burada bilirkişi bölge kurulları tarafından oluşturulan listeler Noterler Birliği ve noterler bakımından da cari ve geçerli olacaktır. Burada bir endişe olacağını düşünmüyoruz fakat yönetmelikte bu hususlar detaylandırılabilir. Arka planda bir entegrasyon söz konusu olabilir çünkü mahkemeler bilirkişilerle alakalı bütün bilgileri UYAP üzerinden görebiliyorlar, noterler de bu sisteme entegre olarak bilirkişi seçimleri ve tercihlerini yapabilirler.

Noterlerin bizzat yapması meselesi: Kanunumuzda -eğer bu, heyetiniz tarafından kabul edilirse- noterlerin bizzat yapacağı 3'üncü iş oluyor. 1'inci iş, mirasçılık belgesi verilmesi, 2'nci iş taşınmaz satışıydı, bu da 3'üncü iş olacak. Taşınmaz satışı bakımından "bizzat noterler" deyip bırakmıştır kanun fakat gerek mirasçılık belgesi verilmesi gerek şimdi tartışılan hükümde hukuk fakültesi mezunu olan bir görevliye de bu işi yapma noktasında imkân verilmiştir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Onlar noter değil.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Noter değil, evet, haklısınız fakat hukuk fakültesi mezunudur. Veraset belgesini de bu kişiler, hukuk fakültesi mezunu kişiler imzalayabilmektedir uygulamada. Benzer durumda da bu kişiler delil tespiti yapabileceklerdir.

Yemin verdirilme meselesi: Kanun bunu noterlere imkân olarak verebilir, uygulamada da mütercimler bakımından zaten yapabildikleri bir şeydir. Arzu ederseniz onu da çalışabiliriz ama hani bize göre bir problem söz konusu olmadığını düşünüyoruz.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Detaylandırılım, tamam.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben kısa biz söz alabilir miyim? Çok kısa olsun, en azından cevap verilebilir.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, Sayın Koç, son cümlelerimizi alalım, detaylandırılım.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi bu kanun teklifinin içerisinde keşif var, dikkatinizi çekmek isterim. Keşif ne demek? Bakın, Ramazan Arslan Hocamız şunu derdi: "Hâkim kendisi gider, koklar, gerekirse tadar çünkü karar verecek olan makamdır." Dolayısıyla keşif işin içine girince ayrıca tam tamına bir yargısal faaliyetir.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bir kanaat oluşma durumu olabilir.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani tabii ki.

Onun için yani karar verecek olan bir mahkeme hâkiminin doğal hâkim ilkesi gereği, bunu alıp alternatif yargılama sistemi yaratmak Anayasa'ya gerçekten aykırılık teşkil edecek. O nedenle karar verecek olan makam ancak keşfi yapar ona göre bir gözlemler, kararını ona göre ihdas eder. Dolayısıyla bu yönüyle de bakmak gerekiyor, bence biraz üzerinde çalışmak gerekiyor.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Peki, teşekkür ederiz.

Evet, 15'inci madde üzerinde 1 önergemiz var.

(Uğultular)

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Evet, arkadaşlar, dinliyoruz.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4997) esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını, sonraki kanun maddelerinin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Hasan Ağabey yok, gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

Niteliği itibarıyla ancak bağımsız mahkemelerce yargılama sürecinde yapılması öngörülen söz konusu işlemlerin noterlere tanınması yanlıştır. Noterlerin bu sorumlulukla donatılması noterlik mesleğini tartışma konusu yapacak, asli görevlerini yapamaz hâle getirecektir. Noterler yargılama makamı değildir, dolayısıyla teklifle yapılmak istenilen düzenlemede noterlerin görev tanımı ve alanıyla bağdaşmayan yetkiler bulunmaktadır. Ara buluculara da aynı gerekçelerle bizatihi hâkimlere tanınan bu yetkiler tanınmamıştır.

BAŞKAN ABDULLAH GÜLER – Önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı maddeden başlamak üzere, bugün yani 16 Mart Perşembe günü saat 14.30'da tekrar toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.31

